

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**8 NUMARALI MANASTIR ŞER'İYYE SİCİLİNİN
(65-120 VARAK) TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Halime ÖZCAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
HAZİRAN-2019**

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**8 NUMARALI MANASTIR ŞER'İYYE SİCİLİNİN
(65-120 VARAK) TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**DANIŞMAN : Prof. Dr. Faruk SÖYLEMEZ
ÜYE : Dr. Öğr. Üyesi Hasan ARSLAN
ÜYE : Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇELİKDEMİR**

Halime ÖZCAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
HAZİRAN 2019**

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

**8 NUMARALI MANASTIR ŞER'İYYE SİCİLİNİN (65-120
VARAK) TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Halime ÖZCAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod No :

**Bu Tez Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından
Oy Birliği / Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.**

Prof. Dr. Faruk SÖYLEMEZ BAŞKAN	Dr. Öğr. Üyesi Hasan ARSLAN ÜYE	Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇELİKDEMİR ÜYE
--	--	--

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ahmet EYİCİL
Enstitü Müdürü

Not: Bu tez ve projede kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**8 NUMARALI MANASTIR ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN (65-120 VARAK)
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

HALİME ÖZCAN

Danışman : Prof. Dr. Faruk SÖYLEMEZ

Yıl : 2019, Sayfa: 198+VI

**Jüri : Prof. Dr. Faruk SÖYLEMEZ(Başkan)
: Dr. Öğr. Üyesi Hasan ARSLAN(Üye)
: Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇELİKDEMİR(Üye)**

Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nin sosyal ve ekonomik hayatını ortaya çıkarması bakımından önemli belgelerdir. Belgeler arasında Osmanlı Devleti'ni genel olarak ilgilendiren alım-satım, borç, miras, nafaka, mehir, tayin, görev tevcihi, gasp, yaralama, adam öldürme, para, ticaret ve vergi gibi konular yer alır.

Bu çalışmada M. 1640-1654 yıllarını kapsayan 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin 65-120 varakları arası transkripsiyonu yapılarak Manastır'ın sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik yapısının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bölgedeki görevli kadıların sorunlara nasıl bir çözüm getirdiği ve konuların ele alınış biçimlerine yanıt verilmeye çalışılmıştır. Yapılan incelemede ortaya çıkan konular oldukça farklılık göstermektedir. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin ikinci kısmını oluşturan 65-120 varakları arasında konular alım-satım, borç, miras, nafaka, mehir, gasp, atama, görev tevcihleri gibi meselelerdir. Söz konusu bu meseleler bölgenin sosyo-kültürel ve ekonomik yapısını ortaya koymakla birlikte Osmanlı Devleti'nin idari ve adli yapısını da ortaya koymaktadır. Çalışmada gerek defterdeki belgelerden gerekse diğer kaynaklardan faydalanılarak Manastır hakkında yapılacak başka araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şer'iyye sicili, Manastır, Osmanlı Devleti

**DEPARTMENT OF HISTORY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY**

ABSTRACT

MA THESIS

**TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF SHARIA COURT
REGISTRY OF MANASTIR NUMBER 8 (65-120 PAGE)**

Halime ÖZCAN

Supervisor :Prof. Dr. Faruk SÖYLEMEZ

Year :2019. Pages: 198+VI

**Jury :Prof. Dr. Faruk SÖYLEMEZ(Chairperson)
:Assist. Prof. Üyesi Hasan ARSLAN(Member)
:Assist. Prof. Üyesi Murat ÇELİKDEMİR(Member)**

Court record are important documents in terms of revealing the social and economic life of the Ottoman Empire. Among the documents, the Ottoman Empire's general interest in the purchase-sale, dept, inheritance, alimony, assignment, assignment of duty, extortion, wounding, manslaughter, money, trade and taxes are issues.

In this study, it was aimed to determine the social, cultural, political and economic structure of the monastery by transcribing 65-120 foil of the 8 number Manastır court record covering the years 1640-1654. In addition, it has been tried to answer how the adjudicator in charge in the region have brought solutions to the problems and how the issues are handled. The issuses that emerge in the examination are quite different. The issues of purchase and sale, dept, inheritance, alimony, extortio, appointment and duty are among the 65-120 leaflets which constitute the second part of the 8 number Manastır court record. These issues reveal the social-cultural and economic structure of the region, as well as the administrative and judicial structure of the Ottoman Empire. It is thought that it will contribute to other researches about the Manastır by making use of the documents in the book and other sources.

Key Words: Count Records, Manastır, Ottoman Empire.

ÖN SÖZ

Osmanlı Devleti kurulduğu dönemden itibaren kaydettiği bilgilerle her zaman tarihe ışık tutmuştur. Bu kaynaklar içerisinde şer'iyye sicilleri geniş ve kapsamlı bilgiler sunması açısından oldukça kayda değer bir yere sahiptir.

Osmanlı Devleti tarihinin bütün yönleriyle ele alınmasında büyük önem taşıyan ve sicil kayıtlarından sorumlu olan kadılar, bulundukları kazalarda idari ve hukuki açıdan geniş yetkilere sahiptirler. Bundan dolayı bu kayıtlar sadece kayıt edilen yerlerin sosyo-ekonomik durumlarını değil aynı zamanda merkezden gönderilen ferman, berat ve hüküm gibi belgelerin de kaydedildiği zengin içeriklere sahiptir. Şer'iyye sicilleri, Osmanlı Devleti'nin en önemli kaynakları arasında yer almaktadır.

8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin 65-120 varaklarını kapsayan bu çalışmada giriş bölümünde şer'iyye sicilleri hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonraki bölümlerde Manastır kazasının tarihi, coğrafi özellikleri, 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin 65-120 varaklarını kapsayan sayfaların değerlendirilmesi, özeti, ve transkripsiyonu yapılmıştır. Defterin tamamı 120 varaktan oluşmakta olup bu çalışma 65-120 arası varakları kapsamaktadır. Şer'iyye sicilinin satır sonlarında ciltlenme ve mikrofilmlerinin çekilmesi esnasında oluşan tahribatlar sonucunda bazı kelimeler okunamamıştır. Aynı zamanda bölgenin etnik açıdan zengin olması, dil özellikleri, kültürleri, farklı dinlere mensup kişilerin bir arada yaşadığı bir yer olmasından dolayı bazı karye, köy ve şahıs isimlerinin okunmasında güçlüklerle karşılaşmıştır.

8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin 65-120 varakları arası incelenerek siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Sicilde yer alan davaları alım-satım, borç, hırsızlık, darp, adam öldürme, vasi, mehir, tımar tevcihi ve vergi toplama gibi davalar oluşturmaktadır. Bu kayıtlarda tespit edilen farklı etnik guruplar ve farklı dine mensup kişilerin olması bölgenin tarihi açıdan resmini ortaya çıkarmamızda yardımcı olmuştur. Sicilde yer alan bilgilere göre Osmanlı Devleti'nin uzun yıllar Balkanlarda varlığını devam ettirmesinin nedenleri arasında din, dil, ırk, mezhep ayrımı gözetmeden uygulamış olduğu sistemden ileri geldiği bir gerçektir.

Bu uzun süreçte bana destekleriyle güç veren, her zaman yanımda olan hiçbir zorlukta pes etmememi öğreten değerli aileme ve yol arkadaşım Metin TOKMAK'a teşekkür ederim. Bu süreçte bana tavsiyeler vererek yol gösteren Arş. Gör. Ömür YANAR'a teşekkür ederim. Çalışmam esnasında beni teşvik eden bilgi ve değerli tecrübelerini benden esirgemeyen kıymetli hocam ve danışmanım Prof. Dr. Faruk SÖYLEMEZ'e çok teşekkür ederim.

Halime ÖZCAN
KAHRAMANMARAŞ-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖN SÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR	V
TABLolar LİSTESİ	VI
1. GİRİŞ	1
1.1. MANASTIR'IN TARİHİ	3
1.2. Coğrafi Konumu ve Özellikleri	5
2. 8 NUMARALI MANASTIR ŞER'İYYE SİCİLİNİN (65-120 VARAK) DEĞERLENDİRİLMESİ	6
2.1. Defterin Tanımı	6
2.2. Belgelerin Transkripsiyonu Sırasında İzlenen Metot	6
2.3. Defterdeki Belgelerin Konularına Göre Tasnifi	7
2.4. 8 Numara Manastır Şer'iyye Sicili'nin (65-120 Varak) Değerlendirilmesi	7
2.4.1. Şahıs İsimleri	7
2.4.2. Mahalle İsimleri	10
2.4.3. Devlet Görevlileri	11
2.4.4. Eşya, Giysi ve Gıda İsimleri	12
2.4.5. Yetiştirilen Hayvan Türleri	15
2.4.6. İdari Birimler	16
2.4.6.1. Karye	16
2.4.6.2. Kasaba	17
2.4.6.3. Kaza	17
2.4.6.4. Sancak	18
2.5. Muhallefât ve Verâset	18
2.6. Alım-Satım	19
2.7. Alacak-Verecek (Borç)	21
2.8. Gasp, Hırsızlık (Yağmalama), Katl, Darp	21
2.9. Mehir	22
2.10. Boşanma ve Nafaka	24
2.11. Köle Azadı	25
2.12. Vergiler	26
2.12.1. Öşür	26
2.12.2. Cizye	27
2.12.3. Adet-i Ağnâm	28
2.12.4. Avarız Vergisi	28
2.12.5. Bâd-ı Hevâ	29
2.12.7. İспенç	30
3. BELGELERİN ÖZETLERİ	31
4. BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU	62
5. SONUÇ ve TARTIŞMA	194
KAYNAKLAR	196
LÛGATÇE	199
ÖZ GEÇMİŞ	
EKLER	

KISALTMALAR

age.	: Adı geçen eser
agm.	: Adı geçen makale
agt.	: Adı geçen tez
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
C	: Cilt
DİA.	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
DTCFD	: Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi
H.	: Hicri
H.	: Hazreti
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
KSÜ	: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
M.	: Milat
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
No.	: Numarası
ss.	: Sayfa Sayısı
S.	: Sayı
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vb.	: Ve benzeri
MŞS	: Manastır Şer'iyye Sicili
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
OTAM	: Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi
v	: Varak

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1: Defterdeki Belgelerin Konularına Göre Tasnifi.....	7
Tablo 2.2: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde(65-120 varak) Tespit Edilen Şahıs İsimleri	8
Tablo 2.3: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde(65-120 varak) Tespit Edilen Mahalleler	11
Tablo 2.4: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) Adı Geçen Devlet Görevlileri	12
Tablo 2.5: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Siciline (65-120 varak) Göre Ev ve Mutfak Eşyaları	13
Tablo 2.6: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde (65-120) Tespit Edilen Giysiler	14
Tablo 2.7: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) Yer Alan Tarım Aletleri ve Silahlar	15
Tablo 2.8: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) Yer Alan Bazı Tahıl Ürünleri	15
Tablo 2.9: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) Yetiştirilen Hayvan Türleri	16
Tablo 2.10: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) Yer Alan Muhallefât Sahipleri	19
Tablo 2.11: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) Tespit Edilen Bazı Ev Satışları ve Fiyatları.....	20
Tablo 2.12: 8 Numaralı Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) Tespit Edilen Bazı Bağ, Arsa ve Tarla Satışı.....	21

1. GİRİŞ

Tez çalışmasının konusu 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin (65-120 varak) transkripsiyonu ve değerlendirmesidir. Şer'iyye sicilleri, Osmanlı Devleti kaynakları içerisinde aile hayatının, toplumun, ekonominin ve hukuk yapısının çok önemli belgeleridir. Günümüze kadar gelen şer'iyye sicil kayıtları 1455 tarihine aittir. İçerisinin cinayet, evlilik, vergi, narh, tayin, vakıf, para ve vergi gibi konuların oluşturduğu siciller kaydedildiği bölgenin sosyal ve iktisadi yapısını ortaya çıkarmakta ilk elden kaynakları oluşturur¹.

Manastır tarihi incelendiğinde bölgenin farklı devletlere ev sahipliği yaptığı tespit edilir. Uzun yıllar Osmanlı hâkimiyetinde yer alan Manastır, kuruluşundan itibaren farklı isimlerle anılmıştır. Bu isimler arasında Rumca "Manastirion", Sırpça "Bitolya" Makedonca "Bitola" Arumence (Vlahça) "Toli-Manastır"², Slavca manastır anlamında kullanılan "Obitelj", Yunanca ise "Monastır" kelimeleri kullanılmıştır. Osmanlılar da Manastır'ı fethettikten sonra şehrin yakınında bulunan manastırlardan dolayı Manastır adını kullanmışlardır³. I. Murat'ın Manastır'ı Osmanlı Devleti'ne dâhil etmesiyle diğer önemli şehirler de ele geçirilmiştir⁴. Şehrin Türk kimliğine geçmesi için Osmanlı Devleti'nin Anadolu Eyaletinde bulunan bazı Türkmen aşiretleri bu bölgeye iskân ettirilmiştir⁵.

Şer'iyye sicilleri içerisinde yer alan konular bakımından farklılıklar göstermektedir. Konular arasında alacak-verecek davaları, ev, tarla, bağ, satışı gibi konuların olduğu alım-satımlar, karyeler arasında yaşanan su kavgaları, sahipleri tarafından azat edilen köleler, ölen kişilerin tımarlarında yapılan değişiklikler, vergilerin reayadan hangi usullerle toplanması gerektiği, mirasçılar arasında oluşan anlaşmazlıklar, darp, cinayet, nafaka, mehir, görevlilerinin tayinleri gibi konular tespit edilmiştir. 65-120 varakları arası Manastır şer'iyye sicilinin diğer şer'iyye sicillerinde de tespit edilen merkezden gönderilen emirler geniş bir yer tutar.

H. 1051-1065, (M.1640-1654) yıllarını kapsayan bu çalışmada Osmanlı Devleti'nin idari, sosyal ve ekonomik yapısının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmadan hareketle Manastır'ın diğer şer'iyye sicilleri ile karşılaştırıldığında yıllar içerisinde konular açısından bazen farklıların bazense aynı konuların olduğu gözlemlenebilir. Çalışmada ilk olarak Manastır kazası hakkında bilgi verilmiştir. Bu bölümden sonra 8 numaralı Manastır şer'iyye sicili tanıtılıp çalışmada izlenen metot hakkında bilgi verilip 65-120 varakları arasında yer alan belgelerin tasnifi, değerlendirmesi ve özeti yapılarak son aşamada sicilin transkripsiyonu yapılmıştır.

Manastır'ın sosyo-ekonomik durumu 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin 65-120 varakları arasına göre belirtilmiştir. Sicilde, şahıs isimleri, meslek temsilcileri, mahalle isimleri, hayvanlar, şehirde yaşayan halkın kullandığı ev mutfak eşyaları ile kullandıkları giysiler, tarım aletleri ve bazı silahlar tespit edilmiştir. Farklı inanışların yer aldığı Manastır'da insanlar özgür bir şekilde kendi kültür ve inanışlarını devam ettirmişlerdir. Sicilde bulunan mülk satışlarına bakılarak halkın yaşayış biçimi ve ekonomik durumu ortaya çıkarılabilir.

¹Yunus Uğur, "Şer'iyye Sicilleri", *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı, C. 39, İstanbul, 2010, s. 8-9.

²Necati Çayırılı, "Manastır'ın 2 Numaralı Şer'iyye Sicili 1621-1623" Ege Üniversitesi Türk Araştırmaları, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 1999, s. 4.

³Bahaeddin Yediyıldız, "Osmanlılar Döneminde Manastır", *Atatürk ve Manastır Sempozyumu 12-13 Ekim 1998*, Öz-ten Ofset ve Tipo Yayıncılık, Ankara, 1999, s. 22.

⁴Orhan Sakin, Uğurkan Demirbaş, *Makedonya'daki Osmanlı Evrakı*, T. C. Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 29, Ankara, 1996, s. 7.

⁵B. Yediyıldız, *agm.*, s. 22.

Manastır'a ait siciller H. 1015, (M.1607) yılından başlayarak Osmanlı Devleti'nden ayrılana kadar kaydedilmiştir. Toplamda 185 adet olan Manastır şer'iyye sicilleri Başbakanlık Osmanlı Arşivinde bulunmaktadır⁶. Manastır'a ait 2 numaralı Manastır (1621-1623) şer'iyye sicili Necati Çayırılı tarafından 1999 yılında çalışılmıştır⁷. Manastır'a ait başka bir sicil çalışması bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra Necati Çayırılı'nın Makedonya Arşiviyle yaptığı birkaç çalışması daha bulunmaktadır. Bunlar; Manastır (Bitola)'ın 2 numaralı Şer'iyye Sicilinde Geçen Yer Adlar (1621-1623), Osmanlı İdaresinde Manastır (Bitola), Manastır ile ilgili yapılan araştırmacının diğer çalışmalarıdır. Galip Çağ'ın 16. ve 17. yüzyıllarda Osmanlı Hâkimiyetinde Manastır isimli yüksek lisans çalışması Manastır'ın tarihi süreçte gelişimine ve yapısına değindiği bir çalışmadır. 1999 yılında düzenlenen Atatürk ve Manastır Sempozyumuna katılan Bahaeedin Yediyıldız'ın Osmanlılar Döneminde Manastır ve Necdet Hayta'nın Salnamelere Göre Atatürk'ün Askeri İdadide Öğretim Gördüğü Yıllarda Manastır Vilayeti adlı çalışması bu dönemde yapılan çalışmalar açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmalarda başka Manastır hakkında yapılan ve yapılmakta olan çalışmalarda mevcuttur.

⁶O. Sakin,-U. Demirbaş, *age.*, s. 22.

⁷N. Çayırılı, *agt.*, s. 2.

1. 1. MANASTIR'IN TARİHİ

Manastır şehri, Pelister dağından, Karasu'ya dökülen Drahor Çayı'na yakın bir alanda Makedon Kralı I. Perdikkas'ın döneminde M.Ö. 725 yılında kurulmuştur⁸. Şehir, Ege Denizinden Adriyatik'e kadar uzanan Roma İmparatorluğunun iki önemli şehri olan Roma ve Kostantinapolis'i birbirini bağlayan bir yolun ortasındadır. Bu yol "Via Egnatia" diğer bir adıyla "Egnatia yolu" olarak bilinen Arnavutluk'a açılan kapı niteliğindedir⁹.

Manastır, Makedonya sınırlarında olduğu için tarih boyunca çeşitli kavimlerin göç yolu üzerinde bulunmuştur. Bu kavimler arasında Thraklar, İliryalılar, Brigidler, Edonlar, Payonlar, Pelagonyalılar, Dorlar, Vandallar, Vikingler, Gotlar, Romalılar, Slavlar, Lombardlar vardır. Ayrıca kavimler göçüyle beraber Avrupa'ya göç eden Türkler de vardır. Macar ovasına yerleşen Batı Hun Devleti'nin güçlerini arttırdıktan sonra Tuna nehri boyunca yer alan eyaletlere akınlar düzenlediği ve Roma İmparatorluğunu vergiye bağladığı bazı kaynaklarda bulunmaktadır¹⁰.

Manastır, Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılmasıyla birlikte Doğu Roma İmparatorluğuna bağlı kalmıştır. Doğu Roma döneminde Manastır'da inşa edilen pek çok kilise ve manastır burasının dini bir merkez olmasını sağlamıştır. X. yüzyıla gelindiğinde Manastır, Bulgarlar tarafından ele geçirilerek bir süre Çar Boris ve Çar Samuil tarafından yönetilmiştir. Fakat 1014 yılında şehir tekrar Bizans İmparatorluğuna geçmiştir¹¹.

Manastır'a ilk akınlar Rumeli'nin fethinden sonra 1332 yılında başlamıştır¹². Manastır'ın kesin olarak Osmanlı Devleti hâkimiyetine girmesi ise I. Murat'ın Balkan topraklarında hâkimiyetini sağlamlaştırmak amacıyla Makedonya üzerine harekete geçmesiyle gerçekleşmiştir. İlk olarak 1380 yılında İştîp'i alan I. Murat daha sonra Makedonya ve Arnavutluk'un anahtarı konumunda olan Manastır üzerine harekete geçmiştir. Böylece 1382 yılında Manastır Osmanlı Devleti tarafından fethedilmiştir. Bu fetihleri Balkan topraklarında önemli yerleri olan Pirlepe ve Ohri takip etmiştir¹³. Osmanlı Devleti'nin sınırlarını Balkan topraklarında özellikle Manastır ve Makedonya üzerinde gerçekleştirmesinde çeşitli etkenler sebep olmuştur. Bu etkenler;

-Balkanlara yerleşerek Hristiyanlığı kabul eden Türk soyundan gelen Peçenek, Kuman Gagavuz, Vardarlar'ın Osmanlılara destek olması.

-Balkan devletleri arasında Rum Ortodoks ve Latin Katolik Kiliseleri arasında çıkan din çatışmaları.

-Osmanlı Devleti'nin ele geçirdiği topraklarda dini serbestlik tanınması.

-Bizans yönetiminin halk üzerindeki baskısı ve bölgenin askeri açıdan zayıf olması Manastır'ın Osmanlılar tarafından ele geçirilmesini kolaylaştırmıştır¹⁴.

Manastır'ın I. Murat zamanında fethiyle birlikte şehir Balkanların ele geçirilmesinde önemli bir üs görevi görmüştür. II. Beyazıt Arnavutluk seferleri için

⁸İsmet Parmaksızoglu, "Manastır", *Türk Ansiklopedisi*, C. 23, MEB Yayınları, Ankara, 1976. s. 250.

⁹Nurullah Karta, "Manastır Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu(1482-1615)", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 8, S.41, Samsun, 2015, s. 459.

¹⁰Galip Çağ, "16. Ve 17 Yüzyıllarda Osmanlı Hâkimiyetinde Manastır", Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora Tezi), Sakarya, 2010, s. 35.

¹¹Kristaq Prifti, "Manastır", *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı, C. 27, İstanbul, 2012, s. 562.

¹²Gökhan Civelek, "17.yüzyıl Ortalarında Elit Bir Kadının Terekesi: Manastırlı Aişe Hatun", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S: 54, Erzurum, 2015, s. 242.

¹³O. Sakin,-U. Demirbaş, *age*, s. 7.

¹⁴İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C. 1, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1995, s. 171-172.

ordularını Manastır ovasında konuşlandırmıştır¹⁵. Şehir ele geçirildikten sonra Türkmen aşiretlerinin bazıları bu bölgelere iskân ettirilerek şehrin Osmanlı hâkimiyeti ve ekonomisine katkı sağlanması amaçlanmıştır. Böylece Manastır Osmanlıların hem askeri üssü hem ticaret merkezi haline gelmiştir¹⁶. II. Murat ve Fatih Sultan Mehmed dönemlerinde Manastır'a iskân eden Türkmen aşiretleri Kınalı, Mescidli, İligler, Budaklar, Kanadlar, Hasanoba, Şerifeler, Musaoba köylerine yerleştirilmiştir. Karaman seferi sonrası Anadolu'nun Toros topraklarından Manastır'a iskân ettirilen aşiretler Dihova, Cincibol, Kazani, Dolçine, Lera, Ramna, Esnekova, Pirpirice, Makova, Borodin, Delükoğlan, İymirova, Ustres köylerini yurt edinmişlerdir¹⁷. Bu aşiretlerin dışında Anadolu'dan Rumeli topraklarına iskân ettirilen bir başka aşiret Rişvanlardır. Rişvan aşireti cemaatinden olan Hacılar cemaati Rumeli topraklarında özellikle Edirne, Varna ve Silistre gibi bölgelere yerleşmiştir. Osmanlı Devleti Rumeli topraklarını sağlamlaştırdıktan sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerinden iskân edilen bu gibi aşiretler bölgenin devlete sadık kalmalarını sağlayarak Türklüğün yerleşmesine katkıda bulunmuşlardır¹⁸. Bu durum Osmanlı'nın bu bölgede uzun yıllar varlığını sürdürmesine yol açmıştır.

Osmanlı Devleti'nin Manastır'ı ele geçirmesinden seksen yıl sonra 295 Müslüman, 175 Hristiyan toplamda 470 ailenin oturduğu kayıt altına alınmıştır¹⁹. Manastır'a Türkmen aşiretlerinin iskân ettirilmesinden sonra XV. yüzyılda İber yarımadasında bulunan Yahudiler bu bölgeden sürgün edilerek Manastır'a yerleştirilmişlerdir. 1520-1530 yılları arasında Manastır'da 34 Yahudi hanesinin yerleşmiş olduğunu görmekteyiz²⁰. Yahudilerin Manastır'a gelişi ticareti önemli şekilde etkileyerek ticaretin gelişmesine neden olmuştur. Yahudilerin göçünden sonra nüfusun arttığı Manastır'da XIX. yüzyıldan önce toplam nüfus 4225'dir. Bunların dinlere göre dağılımı ise % 76 Müslüman, % 20 Hristiyan, % 4 Yahudi şeklindedir. Bu yüzyıldan sonra 3508 toplam nüfusu olan şehrin % 62'si Müslüman, % 14 Hristiyan, % 24 Yahudi'den oluşmuştur. Ayrıca Manastır şehri nüfus yoğunluğu bakımından Balkan şehirleri arasında üçüncü sırada yer almaktadır²¹.

Rumeli Beylerbeyliğine bağlı vilayet merkezi olan Manastır'ın 1545 yılında nahiye-i Manastır der-liva-i paşa şeklinde belgelerde Paşa sancağına bağlı bir kaza olduğu görülmektedir²². Tanzimat Fermanından sonra Manastır vilayet merkezi haline getirilmiştir. 1867'de yeniden düzenlenen idari yapıya göre Manastır, Selanik Eyaleti'ne bağlı bir sancaktır. 1873 yılında ise tekrar vilayet statüsü verilen bölge Manastır, Serfice, Görice, Debre, İlbasan sancaklarına ayrılmıştır. Asıl Manastır'ı oluşturan şehirler ise Merkez, Pirlepe, Kırçova, Resne, Filorini ilçeleridir²³.

Osmanlı Devleti'nin idaresi altına girdiğinden beri Balkan devletlerinin çekişme alanında olan Manastır, XIX. Yüzyıldan itibaren büyük bir kargaşa alanına dönmüştür. Avrupa'nın etkisi altında kalan Balkan devletlerinde ortaya çıkan ayaklanmalar

¹⁵Necati Çayırılı, "Osmanlı İdaresinde Manastır (Bitola)", *Türk Kültürü*, S.458. Ankara, 2001, s. 372.

¹⁶B. Yediyıldız, *agm.*, s. 22.

¹⁷İ. Parmaksızoğlu, *agm.*, s. 250.

¹⁸Faruk Söylemez, *Osmanlı Devletinde Aşiret Yönetimi: Rişvan Aşireti Örneği*, Kitabevi, İstanbul, 2007, s. 165.

¹⁹B. Yediyıldız, *agm.*, s. 27.

²⁰Hammet Arslan, "Tarih Boyunca İzmir Yahudileri: Yedi Kiliseler, Sürgün, Cemaatleşme Süreci ve Modern Durum", *Dinler Tarihi Araştırmaları*, Ankara, 2012, s. 193.

²¹B. Yediyıldız, *agm.*, s. 27.

²²N. Karta, *agm.*, s.460.

²³İ. Parmaksızoğlu, *agm.*, s. 250.

isyanlara neden olarak devletten ayrılmaları getirmiştir²⁴. Milliyetçilik akımının etkisiyle her milletin kendi devletini kurmak istemesi sonucu çıkan ayaklanmalar Balkan Savaşlarında Manastır'ın Sırp'ların eline geçmesiyle sonuçlanmıştır. I. Dünya Savaşında Yugoslavya Krallığına bırakılan şehir bu dönemde Vardar eyaletine bağlıdır. II. Dünya Savaşı'nda Almanların işgaline uğramış olan Manastır Almanların savaşta yenilgiye uğraması sonucu Makedonya Federal Cumhuriyeti'ne bağlı olan Yugoslavya Cumhuriyeti'ne bağlanmıştır²⁵. Bugün Manastır, Makedonya'ya bağlı bir şehirdir.

1.2. Coğrafi Konumu ve Özellikleri

Manastır, Ege Denizi'ni ve Adriyatik'i birbirine bağlayan doğu-batı yolunun tam merkezinde ve eski Heraklea'nın iki kilometre kuzeyinde yer alır²⁶. Aynı zamanda Manastır, Makedonya'yı oluşturan bölgeler arasında kuzey-güney yönünde Pelagonia ovasının güney-batı kısmında konumlanır²⁷. Manastır, Makedonya'nın en önemli üç şehrinde biridir. Şehrin yüz ölçümü 29.000 kilometrekare ve doğusunda Selanik, kuzeyinde Kosova, kuzeybatısında İşkodra, güneybatısında Yanya ve güneyinde Yunanistan ile çevrilidir. Prister dağı eteğinde 6120 m. yükseklikte olan şehir Vardar Nehri'nin Karasu'ya dökülen Drahor Çayı sınırında yer almaktadır²⁸.

Dağlık bir arazi yapısına sahip olan şehirde iklim tipik bir karasal iklim özelliği göstermektedir. Kış ayları oldukça soğuk olan Manastır'da yazlar sıcak ve kuraktır. Manastır'ın bitki örtüsü ise dağlık alanlarda sık orman örtüsü, düzlük alanlarda yaz mevsimlerinde bozkır bitki örtüsü hâkimdir. Topraklarının elverişli yapısından dolayı Manastır, gıda üretiminde önemli bir yere sahiptir. Ayrıca Makedonya'nın en önemli ekonomik ve sanayi merkezlerinden biridir. İklim koşullarının elverişli olmasından dolayı hayvan yetiştiriciliği, ormancılık, arıcılık gibi önemli geçim kaynaklarına sahiptir. Maden zenginlikleri açısından önemli bir yeri olan Manastır aynı zamanda kömür ve kükürd bakımından önemli rezervleri bulundurmaktadır. Sanayi endüstrisi de oldukça gelişmiştir²⁹.

²⁴Mehmed Hacisalioglu, "Makedonya" *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı C. 27, Ankara, 2003, s. 438.

²⁵İ. Parmaksızoglu, *agm.*, s. 251.

²⁶B. Yediyıldız, *agm.*, s. 21.

²⁷N. Çayırılı, *agt.*, s. 1.

²⁸Nurettin Birol, Deniz Akpınar "XIX. Yüzyıl Sonlarında Manastır Vilâyeti ve Vali Halil Rifat Paşa'nın Faaliyetleri (1887-1889)", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S: 14, 2015, s. 142.

²⁹<https://www.wikiwand.com/tr/ManastırKuzeyMakedonyacoğrafya>

2. 8 NUMARALI MANASTIR ŞER'İYYE SİCİLİNİN (65-120 VARAK) DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Defterin Tanımı

Bu araştırmanın konusu olan 8 numaralı Manastır Şer'iyye Sicili H. 1050- 1065 (M.1640-1654) yıllarını kapsamaktadır. Balkanlara ait sicil kayıtları saklanarak günümüze kadar gelebilmiştir. Makedonya Devlet Arşivi'nde Osmanlı Devleti'nin 195 ciltlik sicil kayıtları bulunmaktadır. Bu şehirler arasında Manastır, Ohri, Pirlepe, Kalkandelen ve İştib gibi kazaların 1607 ve 1912 yıllarını kapsayan sicil kayıtları tarih yazıcılığı açısından oldukça önemli bir yere sahiptir³⁰. Manastır şehrine ait T.C. Başbakanlık Arşivinde toplam 185 sicil kaydı mevcuttur. Kayıtlar 1607 yılından Osmanlı Devleti'nin son dönemine kadar düzenli olarak kaydedilmişlerdir³¹. Manastır ait sicil kayıtlarından günümüze kadar sadece bir sicil defterinin yüksek lisans tezi olarak çalışıldığı görülmektedir.

8 numaralı Manastır Şer'iyye sicilinin kapağında "Paşa ili tarihi sene 1051" şeklinde bir yazı yer almaktadır. İç gömlek kısmında defter "*Bi ismihi sübhânehü ve te'ala verzüknâ ahsenâ ve te'ala, Allahümme erine'l-hakka hakkan verzüknâ ittiba'ehü verzüknâ'l-bâtile bâtilen verzüknâ ictinâbehu velâ tec'al aleynemusibet bihâ fetettebi' el-hevecâ inneke kadü'l-hâcâti mücübü'd-da'vâti semi'ü'n-naâcâti yâ 'âlime mecâli aleyke ittikâyi*" şeklinde bir dua ile başlanılmıştır. Sicilde bazı hüküm sayıları boş bırakıldığından tarafımızca tekrar numaralandırılmıştır.

8 numaralı Manastır sicil kaydı 120 varaktır. Sicilde yazı türü bazen benzerlik gösterirken bazen farklılıklar yer göstermektedir. Bu durumu kâtiplerin değişmesiyle yazı şeklinin değişmesi olarak yorumlanabilir. Belgeler sağ taraftan başlanarak yukarıdan aşağı kaydedilmektedir. 8 numaralı Manastır sicil kaydı günümüze kadar fazla tahribata uğramadan gelebilmiştir. Fakat bazı kısımlarında okunulamayan kısımları mevcuttur. Kâtip sicil kayıtlarını tutarken yanlış yazdığı kısımları üzerinden çizerek, çizdiği yerin üst, alt veya kayıtların yan kısımlarında düzeltmelerini tekrar yazdığı görülmektedir. Bazı hükümlerde ise kâtibin kelimeleri iki kere yazdığı tespit edilmektedir.

2.2. Belgelerin Transkripsiyonu Sırasında İzlenen Metot

8 numaralı Manastır Şer'iyye sicilinin (65-120 varak) transkripsiyonunda geçen uzatma ve inceltmeler (^) ile ayın harfi (°) işareti ve hemze harfi ise (') şeklinde gösterilmiştir. Sicilde okunamayan bazı kelimeler (...) gösterilirken, okunuşu konusunda kesin doğru olduğu düşünülmeyen kelimeler ise (?) işareti ile gösterilmiştir. Belgelerde kesik, yırtık ve görüntünün tam resimlenemediği yerler (okunamadı) şeklinde belirtilmiştir. Bazı belgelerde şahıs ve yer isimleri kâtip tarafından yazılmayarak boş bırakılmış, boş bırakılan yerlere () şeklinde işaret konulmuş ve belgenin orijinal haline mutabık kalınarak bu alanlar boş bırakılmıştır.

³⁰Vehbi Günay, "Balkan Şehir Tarihleri Kaynağı, Olarak Şer'iyye Sicillerinin Envanter ve Kataloglarının Tespiti Hakkında", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C. 18, İzmir, 2003, s. 75-76.

³¹O. Sakin,-U. Demirbaş, *age.*, s. 21.

2.3. Defterdeki Belgelerin Konularına Göre Tasnifi

Tablo 2.1: Defterdeki Belgelerin Konularına Göre Tasnifi

Konular	Belge No	Adet
Alacak- Verecek (Borç) davaları	2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 19, 20, 28, 30, 34, 35, 38, 39, 40, 41, 44, 51, 54, 58, 59, 61, 68, 70, 75, 79, 81, 85, 87, 88, 91, 92, 93, 94, 98, 99, 104, 107, 113, 114, 116, 119, 121, 124, 125, 127, 129, 130, 134, 135, 137, 138, 139, 142, 144, 147, 151, 152, 153, 155, 156, 158, 165, 167, 169, 170, 172, 199, 200, 205, 235, 249, 278, 235, 306, 324, 325, 326	81
Alım-Satım ile ilgili davalar	1, 4, 7, 22, 23, 26, 31, 36, 42, 43, 49, 52, 55, 57, 63, 65, 71, 80, 82, 86, 95, 97, 100, 103, 108, 110, 115, 128, 131, 148, 149, 150, 154, 164, 173, 194, 206, 213, 218	39
Vasi	17, 18, 21, 29, 45, 50, 60, 67, 69, 83, 89, 101, 102, 111, 112, 122, 132, 143, 146, 159, 160, 161, 162, 163, 166, 174, 175, 196, 283	29
Tayinler ile ilgili davalar	6, 46, 90, 109, 176, 208, 233, 234, 251, 253, 259, 262, 268, 276, 292, 293, 294, 298, 300, 304, 305, 309	21
Saldırı, Gasp, Hırsızlık ve Katl ile ilgili davalar	14, 47, 92, 106, 113, 198, 214, 216, 224, 243, 250, 270, 274, 275, 299	15
Boşanma, Nafaka ve Mehir ile ilgili davalar	16, 25, 53, 62, 64, 66, 76, 77, 84, 118, 123, 126, 133, 140, 141, 145, 157, 168, 197	19
Muhallefat	24, 201, 202, 203, 204, 323	6
Köle Azadı	32, 48, 73, 74, 78	5
Sefer Zamanı ile İlgili Emirler	177, 178, 241, 281, 284, 288, 289, 290	8
Vergi ve İltizam	180, 181, 182, 183, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 192, 193, 195, 211, 212, 215, 216, 219, 220, 222, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 236, 237, 238, 239, 240, 251, 252, 254, 256, 257, 258, 263, 264, 265, 274, 280, 285, 286, 287, 291, 303, 307, 308, 311, 319, 320	52
Tımar Tevcihi	191, 207, 217, 211, 212, 221, 255, 261, 272, 278, 282, 301, 310, 312, 313, 314, 315, 316, 317	19
Akçe ile İlgili Diğerleri	232, 244, 245, 246, 247, 248 12, 27, 37, 56, 72, 96, 105, 117, 136, 171, 179, 184, 209, 210, 223, 231, 242, 261, 266, 267, 269, 271, 279, 296, 297, 302, 319, 321	6 28

2.4. 8 Numara Manastır Şer'iiye Sicili'nin (65-120 Varak) Değerlendirilmesi

2.4.1. Şahıs İsimleri

Manastır bulunduğu konum itibarıyla kozmopolit bir yapıda olmasından dolayı sicilde bulunan şahıs isimlerinde de oldukça farklılıklar görülmektedir. Sicilde yer alan isim ve lakaplar şahısların etnik gurublarını, dinlerini ve bulundukları statüye göre farklılıkları arz etmektedir.

Müslüman erkeklerin isimleri Ali, Ahmed, Mehmed, Davut, İbrahim, Osman, Ömer, Kemal, Sefer, Abdullah, Abbulkadir, Abdulgani gibi isimlerden oluşurken Müslüman kadın isimleri ise Aişe, Zeliha, Fatıma, Rabia, Hadice, Saime gibi isimlerden oluşmaktadır.

Sicil kayıtlarında yer alan isimlerde el-Hac, Ağa, Molla, Bey, Seyyid, Efendi gibi unvanlar görülmektedir. Belgelerde yer alan “seyyid” unvanının anlam olarak “nesl-i pak-î” Muhammedi’ye mensup yüceltilmiş” manasındadır. Hz. Muhammed’in kızı Hz. Fatıma ve Hz. Ali’nin evliliklerinden olan çocukları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin soyundan gelenler için kullanılan bir unvandır³². Örneğin; “*Manastır sakinlerinden es-Seyyid Hızır Çelebi nam kimesne mahfil-i kazada...*”³³ şeklinde yer alan bazı belgeler mevcuttur.

Belgelerde yer alan “el-Hac” unvanı ise İslam dininin önemli şartlarından hacılık vazifesini yerine getiren kişiler için kullanılmaktadır³⁴. Sicilde birçok kişinin el-Hac unvanını kullanmış olduğu görülmektedir. Bunlardan bazıları, el-Hac Ebubekir, el-Hac Mahmud, el-Hac Hasan, el-Hac Ahmed, el-Hac Mehmed gibi isimlerden oluşmaktadır.

Sicilde geçen “Ağa” unvanı ise Osmanlı Devleti’nde genellikle ordu, saray memurları ve halktan ileri gelen kişiler için kullanılmaktadır. Bazı belgelerde “Ağa” unvanı ve el-Hac unvanının birlikte kullanıldığı tespit edilmektedir. Buna örnek olarak, “*el-Hac Mustafa Ağa hılaf-ı şer’i şerife vaz’ı yed idub virmek taallül ider meclis-i şer’ ihzâr olub...*”³⁵ gösterilebilir. Sicilde bulunan diğer ağa unvanı geçen isimler arasında, Mustafa Ağa, Arslan Ağa, Cafer Ağa, Hasan Ağa, Ahmed Ağa, Ali Ağa, Süleyman Ağa gibi isimler bulunmaktadır.

Kayıtlar arasında geçen “bey” unvanı halk arasında asalet manasına gelmektedir. Belgelerde Firuz Bey, Arslan Bey, Ahmed Bey, Mehmed Bey, Hüseyin Bey, İsmail Bey, Kasım Bey, Hayrullah Bey, Sinan Bey, Ali Bey, Osman Bey gibi isimler aynı zamanda devletin idari görevlileri için de kullanılmaktadır.

Sicillerde geçen başka bir unvan ise “Molla”dır. Molla, Osmanlı Devlet’inde medreselerin önderi konumundadır. Mollalar aynı zamanda geleneksel İslam toplumunda üst düzey ulema kategorisinde yer almaktadır³⁶. Molla Mustafa Çelebi, Molla Efendi, Şahit Molla Zalik Halil Çelebi belgelerde geçen bazı isimlerdir³⁷.

Şer’iyye sicillerinin genellikle Müslüman halktan kişilerden bahsederken kız çocuklarından “kızı” anlamında “ibnite” veya “binti” şeklinde terimler kullanılırken, erkek çocuklarından bahsederken “oğlu” anlamında “bin” veya “ibn” terimleri kullanılır. Sicilde tespit edilen Hristiyan ve Yahudi dinine mensup kişilerin ise erkek çocuklarını belirtmek için “veled” ifadesini kullandıkları görülmektedir. 8 numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) yer alan bazı şahıs isimleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.2: 8 Numaralı Manastır Şer’iyye Sicilinde(65-120 varak) Tespit Edilen Şahıs İsimleri

Müslüman Erkek İsimleri	Müslüman Kadın İsimleri	Gayrimüslim Erkek İsimleri	Gayrimüslim Kadın İsimleri
Ahmed	Fatıma	Yano Patko	Nasta
Musli	Şemsi	Dimo	Betre

³²Mustafa S. Küçükaşçı, “Tarihi Süreçte Seyyid ve Şerif Kavramlarının Kullanımı”, *Osmanlı Araştırmaları XXXIII*, Prof. Dr. Muammer Kemal Özergin Hatıra Sayısı-1, İstanbul, 2009, s. 88.

³³MŞS, No: 8, v. 69b/63.

³⁴F. Develioğlu, *age*, s. 215.

³⁵MŞS, No: 8, v. 66a/17.

³⁶Necdet Subaşı, “Şeyh, Seyyid ve Molla”, *İslamiyat Dergisi*, C. 2, S.3, s. 136.

³⁷MŞS, No: 8, v. 67a/29, v. 79a/141, v. 95b/219, v. 116a/307.

Ömer	Sakine	Papa
Mustafa	Zeliha	Nikola
Kemal	İsmihan	Petkomil
Haşim	Aişe	Tepko
İbrahim	Peyman	Yanca
Sefer	Emihan	Dimona
Muhzır	Hadice	Belce
Ali	Hüma	Dümçe
Kudred	Paşa	Timuruç
Beşir	Kamer	İstoko
Sinan	Digar	Kirko
Derviş	Rabia	Vilad
Osman	Saime	Mitara
Mehmed	İsmihan	Yovan
Hasan	Lalpare	Tina
Abdulhalim	Şuhi	İstol
Sadir	Ümmühan	Topko
Mahmud	Ümmü	Brançe
İsmail	Uftade	Dançe
Abdullah	Ümmügülsüm	Dabrece
Hacı	Kerime	Velçe
Perven	Safur	Ruhutnal
Cafer	Havva	Yasurta
Nesihi	Emine	Kömek
Kerim	Hacce	İstoban
Bökü	Kadriye	Asotko
Dilaver	Sahime	Yoda
Süleyman	Saliha	Mitre
Abdi	Sadriye	Simon
Arslan	Refiye	Mayla
İsak		Azdan
Yusuf		Dihvaya
Dursun		Magerova
Nasuh		Niko
Ramazan		Korgo
Hamza		Tira
Recep		Mağrak
Hüsam		Dihvan
Zülfikar		Tarnod
Haşim		Rosutuna
Şayan		Yunak
Emrullah		David
Celil		Avram
Abdi		Musa
Bilal		Vuko
Cenk		Kirko
Salih		Kosta
Ebubekir		Gorgi
Sami		Asbur
Cahid		Ruman
Vacib		Kalokir
Abidin		Atnabus
Haydar		Valyan
Mahzar		Pekkan
Bayram		
Haşim		
Abdülkerim		
Feridun		
Halis		

Murtaza
Murad
Şehsuvar
Ferhad
Hayrullah
İdris
Abdulgani
Abdurbaki
Abdulnebi
İlyas

2.4.2. Mahalle İsimleri

Mahalle, sözcük anlamı olarak “konaklanan yer” anlamına gelmektedir. Mahalle, Türkçede yer alan mahal sözcüğünde yer, yöre mevzi anlamındaki kelimelerden türetilmiştir³⁸. Konar göçebe bir toplumdaki yerleşik bir toplama geçerken mahalleler önemli bir yere sahip olmuşlardır. Mahallelerin ilk ortaya çıkmasıyla birlikte birkaç ev varken sosyal ve ekonomik şartların değişmesiyle birlikte mahalleler de değişerek ev sayıları artmıştır. Osmanlı Devleti’nde kuruluşundan itibaren farklı inanışa sahip olan insanlar bir araya gelerek aynı mahallelerde yaşamışlardır³⁹. Osmanlı Devleti’nde büyük önem taşıyan mahalleler, başında kendi bünyesinde bir imamı, okulu, hayratı ve kendine özgü gelirleri olan küçük idari birimlerdir. Bu mahallelerde yaşayanların arasında olumsuz olayların meydana gelmesi karşısında birbirine sahip çıktıkları, idari ve mali birer küçük idare sistemleri oldukları görülmektedir.

Osmanlı Devleti’nin kurulduğu yıllardan itibaren 19. yy. ilk çeyreğine kadar mahallelerin idari işlerini mensup oldukları dine bağlı kişiler arasından dini yetkililer yapmaktadırlar. Müslüman mahallesinde yetki sahibi imamlar, evlilik, ölüm, doğum gibi günlük yaşamın konularını kaydetmekten sorumlu tutulmuşlardır. Gayrimüslim mahallelerde bu gibi görevlerin sorumluları ise Papazlar ve Hahamlardır⁴⁰.

1530 tarihinde Manastır kazasında yapılan tahrir defterine göre 21 Müslüman, 10 Gayrimüslim mahalle kayıt altına alınmıştır. Manastır’ın büyük kısmının Müslüman mahallelerden oluşması Manastır’ın Osmanlı Devleti hâkimiyetine girmesinden itibaren Müslüman-Türk kimliği kazandığını ortaya çıkarmaktadır. 2 Numaralı Şer’iyye Sicilinde yer alan mahalle isimlerine bakıldığında ise 1621-1623 yıllarını kapsayan tarihlerde 19 mahallenin tespit edildiğini görmekteyiz⁴¹.

Manastır kazasında çeşitli etnik gurupların yer almasına rağmen bu 8 numaralı Şer’iyye Sicilinde (65-120 varak) mahalle isimlerinin Türkçe isimlerden oluştuğu görülmektedir. Sicilde yer alan mahalle isimleri Müslüman şahıs isimlerinden oluşmaktadır. 65 ve 120. sayfalar arasında toplam 19 mahalle ismi tespit edilmektedir. Bu mahalle isimleri arasında gayrimüslim bir mahalle ismine rastlanmamaktadır.

³⁸Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu, C. 2, 9. Baskı, Ankara, 1998, s. 178.

³⁹Özer Ergenç, “Osmanlı Şehirlerinde Mahalle’nin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”, *Osmanlı Araştırmaları IV*, İstanbul, 1984, s. 69.

⁴⁰Ali Marat Yel- Mustafa Sabri Küçükaşçı, “Mahalle”, *DİA*, C. 27, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2003, s. 323.

⁴¹Necati Çayırılı, “Manastır’ın 2 Numaralı Şer’iyye Sicilinde Geçen Yer Adları(1621-1623)”, *Makedonya Ulusal Tarih Enstitüsü*, Glasnik, Makedonya 2000. s. 175.

Tablo 2.3: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinde (65-120 varak) Tespit Edilen Mahalleler

Manastır Mahalleleri
Hamza Bey Mahallesi
Sinan Bey Mahallesi
Karaca Bey Mahallesi
Yakub Bey Mahallesi
Tabıkkara Mahallesi
Karaoğlan Mahallesi
Eğrikaş Mahallesi
Firuz Bey Mahallesi
Koca Mahallesi
Garib Bey Mahallesi
Hamid Bey Mahallesi
Emir Mahallesi
Kasım Çelebi Mahallesi
Kasım Mahallesi
İne Bey Mahallesi
Çavuş Ali Mahallesi
Azab Bey Mahallesi
Suhuta Hovace Mahallesi
Selanik Mahallesi

2.4.3. Devlet Görevlileri

Osmanlı Devleti, Makedonya ve Arnavutluk'un kontrol altına alınabilmesi için önemli bir konuma sahip olan Manastır'ı ele geçirerek bu bölgelerde yerini sağlamlaştırmayı hedeflemişlerdir. Manastır'ın 1382 yılında I. Murat döneminde fethinden sonra sırayla ele geçirilen Pirlepe, Ohri gibi önemli yerler Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de varlığını sağlamlaştırmaktadır⁴². XVII. yüzyılda Paşa sancağına bağlı bir şehir durumunda olan Manastır, aynı zamanda kadılığın merkezi durumundadır. Tanzimat Fermanı sonrası Manastır, eyalet şekline alarak yeniden düzenlenmiş ve 1844 yılına kadar Rumeli'nin önemli bir şehri haline gelmiştir. 1867 yılında Osmanlı Devleti'nin idari yönetim yapısında yaptığı değişiklikle Manastır, Selanik Vilayetine bağlı bir sancak konumuna getirilmiştir⁴³. 1912'de başlayan Balkan Savaşları sonrasında ise Bulgaristan'ın eline geçmektedir.

8 numaralı Manastır Şer'iyye sicilinde (65-120 varak) Osmanlı Devleti'nin yönetim teşkilatı içinde yer alan bazı görevliler tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda sicilde geçen bazı devlet görevlileri gösterilmiştir.

⁴²O. Sakin,-U. Demirbaş, *age.*, s. 7.

⁴³Necdet Hayta, "Salnamelere Göre Atatürk'ün Askeri İdadide Öğretim Gördüğü Yıllarda Manastır Vilayeti", *Atatürk ve Manastır Sempozyumu 12-13 Ekim 1998*, Özten Ofset ve Tipo Yayıncılık, Ankara, 1999 s. 142.

Tablo 2.4: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinde (65-120 varak) Adı Geçen Devlet Görevlileri

Görev	Görevli	Belge No
Alaybeyi	Sinan, Mehmed, Şahin, Hüseyin	MŞS, No: 8, v.114a/298, v. 116b/311, v. 85a/180, v. 95a/217,
Kâtip	Mehmed, Mehmed Bey, Hasan Çelebi	MŞS, No: 8, v. 93a/208, v. 113b/295, v. 108a/269
Doğancıbaşı	--	MŞS, No: 8, v. 97a/227,
Kethüda	Mustafa, Mahmud, Mehmed,	MŞS, No: 8, v. 98a/229, v. 99b/236, v. 112a/289,
Silahdar Ağası	Hacı Ahmed,	MŞS, No: 8, v. 97b/228, v. 98a/229, v. 100a/239, v. 100b/241, v. 104b/254, v. 107a/264, v. 113a/292
Çavuş	Yusuf Çavuş, Mehmed Çavuş	MŞS, No: 8, v. 98b-232, v. 105a/256
Beylerbeyi	Musa Paşa	MŞS, No: 8, v. 109b/275
Kapıcıbaşı	Mahmud, Habib Ağa	MŞS, No: 8, v. 115b/304, v. 110a/277

2.4.4. Eşya, Giysi ve Gıda İsimleri

8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) yer alan muhallefâtlarda çeşitli malzemeler bulunmaktadır. Bu malzemeler arasında ev eşyaları, mutfak eşyaları, gıda malzemeleri, giysi, tarımla ilgili araç gereçler ve bazı silah çeşitleri vardır⁴⁴. Belgelerde geçen eşyalar yazıldıktan sonra adedi hakkında bilgi verilmiştir. Eşyanın rengi, cinsi ve kullanım durumları belirtilmektedir. Bazı eşyaların çok kullanılmış olması “köhne” ve “müsta'mel” kelimeleri kullanılarak belirtilmektedir. Bu belgelerde yer alan eşyalar incelendiğinde Manastır'da sâkin olanların sosyal, ekonomik ve kültürel durumları hakkında bilgilere ulaşılabilmektedir. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) yer alan muhallefâtlar arasında en dikkat çeken detay ise Emirzade Mustafa Efendinin muhallefât kayıtlarıdır. Kayıtlarda Emirzade Mustafa Efendi'nin kayda değer sayıda kitaba sahip olduğu görülmektedir. Buradan Mustafa Efendi'nin Manastır'da önemli biri olduğu ve kültür seviyesinin yüksek olduğu çıkarılabilir. Diğer muhallefât kayıtlarında ev, mutfak, tarım araçları ve giysi gibi eşyalar yer alırken Emirzade Mustafa Efendi'nin kayıtlarında kitapların olması oldukça dikkat çeken bir ayrıntıdır⁴⁵.

Sicilde tespit edilen eşyalar bir ailenin günlük hayatını sürdürebilecek cinsten aletleri içermektedir. Yaşamlarını Manastır'da sürdüren insanların evlerinde günlük hayatta da kullanılan halı ve kilim gibi mefruşat ve bunların üzerine koyarak oturdukları minderler, döşekler evlerini aydınlatmak için kullandıkları şamdanlar bulunmaktadır. Sicilde yer alan mutfak eşyalarına bakıldığında ise Manastır'da sâkin olan halkın yemeklerini yerde oturur vaziyette sini üzerinde yedikleri anlaşılmaktadır. Sicilde yer alan oldukça fazla ev ve mutfak eşyası vardır. Bunlardan bir kısmı tabloda gösterilmiştir.

⁴⁴MŞS, No: 8, v. 92b/204, v. 92a/203, v. 91a/202.

⁴⁵MŞS, No: 8, v. 91a/202.

Tablo 2.5: 8 Numaralı Manastır Œer'iyye Siciline (65-120 varak) Göre Ev ve Mutfak Eşyaları

Eşya	Adet	Belge No
Œiş	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
..... sahan	2	MŒS, No: 8, v. 119a/324
Nühas tepsi	1	MŒS, No: 8, v. 119a/324
Tencere	3	MŒS, No: 8, v. 119a/324
Kahve ibriği	1	MŒS, No: 8, v. 119a/324
Peştahta	1	MŒS, No: 8, v. 119a/324
Sepet sandığı	1	MŒS, No: 8, v. 119a/324
Salata tepsisi	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Ceviz sandık	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Köhne beledi minder	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Alaca köhne kilim	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Kırmızı köhne kilim	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Kovan	3	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Sacayağı	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Köhne mâi sade	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Beledi yorgan	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Canfes Yorgan	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Çekme sandık	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Sandık	1	MŒS, No: 8, v. 92b/204
Halı	2	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Köhne yastık	5	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Kalay	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Leğen	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Œamdan	3	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Hamam tası	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Küçük tepsi	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Hoşaf tası	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Küçük tas	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Tencere ve kapağı	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Küçük sahan	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Sahan	6	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Bakraç	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
İplik	7 arşın	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Nakışlı yüz yastığı	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
İki arşın bez		MŒS, No: 8, v. 91a/201
Çuval	3	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Ocak zinciri	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Keser	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Beledi yastık	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Çatma yastık	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Nakışlı bohça	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Nakışlı yüz yastığı	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
İşlenmiş köhne yastık	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Gümüş bıçak	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Bohça	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Kumaş köhne	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Baklava sinisi	2	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Sini	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Kurna leğeni	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Kebap şişi	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Fanus	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Ekmek teknesi	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Ekmek sandığı	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Tencere	1	MŒS, No: 8, v. 91a/201
Cam tas	1	MŒS, No: 8, v. 66b/24
Fanus	1	MŒS, No: 8, v. 66b/24

Peşgir	1	MŞS, No: 8, v. 66b/24
Yorgan	1	MŞS, No: 8, v. 66b/24

Giyim kuşam insanların tarih boyunca kültürel özelliklerini yansıtmıştır. Yaşanılan coğrafi bölgenin şartları, dini özellikleri, kültürel yapısı göz önünde bulundurularak oluşturulan kıyafetler aynı zamanda üretim özelliklerini de yansıtmaktadır. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak), Manastır'ın coğrafi şartlarına uygun olan giyim kuşam eşyaları bulunur. Tespit edilen giyim eşyaları oldukça çeşitlilik göstermektedir. Bu giyim eşyaları eski olduğundan dolayı "köhne", ve "müsta'mel" şeklinde belirtilmiştir. Sicilde yer alan bazı giyim kuşam eşyaları aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 2.6: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinde (65-120) Tespit Edilen Giysiler

Kıyafet	Adet	Belge No
Meneviş çuka ferace	1	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Köhne dolama	1	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Köhne sade	1	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Orta keçe köhne	1	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Yan keçeleri	2	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Köhne dülbend	1	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Kavuk	2	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Mâi iskerlet ferace	1	MŞS, No: 8, v. 92b/204
Siyah aba	1	MŞS, No: 8, v. 92b/204
Beyaz entari	2	MŞS, No: 8, v. 92b/204
Kırmızı köhne ihram	1	MŞS, No: 8, v. 92b/204
Beyaz zıbın	1	MŞS, No: 8, v. 92b/204
Beyaz don	1	MŞS, No: 8, v. 91a/201
Köhne gömlek	2	MŞS, No: 8, v. 91a/201
Gömlek	1	MŞS, No: 8, v. 91a/201
Mâi çuka ferace	1	MŞS, No: 8, v. 66b/24
Çimeni çuka ferace	1	MŞS, No: 8, v. 66b/24

İnsanoğlu hayatını sürdürmek ve doğayla mücadele edebilmek için çeşitli araç gereçler kullanmıştır. Özellikle tarım aletleri bulunuldukları dönemin şartlarını yansıtmaktadır. Manastır'da insanların günlük hayatta basit tarım aletleri ve araç gereçleri kullandığı görülmektedir. Başka tespit edilen araç gereçler ise silahlardır. Sicilde yer alan silahlar fazla olmamakla beraber bu araç gereçlerin halk arasında evlerini koruma amaçlı bulundurdıklarını çıkarılabilir. Belgelerde yer alan araç gereçlerin adetleri hakkında bilgi verilirken değeri hakkında fazla bir bilgiye rastlanılmamaktadır. Sadece bir muhalefat kaydında eşyaların değeri ile ilgili bir ibare yer alır⁴⁶. Aynı zamanda bu aletlerinden muhalefat sahiplerinin hangi işle meşgul olduğu konusunda bilgiye ulaşılamamıştır.

⁴⁶MŞS, No: 8, v. 66b/24.

Tablo 2.7: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinde (65-120 varak) Yer Alan Tarım Aletleri ve Silahlar

Tarım ve Silah Aletleri	Adet	Belge No
Kılıç	1	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Tüfenk	1	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Eğer	2	MŞS, No: 8, v. 119a/324
Kırk dengi kılıç	1	MŞS, No: 8, v. 91a/202
Kalkan	1	MŞS, No: 8, v. 91a/202
Fişeklik ve palaska	2	MŞS, No: 8, v. 91a/202
At arabası	1	MŞS, No: 8, v. 91a/202
Balta	1	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Çift aleti	3	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Saban demiri	3	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Küçük tırpan	1	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Araba	3	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Balta	1	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Çapa	1	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Beyaz çuval	4	MŞS, No: 8, v. 92a/203

Sicilde yer alan gıda ürünleri hakkında fazla bilgi yer almamaktadır. Tespit edilen tahıl ürünleri Manastır'da üretilen hububatlar hakkında bilgi vermektedir. Sicilde bulunan tahıl ürünleri tipik karasal iklimde üretilen tahıl ürünleridir. Bunlar arasında bulunan bazı ürünler aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.8: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinde (65-120 varak) Yer Alan Bazı Tahıl Ürünleri

Gıda Malzemeleri	Adet	Belge No
Buğday	Altı dopdolu ambar	MŞS, No: 8, v. 91a/202
Mercimek, nohut	Beş ufak ambar	MŞS, No: 8, v. 91a/202
Çavdar	6 keyl	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Buğday ve un	5 hıml	MŞS, No: 8, v. 92a/203

2.4.5. Yetiştirilen Hayvan Türleri

Manastır'da sâkin olanların diğer bölgelerde de olduğu gibi geçimlerini sağlayabilmek için hayvancılıkla uğraştıkları görülmektedir. Manastır'da yer alan hayvan türleri arasında koyun, keçi, inek, kümes hayvanları gibi hayvanlar vardır. Belgelerde hayvanların fiyatlarına dair bir bulguya rastlanmamaktadır. Hayvanların yetiştirilmesindeki amaç ise günlük yaşamın sürdürülmesini kolaylaştırmaktır. Hayvanların etinden, sütünden, derisinden, yününden faydalanılarak günlük hayatın çeşitli alanlarında kullanılmıştır.

Osmanlı Devleti, Balkan topraklarını fethederken Bizans'ın kullanmış olduğu yol güzergâhını kullanarak ekonomik açıdan önemli bir güç elde etmeyi hedeflemiştir. Bu hedefle Osmanlı Devleti kısa bir sürede Sırbistan, Makedonya ve Bosna gibi bölgelerin madenlerine ulaşarak Karadeniz'in önemli tarım arazilerini ele geçirmiştir. Böylece XV. yüzyıldan itibaren askeri amaçlarda kullanılan bu yolları İstanbul'un et ihtiyacını karşılamak içinde kullanmıştır. Yollar üzerinde bulunan bölgelerin kadıları merkezden gönderilen emirlerle celep sayımlarının kaydedileceği defterleri oluşturmuşlardır. Rumeli'nin sol kolunda yer alan kazalarda yetiştirilen koyunların miktarları celebkeşan defterlerine kaydedilmiştir. Bu kazalar arasında; Yenişehir, Drama, Vardar, Siroz, Malkara, İpsala, Tekirdağ, Gümölcine, Kraferiye, Filorina,

Nevrokop, Selanik, Kavala, Pirlepe, Manastır gibi kazalar vardır⁴⁷. Bu kazalar arasında yer alan Manastır'ın 1641 yılında celebkeşan olarak kaydedilen karyelerinin isimleri ve celeb miktarları belirtilmiştir⁴⁸.

Ayrıca Manastır'dan toplanan vergiler arasında adet-i ağnam vergisinin olması hayvancılık açısından bölgenin önemli bir gelir kaynağı sağladığını kanıtlar niteliktedir. Sicilde yer alan muhallefât kayıtları ve belgeler, hayvanların sadece rengi ve adedi hakkında bilgi vermekte olup değerine ait herhangi bir kayda rastlanılmamıştır. Sicilde tespit edilen bazı hayvan türleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.9: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinde (65-120 varak) Yetiştirilen Hayvan Türleri

Hayvanlar	Adet	Belge No
Gök öküz	4	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Kızıl tosun	1	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Kara inek	2	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Kızıl inek	1	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Gök tosun 3 yaş	1	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Kızıl tosun	1	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Beyaz öküz	2	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Kovan	3	MŞS, No: 8, v. 91a/201
Kaz	8	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Tavuk	15	MŞS, No: 8, v. 92a/203
Bargir	182	MŞS, No: 8, v. 92b/204, v. 108a/268, v. 109a/272

Türk kavimleri arasında at her zaman önemli bir yere sahip olmuştur. Atların hızlı ve Türklerin yaşam tarzına olan uyumları hemen her hanede atların var olmasına neden olmuştur. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren günlük yaşamın her alanında atlar kullanılmaktadır. Özellikle savaş zamanlarında asker sevkiyatlarını ve ihtiyaçlarını atlar aracılığıyla yapmaktadırlar. Sicilde bulunan ve taşıma için kullanılan diğer bir hayvan ise “bargir” adıyla geçmektedir. Bargir⁴⁹ yük tutan, yük kaldıran anlamına gelmektedir. Sicilde geçen belgelerde ise bargirler özellikle kükürt taşımacılığı⁵⁰ için kullanılmıştır.

2.4.6. İdari Birimler

2.4.6.1. Karye

Sicillerde genellikle karye veya çoğulu olan kura olarak tespit ettiğimiz kelimeler günümüz Türkçesinde köyler manasında kullanılmaktadır. Manastır'a bağlı köylerin isimleri sosyal tarih yazıcılığı bakımından önemli bir kaynaktır. Sicilde adı geçen birçok köy ismi mevcuttur. Bunlardan bazıları Türk isimleri taşırken bazıları gayrimüslim köy isimlerinden oluşur. II. Murat ve Fatih Sultan Mehmed'in hükümdarlıkları sırasında bölgeye Anadolu topraklarından oldukça önemli bir iskân faaliyeti olmuştur. Anadolu'dan iskân eden ve buraları yurt tutan bazı Türkmen aşiretleri Fatih Sultan Mehmed'in Karaman seferinden sonra Toroslardan zorla iskân

⁴⁷Halime Doğru, “Rumeli’de Celeb-Keşanlar”, *XIII. Tarih Kongresi Kongreye Sunulan Bildiriler*, C. 3, Kısım 3, Ankara, 1999, s. 7-8.

⁴⁸MŞS, No: 8, v. 118/320.

⁴⁹F. Develioğlu, *age.*, s. 71.

⁵⁰MŞS. No: 8, v. 108a/267, v. 108a/268, v. 109a/272.

ettirilen Türkmen boylarından meydana gelmiştir⁵¹. 8 numaralı Manastır Şer'iyye sicilinde (65-120 varak) yer alan bazı köy isimleri şunlardır:

Çeltikçi, Karaman, Karçan, Sarıhızır, Kleştina, Velonaşca, Esona, Miyalence, Ağlad, Estergon, Belhirad, Belgrad, Mescidliobası, Elekadir, Eflahçe, Patoşa, Bozdaş, Kenan, Keleşina-i bala, Viyodna, Bükük, Kanatlar, Dukakin, Dragos, Köşk, Brançe, Kazan, Vakfikebir, Barşan, Bükçe, Yukarı Boğadin, Suriçi, Rohotine, Birinci, Kokarcan, İsothko, İştahçe, Magarevo, Maluşta, Huzurzade, Dalbeğli, Çırnabuka, Sipari, Bistiracı, Otacar, Rosutna, Bançe, Kuvat, Rakitniçe, Luznak, Kocaşina, Karaman, Eğri, Havas, Korkudhane, Ömerler, Lozyan, Suhudud, Rador, Gözban, Derbend, Bukova, Demirobası, Münire, Dedeбал, Dalbeğli, Yekirse, Esvetdetuz, Kalbucaşna, Kolaska, Bulgarca, Minlal, Solak, Birani, Bornik, Orkil, Ağlarobası, Çaparlu, Akkeçili, Adilobası, Hanalu, Salihobası, Avloni, Köse, Parça, Osrine, Eslehçe, Ragadiç, Serbansarı, Radna, Harasoba, Beresil, İline, Bukova, Poplzan, Dakova, Graşniçe, Birde, Lagar, Koloboçiste, Viranofça, Lopatniça, Kostokor, Katani, Patrice, Gırnik, Pozdaş, Mesmur, Filorini, Mollalu, Bugon, Mağarin, Eslomi, Urum, Sagarin, Belgrad, Mağrak, Dihvan, Tarnod, Hulukan, Eflahçe-i Büzürk, Dovik, Çernofça, Hnastani, Pernak, Rohotine, Lesika, Dosniçe-i Büzürk, Len, Zasle, Kokarcan, Lesolan, Sarıca, Doliçe-i Timur, Covalin hâne, Suriçe-i Paşa, Radopur, Delmanuk, Noveslan, Veloşni, Belyaski, Ostariç, Dobromir, İvanofça, Zabyani, Sopiniçe, Podimol, Bratendol, Tohsine-i Bâlâ, Çagur, Rakova, Presil, Suviçe-i Küçük, Oviçar, Litoviçe, Bituşa, Brod, i Brodiçe, Tırnova, Gradişte, Luksa, Gradişniçe, Ravine, İslonniçe, Berluksa, Ezlikogan, Dragan, Sehlüdol-i Timur, Magarak, Ostoluk, Debrova-i Bâlâ, Elniyeler, Govat derbend, Dovniçe-i Küçük, Gorodilak, Aylakova, Banye, Vagiç, İslaniçe, Dolna Diviyan, İskata, Ednakofça, Pogosta, Tırnova, Çerova, Tohsine-i Timur, Kurşova, Taktiçe-i Timur, Ahtratlova, Leskova, Kazani, Banhar, Nigohan, Radova, Malusta, Asuti Todor, Asolişte, Dolna Vrok, Vardine, Halkalı, Gorimar, Baldoniçe, Hrasloviçe, Mardiniki, Istarova, Sehugolna, İsmalova, Velosi, Dronik.

2.4.6.2. Kasaba

Kasaba, köylerden daha büyük, şehirden daha küçük yerleşim birimlerini ifade eder. 8 numaralı Manastır Şer'iyye sicilinde (65-120 varak) kasabalar hakkında fazla bilgiye ulaşılamamıştır. Kasaba olarak yerleşilen sadece iki birim vardır. Bunlar; Kesriye, Ostog'dur.

2.4.6.3. Kaza

Osmanlı Devleti'nde kaza teşkilatı bugünkü karşılığıyla ilçeleri ifade etmektedir. Kaza Osmanlılar'da kadının idari sorumluluğunda bir birimdir⁵². 8 numaralı Manastır Şer'iyye sicilinde (65-120 varak) 20 kaza ismi yer almaktadır. Sicildeki kazalar şunlardır:

Pirlepe, Filorini, Ohri, Kesriye, Köprülü, Tokuş, Üsküdar, Bihleşte, Görice, Serice, Debre, Harmana, Ostraga, Pereste, Kırçova, Ustrumca, Görpeşte, Köprülü, Cumapazarı, Eğribucak.

⁵¹İ. Parmaksızoglu, *agm.*, s. 250.

⁵²Tuncer Baykara, "Kaza", *DİA*, C. 25, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2002, s. 119.

2.4.6.4. Sancak

Sancak, eyaletin alt birimidir. Sancaklarda köy, kasaba ve kazalar gibi sınırları olan yerleşim birimleridir. Sancakların idari sorumluluğu sancakbeylerindir. Sancakbeyleri sancağın merkezine bağlı kazalarda ikamet ederler⁵³. Bu sicilde tespit edilen toplam 17 sancak vardır. Bu sancaklar;

Üsküp, Ohri, İzvornik, İlbasan, Avlonya, Selanik, Pirizren, İskenderiye, Vulçitrin, Tırhala, Köstendil, Pişte, Yanya, Dukakin, Delvine, Bostana, Çirmen.

2.5. Muhallefât ve Verâset

Tereke veya diğer bir adıyla muhallefin çoğulu olan muhallefat “geriye kalan” anlamına gelmektedir. Osmanlı Devleti hukuk yapısına göre ölen kişinin geride bıraktığı eşya ve mallar tereke sisteminde kayıt altına alınmıştır⁵⁴. Osmanlı Terekeler ölen kişilerin sosyal statülerini, medeni durumları, aile yapılarına ait bilgileri verirken aynı zamanda yaşamları boyunca elde ettikleri her cinsten giyim eşyası, mutfak gereçleri, mobilya, taşınmaz durumda olan ev, bağ, bahçe, değirmen, çiftlik, tarla ve taşınır durumda olan hayvan türleri, eğer ölen kişi ticaretle uğraşıyorsa ticaret malları, meslek erbabı ise atölye aletleri hakkında geniş bilgiler vermektedir⁵⁵. Aynı zamanda muhallefat kayıtları Osmanlı Devleti’nin sosyal ve iktisadi tarihi açısından önemli bir kayıt niteliğindedir.

Muhallefat kayıtlarının sicillerdeki örnekleri oldukça fazladır. 8 numaralı Manastır Şer’iyye sicilinde (65-120 varak) muhallefat kayıtları tutulurken ilk olarak ölen kişinin ismi ve varsa unvanı, sâkin olduğu kaza, karye, mahalle, eşi, çocukları veya başka mirasçıları varsa onların isimleri ve tarihler yer alır⁵⁶. Muhallefat sahibinin bıraktığı her cinsten taşınır veya taşınmaz mallar, alacakları, malların cinsi, âdeti, malların tutarı, kimden olduğu varsa borcu ve bu borcun kime olduğuyla ilgili bilgiler yer alır. Ölen kişinin defin işlemi sırasında yapılan harcamalar, devlete olan vergi borçları, vasiyeti üzerine yapılması gereken hayır işleri ve masraflar hesaplanır. Mirasçıların vefat eden kişinin yapılmasını istediği ve borçların ödenmesi sonucu toplam mirastan yapılan bu harcamalar hesaplanarak çıkarılır ve mirasçıları arasında pay edilir.

Fakat bazı durumlarda muhallefât sahibinin mallarına el konulabilirdi. Eğer muhallefât sahibi haksız kazanç sağlayarak bu malları kazanmışsa terekesi diğer adıyla muhallefâtı yetkili kişilerce müsadere edilmiştir. Müsadare, Osmanlı Devleti’nde usulsüz yoldan para kazanan kişilerin öldükten sonra mallarına el konulması işlemidir. Müsadare, muhallefâtı el konulan şahsın eşyası, alacakları ve borçlarının memurlar tarafından muhallefât sahibinin mevkisinde sayılarak kaydedilmesiyle başlar. Bu defterler daha sonra merkeze gönderilir. Muhallefâtta bulunan bazı eşyaların İstanbul’a getirilmesi istenirken bazıları bulundukları yerlerde satılması için işaretlenir. Muhallefâtın bulunduğu yerde yapılan eşya ve satış fiyatları bir deftere kaydedilerek tekrar merkeze gönderilir burada yapılan satışlar da yine ayrı bir deftere kaydedilirdi⁵⁷.

⁵³İlhan Şahin, “Sancak”, *DİA*, C. 36, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2005, s. 97-99.

⁵⁴Tahsin Özcan, “Muhallefât”, *DİA*, C. 30 Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2005, s. 406.

⁵⁵Faruk Söylemez, “Malatya Mutasarrıfı Rışvanzâde Abdurrahman Paşa’nın Terekesi”, *History Studies*, C. 5, S. 5, Ankara, 2013, s. 255.

⁵⁶MŞS, No: 8, v. 91a/201.

⁵⁷Faruk Söylemez, “Malatya Mutasarrıfı Rışvanzâde Ömer Paşa’nın Muhallefâtı”, *OTAM*, S. 27, Ankara, 2010, s. 171-172.

Bu sicil kayıtları arasında bulunan muhaleffât sahipleri ise mallarını genellikle eşleri ve çocuklarına bırakmışlardır.

8 numaralı Manastır Şer'iyye sicilinde (65-120 varak) bulunan muhaleffât kayıtlarında genellikle ölen kişinin mirasını en yakın variscisine bıraktığı görülmektedir. Bunlar genel anlamda eşleri, kızları ve oğullarıdır. Kayıtlarda ki malların çoğunlukla mutfak eşyası, gıda ürünleri, kıyafetler, takılar, tarım aletleri, silahlar, hayvan türleri ve taşınmaz durumdaki mallardır. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) toplamda beş muhaleffât tespit edilmiştir. Tespit edilen bu muhaleffât kayıtları arasında en dikkat çeken Emirzade Mustafa Efendi'nin muhaleffât kayıtlarıdır. Kayıtlar arasında Mustafa Efendi'nin kayda değer sayıda bir kitap koleksiyonu olduğu görülmektedir. Bu kitaplar arasında İslamiyet'le ilgili bilgilerin yer aldığı bazı kitaplar, şifacılıkla ilgili kitaplar ve hikayeler yer almaktadır⁵⁸. Emirzadeler ismiyle tanınan bu aile Manastır'da oldukça önemli bir yere sahiptir. XIX. yüzyılda yaşamış önemli şairlerden olan Emirzadeler ailesine mensup Manastır'lı Hafız Müşfik İsmail Efendinin müşfiknâme isimli önemli bir eseri vardır. Şair aynı zamanda Sadaret mektupçuluğu kaleminde ve Ceride-i Havadis muharrirliğinde bulunmuştur⁵⁹. Buradan yola çıkılarak Emirzadelerin Manastır kazasında önemli ailelelerden ve kültür seviyeleri yüksek kişilerden oluşan bir aile olduğu çıkarılabilir. Bu muhaleffât sahipleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2.10: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinde (65-120 varak) Yer Alan Muhaleffât Sahipleri

Muhaleffât Sahibi	Belge No
Sinan Bey ibn Ali Bey	MŞS, No: 8, v. 66b/24
Fatima Hatun	MŞS, No: 8, v. 91a/201
Emirzade Mustafa Efendi	MŞS, No: 8, v. 91a/202
Sinan Bey ibn Ali	MŞS, No: 8, v. 92b/204
Musli Efendizade Mehmed Efendi	MŞS, No: 8, v. 119a/24

2.6. Alım-Satım

İnsanlar günlük hayatlarında birçok şeye ihtiyaç duyarlar. Hayat koşullarına karşı barınmak ve yaşamın devamlılığı için beslenmek bunların ilk sırasında gelmektedir. İnsanoğlu kendi üretmekte yetersiz kaldığı bazı ihtiyaçlarını üreten insanlardan almakla hayatını devam ettirmiştir. Böylece ticaret anlayışı ortaya çıkmıştır. İlkçağlardan itibaren insanlar arasında alım-satım, değiş-tokuş yöntemiyle gerçekleşmiştir. Lidyalıların parayı icat etmesine kadar devam eden bu yöntem yerini para ile alış verişe bırakmıştır.

Osmanlı Devleti'nin çoğunluğu Müslümanlardan olduğu için alım-satım işleri de İslam hukukuna göre yapılmıştır. Mülkiyet hakkı şer'i hukuk açısından Müslüman bir kişinin kullanmasının şer'an yasak olmaması ve şahsa ait olmasını gerektirir. Devlet yararına kullanılan yol, köprü, vakıf gibi şeylerin mülk edinilmesi uygun görülmemiştir. Yasak olanların dışında her türlü taşınabilir ve taşınamaz mülkler arasında alım-satım yapılabilir⁶⁰.

8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) yapılan satış işlemlerinde yöntem genellikle aynıdır. Sicilde satış işlemi satma, satın alma anlamına gelen "bey"

⁵⁸MŞS. No: 8, v. 91a/202.

⁵⁹Hüseyin Algül, "Omsnalılar Döneminde Makedonya'da Yetişen ve Türk Bilim Dünyasına Katkıda Bulunan Âlimler", *Diyanet İlmi Dergisi*, C. 35, S. 3, Ankara, 1999, s. 8.

⁶⁰Vehbe Zulayhi, *İslam Fıkı Ansiklopedisi*, C. 5, Risale Yayınları, İstanbul, 1990, s. 49.

kelimesi kullanılarak yapılmıştır. Mülk alışverişini konu alan belgelerde alım-satım işlemi ilk olarak mülkün bulunduğu eyalet, kaza, köy, ya da “medine-i Manastır...” şeklinde devam eden mülk yerinin belli edilmesiyle başlanmıştır. Satışı yapan kişinin babasının ismiyle birlikte kendi ismi veya vasisi olan isimle birlikte satışı yapan kişi ve alacaklı kişinin bilgileri tespit edilmiştir. Satışa konu olan mülkün etrafında bulunan mülk sahiplerinin isimleri genellikle kaydedilmiştir. Mülkün özellikleri ve miktarı belirlendikten sonra mülk alım satımında alıcı, satıcı, vekiller ve şahitlerin karşısında belli kurallar çerçevesinde yapılmıştır. Son olarak satışın yapıldığı tarih atılarak belgeler sonlandırılmıştır⁶¹. Sicilde yer alan bazı belgelerde alım satım işlemi yapan kişi kendisi ise “asaleten”, işlemi yapan bir başkası ise onu temsil eden kişi “vekâleten”, eğer kişi çocuksa “vesâyeten” tabirleri kullanılmıştır⁶².

8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) satışa konu olan ev, arsa, tarla, bağ ve bahçelerdir. Sicilde yer alan satışlarla ilgili genellikle Müslüman erkekler, kadınlar ve Gayrimüslim erkekler tespit edilmiştir. Bunlardan kırk tanesi Müslümanların dâhil olduğu alım-satım işlemi iken Gayrimüslimlerin sekiz adet alım-satım işlemi gerçekleştirdiğini görmekteyiz. Bu alım-satımlar genellikle mülk satışı üzerine yapılmıştır.

Ev satışları sicilde genellikle “mahdûd ve mümtaz” yazısından sonra eve ait bölümler hakkında bilgiler verilmiştir. Sicilde ev satışlarında evin bölümleri arasında; oda, kiler, bahçe, hayat, su kuyusu, pınar, çardak, sundurma, fırın, çeşme yer almaktadır⁶³. Satışa sebep olan konular arasında mülk sahibinin istekli satışı, aile içindeki hisse devri, borç karşılığında yapılan satışların olduğu görülmektedir. Aşağıdaki tabloda satışa konu olan bazı evler ve özellikleri gösterilmiştir.

Tablo 2.11: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinde (65-120 varak) Tespit Edilen Bazı Ev Satışları ve Fiyatları

Mahalle	Evin Özellikleri	Akçe	Belge No
Manastır	Oda, kiler, pınar, bahçe,	8000	MŞS, No: 8, v. 66b/26
Karaca Bey Mahallesi	Ev, oda, hayat, sundurma, su kuyusu, çeşme	6300	MŞS, No: 8, v. 67a/31
Karaoğlan Mahallesi	Evi, oda, hayat, sundurma, bahçe	2000	MŞS, No: 8, v. 68b/49
Firuz Bey Mahallesi	Ev, oda, pınar, bahçe	1900	MŞS, No: 8, v. 69b/63
Sinan Bey Mahallesi	Ev, kiler, hayat, sundurma, pınar	1100	MŞS, No: 8, v. 73b/80
Koca Mahallesi	Çardak, sundurma	3000	MŞS, No: 8, v. 74a/86
Hamid Bey Mahallesi	Ev, hayat, oda, fırın, sundurma, bağçe	2400	MŞS, No: 8, v. 75a/100

Sicillerde önemli bir diğer konu da bağ, arsa ve tarla satışlarıdır. Satışa konu olan yerlerin özellikleri belgeler içerisinde geniş bilgiler verilerek yer almıştır. Belgelerde bağ ve bahçe satışında ne tür ağaçların olduğu konusunda bilgiler verilirken “eşcâr-ı müsmire” anlamında meyveli ağaçların olduğu bahçeler, “gayr-i müsmire” anlamında meyvesiz olan ağaçlar şeklinde yer almıştır⁶⁴. Ayrıca mülk satışlarında belgelerde mülke komşu olan yerlerde belirtilmiştir. Bu bilgiler dönemin arazi yapısını

⁶¹MŞS, No: 8, v. 65a/4, v. 66a/22, v. 66a/23, v. 67a/31, v. 68a/43.

⁶²MŞS, No: 8, v. 70a/65, v. 76b/110, v. 81b/164, v. 69a/55, v. 69a/52.

⁶³MŞS, No: 8, v. 69b/63, v. 74a/86, v. 75a/100, v. 68b/49.

⁶⁴MŞS, No: 8, v. 74b/94, v. 75a/100.

da günümüze kadar taşımaktadır. Mülk satışlarında fiyatlar mülkün durumuna göre tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda bazı mülk satışı ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Tablo 2. 12: 8 Numaralı Şer'iyye Sicilinde (65-120 varak) Tespit Edilen Bazı Bağ, Arsa ve Tarla Satışı

Karye, Mahalle	Miktar	Akçe	Belge No
Çeltikçi Karye	30, 8, 47, dönüm	14000	MŞS, No: 8, v. 65a/1
Dragos Karye	3 çapalık	275	MŞS, No: 8, v. 69a/55
Buka Karye	7 çapalık	1000	MŞS, No: 8, v. 75a/95
Maluşta Karye	-	500	MŞS, No: 8, v. 75a/98
Sarraçhane	1 göz dükkan	1700	MŞS, No: 8, v. 77b/121

2.7. Alacak-Verecek (Borç)

Borç terimi geniş anlamıyla iki veya daha fazla kişi arasında birbirlerine karşı yükümlü oldukları şeyleri ifa etmesi anlamına gelir. Borçlar genel olarak para borçlarını ifade eder⁶⁵. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) alacak verecek konusu geniş olarak yer almaktadır. Sicilde sıkça yer alan “deyn” kelimesi Arapçada borç anlamında kullanılmaktadır⁶⁶. Deyn kelimesiyle aynı kökten türeyen “dain”, alacaklı, “medyun”, borçlu kelimesiyle aynı manaya gelmektedir⁶⁷.

8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) alacak-verecek ile ilgili da'vaların geçtiği belgelerin elli dokuz olduğu tespit edilmiştir. Sicilde borçla ilgili konularda borcun neden alındığı yönünde bilgiler tespit edilememiştir. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilindeki (65-120 varak) kayıtlardan anlaşılabileceği üzere halkın genellikle Müslüman Türklerden oluştuğu görülmüştür. Bunun yanında farklı dinlere mensup halkın da olduğu ve alacak verecek da'vaları için Manastır kadılığına rahatlıkla başvurdukları görülmüştür. Günlük hayat içerisinde etkileşim halinde olan farklı dinlerden insanların birbirinden borç aldığı ve alacağı konusunda kadı huzuruna giderek alacağını talep ettiği tespit edilmiştir⁶⁸. Sicilde tespit edilen alacak verecek da'valarının her milletten halk olduğu ve rahatlıkla birbirlerinden alışveriş yapabildikleri ortaya konulmuştur.

2.8. Gasp, Hırsızlık (Yağmalama), Katl, Darp

8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) geçen gasp da'vaları oldukça azdır. Genel anlamda gasp kelimesi bir kişinin veya kurumun malına karşı işlenen suç olup, başkalarına ait olan bir malın veya malların zorla alınarak kullanılması anlamına gelir. Çoğunluğu Müslüman olan bir millete sahip Osmanlı Devleti'nde İslam hukukunun uygulandığı ön görülürse gasp edilen malların bir değer taşıması, dinen kullanımının yasak olmayan bir mal olması gereklidir⁶⁹. İslam hukukuna göre suç kabul edilen gasp olaylarının kadılara intikal ettirilerek bir karara bağlandığı görülmüştür. Sicilde geçen üç gasp olayının da gaspa uğrayan kişilerin evlerinin basılarak gaspa uğradıkları ve gasp olaylarının da Müslümanlar arasında olduğu tespit edilmiştir⁷⁰.

⁶⁵M. Âkif Aydın, “Borç”, *DİA*, C.6, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 1992, s. 285.

⁶⁶F. Develioğlu, *age.*, s. 183.

⁶⁷M. Âkif Aydın, “Borç”, s. 285.

⁶⁸MŞS, No: 8, v. 65a/5, v. 65b/10, v. 67b/40.

⁶⁹Mehmet Âkif Aydın, “Gasp”, *DİA*, C. 13, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, s.388.

⁷⁰MŞS, No: v. 90b/198, v. 95a/216, v. 96b/224.

Hırsızlık suçu bütün devletlerde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de suç sayılan bir eylemdir. İslam hukuk sisteminin uygulandığı Osmanlı Devleti'nde aklı başında buluş çağına erişmiş kişilerin, başka birinin hükmü altında olan mal veya paranın kendi üzerlerine alarak mülk edinmek amacıyla alması suç kabul edilmiştir⁷¹. Belgelerde hırsızlık olaylarının yanı sıra yağmacılık hareketlerinin de olduğu görülmektedir. Yağmacılık olayları sicilde Arapça “garet” ve “nehb ü garet” kelimeleri kullanılarak anlatılmıştır⁷². Yağmacılık, genel olarak bir kişinin veya birçok kişinin zor kullanarak ele geçirdikleri mal, para gibi şeyleri alarak kaçması ve çapulculuk talan anlamında kullanılmıştır. Başka birinin malını zorla gasp ederek yağmalamak devlet tarafından suç kabul edilerek çeşitli yaptırımlar uygulanmıştır. Örneğin; Pirlepe, Manastır, Köprülü, Filorini ve Tokuş kadılarına gönderilen bir yazıda eşkıyaların uygunsuz hareketlerde bulunarak halkı rahatsız ettiği bu yüzden Kapıcıbaşı Gazi Ağa'nın görevlendirilerek bu bölgelerde eşkıyalık hareketlerini durdurması istenmiştir⁷³. Sicilde tespit edilen üç tane yağma hareketi vardır. Yağma hareketlerinin ise genellikle Müslümanlar arasında olduğu ve yağmacılık hareketinin sonucunda insanların katledildiği görülmüştür⁷⁴.

Katl, bir kişinin başka bir kişiden yaşam hakkını almasıdır. İslam hukukuna göre katl, yaşam dokunulmazlığı olan birinin hayatını son buldurmak amacıyla yaptığı eylemleri ifade eder⁷⁵. Manastır kadısının Rumeli divanına gönderdiği bir mektupta kazada bulunan harami eşkıyalarının Müslümanların evlerini basarak evlatlarını katl ettikleri, erzaklarını yağmaladıkları ve Çer isimli karyeden Ali Paşa'nın öldürülmesinden sorumlu oldukları bildirilmiştir. Bu eşkıya takımının yakalanmaları için Kenan Ağa görevlendirilerek eşkıyaların ve onlara yardım edenlerin yakalanmaları istenmiştir⁷⁶. Sicilde geçen belgelerde katl olayları genellikle eşkıyaların yaptığı olaylar sonucunda olmuştur. Katl ile ilgili kayıtlar sicilde yedi tanedir.

Darp, fiziksel bir şiddet kavramıdır. İki kişinin ya da daha fazla kişinin birbirlerine vurması sonucu oluşur. Sicilde tespit edilen “zarb”, “cerh” ve “darb” kelimeleri darb edilen kişilerin varlığını göstermektedir. Darp olayları yaşandıktan sonra bazı belgelerde suçun tespiti için keşif yapıldığı görülmüştür⁷⁷. Kişilerin birbirlerini yaralamaları sırasında bıçak ve kılıç kullanıldığı tespit edilmiştir⁷⁸. 8 numaralı Manastır şer'iyeye sicilinde (65-120 varak) gasp, hırsızlık (yağma), darb ve katl olaylarının geçtiği on beş belge yer almaktadır. Hırsızlık olaylarının neredeyse hiç olmadığı belgelerde, yağma, katl ve darp olaylarının hırsızlık olaylarına göre çok olduğu görülmüştür.

2.9. Mehir

Mehir, iki kişinin evlenmeye karar verdikleri zaman kız tarafına erkek tarafından “namzetlik akçesi veya mehr” ismiyle verdiği bir miktar paradır⁷⁹. Evlilik sırasında verilen bu mehir miktarı sadece Türkler arasında bir gelenek olmayıp çok eski bir

⁷¹Yasemin Baba, “Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Hırsızlık Suçunun Hüküm ve Sonuçları”, *İÜHF*, C. LXXI, S.1, İstanbul, 2013, s. 79.

⁷²Ferit Develioğlu, *age.*, s. 819.

⁷³MŞS, No: 8, v. 99a/234.

⁷⁴MŞS, No: 8, v. 94b/214.

⁷⁵Ali Bardakoğlu, “Katl”, *DİA*, C. 25, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2002, s. 45.

⁷⁶MŞS, No: 8, v. 96b/224.

⁷⁷MŞS, No: 8, v. 68b/47.

⁷⁸MŞS, No: 8, v. 68b/47, v. 103b/250.

⁷⁹İlber Ortaylı, “Anadolu’da XVI. Yüzyılda Evlilik İlişkileri üzerine Bazı Gözlemler”, *Osmanlı Araştırmaları I*, İstanbul, 1980, s. 33.

gelenektir⁸⁰. Bu gelenek aynı zamanda İslam ülkelerine de özgü bir kavram değildir⁸¹. Eskiden beri faklı isimlerle anılan bu uygulama Romalılarda ve Atinalılarda evlilik yapılmadan kadına verilen ödemelerdir. Yahudilerde bu ödeme “mohar” adıyla yapılmaktadır. Türkler de ise bu uygulamaya “kalın” denilmiştir⁸². Kalın, Kazak Türkleri arasında “kalınmal” şeklinde geçmektedir. Bu uygulama evlenecek kıza verilen para şeklinde olduğu gibi para edebilecek eşya, koyun, at, katır gibi şeylerde kabul edilmiştir. Anadolu’da yaşayan Türk aşiretleri arasında da kalın Kazak Türklerinin uyguladığı yöntem gibi uygulanmaktadır. Türklerde kadına verilen kalın aynı zamanda kolay boşanmalarında önüne geçmektedir. Fakat bazı durumlarda karısını boşamak zorunda kalan erkeklerin kız tarafına verdiği kalın geri ödenmemektedir⁸³. Kalın, Kazak toplumunda kızın hakkı olarak görülmüştür. Bu amaçla kız babaları tarafından kızın çeyizine denk olarak verilen kalını kıza verilmiştir. Gelin kıza verilen kalın eğer boşanma söz konusu olursa geriye kalan hayatını idame ettirmesinin karşılığı olarak görülmüş bu amaçla da İslamiyet’te “mehire” oldukça benzetilmiştir⁸⁴.

İslam hukukuna göre evlenen kadına erkek tarafından mehrin mutlaka verilmesi gereklidir. Bir Müslüman erkek gayrimüslim bir kadınla evlenmesi durumunda da muhakkak mehir vermek zorundadır⁸⁵. Mehir’in gerçek amacı kadınların herhangi bir boşanma ve ölüm durumunda mağduriyetlerinin önlenmesidir.

Evlilik sırasında verilen her türlü taşınmaz mallar, ziynet eşyası, hayvan ve değerli olan her şey mehir sayılmıştır⁸⁶. Evlenen kadına verilen mehir kendi tasarrufunda olduğundan dolayı istediği gibi kullanma yetkisine sahiptir.

Kalın ve mehir bazı farklılıklara sahiptir. Bu yüzden karıştırılmaması gerekmektedir. Evlenen kız eğer kocasından memnun kalmaz evinden kendi rızasıyla ayrılırsa kız tarafının almış olduğu kalın erkek tarafına geri ödenmekle yükümlüdür⁸⁷. Fakat mehirden böyle bir durum söz konusu değildir. Mehir kadında kalır.

Mehir, ödendiği vakte göre kısımlara ayrılmıştır. Mehir, evlilik esnasında ödeneceği gibi sonrada ödenebilir. Eğer evlilik sırasında ödenirse “mehr-i muaccele”, eğer mehir, evlenen kadının kocası öldükten sonraya, boşanmasına ertelenmesi durumunda ve kocanın terekesinin pay edilmesi sırasında kadına ödenecekse “mehr-i müeccel” denir⁸⁸. 8 numaralı Manastır şer’iyye sicilinde (65-120 varak) tespit edilen on iki tane mehir ile ilgili dava vardır. Bunlardan bazıları mehr-i müeccel bazıları mehr-i muaccele ile ilgili konulardır⁸⁹. Sicilde geçen bir belgede mehir, Fatıma Hatun’un eşi İdris’in onu boşadığını ve vermesi gereken mehri vermekte zorluk çıkardığını bu konuda kadını önünde ve şahitlerin huzurunda açıklık getirilerek bin iki yüz akçe mehri ödemesi gerektiğine karar verilmiştir⁹⁰. Mehir, şer’iyye sicillerinde oldukça geniş bir yer tuttuğundan Osmanlı Devleti’nin hemen her kazasında kaydedilen sicillerde farklı miktarlarda verildiği görülmüştür. Manastır şehrine ait 2 numaralı sicil kaydında ise

⁸⁰M. Âkif Aydın, “Mehir”, *DİA*, C. 28, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2003, s. 390.

⁸¹İ. Ortaylı, *agm.*, s. 34.

⁸²M. Âkif Aydın, “Mehir”, s. 389.

⁸³Faruk Söylemez, “Anadolu’daki Konar Göçer Aşiretlerde Orta Asya Türk İzleri”, *Doğu ve Batı Türklüğünün Ortak Tarihi Devirleri ve Münasabetleri*, *Osmanlı Araştırmaları-2*, Konya, 2018 s. 227.

⁸⁴F. Söylemez, “Anadolu’daki Konar...”, s. 228.

⁸⁵İ. Ortaylı, *agm.*, s. 35.

⁸⁶M. Âkif Aydın, “Mehir”, s. 390.

⁸⁷F. Söylemez, “Anadolu’daki Konar...”, s. 228-229.

⁸⁸Halil Cin, “İslam Hukukunda Mehr”, *AÜHFD*, C. XXIX, S. 1-2, Ankara, 1972, s. 207-208.

⁸⁹MŞS, No: 8, v. 78b/133, v. 78a/130, v. 79a/140.

⁹⁰MŞS, No: 8, v. 79a/141.

mehir, bir hükümde iki bin başka bir hükümde ise on dört bin olarak belirtilmiştir⁹¹. Bu örneklerden de anlaşılacağı üzere mehir boşanma sırasında kadının hakkının korunması amacıyla İslam hukukunda yer alan bir uygulamadır.

2.10. Boşanma ve Nafaka

Evlilik, hem Kur'an-ı Kerim'de hemde Hz. Muhammed'in hadislerinde önemi vurgulanan bir konudur. Eğer evlilik birliği bazı çiftler arasında çözilemeyen bir geçimsizlik haline dönüşürse ve kurtarılamayacak bir durumdaysa boşanma oluşur. İki kişinin birbirinden beklediği sorumlulukları yerine getirememesi eşlerin boşanmasına yol açar. Osmanlı Devleti'nde boşanmalar İslam hukukunun getirdiği yükümlülüklerle gerçekleşmiştir. Osmanlı Devleti'nde erkeğin hakkı olan boşama yetkisi zaman zaman kadına verilen talak yetkisiyle gerçekleşebilmiştir. Talak, "serbest kalmak, serbest bırakmak, bağından kurtulmak" anlamında kullanılan bir kelimedir. Fıkıh terimi olarak belli hafızlarla nikâhın bozulması anlamına gelen talak kelimesinin Türkçede karşılığı boşanmadır⁹². Talak yetkisi verilmeyen kadın ise muhâlea veya aynı anlama gelen hul' yoluyla mahkemeye başvurarak eşinden boşanmayı talep edebilmiştir. Muhâlea, kadının kocasına belli bir miktar vermesi karşılığında kocasını ayrılmaya ikna ederek evlilik bağından kurtulması anlamına gelir. Eşlerin karşılıklı razı oldukları bu boşanmaya muhâlea adı verilmiştir⁹³. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) geçen bir boşanma davasında Kasım Mahallesinde Refiye Hatun'un eşi İbrahim Çelebi'den boşanmak için kadiya başvurduğu ve bir miktar eşya, mihr-i müeccel ve iddet-i nafaka üzerine muhâlea talep ettiği görülmektedir. Bu durum belgede "*Manastır mahallâtından Kasım Mahallesi sâkinlerinden Refiye binti Ömer nâm Hâtun mahfil-i kazada zevci mutallâka işbu sâhibü'l-kitâb İbrahim Çelebi mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm mezbûr İbrahim Çelebi ile mihr-i muaccelim ve iddet-i nafakam üzerine muhâlea eylediğimizde bir buhası sade ve hamam gömleği ve bir orta makrumesi ve bir kürdiye yerinde kalmışdır suâl olunub aliverilemesin talebi iderim*" şeklinde ifade edilmiştir⁹⁴. Sicilde muhâlea talebiyle boşanma gerçekleşen birçok dava olmuştur. Sicil de geçen "mutallâka" kelimesi Arapça "talak" kelimesiyle benzer bir anlamda kullanılan boşanmış kadın manasına gelmektedir⁹⁵. Çoğu boşanma mutallaka adı altında kaydedilmiştir. Bu davalarda genellikle mihr-i müeccel ve nafaka iddeti talep edildiği tespit edilmiştir⁹⁶.

Sicilde sadece bir belgede geçen hul' kelimesi boşanmanın gerçekleşmesi için sadece kadının isteğiyle tek taraflı olmayıp erkeğinde isteğiyle karşılıklı anlaşma sonucu oluşan bir boşanma yapıldığını ortaya çıkarmaktadır⁹⁷. Fatıma Hatun'un eşi Hasan Efendi'den boşanmak için mehrinden ve nafaka iddetinden vazgeçmesi üzerine hul' iderek boşandıkları görülmüştür. Bu belge sicilde, "*mihrimden bakî kalan dört yüz akçeden ve nafaka-i iddetimden ve zevciyyet müteâllik olan eşyadan ve zimmetinde olan sâir eşyadan kalîl ve kesir hüsnü edâ iradetimle geçdim hul' eyledik dedikde merkûm Hasan Efendi dâhi cevânibinde zikr olunan mihr külli bekâsı dört yüz akçeden ve*

⁹¹N. Çayırılı, *agt.*, s. 32.

⁹²H. İbrahim Acar, "Talak", *DİA*, C. 39, Türkiye Diyanet Vakfı İstanbul, s. 496.

⁹³Fahrettin Atar, "Muhâlea", *DİA*, C. 30, Türkiye Diyanet Vakfı İstanbul, s. 399.

⁹⁴MŞS. No: 8, v. 78b/133.

⁹⁵F. Develioğlu, *age.*, s. 690.

⁹⁶MŞS. No: 8, v. 79a/140.

⁹⁷F. Atar, *agm.*, s. 399.

nafaka-i iddetinden ve zevciyyete müteâllik olan sâir eşyadan ve zimmetimden olan gâyriden kalil ve kesir hüsnü iradetinle geçdise hul'eyledik" şeklinde geçmektedir⁹⁸.

Sicilde on dokuz boşanma ve nafaka davasıyla ilgili hüccet mevcuttur. Belgelerde yer alan boşanma davalarına bakıldığında genellikle kadın haklarının korunduğu görülmüştür. Boşanma davalarının bazılarının şiddet yüzünden bazılarının ise sebeplerinin neler olduğu konusunda herhangi bir şey tespit edilememiştir.

Nafaka, sözlükte anlamına göre çıkmak, gitmek, sarf etmek manasında kullanılmıştır. Evlilik birliğini sürdüremeyerek ayrılan çiftlerin erkek tarafından eşine ve varsa çocuğuna hayatını devam ettirmesi için verdiği para ve mülklerdir. Bir başka anlamda ise nafaka, eşlerin ve çocukların beslenmesi, giyinmesi, yaşayacak yerini temin etmesi ve hizmet masraflarının erkek tarafından karşılanması manasında kullanılır. Osmanlı Devleti'nde uygulanan İslam hukukuna göre erkekler çalışarak evine bakmak geçimlerini sağlamakla yükümlüyken kadın ise evdeki işleri düzene koymak çocuklarını yetiştirmekle yükümlüdür⁹⁹. Osmanlı Devleti'nde nafaka davalarında koca eğer nafaka vermeyi reddediyorsa kadın kadıya başvurabilir. Bu durumda mahkeme tarafların maddi durumlarını gözeterek kadının talebini bir sonuca bağlamakla yükümlüdür¹⁰⁰. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) nafaka, "nakafa ve kisve" kelimeleri ile geçmektedir. Bu davalardan birinde Sinan Bey Mahallesinde sâkin olan Sinan Bey'in vefatından sonra çocukları Mehmed, Fatıma ve İsmihan'ın nafakaya ihtiyaçları olduğu ve bu sebeble babalarından kalan maldan her biri için sekiz akçe nafaka bağlanmasına karar verilmiştir¹⁰¹. Diğer bir davada Manastır kazasına bağlı Kanatlar karyesinde sâkin Ali'nin eşi Zeliha Hatun'nun nafaka ve kisveye ihtiyacı olduğu için eşinden üç akçe nafaka talep etmiştir¹⁰². Bu davalardan başka sicilde on dört nafaka davası ile ilgili belge tespit edilmiştir¹⁰³.

2.11. Köle Azadı

Köle, Türkçede; köle kul, bende, halayık, esir kelimeleri ve "kadın köle" manasında câriye, odalık olarak geçmektedir. Farsçada, bende gulâm köle, kadın köle manasında kenîz, Arapçada ise abd, rakik, memlûk, kinn, gulâm, rakabe, vasif, milkü'l-yemîn ve kadın köleler için memlûke, vasife, cariye, eme ve gurre sözcükleri kullanılmıştır¹⁰⁴. Kölelerin azat edilmesi İslamiyette Allah'a yaklaşmanın bir vesilesi olarak yorumlanmıştır. Kölelik özellikle insan haklarının genişletilmeye başlandığı XVIII. yy.'ın son çeyreğinde kaldırılmaya başlanmıştır. Osmanlı Devleti'nde köleliğin kaldırılması aşamasındaki ilk ciddi adım ise İstanbul köle pazarının kaldırılmasıyla olmuştur. Pazarın kaldırılmasını daha sonra 1890 yılında zenci kölelerin ticaretini yasaklayan Brüksel Sözleşmesi olmuştur. Köleliğin tamamen ortadan kaldırılması ise XX. yy. sonlarına kadar sürmüştür¹⁰⁵. Osmanlı Devleti'nin önemli kayıtları arasında bulunan şer'iyye sicilleri arasında köle azadı konusu kayda değer bir yer tutmaktadır. 8 Numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) köle azadı ile ilgili beş belge

⁹⁸MŞS, No: 8, v. 70a/64.

⁹⁹Halil Cin, *İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1974, s. 195.

¹⁰⁰Celal Erbay, "Nafaka", *DİA*, C. 32, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, s. 282.

¹⁰¹MŞS, No: 8, v. 66b/25.

¹⁰²MŞS, No: 8, v. 69a/53.

¹⁰³MŞS, No: 8, v. 65b/16, v. 70a/64, v. 79b/145, v. 73b/77.

¹⁰⁴Nihat Ergin, "Köle", *DİA*, C. 26, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, s. 246.

¹⁰⁵M.Akif Aydın, Muhammed Hamidullah, "Köle", *DİA*, C. 26, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2002, s. 246-248.

bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi erkek Arap bir kölenin azat edilmesi iken,¹⁰⁶ diğerleri cariyelerin azat edilmesinden oluşmaktadır¹⁰⁷. Köle azadı ile belgelerde kölelerin neden azat edildiği ile bilgiler verilmemiştir. Belgelerde azat edilen kölelerin farklı ırklardan olduğu da tespit edilmiştir. Örneğin; “*orta boylu Arnavuddiyyü'l-asl memlûk cariyesi Şuhi*” şeklinde geçen belgede köle azat edilmesi ile ilgili kayıtlar hem kölenin hangi millete mensup olduğunu hemde fiziksel özellikleri belirtilerek kaydedilmiştir¹⁰⁸. Yine köle azadı ile ilgili başka bir belgede “*Budur ki medine-i Manastır sükkânından sâbık Çeribaşı olan el-Hac Abdi Ağa mahfil-i kazada zevcisi olub bundan akdem vefât iden Hadice Hâtundan intikâl idub rikkına muatarif olan orta boylu Rusiyyetü'l-asl memlûk cariyesi Uftade mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub işbu evsâf ile mevsufa olan cariyeye memlûk mâ tâleben li-merzâtî'r-rabbir râhim ve hasenâtü'l-rûh resûlü'l-kerim i'tâk sâhih-i şer' birle i'tâk ve tahrir iyledim bade'l-yevm mezbûr Uftade sâir hür âsliyeti gibi hürre olub üzerinde hakk vâlâdan gâyrı üzerinde hak ve alakam kalmadı deyü bi't-tâv' ve'l-rıza ikrâr ve itirâf iyledüğünde gibbe't-tasdîk şer' âtikana hüküm birle kayd sicil olundu*” şeklinde Rus milletinden Uftade'nin azat edilmesi konu edilmektedir¹⁰⁹. Belgelerde geçen köle azadı ile kayıtlarda azat edilenlerin; bir Rus, üç Arnavut, bir Arap milletinden beş kişinin azat edildiği tespit edilmiştir. Buradan çıkarabiliriz ki Manastır'da farklı milletlere mensup birçok insan bulunmaktadır.

2.12. Vergiler

Osmanlı Devleti'nde vergiler önemli bir konuyu teşkil etmiştir. Devletin gelirlerini savaş ganimetleri, gümrük gelirleri, ticaret ve sanayi faaliyetleri ve en önemlisi de halktan alınan vergiler oluşturmuştur. Tarım açısından büyük topraklara sahip olan Osmanlı Devleti yönetim sahibi olduğu bütün topraklarda vergi kanunları uygulamakta bazen her sancak için farklı bir usul geliştirmektedir.

Vergiler şer'î ve örfî hukuka göre düzenlenerek toplanmıştır. Reayanın vergi yükümlülüklerinden olan şer'î vergiler, “Tekâlif-i Şer'iyye”, devletin koyduğu vergiler “Tekâlif-i Örfiye”, olağanüstü zamanlarda halktan alınan vergiler ise “Avarız-ı Divâniye” şeklinde teşkil edilmiştir¹¹⁰.

8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) yer alan vergi kayıtları arasında cizye, öşr, adet-i ağnam, bad-ı heva, cürm, cinayet, avarız, ispenç, çift bozan gibi vergiler yer alır.

2.12.1. Öşür

Öşür, Arapça onda bir anlamına gelmektedir. Osmanlı Devleti'nde halkın ürettiği mahsulden alınan vergiye öşür denilir¹¹¹. Öşür, Müslümanlardan alınan bir vergi olup toprağı tasarruf eden kişilerden sulanan topraklardan onda bir, sulanmayan topraklardan ise yirmide bir alınır. Öşür olarak mahsullerden alınan vergiler genellikle buğday, arpa ve çavdardır¹¹². 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) öşür

¹⁰⁶MŞS, No: 8, v. 68b/48.

¹⁰⁷MŞS, No: 8, v. 67a/32, v. 73a/73, v. 73a/74, v. 73b/78.

¹⁰⁸MŞS, No: 8, v. 73a/74.

¹⁰⁹MŞS, No: 8, v. 73b/78.

¹¹⁰M. Macit Kenanoğlu, “Vergi”, *DİA*, C. 43, Türkiye Diyanet Vakfı İstanbul, 2003, s. 52.

¹¹¹Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseler Tarihi*, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2010, s. 150

¹¹²Ahmet Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1994, s. 196.

ile ilgili geçen beş belge vardır. Manastır kazasına bağlı Kanatlar karyesinde sipahi olan Hasan Bey bu karyede sâkin olanlardan öşür ve resm-i bennak vergisini toplamakla görevlendirilmiştir. Karye halkı vergileri vermekte zorluk çıkarsada Hasan Bey'in bu vergileri toplayarak teslim etmesi istenmiştir¹¹³. Rumeli Eyaleti'nin Sol Kol'unda bulunan reâyâların uzun yıllardır bulundukları bölgelerde, bağ, bahçe ve çiftlikler edindiği ispenç ve çift bozan vergilerini haksız yere topladıkları tespit edilmiş. Bu sebeble Silahdar Ağası olan el-Hac Ahmed görevlendirilerek reâyânın oturdukları yerlerde yaptıkları ziraatın öşür ve çift bozan vergilerini önceden kimin defterli reâyâları ise kanunun uygun gördüğü şekilde bu vergilerin toplanması emredilmiştir¹¹⁴. Öşür ile ilgili başka bir belgede Lagar ve Koçista karyelerinde toplanması gereken öşür, bâd-ı hevâ ve cürm cinayet gibi vergilerin Amucam Bey hazretlerine teslim edilmesi gerektiği yazılmıştır¹¹⁵. Bazı durumlarda vergilerin toplanması esnasında anlaşmazlıklar yaşanmıştır. Esvetpatko karyesinde çiftliği olan Osman'ın yazdığı şikâyetinde karyede sâkin sipahilerin reayadan öşür toplarken düştükleri anlaşmazlıklar anlatılmaktadır¹¹⁶. 1642 yılında kaydedilen bir hükümde Patrice ve Gırnık zabtında görevli olanların buralardaki ispenç, öşür, bâd-ı hevâ, cürm ve cinayet vergilerini toplamak için vekil oldukları ve görevlerinin yerine getirilmesi istenmiştir¹¹⁷.

2.12.2. Cizye

Cizye, Osmanlı Devleti'nde ve Türk-İslam devletlerinde alınan bir şer'î vergidir. Cizye buluşa ermiş gayrimüslim erkeklerden alınan vergilerdir. Osmanlı Devleti'nde Balkan topraklarından "resm-i filori" adı altında toplanan cizye, kimlerden hangi miktarda ve hangi vakitte toplanacağı belirtilirken bazen eski adet ve geleneklere göre toplandığı da olmuştur¹¹⁸. Gayrimüslim bir reayadan cizye vergisi alınabilmesi için malının üç yüz akçe miktarında olması gerekmektedir ve mali durumlarına göre edna, mutavassıt, gani gibi bölümlere ayrılmıştır¹¹⁹. Cizye vergisi Osmanlı Devleti'nin önemli bir gelir kaynağıdır.

8 numaralı Manastır şer'îyye sicilinde (65-120 varak) toplanan cizyeler gayrimüslim halkın mali durumu belirtilmeden yapılmıştır. Belgelerde cizye vergisi miktarı belirtilerek nakit olarak görevliler tarafından toplanmıştır. 8 numaralı Manastır şer'îyye sicilinde (65-120 varak) Sol Kol'da muhassıl-ı emval olarak görevlendirilen el-Hac Ahmed'e mühürlü ve nişanlı defter sureti verilerek Sol Kol'da bulunan kazalarda kefare taifesinden belirtilen miktarda cizye vergilerinin toplanması emredilmiştir. Toplanan cizye paralarının ise eski ve kırkık akçe olmaması hususunda uyarılarda yer almıştır¹²⁰. Başka bir belgede geçen cizye konusu ise Ohri, Manastır, Pirlepe, Çeresta, Bihleşte, Görice, Kesriye, Serice, Filorini, Peresta, Ostraga, Göricek, Debre ve Harnama kadılıkalarında bulunan kıbtiyan taifesi nazırı olan el-Hac İbrahim'in bu kazalardan cizye vergilerini toplamakla görevlendirildiği ve paraların toplanırken yeni akçelerden olması gerektiği belirtilmiştir¹²¹. Bazen belgelerde toplanan cizyeler karyeler ve hane sayıları

¹¹³MŞS, No: 8, v. 82b/169-170.

¹¹⁴MŞS, No: 8, v. 100a/239.

¹¹⁵MŞS, No: 8, v. 115b/305.

¹¹⁶MŞS, No: 8, v. 105b/258.

¹¹⁷MŞS, No: 8, v. 116a/307.

¹¹⁸Neşet Çağatay, Osmanlı İmparatorluğunda Reayadan Alınan Vergi ve Resimler, *DTCFD*, C. 5, S. 5, Ankara, 1947, s. 493-494.

¹¹⁹A. Tabakoğlu, *age.*, 179.

¹²⁰MŞS, No: 8, v. 88b/187, v. 89a/188.

¹²¹MŞS, No: 8, v. 104a/251.

verilerek belirtilerek verilmiştir. Örneğin; Karye-i Manastır hane: 21, Karye-i Kastohor hane: 15, Karye-i İnarişca hane: 41, Karye-i Bogotin hane: 49 gibi¹²². Başka bir belgede ise cizye, cizye-i gebrân şeklinde geçmektedir. Bu belgede yine karyelerin isimleri yazıldıktan sonra hane sayısı yazılmıştır. Verginin toplanması için ise Rumeli'nin Sol Kol'unda görevli el-Hac Ahmed Ağa'nın tahrir memuru olduğu kaydedilmiştir¹²³. Yine başka bir belgede Manastır'ın bazı karyelerinde yaşayan Yahudilerden alınacak cizye vergisi cizye-i gebrân şeklinde yazılarak karyelerin karşısına hane sayıları belirtilmiştir. Bu verginin toplanması için 26 Şubat 1641 yılında yine Sol Kol'da görevli el-Hac Ahmed Ağa görevlendirilmiştir¹²⁴.

2.12.3. Adet-i Ağnâm

Ağnam vergisi, bazı kanunnamelerde resm-i merai bazılarında resm-i ganem ya da koyun resmi olarak geçmektedir. Fakat koyun vergisi sadece koyunlardan değil aynı zamanda keçilerden de alınmıştır. Verginin hesaplamasında kuzulu koyun, kuzusuyla beraber, oğlaklı keçi oğlağıyla beraber hesaplanmıştır. Yani oğlağından ve kuzusundan ayrı ayrı vergi alınmamıştır¹²⁵. Osmanlı Devleti'nde ağnam vergisi, Fatih Sultan Mehmet dönemine kadar iki koyuna bir akçe şeklinde yaz aylarında veya genellikle güz mevsiminin başlangıcına doğru toplanmış. Bu durum ağnam vergisi gelirlerinde azalmaya neden olmuştur. Bunun nedeni ise devlet koyun sayımı ve vergi tahsilatı yapmadan ürün sahiplerinin koyunları satmasından kaynaklanmıştır. Daha sonra bu durum Fatih Sultan Mehmet döneminde değiştirilerek koyunların kuzulama zamanlarında vergilerin toplanması hükmüne bağlanmıştır. Fakat bu uygulamadan bazı bölgelerin muaf tutulduğu görülmüştür¹²⁶. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) geçen adet-i ağnâm vergisi Pirlepe, Manastır, Filorini ve Cumapazarı kazalarına bağlı bazı karyelerin adet-i ağnam vergileri re's başına hesaplanarak yazılmıştır¹²⁷. Hicri 1051 (M. 1641) senesi Manastır kazasında ağnam 160, Manastır'a bağlı bazı karyelerde ise; Kiran 30, Bihudban 140, Osrine 10, Eflehçe 5, Suşica 18, Ragariç 1, Serbansarı 5, Harasoba 15, Losomce 8, Radna 6, Beresil 12 re's şeklinde belirtilmiştir¹²⁸.

2.12.4. Avarız Vergisi

Osmanlı Devleti'nde örfi vergiler devletin ilk yıllarında çok küçük miktarlarda toplanıyorken devlet ihtiyaçlarının artması ve hazinenin bu gelirleri karşılayamaz duruma gelmesiyle sık aralıklarla ve artan miktarlarda toplanmaya başlanmıştır. Tanzimat Fermanına kadar olağanüstü hallerde ve özellikle savaş masraflarını karşılamak üzere, padişahın emriyle halkın doğrudan doğruya devlete vermeye mecbur olduğu her türlü hizmet, eşya ve para şeklinde alınan vergiye verilen isimdir¹²⁹. Şer'iyye sicilinde yer alan avarız vergisi hakkında Manastır kazasına bağlı Bukova ve Poylazan karyelerinde iki bin iki hanenin avarız hanesi olarak kayıt edildiği ve bu hanelerin her birinden bedel-i avarız olarak üç yüz yirmi beş akçe alındığı kaydedilmiştir. Toplam

¹²²MŞS, No: 8, v. 86b/183.

¹²³MŞS, No: 8, v. 86b/181.

¹²⁴MŞS, No: 8, v. 86b/183.

¹²⁵N. Çağatay, *agm.*, s. 486.

¹²⁶F. Söylemez, *age.*, s. 107-108.

¹²⁷MŞS, No: 8, v. 107b/265.

¹²⁸MŞS, No: 8, v. 109b/274.

¹²⁹Mehmet İpşirli, "Avarız Vakfı", *DİA*, C. 4, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 1991, s. 109.

alınan avarızın ise altı yüz altı bin üç yüz on dört bin akçe olarak dersaadete teslim edilmesi emredilmiştir¹³⁰. Rumeli'nin Orta Kolunda bulunan taht-ı kazada cizye ve avarız toplamakla görevli olan Mahmud Kethüda'nın ve bu vergileri toplamakla görevli olan memurların zimmetlerinde kalan akçeleri hemen toplayarak keseleyip mühürleyerek derhal merkeze göndermeleri emredilmiştir¹³¹. Avarız hanelerinin kayıt edilmesi hususunda bir belgede Sol Kolda muhassıl-ı emval olan el-Hac Ahmed evlerini terk ederek başka yerlere giden halkın yerleştikleri yerlerde çiftlik inşa ettikleri için bu hanelerin avarız defterine kayıt edilmesi hususunda uyarılarda bulunmuş ve bu haneler tahrir defterlerine kayıt edilmiştir¹³².

2.12.5. Bâd-ı Hevâ

Farsça bâd, rüzgâr anlamına gelirken Arapça hevâ, kelimesi hava anlamına gelmektedir. Tamlama olan bu iki kelime zamanla bedava kelimesine dönüşmüştür. Bâd-ı hevâ vergisi altında birçok vergi bulunmaktadır. Bu vergiler arasında; resm-i arus, cürm-i cinayet, niyabet, resm-i tapu, resm-i zemin, yave, abd-i abık, kenizek, tütün resmi, adet-i deştbanî gibi vergiler yer alır¹³³. 8 numaralı Manastır şer'îyye sicilinde (65-120 varak) bâd-ı hevâ vergisi Sareskol kadısına yazılan mektupta voyvoda Salih Ağa'nın H. 1051 (M. 1641) senesinde cürm, cinayet ve bâd-ı hevâ gibi vergilerin voyvoda tarafından toplanarak kimsenin müdahale etmeksizin vergileri vermesine dair bir belge tespit edilmiştir¹³⁴. Rumeli kıbtıyan nazırı olan el-Hac İbrahim'in Ohri, Manastır, Pirlepe, Çereşta, Bihleşte, Görice, Kesriye, Serice, Filorini, Perespa, Ostraga, Debre ve Harmana kazalarında sâkin olan kıbtıyan taifesinden cizye, cürm, cinayet, ispenç, resm-i arus, yâve, kaçkun ve bâd-ı hevâların toplanması için ebnâ-ı sipahiyan Ahmed'e mühürlü kese vererek toplanması emri verilmiştir. Bu vergilerin toplanması sırasında ise paraların eksik, eski ve yazıları silinmiş paralardan toplanmaması istenmiştir¹³⁵.

Osmanlı Devleti'nin tımar sisteminin uyguladığı topraklarda alınmaya başlayan cürm ü cinayet vergisi, bütünüyle suçun işlendiği topraklardaki tımar sahipleri ve sancak beyleri arasında paylaştırılarak bırakılmıştır. Osmanlı Devleti'nin her bölgesinde farklı şekillerde toplanarak alınan bu vergiler suçlu kişilerin ödemesi zorunlu oldukları vergilerdir¹³⁶. Üsküp, Prizren, Vulçitrın, Ohri, İlbasan, Avlonya, Depadin, Yanya kazalarının doğancı defterine kayıtlı olanlarından Doğancıbaşı tayin olunarak buralardaki cürm ü cinayet, adet-i ağnam, arus gibi vergilerin toplanması için emirler verilmiştir¹³⁷.

8 numaralı Manastır sicilinde yer alan başka bir bâd-ı hevâ vergiside arûs vergisidir. Arûs vergisi Kanunnamelerde resm-i arûsi, arûsane, âdet-i arûsi isimleriyle belirtilmektedir. Evlenen kızın veya dul kadının babasının kayıtlı olduğu tımarlı sipahiye verdiği vergidir. Verginin miktarı ise evlenenin Müslüman-Gayrimüslim ya da kız-dul olmasına göre değişiklikler göstermektedir¹³⁸. Arûs vergisi sicilde altı hükümde yer almakta olup genellikle bâd-ı hevâ vergileriyle toplanmıştır.

¹³⁰MŞS, No: 8, v. 97a/226.

¹³¹MŞS, No: 8, v. 99b/236.

¹³²MŞS, No: 8, v. 100a/238.

¹³³Halil Sahillioğlu, "Bâd-ı Hevâ", *DİA*, C. 4, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 1991, ss. 416.

¹³⁴MŞS, No: 8, v. 89a/189.

¹³⁵MŞS, No: 8, v. 104a/251.

¹³⁶Yusuf Halaçoğlu, "Cürm ü Cinayet", *DİA*, C. 8, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 1993, s. 138.

¹³⁷MŞS, No: 8, v. 110b/281.

¹³⁸N. Çağatay, *agm.*, s. 506.

2.12.7. İспенç

Hristiyan ve Yahudi reâyânın buluş çağına gelmiş kişilerinden alınan vergidir. Özellikle bu vergi Balkanların fethinden sonra yaygın hale gelmiştir. İспенç vergisi zenginlik derecesine göre bölümlere ayrılmıştır. Sırasıyla bunlar; a'la (zengin), mutavavasıtı'l-hal (orta) ve edna (fakir)'dir Bu vergiler alınırken bölgelere göre farklılıklar gösterdiği gibi muaf tutulanlar da olmuştur¹³⁹. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinde (65-120 varak) geçen ispenç ile ilgili bir belgede ruz-ı kasımda haklaşmak üzere cizye ve ispenç tahsiline Manastır sâkinlerinden olan Hüseyin Çelebi iltizam edip kıbtıyan taifesinden vergileri toplamakla görevlendirilmiştir¹⁴⁰. Ohri kalemi Manastır'da kıbtıyan taifesinden alınmak üzere cizye, ispenç ve diğer vergileri toplanması için Hasan Bey görevlendirilmiştir¹⁴¹. 1641 yılında Ohri, Manastır, Pirlepe, Bihleşte, Görice, Kesriye, Serfice, Filorini, Prespa, Ustrumca, Kırçova ve Debre gibi kazalarda sâkin kıbtıyan taifesinden toplanan ispenç vergisinin toplanırken karışıklık çıkmasına engel olunarak paranın ayarının tam olmasına dikkat edilmesi istenmiştir¹⁴². 1642 yılında kaydedilen bir belgede Manastır kazasında sâkin kıbtıyan taifesinden toplanan cizye ve ispenç vergisinin tahsilinde yine Manastır'da sâkin Hüseyin Çelebi görevlendirilmiştir¹⁴³.

¹³⁹Halil İnalçık, "Osmanlılarda Raiyyet Rûsumu", *Belleten*, C. XXIII, S. 92, Ankara, 1959, 56-57.

¹⁴⁰MŞS, No: 8, v. 117b/320.

¹⁴¹MŞS, No: 8, v. 111b/286.

¹⁴²MŞS, No: 8, v. 112a/287.

¹⁴³MŞS, No: 8, v. 118a/319.

3. BELGELERİN ÖZETLERİ**Varak 65 a Belge No: 1**

Manastır'da sâkin Ahmed Efendi adlı şahsın mülkünü Musli Çavuş'a on dört bin akçeye satışına dair.(M. Mart 1642).

Varak 65 a Belge No: 2

Manastır'da Hüseyin Çavuş vakfının mütevellisi olan Ömer Halife, el-Hac Ebubekir Efendi'ye olan üç bin dört yüz akçe borcunu ödediğine dair.

Varak 65 a Belge No: 3

Manastır'da sâkin Osman adlı şahıs, Yano Patko adlı şahsa Haşim Efendizade Kemal Çelebi malından vekaleten verdiği malın alınmasına dair.(M. Mart 1642).

Varak 65 a Belge No: 4

Manastır'da Muta kazasında sâkin Kudret kızı Fatıma Hatun'un eşi olan Beşir adlı şahıs Filorine kazasına bağlı Kleştine kazası hududunda olan evi, bahçeyi, hayvanı beş bin akçeye satmasına dair.(M. Kasım 1641).

Varak 65 a Belge No: 5

Manastır sâkinlerinden olan Osman adlı şahıs, Derviş isimli şahsa beş yüz beş akçe borç alacağı olup alınmasına dair. (M. Mart 1642).

Varak 65 a Belge No: 6

Manastır sâkinlerinden el-Hac Bey Camii imamı olan Abdülhalim Çelebi başka bir yere gidince yerine Ahmed Efendi'nin gelmesine dair.

Varak 65 b Belge No: 7

Manastır sâkinlerinden olup Ahmed bin Mustafa, Veloşna ahalisi üzerinde iki bin üç yüz akçe alacağını almasına dair.

Varak 65 b Belge No: 8

Abdullah Çelebi validesi Kamer Kadın vakfının malından Esona karyesi Karsata Nodor ve Dimo Dimçe ve Simo Yükçe ve İsnas Yükçe ve Rus Boğdan ve Savan Yodan ve Marko İstoban, Mitro Yükçe ve Torna Yükçe adlı şahısların zimmetinde 2600 miktarı olup vakfın mütevellisi Ahmed Efendi tarafından borçların tahsil edildiğine dair.

Varak 65 b Belge No: 9

Manastır varoş keferesinden olan Korkip adlı şahsın vefât eden Papo adlı şahıstan yüz doksan akçe nakit aldığı ve eşinin bu parayı talep etmesine dair.

Varak 65 b Belge No: 10

Manastır'da sâkin olan alacaklı Ömer Efendi'nin Karsan adlı şahıstan 500 guruş alacağının tahsiline dair.

Varak 65 b Belge No: 11

Miyalince karyesinde sâkin Pervin Bey adlı şahsın 2000 guruş alacağını Yovan'dan tahsil etmesine dair.

Varak 65 b Belge No: 12

Manastır'da tabak ustaları olan Tabak Cafer, Mahmud Dede, Ahmed, Üstad Mehmed, Üstad Mustafa ve Üstad Hüseyin ve başka kimseler kabahatli olan Hızır oğlu Hüseyin tabaklık taifesine dahil olup ittifak yapıldığına dair. (M. Mart /1642).

Varak 65 b Belge No: 13

Manastır sâkinlerinden olan ve vefat eden Şemsi Kadının veresesı olan Mahmud Bey, Sakine Hatun ve eşi Ali üzerinde bin akçe hakkı alacağı için açtığı davaya dair.

Varak 65 b Belge No: 14

Manastır sâkinlerinden olan Bazarishan el-Hac Hüseyin oğlu Mustafa Çelebi adlı şahıs Ahmed adlı şahsın yerinde bulunan saplı bıçağın kime ait olduğunu bildirmesine üzerine açılan davada bıçağın Ahmed'e teslimine dair.

Varak 65 b Belge No: 15

Manastır'da sâkin Halepe adlı şahıs Dimo adlı şahıstan dört bin akçe alacağına dair.

Varak 65 b Belge No: 16

Manastır'da Hamza Bey Mahallesi sâkini olup vefat eden Nesihi Halife adlı şahsın oğlu Ali vasi tayin olunan validesi Fatıma hatunun zevcesi Arslan tarafından alınan sekiz akçe nafaka vermesine dair.

Varak 66 a Belge No: 17

Manastır sâkinlerinden olan ve vefat iden Bazar Hüseyin Amıca'nın varisi olan kızı Zeliha Hatun'un babasında intikal eden malı almasına dair. (M. Mart 1642).

Varak 66 a Belge No: 18

Manastır sâkinlerinden olup vefat eden Hüseyin Amıca'nın varisi olan kızı Zeliha Hatun babasından kalan mirası almak istediğinde el-Hac Hüseyin Ağa'nın el koyması üzerine yaptığı şikayete dair.

Varak 66 a Belge No: 19

İbrahim Çelebi malından, Minlace karyesinde Savan Petro zimmetinde olan 500 miktar malının olduğuna dair.

Varak 66 a Belge No: 20

Save adlı şahıs İbrahim Çelebi'ye beş yüz akçe ve ondan başka iki yüz akçe borcu olup bunun ödenmesine dair. (10 Mart 1642).

Varak 66 a Belge No: 21

Manastır kazasına bağlı Estergon adlı karyede sâkin olan Filib'in malına Boyacı Kerim'i vekil etmesine dair.

Varak 66 a Belge No: 22

Bihleşte kazasına bağlı Belhırad nam karye sâkini olan Bökü Sipahi, Sinan adlı şahsa çiftliğini üç bin akçeye satmasına dair.

Varak 66 a Belge No: 23

Bihleşte kazasına bağlı Belgad kurrada çiftlik ve tarlaları olan Bökü adlı Sipahi'nin Sinan adlı şahsa daha önceden üç bin akçeye satmış olduğu emlak ve tarlaların satışında anlaşmalarına dair.

Varak 66 b Belge No: 24

Sinan Bey'in vefât etmesi üzerine vasisi olan Hüseyin Bey'e kalan muhallefatıdır. (M. Ekim 1640).

Varak 66 b Belge No: 25

Manastır'da Sinan Bey Mahallesinde sâkin iken vefat eden Ali oğlu Sinan Bey'in çocukları olan Mehmed, İsmihan ve Fatıma'ya sekiz akçe nafaka ve kisve verilmesine dair.(M. Kasım 1641).

Varak 66 b Belge No: 26

Manastır'da sâkin Papa Nikola'nın varisi olan Bükçemitan adlı şahıs'ın evini ve bahçesini Kiryako isimli şahsa sekiz bin akçeye satmasına dair.

Varak 66 b Belge No: 27

Manastır'da Mevsub oğlu İsak'ın açtığı davaya dair.

Varak 67 a Belge No: 28

Manastır'da sâkin olan Yazıcızade Ahmed Çelebi'nin on dört gurusu alacağını Bükçemitan adlı şahıstan tahsil etmesine dair.

Varak 67 a Belge No: 29

Manastır'da sâkin Papa Nikola adlı şahsın veresesi olan Yofçamitan adlı şahsın varisliğine dair.

Varak 67 a Belge No: 30

Manastır'da Ekadir kazasına bağlı Mescidli Obası diye bilinen karyede Mehmed oğlu Derviş adlı şahsın Deli Mehmed adlı şahıstan dört bin akçe alacağına dair.

Varak 67 a Belge No: 31

Manastır'da sâkin iken vefat etmiş olan Osman adlı şahsın veresesi olan Ömer ve Fatıma'nın evlerini İbrahim Halife'ye altı bin üç yüz akçeye satmasına dair.

Varak 67 a Belge No: 32

Manastır'da sâkin iken vefat etmiş olan Şemsi İşban Hızır Bey'in veresesi olan Emihan Hatun ve Aişe Hatun'un cariyesi olan Peyman binti Abdullah'ın azad edilmesine dair.

Varak 67 b Belge No: 33

Hasan Ağa'nın Mescildi karyesinin zimmetinde olan malına dair.

Varak 67 b Belge No: 34

Manastır'da sâkin iken vefat etmiş olan Müezzın Mehmed Halife vakfının mütevellisi olan Hasan Efendi'nin Hüsam Halife'ye vermiş olduğu borcu iki bin dört yüz akçe borcu tahsil etmesine dair. (M. Şubat 1642).

Varak 67 b Belge No: 35

Manastır'da Mescid karyesinde sâkin olan Halil Efendi'nin Derviş Hoca adlı şahıstan 200 miktar alacağına dair.

Varak 67 b Belge No: 36

Manastır kazasına bağlı Eflahçe karye'de sâkin olan Yük Petko, Petro Tepko, Belçe ve Petkomil adlı şahısların bir göz değirmeni altı yüz akçeye satışına dair.

Varak 67 b Belge No: 37

Manastır'da Şehzade Hatun vakfı değirmeni mütevellisi olan İbrahim Efendi'nin bu değirmeni kiraya vermesine dair.

Varak 67 b Belge No: 38

Manastır'da sâkin İbrahim Efendi'nin Minci Dimo İstoyko adlı şahıstan alacağı konusunda anlaşamamalarına dair. (M. Şubat 1642).

Varak 67 b Belge No: 39

Tüfekçizade Hasan Çelebi'nin Simon ve Paço adlı şahıslardan yetmiş beş guruş alacağına dair.

Varak 67 b Belge No: 40

Patoşa karyesinde sâkin Zeynel Halife'nin Ali'den 400 miktar alacağına dair.

Varak 67 b Belge No: 41

Manastır'da sâkin zimmilerin yüz otuz beş guruş borçları olduğu İskenderzade Mehmed Çelebi muvacehesinde talep ettiklerine dair. (M. Mart 1642).

Varak 67 b Belge No: 42

Manastır'da Yakub Mahallesi sâkini olan Sabaz Hasan evini ve bahçesini bin akçeye İbrahim Çelebi'ye satmasına dair.

Varak 68 a Belge No: 43

Manastır'da sâkin Hadice binti Nasuh Hatun'un babasından intikal eden Tabıkkara Mahallesindeki mülklerini Mehmed bin Hasan adlı şahsın önceden Nasuh Hatun'un mülklerini tasarruf ettiğini ve daha sonra iki bin üç yüz akçeye satın aldığına dair.

Varak 68 a Belge No: 44

Zeynel Halife adlı şahsa, Nikola'nın yüz bin Mitan Erek ve Boğdan Vilad Mitara yüz bin Tina Yovan adlı şahısların borçlarını ödemelerine dair.

Varak 68 a Belge No: 45

Manastır kazasına bağlı Bozdaş karye sâkini olan Yano adlı şahsın Müslümanlığı kabul etmiş kardeşi Mehmed babalarından kalan malları tasarruf etmesinde mani olduğu ve on seneden fazladır tasarrufunda olan malların mirini vermesine dair.

Varak 68 a Belge No: 46

Manastır'da sâkin olan Fatıma binti Abdullah Hatun burada kurduğu vakfa atadığı mütevelli Ahmed Efendiyi kendi ölümünden sonra mütevelli atamasına ve ödenecek ücretlerine dair. (M. 17 Mart 1642).

Varak 68 b Belge No: 47

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini olan Ali Bey hizmetkârları olan Hüseyin ve Sinan adlı şahıslar Haşim Efendizade Cemal Çelebi ve Kuloğlu Hasan Sipahi tarafından yaralanmış ve bu olayın keşif edilmesine dair.

Varak 68 b Belge No: 48

Manastır'da Kenanlar karye sâkini olan Hasan Hovace adlı şahsın kölesi olan Bilal'in hür olmasına dair. (M. Mart 1642).

Varak 68 b Belge No: 49

Manastır'da Karaoğlu Mahallesi sâkini olan Mutab Ustad Hüseyin'in mülkünü Hatice Hatun'a iki bin akçeye satılmasına dair.

Varak 68 b Belge No: 50

Manastır'da Eğrikaş Mahallesi sâkini iken vefat iden Ahmed Dede'nin eşi olan Hadice Hatun'un başka vasisi olmadığından mülkünün devlete kalmasına dair.

Varak 68 b Belge No: 51

Manastır'da Cumapazarı kazasına bağlı Viyodna karyesinde tımar mutasarrıfı olan Yusuf Sipahi'nin Manastır kazasına bağlı Bukova vakfı karyede sâkin olan Kuyu Veledipo adlı şahıstan alacağına dair.

Varak 69 a Belge No: 52

Manastır sâkin Hüma Hatun'un babasından kalan Yakub Bey Mahallesinde mülkünü Derviş bin Abdullah'a bin beş yüz akçeye satılmasına dair.

Varak 69 a Belge No: 53

Manastır kazasına bağlı Kanatlar karyesinde sâkin Ali'nin eşi olan Zeliha Hatun'un ihtiyacı olan nafaka ve kisvesinin belirlenmesine dair. (M. Aralık 1641).

Varak 69 a Belge No: 54

Bukova'da sâkin Zade Dimo adlı şahsın İstoyko adlı şahsa dört bin üç yüz akçe borcunun geriye kalan üç bin iki yüz akçesine talep ve teslimine dair. (M. Aralık 1641).

Varak 69 a Belge No: 55

Manastır'da Dukakin karye sâkini olan İstoban İstol adlı şahsın karındaşları Yovan İstol ve Nico İstol ve Topko İstol adlı şahısların babalarından intikal eden mülkü babalarının borcu için İspodo'ya iki yüz yetmiş akçeye satmalarına dair. (M. Mart 1642).

Varak 69 a Belge No: 56

Manastır sâkini iken vefât eden Kurd Sipahi'nin Bukova karye sınırında mülkünü tasarruf etmek üzere bazı şahıslara verdiği ve buna şahitlik edenler karşısında almak istemesine dair.

Varak 69 a Belge No: 57

Manastır kazasına bağlı Brançe karyesinde İstoyol ve Brançe adlı şahısların vekili olan Yofca mülklerini Dabrace adlı şahsa beş yüz sekiz akçe satmasına dair.

Varak 69 a Belge No: 58

Manastır sâkini olan Paşa Hatun malından bin akçe kefalet olarak Ruhutnal adlı şahsa verilmesine dair.

Varak 69 b Belge No: 59

Halil Çelebi'nin Kazan karyesi, Yano veled Kirko Patro Yankol Vuros Boğdan Vusgo Patok İpran Togot Mitan adlı şahısların zimmetinde olan 32 guruş alacağına dair.

Varak 69 b Belge No: 60

Manastır'da Vakfikebir karyesi sâkini olan Aişe Hatun ve kardeşi Osman Çelebi'nin babaları Sinan'dan kalan mülkleri kardeşler arasında pay edilmesine dair.

Varak 69 b Belge No: 61

Manastır'da Soriçe Kömek adlı şahsın kardeşi İstoban adlı şahıstan borç teminine dair.(M. Mart 1642).

Varak 69 b Belge No: 62

Manastır'da sâkin Fatıma Hatun'un mihr-i muaccel ve nafakasına dair. (M. Mart 1642).

Varak 69 b Belge No: 63

Manastır'da sâkin es-Seyyid Hızır Çelebi'nin, Firuz Mahallesinde olan mülkleri bin dokuz yüz akçeye... Hatun'a satılmasına dair. (M. Mart 1642).

Varak 70 a Belge No: 64

Manastır'da sâkin Fatıma Hatun'un eşi Hasan Efendi'den dört yüz akçe nafaka talep etmesine dair.

Varak 70 a Belge No: 65

Manastır sâkini olan Mehmed oğlu Mustafa adlı şahıs, vefat eden el-Hac Sinan'ın oğulları Ali, Abdi, Mustafa ve kızları Digar ve vasisi Hatice ve eşi Fatıma'nın Sinan Bey Mahallesinde kendi hisselerine düşen mülkü satın almasına dair. (M. Mart 1642).

Varak 70 a Belge No: 66

Manastır'da Mustafa adlı şahsın küçük yaşta olan Hadice'ye üzerinde borcu olduğundan üç akçe nafaka verilmesine dair.

Varak 70 b Belge No: 67

Manastır'da sâkin iken vefat eden Nail Halife babası Zülfikar Halife tarafından kendine kalan malları sulh yoluyla taraflardan almasına dair.

Varak 70 b Belge No: 68

Yukarı Pogadin karyede Hasan Çelebi'ye Gadl adlı şahsın 132 guruşu borcunu ödemesine dair.

Varak 70 b Belge No: 69

Manastır'da sâkin Ali kızı Rabia Hoca Hatun'un malları üç yüz akçeye sulh yoluyla almasına dair.(M. Mart 1642).

Varak 70 b Belge No: 70

Arslan Cana'a Abtam Eflak Mehmed'in 500 miktar borcu olduğunu ve bağını rehin olarak vermesine dair.

Varak 71 a Belge No: 71

Manastır sâkini iken vefat eden Kızılbaş Ahmed Çelebi'nin kızı İsmihan Hatun Çırnabukada olan çiftliği yüz guruşa almasına dair. (M.Mart 1642).

Varak 72 a Belge No: 72

Manastır'da Suriçi karyesi sâkinlerinin kendi karyelerine akan suyun yeni Manastır'a bağlı Rohotine karyesi sâkinlerinin müdahil ederek kendi karyelerine icra etmeleri hususunda anlaşmazlığın iki karye arasında çözülmesine dair. (M. Ocak 1642).

Varak 73 a Belge No: 73

Manastır sâkini olan Zülfi Efendi kızı Fatıma Hatun aslen Arnavut olan cariyesi Lalpare'yi hür etmesine dair. (M. Temmuz 1641).

Varak 73 a Belge No: 74

Manastır'da Zülfi Efendi kızı Fatıma Hatun'un aslen Arnavut olan cariyesi Şuhi'yi hür etmesine dair. (M. Haziran 1642).

Varak 73 a Belge No: 75

Manastır'da Birinci karyede sâkin olan Asotko oğlu Yoda, Yoda Simon, Yoda oğlu Mitre, Tere oğlu İstoyan, Azdan oğlu Petko, Yofçe oğlu Yovan ve Velçe oğlu Mayla sene sonuna kadar Musli Ağa'da aldıkları yirmi akçe borcu ödemelerine dair. (M. Haziran 1642).

Varak 73 a Belge No: 76

Manastır'da sâkin iken vefat eden Helvacı Pirzade Mehmed Çelebi'nin kızı Hadice Hatun'nun babasından kalan mirastan dört akçe nafaka takdir edilmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 73 b Belge No: 77

Manastır'da sâkin olan Ahmed Efendi kızı Hadice'nin eşi olan Mahmud'dan oğlu İbrahim ve kendi için on ikişer akçe nafaka talep etmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 73 b Belge No: 78

Manastır'da sâkin iken vefat eden Çeribaşı el-Abdi Ağa'nın eşi olan Hadice Hatun'dan kendisine kalan Rus asıllı cariyesi Uftade'nin hür edilmesine dair.

Varak 73 b Belge No: 79

Manastır'da bulunan Mahmud Ağa vakfı'nın mütevellisi el-Hac Yani oğlu İbrahim Çelebi'nin Bukova karyesi Papasın Mahallesi ahalisinden yedi akçeyi vakıf için almak istemesi üzerine dair.

Varak 73 b Belge No: 80

Manastır'da Sinan Beyli Mahallesi sâkini olan Mehmed oğlu Ahmed'in mülkünü İbrahim oğlu Mehmed'e bin yüz akçeye satmasına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 73 b Belge No: 81

Ahi Efendi malından Suriçi karyesi zimmetinde olan 300 çuka2000 olmasına dair.

Varak 73 b Belge No: 82

Manastır'da sâkin Hasan Efendi Çavuş Ali Mahallesi'ndeki mülkünü Mustafa Çelebi'ye yüz guruşa satmasına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 74 a Belge No: 83

Manastır'da sâkin iken vefat eden Bakkal el-Hac Hasan'ın Çelebi oğlu Mehmed'e kalan mülklere el-Hac Hüseyin Efendi'nin vasi olarak tayin edilmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 74 a Belge No: 84

Manastır'da sâkin iken vefat eden Bakkal el-Hac Hasan'ın kızı Ümmühan Hatun kardeşi olan Mehmed'e kalan mallarda nafaka takdir edilmesi ve dört akçe olarak belirlenmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 74 a Belge No: 85

Manastır'da İskender Çavuş vakfı mütevellisi olan Beyzade Mehmed Efendi'nin Dihvaya İstoyak Berdak, Bükçe Yovan adlı şahıslardan altı yüz akçe'yi vakfa almasına dair.

Varak 74 a Belge No: 86

Manastır'da Koca Mahallesi sâkini olan Baya oğlu Ahmed'in annesi Aişeden kalan mülkünü Hüseyin oğlu el-Hac Mehmed'e üç bin akçeye satmasına dair.

Varak 74 a Belge No: 87

Manastır'da sâkin iken borç ile vefat eden Musli Efendizade Mehmed Efendi'nin alacaklıları eşi olan Kerime Hatun'un eşinden kalan değirmeninden tahsil etmek için dava ettiklerine fakat Kerime Hatun harap haldeki değirmeni tamir ettirmek için kendi mülkünden harcadığının anlaşılması üzerine alacaklıların paralarını alamaması üzerine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 74 b Belge No: 88

Varak 75 b kısmındaki belgenin devamıdır.

Varak 74 b Belge No: 89

Manastır'da sâkin iken vefat eden Mehmed Beşe'nin Çelebi oğlu Osman Beşe, Garib Bey Mahallesi'nde sâkin iken vefat eden Mehmed Sipahi'nin kızı Aişe buluşa ermediği için babasından kalan malların yönetimini Hasan Çelebi'nin yaptığı ve bu mülkleri adı geçen Mehmed Beşe'ye sattığı ve bu paraların buluş çağına eren Aişe'ye teslim edilmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 74 b Belge No: 90

Manastır kazasına bağlı Kokarcan karye ahalisi olan İştēbçe ve Koyçe talebiyle Boylak tayin edilmemesine dair.

Varak 74 b Belge No: 91

Mehmed ve İsoťko'nun İsmolova karyesinde bulunan Ebubima ve Hacı Osman'dan 500 akçe alacaklarına dair.

Varak 74 b Belge No: 92

Manastır'da Alaca Efendi vakfının mütevellisi olan Mehmed Müftü Efendizade Efendi Magarevo karyesinden Yovan ve Niko adlı şahıslar tarafından üzerlerindeki iki bin akçeyi almalarına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 74 b Belge No: 93

Manastır kazasına bağlı Kanatlar karyesi Sipahisi olan Hasan Bey'in karye ahalisinden alacağının toplanmasına dair.

Varak 74 b Belge No: 94

Manastır'da Firuz Bey Mahallesi sâkini iken borçlu vefat eden Ramazan'ın borçlu olduğu kişilere borçlarının ödemesi için mülkünün Hasan Beşe'ye iki bin akçeye satılarak ödenmesine dair.

Varak 75 a Belge No: 95

Manastır'da Ahmed Efendi oğlu Mehmed Efendi Bukova sınırındaki mülkünü Mustafa Efendi'ye bin akçeye satmasına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 75 a Belge No: 96

Manastır'da sâkin Esmer Mehmed Çelebi kızı Safur Hatun'nun eşi olan Halil Sipahi'yle evlendiğinde babasının vermiş olduğu eşyaları hibe ettiği fakat etmedim diyerek yalan söylemesine dair.

Varak 75 a Belge No: 97

Manastır kazasına bağlı Malušta karyesi sâkini olan Miho Korgo adlı şahsın mülkünü Niço adlı şahsa beş yüz akçeye satmasına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 75 a Belge No: 98

Menla Efendi'nin, Miço'dan 310 akçe alacağına dair.

Varak 75 a Belge No: 99

Zuhuru Bey vakfı malından Huzurzade karyesi Ali Çelebi zimmetinde olan800 malına dair.

Varak 75 a Belge No: 100

Manastır'da Hamid Bey Mahallesi sâkini olan Memi oğlu Mustafa'nın mülkünü Derviş Hasan'a iki bin dört yüz akçeye satmasına dair.

Varak 75 b Belge No: 101

Manastır'da sâkini iken vefat eden Hüseyin Çavuşzade Ahmed Ağa'nın zeameti Süleyman Çavuş ve oğulları olan Mehmed ve Mustafa'ya tevci olunmuştur. Süleyman Çavuş tarafından mahsul vekili olan Halil Ağa'nın vasisi olan Ömer Çelebi'ye

topladıkları mahsulatı vasilere vermediği için alacakların vasilere verilmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 75 b Belge No: 102

Manastır'da sâkin olan...Hatun vakfa mütevellisi olan el-Hac Mustafa oğlu Halil Çelebi mahzarında mülkün tamamını vakfa tasarruf ettiğini ve mütevellî nasb ettiği Halil Çelebi'nin bu mülkü teslim ve aldığına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 75 b Belge No: 103

Manastır'da Çırnabuka karyesi sâkini olan Baladuhça oğlu İstobuko ve Yovan Velçe adlı şahısların mülklerini Halil Çavuş'a yedi yüz elli akçe'ye satılmalarına dair.

Varak 75 b Belge No: 104

Manastır'da Mahmud Ağa'nın tahsildarı Osman Çelebi mütevellisi el-Hac İbrahim yüz dört akçe'nin kar'ından yedi bin dokuz yedi yüz yedi akçe'yi mütevellîye teslimine dair.

Varak 76 a Belge No: 105

Manastır sâkini Kerime Hatun vakfa mütevellî olarak tayin ettiği Mehmed Çelebi'nin malında bir kısmını vakfın tasarrufuna verdiği ve vakfın geleceğini teminine dair. (M. Temmuz 1641).

Varak 76 a Belge No: 106

Manastır'da sâkin iken vefat eden Beyzade Mustafa Çelebi oğlu Mahmud Ağa tarafından ve Mustafa, Siparı karye ahalisinin bağlarını ve mezarlarını Rostuna, Mağrak, Dihvan ve Tarnod adlı köylerin koyunları, keçileri ve başka hayvanlarının harap etmesini ve bu konuda köy ahalisinin uyarılmasına dair.

Varak 76 a Belge No: 107

Manastır'da Müfti Mahmud Efendi vakfının Parmunda Papuş'un elinde olan bin akçeyi Şeyh Mehmed Efendi'nin almasına dair.

Varak 76 a Belge No: 108

Manastır'da Birinci karyesinde sâkin olan Yunak ve Simon oğlu İstoban kardeşlerin mülklerini Mustafa Bey'e yedi yüz elli akçeye satmalarına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 76 b Belge No: 109

Manastır'da Çaba Hasan Bey'in vakıf ettiği otuz bin akçeye Sarrac Hasan Çelebi'yi mütevellî tayin etmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 76 b Belge No: 110

Manastır'da Emir Mahallesi sâkini iken vefat eden Dürbelizade Osman oğlu Kurd Ali ve kızı Fatıma ve eşi Ahmed kızı Kadriye Hatun'un ve büyük kızı Ümmühan'ın babalarından kalan borçlar için mülklerini Ali oğlu Mustafa Beşe'ye üç bin beş yüz akçeye satmalarına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 76 b Belge No: 111

Manastır'da Sinan Beyli Mahallesi sâkini olan el-Hac Hüseyin Dede ve bu mahallede sâkin iken vefat eden Nazalcı Hüseyin Bey'in eşi Abdullah kızı Aîşe Hatun, yine mahalle sâkini iken vefat eden Mustafa Beşe'ye satılan mülkün varisleri tarafından kullanımını Aîşe Hatun'un engellemesi üzerine çıkan anlaşmazlığın çözülmesine dair.

Varak 76 b Belge No: 112

Manastır'da sâkin olan Feridun oğlu Hüseyin, Bistiracı karyede bulunan değirmenin çalışanı el-Hac Ebubekir vefat ettiği ve evladı da bulunmadığı için bu değirmenin Hüseyin tarafından tasarruf edilmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 76 b Belge No: 113

Manastır'da sâkin Dimo adlı şahsın David tarafından çalınan buçuk guruş parasına dair.

Varak 77 a Belge No: 114

Manastır'da Kasım Çelebi Mahallesi sâkini olan Sahime Hatun'un yine kazada sâkin olan Davud'dan bin iki yüz akçe alacağı olup alacağını Davud'un oğulları Avram ve Musa'dan talep etmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 77 a Belge No: 115

Manastır'da Voyvoda olan el-Hac Bayram Bey Ağa'nın, Yakub Bey Mahallesi sâkin olan Kazakçı Ali Beşe'nin harami eşkıyası tarafından öldürülmesi ve varisi olmadığı için mülklerinin devlete kalması üzerine bazı mülklerinin Gulam Şahi Zülfikar Bey'e dört yüz akçeye satılmasına dair. (M. 27 Temmuz 1642).

Varak 77 a Belge No: 116

Manastır'da Voyvoda el-Hac Beyram Ağa'nın Mühtesib Osman ve Derviş'in üzerlerine aldıkları yetmiş sekiz bin akçe'yi teslim etmelerine dair.

Varak 77 a Belge No: 117

Lahi Efendi vakfının malından Hüseyin oğlu Mehmed'in zimmetinde olan 200 miktar malına kefil olan Debbağ Hızır oğlu Hüseyin'a dair.

Varak 77 a Belge No: 118

Manastır'da sâkin el-Hac Cesi oğlu el-Hac İbrahim Çelebi'nin Pervizzade Ahmed'in kızı Hadice'nin nafakaya ihtiyacı olduğunu ve babasından intikal eden mülkten üç akçe nafaka talep etmesine dair. (M. 30 Temmuz 1642).

Varak 77 a Belge No: 119

el-Hac Turgud'un Cevdar Mihiri'de 550 akçe miktar alacağına dair.

Varak 77 a Belge No: 120

Hoca oğlu Müslimid vakfının Mahmud Yazıcı zimmetinde 1180 miktar malı olduğu ve Evsah Sipahi'nin Mahmud Yazıcı'ya kefil olmasına dair.

Varak 77 b Belge No: 121

Manastır'da sâkin iken vefat eden Sarraç Ali'nin mülkü annesi Aîşe Hatun'a intikal etmiştir fakat Aîşe Hatun oğlunun borçlarını ödemek için oğlundan kalan

dükkanı Mahmud Çelebi Bey'e bin yedi yüz akçeye satarak borçlarını ödemesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 77 b Belge No: 122

Manastır'da Kanatlar karyesinde sâkin iken vefat eden Ahmed oğlu Ömer'in mülkü kızı Aişe intikal etmiştir fakat Aişe'nin yaşının küçük olmasından dolayı Amime Efendinin Aişe'ye vasi olmasının uygun görülmesine dair.

Varak 77 b Belge No: 123

Manastır'da Kanatlar karyede sâkin iken vefat eden Ahmed Eimmi oğlu Ömer'in kızı Aişe'nin iki bin akçe mihr ile Murtaza'yla evlendirilmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 77 b Belge No: 124

Manastır'da Faraşzade Mehmed Efendi'nin vekili olan Osman Hoca'nın oğlu Hasan Çelebi'ye Nalbant Ali'nin borcu olduğu ve alacağı olan iki bin akçeyi almasına dair.

Varak 77 b Belge No: 125

Manastır'da Mahmud Ağa mütevellisi el-Hac İbrahim Çelebi, yine kaza sâkini iken vefat eden Sarraç Ali'nin borcunu kefil olan Sinanzade Halil Efendi'den tahsil etmesine dair.

Varak 77 b Belge No: 126

Manastır'da Hamamcı Osman'ın oğlu Ali annesi Aişe'nin taht-ı tertibinde olmayan oğluna iki akçe nafaka takdir olunmasına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 77 b Belge No: 127

el-Hac Mustafa Boyacı'nın İbrahim Yazıcı'dan dokuz yüz altmış akçe alacağına dair.

Varak 77 b Belge No: 128

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Kiraz Yusuf'un mirası kardeşinin oğlu Musli Ali'ye kaldıktan sonra mülkünü Cabi Süleyman'a üç bin iki yüz akçeye satmasına dair.

Varak 77 b Belge No: 128

Manastır'da Otacar karye sâkini olan Müttəcîd oğlu Milay adlı şahıs bahçesini bin iki yüz akçeye Kosta Ustavcı ve kardeşi Muyan'a satmasına dair.

Varak 78 a Belge No: 129

Manastır'da sâkini iken vefat eden Benefşazade el-Hac Ahmed'in kardeşi kızı Aişe Hatun, Benefşazade el-Hac Ahmed'in vakfına mütevellisi olan ve daha sonra vefat eden Hocasade Halil Çelebi'nin hayatta iken vakfa bağışlarını verdiği fakat vefat ettikten sonra oğlu İbrahim Çelebi'nin vermede sıkıntı çıkarması üzerine oluşan anlaşmazlığın çözülmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 78 a Belge No: 130

Manastır'da sâkin iken vefat eden Mehmed Beşe'nin kızı Fatıma Hatun'un mihriyi alan babasının vefatından sonra bütün mallarının kaldığı Osman Beşe'den talep ederek bin beş yüz akçeye sulh olmalarına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 78 a Belge No: 131

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Hasan oğlu Ali'nin kızı Fatıma erişkin yaşa varınca babasından kalan mülkü Abden Sipahi'ye üç bin dört yüz akçeye satmasına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 78 b Belge No: 132

Manastır'da sâkin iken vefat eden Zülfî Beyzade Mahmud Ağa'nın oğlu, Ahmed Ağa'nın vasisi olan annesi Mehmed Ağa kızı Aişe Hatun, oğlunun babasından intikal eden çiftlik ve zeamet mahsulünü Ömer Ağa'nın istimlak ettiği ve bu hakların vasiye verilmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 78 b Belge No: 133

Manastır'da Kasım Mahallesi sâkinlerinden Ömer kızı Refiye Hatun'un eşi İbrahim Çelebi'den boşanmak için mihri ve nafaka için anlaştıkları fakat bazı eşyalar üzerinde varılan anlaşmazlığın çözülmesine dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 78 b Belge No: 134

Manastır'da Kleştine karyesi sâkini iken vefat eden Ali'nin Çavuş Ali vakfına elli gurus borcu olduğu ve yüzden mallarının rehin alınmasına dair.

Varak 78 b Belge No: 135

Manastır'da Kleştine karyesi sâkini iken vefat eden Ali'nin validesinin Mahmud Ağa mütevellisi el-Hac İbrahim'in Ali'den bin akçe alacağına dair.

Varak 78 b Belge No: 136

Manastır'da Ömer Ağa imamı ve hatibi olan Ebubekir Efendi sefere gideceği için işlerini başkalarına bırakmasına dair. (M. Temmuz 1642).

Varak 78 b Belge No: 137

Rosutna karyeden Mitro oğlu Nikola ve İstoban ve Mitro Gorgi ve Nikola adlı şahısların karye ahalisi zimmetinde üç bin dokuz yüz yirmi akçelerinin olduğuna dair.

Varak 78 b Belge No: 138

Manastır'da sâkin olan el-Hac Ahmed Efendi'nin vefat eden Bakkal el-Hac Hasan ile Halil'den alacaklarının olmasına dair.

Varak 79 a Belge No: 139

Asi oğlu Salih'in, Ahmed oğlu Musli'den 240 akçe alacağına dair.

Varak 79 a Belge No: 140

Manastır'da İne Bey Mahallesi sâkin olan Mustafa kızı Fatıma Hatun'un eşi Derviş Bezici'den boşandıktan sonra nafaka talep etmesine dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 79 a Belge No: 141

Manastır'da sâkin Ferhat kızı Fatıma Hatun'un boşandığı eşi Kiraz İdris'i dava ederek bin iki yüz akçe mihrini Fatıma Hatun'a teslim etmesine dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 79 a Belge No: 142

Manastır'da Firuz Bey Mahallesi vakfı mütevellisi olan Sandıkçı Mustafa Çelebi'nin Sabuncu Guruya Nikola'nın iki yüz akçe alacağı olduğuna dair.

Varak 79 a Belge No: 143

Manastır'da sâkin Ahmed kızı Ümmügülsüm Hatun Yakub Bey Mahallesi sâkini olan Kudred'in ve Hatun'un babasından kalan malı tasarruf etmesinde oluşan anlaşmazlığa dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 79 a Belge No: 144

Kuyucuzade Musli Ağa'nın Dragos karyesi Nikola Mihla, İlha Kefid, Dimo Todor, Kalso Kefid, Yovan İvinal, İndo İvinal, Yovan Naso, Minho Tarho, Aklako Miladin, Bahid Kuso, Rus Kirgo, Ban Nikola, Muyad Yovan, Riho Kitgo, Rado Simo, Avram Mira adlı şahıslar zimmetinde 14000 miktar malı olduğuna dair.

Varak 79 b Belge No: 145

Manastır'da İne Bey Mahallesi sâkini olan Murad Bey kızı Rabia Hatun'un eşi Abdulğani oğlu İsmail Sipahi Girit Seferine gittiği için eşi Rabia Hatun beş akçe nafaka takdir olunmasına dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 79 b Belge No: 146

Filorini kazasına bağlı Bançe karyesinde sâkin iken vefat eden Asbur adlı şahsın oğlu Manastır'a bağlı Dragos karyesinde sâkin olan Ammi Balko'nun Asbur'un oğluna vasi olarak atanmasına dair.

Varak 79 b Belge No: 147

Manastır'da sâkin Gospador Çavuş Han Aişe Hatun, İbrahim Çelebi'yi vakıf ettiği akçenin toplanmasına memur ettiği ve aralarında çıkan anlaşmazlığa dair.

Varak 79 b Belge No: 148

Manastır'da Firuz Bey Mahallesi sâkini olan Ahmed Efendi oğlu Mustafa Çelebi'nin mülkünü Halil Çavuş'a yirmi bir bin akçeye satmasına dair.

Varak 80 a Belge No: 149

Manastır'da Yakub Efendizade Manle Efendi'nin akçesini Kuvat karyesinden olan Bala adlı şahsın borcuna eşinin ve oğlunun kefil olduğu ve bunun ödenmesine dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 80 a Belge No: 150

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini olan Ahmed kızı Ümmügülsüm Hatun'un eşi Hasan'ın eşinin mülkünü Hızır'a sattığına ve bu konuda oluşan anlaşmazlığın çözülmesine dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 80 a Belge No: 151

Manastır'da Musli Ağa, yine bu mahalledeki sâkinlerinden olan Yahudi Davud oğlu Musa iki bin dokuz yüz yetmiş akçe borcu olduğunu ve bunun alınmasına dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 80 a Belge No: 152

Mehmed kızı Halime malından Derviş oğlu Mehmed zimmetinde Rakitniçe karyesinden iki bin iki yüz elli akçe olmasına dair.

Varak 80 a Belge No: 153

Manastır'da sâkin iken vefat eden el-Hac Sefer'in, Hasru Kethüda vakfına borcu olduğu ve vakfın mütevellisi olan el-Hac Arslan vakfın altı bin beş akçe alacağının alınmasına dair.

Varak 80 b Belge No: 154

Manastır'da Sinan Bey Mahallesi sâkini olan Halil oğlu İbrahim'in mülkünü Nalbant Ali'ye iki bin altı yüz akçeye satmasına dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 80 b Belge No: 155

Kubatzade Ali Bey'in Kotil oğlu Hamayim'den 1500 akçe alacağına dair.

Varak 80 b Belge No: 156

Manastır'da sâkin iken vefat eden Musli Efendizade Mehmed Efendi'nin borçlarının eşi Kerime Hatun tarafından ödenmesi hususunda varılan karara dair.

Varak 80 b Belge No: 157

Manastır'da Çavuş Ali Mahallesi sâkini iken vefat eden Abdullah oğlu Ali'nin oğlu Ahmed'in babasından kalan maldan üç akçe nafaka tahsis edilmesine dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 80 b Belge No: 158

Manastır kazasına bağlı Bukova ahalisinin, Kasap İbrahim oğlu Halis Çelebi'ye olan borçlarına dair.

Varak 81 a Belge No: 159

Manastır'da Yakub Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Papuş Ustad Hasan'nın küçük kızı Hacce'ye vasi tayin olunmasına dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 81 a Belge No: 160

Manastır'da Sinan Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Hamami Memu kızı Fatıma Hatun'un kalan mülkü kız kardeşi Aişe ve kızı Hatice arasında paylaşılmasına dair.

Varak 81 a Belge No: 161

Manastır'da Luznak karyesinde sâkin Sipahi Ahmed Ağa, daha önce karyede sâkin iken vefat eden Benam oğlu Hasan'ın kendi babası olan Devrak'la kardeş olduklarını ve mallarını tasarruf hakkını almak için hak talep etmesine dair.

Varak 81 a Belge No: 162

Manastır'da sâkin Hasan Sipahi kızı Fatıma'nın erişkin yaşa geldiği için validesinin babası Osman'dan tasarrufunda olan malını talep etmesine dair.

Varak 81 b Belge No: 163

Manastır'da Kasım Çelebi Mahallesi sâkini olan Mehmed kızı Aişe Hatun, vekili olan el-Hac Baza Hüseyin'in Aişe Hatun'un kızı olan Rabia Hatun'a annesinden kalan hakkı vermesine dair.

Varak 81 b Belge No: 164

Manastır'da Hamza Bey Mahallesi sâkini iken vefat eden Sabun Hocaşade Mehmed'in mirası küçük kızı Safiye ve oğulları Piri Bizbay ve Yusuf'a kalmıştır. Safiye'nin borçlarını ve nafakasını karşılamak için babasından kalan mülkü Arslan kızı Fatıma Hatun'a üç bin iki yüz akçeye satmasına dair.

Varak 81 b Belge No: 165

Manastır'da Kesriye kasabasında sâkin olan Abdullah oğlu Ahmed Bey, Manastır'da sâkin olan Musli Ağa'dan on iki bin beş yüz akçe borç almasına dair. (M. 26 Ağustos 1642).

Varak 81 b Belge No: 166

Ahmed Efendi'nin Popzan karyesinden Yovan Nikola'ya vekil olmasına dair.

Varak 82 a Belge No: 167

Manastır'da sâkin iken vefat eden Şabanzade el-Hac Ahmed'in Manastır kazasına bağlı Kocaşına karyesi ahalisinden dört bin akçe alacağı olduğuna dair.

Varak 82 a Belge No: 168

Manastır'da sâkin olan Hadice Hatun önceden eşi olan Hamamı Osman'dan alacağı olan iki bin iki yüz akçe mihr ve eşyaya dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 82 a Belge No: 169

Manastır kazasına bağlı Kanatlar karyesi Sipahisi olan Hasan Bey'in yine karye ahalisi olan Memi Hoca ve Hasan oğlu Ahmed ve Tursun oğlu İsmail'in vergi borçlarını Hasan bey'e ödemelerine dair. (M. Ağustos 1642).

Varak 82 b Belge No: 170

Bu belge varak 82 b belge no: 169'nin devamıdır.

Varak 82 b Belge No: 171

Manastır'da Pirudin karye ahalisi, el-Hac Ahmed Efendi'nin çiftlikte mutasarrıf olduğu için razı ve şükür ettiklerine dair.

Varak 82 b Belge No: 172

Manastır'da İstayo Bıçak, Ruman Buşko ve Mihal Niko'nun alacaklarını, Petko Karçe ve Yovan Pekkan ve Petko Kalokir ve Pavla İstobuko ve Valyan Kalokir ve Miço Perşleh ve Mana Atnabus'un kefil olduklarını el-Hac Ahmed Efendi'nin talebi aracılığına dair.

Varak 82 b Belge No: 173

Manastır'da sâkin Mustafa Bey oğlu Hüseyin Çelebi'nin babasından kalan mülkü Ali Efendi ve Hüseyin Efendi'ye on iki bin akçeye satmasına dair.

Varak 82 b Belge No: 174

Manastır'da sâkin olan Katip Ali Efendi ve oğlu Abdi arasında Ali Efendi'nin eşi olan Rakibe Hatun'dan kalan mülkün tasarrufunda oluşan anlaşmazlığın çözümüne dair. (M. 26 Ağustos 1642).

Varak 83 a Belge No: 175

Varak 82 b Belge No: 174'un devamıdır.

Varak 84 a Belge No: 176

Manastır'da Dülbendzade Mehmed Efendi vakfının evlattan evlada kalacağı, fakat el-Hac Hasan vakfının evladı olmadığı için bu vakfında tasarruf hakkının Mehmed Efendi'ye verilerek bu vakıfa tayin olunmasına dair. (M. 15 Kasım 1641).

Varak 84 a Belge No: 177

Sol Kol Alaybeyine gönderilen emirle Azak Kalesini zapt etmek için Rumeli Eyaleti'nde olan asker taifesinin Tuna Nehri boyunca sevkıyatıyla ilgili emirlere dair. (M. Mart 1643).

Varak 84 b Belge No: 178

Selanik, Siruz, Üsküp, Ohri, Erzovik...., ve İlbasan kazalarında olan yeniçeri askerlerinin emir edilen vakitte hazır bulunmalarını, yola çıkmaları ve durumlarının gözetilmesine dair. (M. Şubat 1642).

Varak 85 a Belge No: 179

Manastır kazasına bağlı Eğri karyesinde sâkin ahalinin sipahilere hisselerini kanun ve defterde yazıldığı üzere vermeye razı oldukları fakat sipahilerin haksızlık yaparak fazla para istemeleri üzerine yazılan şikayete dair. (M. Şubat 1641).

Varak 85 a Belge No: 180

Sol Kol Paşa Sancağında Alaybeyi olan Şahin'in memur olduğu kasaba ve köylerde avarız ve adet-i ağnam vergilerinin toplanmasına dair. (M. 4 Mayıs 1641).

Varak 85 b Belge No: 181

Manastır'a cizye vergisini toplaması için el-Hac Ahmed Ağa'yı memur olarak atanmasına ve cizye defterinin bir sureti olmasına dair. (M. 17 Şubat 1641).

Varak 86 a Belge No: 182

85b Belge No: 181'in devamıdır.

Varak 86 b Belge No: 183

Manastır Yahudilerinden toplanan cizye vergisinin suretine ve el-Hac Ahmed Ağa'nın vergileri toplamakla görevlendirilmesine dair.(M. 26 Şubat 1641).

Varak 87 a Belge No: 184

Sultan Mehmed'in doğumundan sonra Rumeli Eyaleti'nde yapılacak kutlamalara ve Yakub'un bu şenlikleri usulünü göre yönetmesine dair.

Varak 87 b Belge No: 185

Pirlepe, Edirne, Filorini, Şuşan, Ostrakça,vilayetlerinde Sultan Beyazıd Han evkaf keferesi ve Sultan Süleyman Han'ın evkaf kefereleri olan Drama, Zihne, Siroz, Hurpeşte, Edirne, Timurhisar, İştîp, Menlik, Petriç, Manastır defterlerine bağlı Gayrimüslim halkın cizyelerinin el-Hac Ahmed tarafından eline verilen mühürlü cizye defterinin verilerek cizyelerin toplanmasına dair.

Varak 88 a Belge No: 186

87b Belge No: 185'in devamıdır.

Varak 88 b Belge No: 187

87b Belge No: 185'in devamıdır.

Varak 89 a Belge No: 188

87b Belge No: 185'in devamıdır.

Varak 89 a Belge No: 189

Manastır'da Sareskol kadısına gönderilen mektupta bu bölgenin haslarından toplanacak vergilerin toplanması için Salih Ağa'nın görevlendirilerek yazılan mektuba dair. (M. Nisan 1642).

Varak 89 b Belge No: 190

Manastır nahiyesi Rumeli defterdarı olan Mehmed Efendi'nin Havasa karyesi Korkudhane köyünde bulunan defter eminden, Abdi Bey ve Mustafa Bey'in aldıkları elli beş bin akçenin tamamını aldığı ve iltizam ettiğine dair. (M. Şubat 1642).

Varak 89 b Belge No: 191

Manastır nahiyesinde sâkin olan Kâtip Derviş'in vefat etmesi üzerine boş kalan on bin akçelik tımarını Mehmed'e tımarın bulunduğu sancakta sâkin olmak ve sefer zamanı sefere gitmesi şartıyla verilmesine dair.

Varak 90 a Belge No: 192

Manastır kazasına bağlı Yança ve tabi haslarından sene sonuna kadar () şahsın tasarrufunu üzerine alarak vergileri toplamakla görevli olduğu ve kimsenin müdahale etmemesine dair.

Varak 90 a Belge No: 193

Manastır'da cizye, adet-i ağnam vergilerinin toplanması için Malta'dan Hüseyin Ağa'nın vekil olarak görevlendirilmesine dair.

Varak 90 b Belge No: 194

Manastır'da sâkin olan Hasan oğlu Çubuk Mustafa, Bosta Hoca Mahallesinde ki mülkünü Bakkal Hızır ve Debbağ Mehmed'e bin sekiz yüz akçeye satmasına dair.

Varak 90 b Belge No: 195

Manastır'da Pirudin karyeye mutasarrıf olan Halil Oğlu İbrahim'in vefat etmesi üzerine boş kalan tarla ve çayırının kızı Fatıma Hatun'a kalması ve vergilerini ödemesine dair. (M. Kaim 1642).

Varak 90 b Belge No: 196

Manastır'da sâkin iken vefat eden Şehsuvar'ın küçük oğlu İbrahim'e vasi atanmasına dair.

Varak 90 b Belge No: 197

Manastır'da sâkin iken vefat eden Karagöz oğlu Osman Çelebi'nin oğulları olan Mustafa ve Hasan'ın Kasım Çelebi Mahallesinde olan mülklerini anneleri Fatıma Hatun'un mihri karşılığında yirmi bin akçeyle takas etmelerine dair. (M. Ağustos 1640).

Varak 90 b Belge No: 198

Manastır'da sâkin Çanak Salih, Azak Mahallesinde olan evinin Latif Çelebi tarafından gasp edildiği ve araların da çıkan anlaşmazlığa dair.

Varak 90 b Belge No: 199

Mehmed Hasan'ın Bekir Hasan'dan 6000 miktar alacağına dair.

Varak 90 b Belge No: 200

Manastır'da sâkin Hüseyin Çelebi'nin babasına iki bin iki yüz akçe borçları olan Cebeci Mustafa ve Bakkal Hızır ve Debbağ Mehmed'den bin sekiz yüz akçesini almasına dair.

Varak 91 a Belge No: 201

Merhum Fatıma Hatun'un muhallefatıdır.

Varak 91 b Belge No: 202

Emirzade Mustafa Efendi'nin muhallefatını eşi yedine vermesine dair. (M. Ekim 1640).

Varak 92 a Belge No: 203

Emirzade Mustafa Efendi'nin çiftliğın muhallefatı beyanı ve eşine bırakmasına dair.

Varak 92 b Belge No: 204

Ali oğlu Sinan Bey'in muhallefatında bulunan eşyaların vereseşi tarafından tahrir ettirmesine dair. (M. Kasım 1640).

Varak 93 a Belge No: 205

Manastır'da Ömerler karyesinde sâkin iken vefat eden Hüseyin oğlu Hasan'ın yirmi bin akçe borcunu kardeşi Ali Sipahi'nin ödemesine dair. (M. Temmuz 1640).

Varak 93 a Belge No: 206

Manastır'da Lozyan karyesinde sâkin olan Bilakuzman adlı şahsın mülkünü Ali Sipahi'ye sekiz yüz akçeye satmasına dair. (M. Temmuz 1640).

Varak 93 a Belge No: 207

Manastır'da sâkin Neslihan Hatun'un kayını olan Ali, Suhududu karyesinde eşi Hüseyin'in tımarı olduğu ve bu tımarı oğlu Ahmed'le aralarında anlaşarak sulh ettiklerine dair.

Varak 93 a Belge No: 208

Manastır'da Mehmed Voyvoda vakfına yevmi üç akçe verilerek katib atanmasına dair. (M. 4 Kasım 1640).

Varak 93 b Belge No: 209

Kula kadısına gönderilen emirler de Ohri'de işlenen kükürd mirini birkaç seneden beridir vermediklerini önceden yerine getirilen bütün emirlerin tekrar yerine getirilmesine dair.(M. 10 Haziran 1640).

Varak 93 b Belge No: 210

Ohri, Kesriye ve sair Ohri Patrikliğine bağlı sâkinlerin, metroplid, piskopos ve rahiplerin cülusu hümayun için gönderilecek hediyeleri Mehmed aracılığıyla bu bölgelerden toplayarak zamanında merkeze götürmesine dair. (M. 6 Mayıs 1640).

Varak 94 a Belge No: 211

Manastır'da Rador karyede sâkin iken vefat eden Mahmud'un tımarını Hasan tımarın bulunduğu vilayette yaşamak ve sefer zamanı orduya katılmak şartıyla devir edilmesine dair.

Varak 94 a Belge No: 212

Manastır'da Rador karyede vefat eden Mahmud'un altı bin akçe tımarı Hasan'ın tasarrufunda olmasına dair. (M. Mayıs 1640).

Varak 94 a Belge No: 213

Manastır'da Gözban karyede sâkin olan Bilamurban adlı şahsın mülkünü sekiz yüz akçeye Ali Sipahi'ye satmasına dair. (M. Ağustos 1640).

Varak 94 b Belge No: 214

Manastır'da nahiye sınırında kafirlere esir düşen İsmail'in kardeşleri Mustafa, Ahmed, Ali'ye kefil olarak kurtarmış fakat bunlar Sabari karyesinde paraları çalınarak öldürmeleri üzerine katillerinin bulunmasına dair. (M. Ağustos 1640).

Varak 94 b Belge No: 215

Manastır'da gayrı müslim halkın cizyelerinin toplanmasına ve hazineye aktarılmasına zorluk çıkaranların isimlerin yazılarak bildirilmesine dair.

Varak 95 a Belge No: 216

Tercıman kabilesinin halkından vergileri toplanmadığı gerekçesiyle kusurları olmadan beylerbeyi, sancak beyleri ve kethüdaları, subaşı ve adamları kırk elli nefer athıyla beraber evlerini basarak haklarını gasp ettikleri bundan vazgeçilmesi ve reayaya zülüm edilmemesine dair. (M. Nisan/Mayıs 1640).

Varak 95 a Belge No: 217

Manastır nahiyesi Radobil karyesinde dokuz bin akçelik tımarı olan Hasan'ın vefat etmesi üzerine tımarın Mahmud'un tasarrufunda olmasına dair.

Varak 95 a Belge No: 218

Manastır'da sâkin olan Derviş Ağa'nın mülklerini satmasına dair. (M. Ağustos ayının ortaları 1641).

Varak 95 b Belge No: 219

Manastır'da sâkin iken vefat eden Mirahur İlyas Bey vakfının gayrimüslimleri üzerinden toplanan cizye vergisine 5 akçe zam yapılarak tekrar toplanmasına dair. (M. 18 Şubat 1642).

Varak 95 b Belge No: 220

Pirlepe kadısına gönderilen emir üzerine vilayetin yeni fiyatlarının belirlendiği defterin karışık olmasından dolayı toplanacak cizyenin eski deftere göre toplanmasının uygun görülmesi üzerine dair. (M. 28 Haziran 1640).

Varak 95 b Belge No: 221

Filorini nahiyesinde Yanca ve buralara bağlı hasların Salih Ağa tasarrufunda olduğu, fakat Hacı Ahmed Ağa'nın otuz bin akçe vererek talip olması üzerine hasların tasarrufunu eline geçmiş olup yazılan mektup üzerine tekrar Salih Ağa'ya verilmesine dair.

Varak 96 a Belge No: 222

Mirahur İlyas Bey vakfı, Görice vilayetinden Hacı Bey ve Çavuş Bey vakıfları ve Manastır'da Fatıma Sultan vakfı gayrimüslimlerinden toplanan cizye vergisinin toplanması ve toplanırken oluşabilecek karışıklıkların önlenmesine dair. (M. 4 Aralık 1639).

Varak 96 a Belge No: 223

Manastır'da sâkin olan dericiler taifesinin şikayeti üzerine bazı ham deri satıcılarının derileri pahalı satması ve derihaneye deri gelmesini önlemeleri üzerine dericilerin şikayetlerini değerlendirerek gerekli önlemlerin alınmasına dair. (M. Kasım 1639).

Varak 96 b Belge No: 224

Manastır'dan Rumeli divanına gönderilen bir mektup olup, burada bulunan eşkıyaların ahalinin evlerini basarak evlatlarını öldürmeleri ve eşyalarını gasp etmeleri üzerine bu eşkıyaların hapis edilmelerine dair. (M. Eylül 1640).

Varak 96 b Belge No: 225

Manastır ve Ohri Patrikliğine bağlı gayrimüslim halktan alınan cülus hediyelerini yeni yazılan emirlere göre değil eski yazılan emirlere göre ve eski adetleri yerine getirerek toplanıp devlet hazinesine dâhil olması için toplanarak gönderilmesine dair. (M. 2 Ekim 1640).

Varak 97 a Belge No: 226

Manastır'da ve Bukova ve Poylazan karyelerinde sâkin olanlardan toplanacak avarız bedellerine ve bu verginin eksiksiz ve tam olarak toplanmasına dair. (M. 3 Temmuz 1640).

Varak 97 a Belge No: 227

Çakırcı reayasının sâkini oldukları Paşa sancağı, Üsküp, Ohri, Vulçitrin, İlbasan, Avlonya, Pirizen, İskenderiye ve Selanik sancaklarında adet-i ağnam, yave, kaçkın, resm-i arus, resm-i kiyvare, bad-ı heva, cürm ve cinayet vergilerinin toplamakla görevli tayin olan Doğancı başının toplamasına dair. (M. 3 Ağustos 1640).

Varak 97 b Belge No: 228

Selanik, Tırhala ve Paşa sancaklarındaki vergilerin toplanmasında görevli olan Hacı Ahmed Ağa'nın vergileri toplayarak göndermesine dair. (M. 5 Haziran 1640).

Varak 98 a Belge No: 229

Tırhala, Selanik ve Paşa sancaklarındaki bulunun kazalardan vergi toplamakla görevli Hacı Ahmed'in vergileri zamanında toplamaması ve halkın vergiden kaçmalarını engellemesi üzerine dair. (M. Haziran 1640).

Varak 98 a Belge No: 230

Selanik, Tırhala ve Paşa sancaklarında vergi ve padişah mallarının kiralarnı toplanmakla görevli olan Selanik kethüdası Mustafa Ağa'nın gönderilmesi, vergiyi vermede mani olanların engellenmesi ve buralardaki vergilerin toplanmasına dair. (M. 10 Mart 1641).

Varak 98 b Belge No: 231

Pirlepe kazasına bağı Demirobası karyesinin halkı otuz seneden beridir yurtlarının perişan ve dağınık olmasından ve yurtlarıyla alakalarının kalmamasından dolayı Münire karyesi sipahileri bu yurtları tapu ile alarak ziraat etmek itmişler fakat Dalbeğli ve Dede bal obası karyeleri bunu mani olarak buraların karye halkının davalarının otlak yeri olduğu, ellerinde fetva bulunduğı için karşı çıkmışlardır. Fakat bu yurtların Demirobası karyesinin eski yerleri olduğu ve bir evin dahi kalmadığı için buraların ziraat edilebilir olduğuna dair. (M. Şubat 1638).

Varak 98 b Belge No: 232

Rumeli vilayetinde ki kadılara gönderilen emirle dirhem, arşın ve endazeleri damgalamak, eksik olanları tamamlamak için Yusuf Çavuş görevlendirilerek kontrol edilmesine dair. (M. 20 Mart 1641).

Varak 99 a Belge No: 233

Manastır'da kuran öğretilen mektebe yevmi iki akçe ile Mehmed Halife'nin tayin olunmasına dair. (M. 26 Mayıs 1640).

Varak 99 a Belge No: 234

Manastır, Pirlepe, Köprülü ve Tokuş kadılarına gönderilen emirle bu bölgelerde eşkıyalık hareketlerini önlemek için Kapıcı Başı Kadim Gazi Ağa tayin olunarak eşkıyalık yapanların hapis edilmesine dair. (M. Aralık 1640).

Varak 99 a Belge No: 235

Manastır'da Ahmed Bey ve Murad Bey yüz seksen bin akçe alarak bu akçenin yetmiş binini peşin geri kalan kısmını vermedikleri ve bu paraların tasarrufunu voyvodaların yaptıklarına dair.

Varak 99 b Belge No: 236

Rumeli de orta kolda olan kazalarda vergi toplamakla görevli memurların zimmetlerinde kalan akçeleri ulufeci Kethüdası Mahmud Kethüdaya vererek teslim etmelerine dair. (M. 4 Ekim 1640).

Varak 99 b Belge No: 237

Manastır Yahudilerinin cizye vergilerinin toplanması sonucunda 3800 akçe olduğu ve başka miktar alınmamasına dair.

Varak 100 a Belge No: 238

Selanik ve Tırhala sancaklarında Bölük Ağası olan el-Hac Ahmed tahririne memur olduğu kazaların bazı haneleri bozularak çiftlik olduğu bu hanelerin bulunarak avarız hanesi diye kayt etmesine dair. (M. 4 Eylül 1640).

Varak 100 a Belge No: 239

Silahdar Ağası el-Hac Ahmed'in yazısı üzerine Sol Kol'da bulunan halktan tımar halkı vakıf halkından, usulsüz vergiler toplanması ve bu durumun düzeltilmesine dair. (M. 29 Ağustos 1640).

Varak 100 a Belge No: 240

Manastır nahiyesinde Kokarcan karyede Yusuf Bey'in verilen emir üzerine vergileri toplanmasına dair.

Varak 100 b Belge No: 241

Selanik ve Tırhala ve Paşa sancağında Silahdar Ağası el-Hac Ahmed Ağa Bağdat Seferinde iken sefere katılan bazı askerlerin ordu hazinesinden borç aldıkları ve bu borçların geri ödenmesine üzerine Silahdar Ahmed Ağa'ya verilen emire dair. (M. 1 Ekim 1640).

Varak 100 b Belge No: 242

Manastır'da sâkin Yahudi halkından Yakud isimli Yahudi'nin şikayeti üzerine, Selanik Yahudi'lerinin belirlenen dokuma fiyatlarına uymadıkları ve bunun için oluşan anlaşmazlığa dair. (M. Mayıs 1640).

Varak 101 a Belge No: 243

Manastır'da sâkin olan Derviş yeniçeri Bağdat Seferine gittiğinde davalı olduğu Rasbad Kula oğlu Astar adlı şahısların evini basarak eşini darp etmesi üzerine yazdığı şikayete dair. (M. Ocak 1640).

Varak 101 b Belge No: 244

Manastır'a gönderilen emirle beraber akçelerin kullanımında ve ayarlarının düzenlenmesinde getirilen düzenlemelere göre yapılmasına dair.

Varak 102 a Belge No: 245

101 b Belge No: 244 numaralı belgenin devamıdır.

Varak 102 b Belge No: 246

Rumeli Eyaleti'nin Sol Kol kadılarına gönderilen emirlerde eski ve yazıları silinen akçelerin kullanılmasının durdurulması ve yeni basılan paraların yaygın olarak kullanılmasına dair. (M. 18 Aralık 1640).

Varak 102 b Belge No: 247

Rumeli Eyaleti'nin Sol Kol'unda ki kazalarda yeni para basmakla görevli kuyumcuların akçeleri hangi hususlara bağlı kalarak işlemelerine dair.

Varak 103 a Belge No: 248

Şark Seferinde ortaya çıkan karışıklıkta kırkık, ufak ve kızıl paraların çoğalması üzerine sonra gönderilen emirle yeni akçelerin çıkarılması ve tüccarların bu paralar üzerinden satışlarını yapmalarını böylece Kabil Ağa'ya yüz yük akçe verilerek yeni akçelerin kullanımının yaygın hala getirmeleri üzerine dair.

Varak 103 b Belge No: 249

Üsküdar'da bulunan Davud Paşa vakfından Manastır'da Yekirse karyesinden Hasan Bey'e önceden verilen akçeye ek olarak Mustafa'nın da akçe almasıyla yirmi iki bin olan akçenin borç alınmasına dair. (M. Şubat 1641).

Varak 103 b Belge No: 250

Çirmen sancağında sâkin Ali Bey'in babası Aydan'ı, Manastır kazasından Esvetdetuz karyesinde sâkin olan Korki oğlu Pokri Dipokri ve Danyal David isimli şahısların bıçak ile yaralamaları üzerine şikayete dair. (M. Temmuz 1640).

Varak 104 a Belge No: 251

Ohri, Manastır, Pirlepe, Çeresta, Bihleşte, Görice, Kesriye, Serice, Filorini, Peresta, Ostraga, Görice, Debre ve Harmana kazaları ve Rumeli Eyaleti kıbtıyan nazırı olan el-Hac İbrahim bu kazalarda bulunan kıbtıyan halkının vergilerini toplamakla görevli olduğu ve paraların toplanırken tam ayar akçelerden alınmasına dair. (M. 30 Ocak 1641).

Varak 104 b Belge No: 252

Varak 104 a 251 numaralı belgenin devamıdır.

Varak 104 b Belge No: 253

Manastır'da Mahmudiye mektebi diye anılan mektebe yevmi dört akçe olarak Mahmud Halife'nin tayin olunmasına dair. (M. 2 Mayıs 1640).

Varak 104 b Belge No: 254

Selanik ve Tırhala ve Sol Kol'da vergi toplamakla görevli Silahdar Ağası Ahmed Ağa'nın vergileri zamanında, eksiksiz ve tam ayar akçelerden toplayarak görevini yerine getirmesine dair. (M. 24 Mart 1641).

Varak 105 a Belge No: 255

Manastır nahiyesi Kalbuçaşna karye de altı bin akçe tımarı ve Bağdad Seferinde iken Albulbaki oğlu Kuvan'a verilmiştir. Fakat Ahmed iki kılıç hakkım vardır diyerek bu tımar alanı kendisine istemesi üzerine tımar alanı Ahmed'e geçmiş lakin bu alanın ilk başta Hasan'ın tımarları olup altı bin akçe tımar Hasan'a kalmış ve aralarında oluşan anlaşmazlığın çözümüne dair. (M. 30 Haziran 1051).

Varak 105 a Belge No: 256

Kolaska karye'de mutasarrıf olan Mehmed Çavuş'un vergileri toplamak için görevlendirilmesine dair. (M. Mart 1640).

Varak 105 b Belge No: 257

Selanik kazasına koyun vergisi için Mehmed Ağa, Cevat Ağa ve Hüseyin Ağa gönderilerek vergilerin bir an önce toplanarak aylıkların yetişmesi ve tam ayar guruştan toplanmasına dair. (M. 1 Ağustos 1641).

Varak 105 b Belge No: 258

Manastır sâkinlerinden olan sipahi Osman Manastır kazasına bağlı Esvetpatko karyesinde çiftliği olup karyede sâkin olan ahaliden öşür vergisini toplamada oluşan anlaşmazlık ve çiftlikte çalışan hizmetkar oğlanlardan vergi istenmesine dair. (M. Ekim 1640).

Varak 105 b Belge No: 259

Manastır'da bulunan Eski Cami'ye Hasan'ın imam olarak atanmasına dair. (M. 23 Aralık 1640).

Varak 106 a Belge No: 260

Paşa Sancağı Korkud nahiyesi Minlal karyesinde Ali'nin zeameti olduğu ve Köstendil ve Pişte sancaklarında zeameti olan Mustafa vefat ettiği için Köstendil sancağı Dömence nahiyesi Bulgarca karyedeki zeameti, katip Derviş'in Paşa Sancağında Manastır Nahiyesinde Solak karyesinde 4600 akçelik zeamet hissesi olduğu Cafer'in bu hisseyi istemesi üzerine sefere katılmak şartıyla verilmesine dair. (M. 5 Nisan 1641).

Varak 106 b Belge No: 261

Manastır, Pirlepe ve Filorini gayrimüslimlerine metropolit olarak tayin olan Rahip Yasef 'in eskiden süre gelmiş olan adetleri devam ettirmesi ve gayrimüslim halkla olan evlilik, vergi, ilişkilerine dair. (M. 29 Nisan 1641).

Varak 107 a Belge No: 262

Manastır kazasında Mahmud Ağa vakfına Mehmed'in mütevellî olarak tayin olmasına dair. (M. 26 Ağustos 1641).

Varak 107 a Belge No: 263

Manastır, Pirlepe ve Filorini kazalarında vergi toplamakla görevli Mehmed'in koyun vergilerini toplaması ve kendi tahsil aidatı için payına düşeni alarak geri kalanını hazineye göndermesine dair. (M. 20 Haziran 1641).

Varak 107 b Belge No: 264

Manastır, Pirlepe, Filorini ve Cumapazarı nahiyelerinde ve karyelerinde toplanan aded-i ağnam vergisinin kayıtlarına dair. (M. 1639/ 1640).

Varak 107 b Belge No: 265

Rumeli'nde Paşa, Pirizen, Dukakin, Üsküp, Selanik, İskenderiye, Bostana, Ohri, İlbasan, Avlonya, Delvine ve Yanya sancaklarında vergi toplamak için tayin olan Doğancıbaşı'nın vergileri toplamasına dair. (M. 1 Nisan 1641).

Varak 108 a Belge No: 266

Ohri kazasına bağlı Köse karyesinde bulunan kükürd'ün Selanik'e ihraç edilmesi ve ihraç sırasında ödenecek kira bedelleri ve yapılacak işlemlere dair. (M. 22 Mart 1641).

Varak 108 a Belge No: 267

Ohri kazasında işlenen Kükürd'ün Selanik'e nakil için ödenen kiraya dair.

Varak 108 a Belge No: 268

Manastır'da Mehmed Voyvoda vakfında yevmi üç akçe ile katip olarak çalışan Hasan Çelebi'nin yerine Mustafa'nın kadı tarafından tayin edilmesine dair. (M. 28 Haziran 1641).

Varak 108 b Belge No: 269

Manastır kazasına bağlı Parça karye ahalisi yine Manastır'a bağlı Rosutine karye ahalisinin sularını kendi karyelerine taşımak için müdahale ettikleri ve aralarında çıkan anlaşmazlığın çözümüne dair. (M. Eylül 1641).

Varak 108 b Belge No: 270

Manastır'da sâkin olan Yahudi halkının burada bulunan bazı kimseler tarafından evlerine girildiği, erzaklarının alındığı ve geri verilmediği üzerine şikayetleri üzerine alınan tedbirlere dair. (M.).

Varak 109 a Belge No: 271

Ohri kazasına bağlı Kösle karyede bulunan Kükürd'ün Selanik kazasına nakli ve nakil sırasında verilen kiralara dair. (M. 21 Mart 1642).

Varak 109 a Belge No: 272

Manastır'a bağlı Zuğuruç haslarının sahibi olan Mustafa Paşa, Hüseyin oğlu İbrahim'i haslarına vekil nasb etmesine dair.

Varak 109 b Belge No: 273

Manastır kazasına bağlı karyelerde sâkin olan halktan alınan aded-i ağnam vergisinin kayıtlarına dair. (M. 1640/1641).

Varak 109 b Belge No: 274

Manastır sâkinlerinden olan İbrahim'in iki evladını, karısını, iki cariyesini ve bir kadın misafirini öldüren Mahmud Çavuş'un oğulları Mehmed ve Şurak'tan şikâyetçi olmasına dair. (M. Ocak 1642).

Varak 109 b Belge No: 275

Filorini kazası sınırlarında bir iki karye halkının sâkin oldukları yerlerden firar ederek eşkıyalık hareketlerinde bulundukları ve bunların geri dönmeleri için Mahmud Çavuş oğlu Mehmed ve Kapucibaşlarının görevlendirilmesine dair. (M. Kasım 1641).

Varak 110 a belge No: 276

Kapıcıbaşı olan Habib Ağa'nın bazı hizmetler için Sofi, Koplarlu, Pirlepe, Manastır ve Filorini sınırına tayin olunmasına dair. (M. 5 Kasım 1641).

Varak 110 a Belge No: 277

Manastır'da Rağodiç haslarını tasarruf eden voyvodaların Hasan Paşa zamanında iken ona ödedikleri yükümlülükleri, Zeaverih karye hasları voyvodası olan Hacı Ahmed'e Rağoriç haslarını maktu olarak vermesi üzerine yükümlülüklerini ona karşı yerine getirmeleri ve karşı çıkanların yazılıp bildirilmesine dair. (M. Eylül 1641).

Varak 110 a Belge No: 278

Mahmud Paşa zimmetindeki paralar ne miktarda ise Halil Efendi'ye vererek sulh edilmesine dair.

Varak 110 a Belge No: 279

Manastır kadısı Hasan Halife'nin arzuhal göndermesine dair.

Varak 110 b Belge No: 280

Üsküp, Pirizen, Eskip, Velçesten, Ohri, İlbasab, Avlonya, Depadin, Yanya ve Paşa sancağı vilayetlerinde doğancıbaşıya kayıtlı olanların dersaadete doğan göndermediği ve hizmet tezkiresi bulunmayanlardan üçer yüz akçe alınması ve vergilerin zamanında alınması için Doğancıbaşı tayin edilmesine dair. (M. 15 Nisan 1642).

Varak 111 a Belge No: 281

Rumeli Eyaleti'nin Sol Kol Alaybeyine Rumeli'nde bulunan askerlerin tamamını sefere haberdar ve hazır etmek için verilen emirlere dair. (M. Ocak 1642).

Varak 111 a Belge No: 282

Manastır nahiyesi İline karyesinde altı bin akçe tımarı olan Yusuf'un vefatı üzerine Ahmed'in sefer zamanı orduya katılmak şartıyla altı bin akçelik tımarı tasarruf etmesine dair. (M. 1642).

Varak 111 b Belge No: 283

Manastır'da sâkin iken vefat eden Seyyid Mustafa Bey'in vakfı olan menzil varisi olan küçük oğlu Mehmed'e kaldığı için Halil, Mehmed'e kalan yerlerin tasarrufunu istemiş fakat buraların tasarrufu vefat eden Mehmed'in eşinin babası Ömer tarafından idare edilmekte olduğu ve bütün vakıf haklarının Mehmed'e kalması konusunda oluşan anlaşmazlığa. (M. Ocak 1642).

Varak 111 b Belge No: 284

Manastır'da sâkin olan ve sefere giden askerlerin isimlerine dair.

Varak 111 b Belge No: 285

Ohri kıbtıyan halkı ve Manastır kıbtıyan halkının ödemesi gereken vergileri toplamakla görevlendirilen Hasan Bey'in vergileri tahsil ettirmesine dair.

Varak 111 b Belge No: 286

Manastır Çanaklımağa kalesinde zahire değerlerinin toplanması için Çelebi Mustafa Ağa'nın görevlendirilmesi ve tahsil edilmesine dair

Varak 112 a Belge No: 287

Rumeli Eyaletinde sâkin olan kıbtıyan halktan toplanan vergiler için vekalet name verilerek toplanması ve paraların toplanırken ayarlarına dikkat edilmesine dair. (M 14 Kasım 1641).

Varak 112 a Belge No: 288

Rumeli askerlerinin Azak Seferine gitmeleri için gönderilen emirlere göre askerlerin İsmail Geçidine gitmesini istemesini, gitmeyen askerler için Rumeli

Kethüdası olan Mehmed'in ulaklık yaparak tekrar sefere çağırılması ve gitmeyenlere getirilecek yükümlülüklere dair. (M. Şubat 1642).

Varak 112 b Belge No: 289

Rumeli'nde bulunan askerlerin Azak Seferine ihraç edilmesi hususunda Rumeli Kethüdası Mehmed'e verilen emirlere dair. (M. Mart 1642).

Varak 112 b Belge No: 290

Rumeli kethüdası olan Mehmed Ağa'nın Azak seferine gitmek için Rumeli'nde olan beyleri, müteferrikaları, çavuş ve alaybeylerini zuama, tımar sahiplerini ulaklık yaparak çağırdığı ve sefere gelmeyenlerin defterlere kayıt edilmesine dair.

Varak 113 a Belge No: 291

Selanik, Tırhala ve Paşa Sancağının Sol Kol'unda muhassıl olan Hacı Ahmed birkaç seneden beri koyun vergisi alınmayan halktan koyun vergisinin alınmasına ve asker taifesinin geri görevlileri için koyun alınmasına dair. (M. 1 Haziran 1640).

Varak 113 a Belge No: 292

Manastır'da Poplazanlı karyede Çavuş Bey vakfı halkının her sene firar etmesi üzerine bunların toplanması konusunda mutasarrıf olan Piyale'nin vefatı üzerine Mehmed'i yevmi beş akçeye bu göreve getirilmesine dair. (M. 21 Mayıs 1641).

Varak 113 b Belge No: 293

Manastır kazasına bağlı Bukova karyesinde bulunan Hacı Bey vakfında kâtip olarak yevmi altı akçe ile çalışan Mehmed, Sarı Mehmed Hoca'nın oğlu hayatta iken oğlundan feragat eden göreve müdahil etmek istemiş fakat göreve müdahil etmemesi için şikayet edilerek göreve tekrar Mehmed'in getirilmesine dair. (M. 12 Nisan 1641).

Varak 113 b Belge No: 294

Bukova karyede Hacı Bey vakfı yevmi altı akçe vazife ile kâtip olan Mehmed Bey'in, Mehmed Sarı Hoca tasarrufuna tabi olduğu ve yine Mehmed Bey'in kâtiplik görevini devam ettirmesine dair.

Varak 113 b Belge No: 295

Rucu Bey tarafından Hokkadar Ali Ağa'nın zeametini zabt etmek için varılan anlaşmazlığa dair.

Varak 114 a Belge No: 296

Manastır kazasına bağlı Sarıca karyede sâkin olan ahalinin sularını Rosutana karye ahalisinin kendi karyelerine taşımasıyla bu konuda çıkan anlaşmazlığın çözümüne dair. (M. 4 Nisan 1641).

Varak 114 a Belge No: 297

Dakova ve Graşniçe karye ahalisinin borç akçe aldıkları ve akçeyi aldıkları kişilerin fazla para istemesinden dolayı ahalinin Alaybeyi Sinan Bey'e şikâyeti üzerine fazla para talep edenlerin uyarılması ve uyarılara uymayanlardan isimlerinin ve resimlerinin kayıt altına alınmasına dair. (M. Nisan 1641).

Varak 114 b Belge No: 298

Manastır kadısı Mehmed mektup göndererek Manastır'da bulunan Mahmud Ağa zaviyesi için kasaba ulemasından Receb Halife'nin kendi üzerine almak istemediği görevi Şeyh İbrahim'e devrederek zaviyeye şeyh olarak İbrahim'in atanmasına dair. (M. Temmuz 1461).

Varak 114 b Belge No: 299

Manastır ve İlbasan'da bulunan sipahilerden Didar'ın şikayeti üzerine bölük halkından olan bazı kişilerin beylerbeyi, sancakbeyi, bunların oğullarının ve hizmetkarlarının evlerini bastıkları zülüm ettikleri ve hapis edilmesi gerektiği üzerine kethüda erleri aracılığıyla hapis edildiğine dair. (M. Mayıs 1641).

Varak 115 a Belge No: 300

Manastır kadısı Mehmed mektup göndererek Manastır'da bulunan kiracıbaşı olan birinin yerine Abdullah oğlu Ali'nin tayin olunmasına dair. (M. Temmuz 1641).

Varak 115 a Belge No: 301

Manastır nahiyesinde Dragos karyede sekiz akçelik tımarı olan Çeribaşı oğlu Ali vefat ettikten sonra tımarının boş olması üzerine Ahmed'in bu tımarı tasarruf etmesi ve sefer zamanı alaybeyi bayrağı altında sefere gitmesi şartıyla verilmesine dair.

Varak 115 a Belge No: 302

Manastır, Pirlepe ve Filorini kazalarında bulunan arazilerin zapt edilmesi için Mustafa Ağa'nın vekil olarak görevlendirilmesine dair. (M. Temmuz 1641).

Varak 115 b Belge No: 303

Üsküp, Yanya, Köstendil, Ohri ve Avlonya sancaklarında bulunan bazı kazalardan avarız ve bedel-i nüzl akçesi toplanmasına için görevlendirilen Kapıcıbaşı Mahmud bu kazalardan akçelerin toplanması ve buralarda yaşayanların buna karşı gelmemesine dair. (M. 24 Mayıs 1641).

Varak 115 b Belge No: 304

Manastır'da bulunan Mahmud Ağa tekkesine yevmi altı akçe ile vazifeye tayin olunmasına dair. (M. Ocak 1642).

Varak 115 b Belge No: 305

Lagar ve Koçista karyelerde bulunan tımarlara Amucam Bey vekil olarak tayin olunmasına ve bu karyelerdeki vergilerin toplanmasına dair. (M. 1 Şubat 1642).

Varak 116 a Belge No: 306

el-Hac Mustafa Bey'in bazı karye zimmetlerinde olan mallarına dair.

Varak 116 a Belge No: 307

Patrice ve Girnik karyelerinin zabtına gönderilen Bey'in buraları zabt ederek vergileri toplamakla görevlendirildiğine dair.

Varak 116 a Belge No: 308

Manastır'da Abdi Bey haslarının mukataasına bağlı Yuda cizyelerinin yine Manastır'da bulunan Hasan Çelebi tarafından buradaki cizyelerin toplanmasına dair. (M. Ağustos/Eylül 1641).

Varak 116 b Belge No: 309

Manastır'da Hüsrev Kethüda evkafından darulkurra vakfının nezareti yirmi yıldan fazladır eş-Şeyh Mahmud'un tasarrufunda iken vakfın mütevellisi fesatlık yaparak görevini başkalarını vermesi üzerine tekrar verilen beratla görevini yapması için Şeyh Mahmud'a vakfın tasarrufunu vermesine dair. (M. 18 Ekim 1641).

Varak 116 b Belge No: 310

Manastır nahiyesinde Pozdaş karyede bulunan beş bin akçelik tımar Ayas'ın tasarrufunda iken vefat etmesi üzerine Mehmed'e verilen tımarlar Girid Seferinde orduya katılmaması üzerine tımarların sefere katılan Mahmud'a verilmesine dair. (M. Mart 1642).

Varak 116 b Belge No: 311

Manastır'da bulunan yaşmaklık haslarından tasarruf eden voyvodalardan eski kanunlar üzere vergi alınırken ayan ve vilayet eşrafının eksik verdiği bunun üzerine islam hukukuna göre vergilerin tekrar verilmesine dair.

Varak 117 a Belge No: 312

Manastır nahiyesi Mesmur karyede tımarı bulunan Süleyman vefat ettikten sonra boş kalan tımarın tasarrufu için Ali'ye verilmesine dair. (M. 25 Haziran 1641).

Varak 117 a Belge No: 313

Manastır nahiyesi Rautin karyesinde zeameti olan Mustafa, babası Ahmed Çavuş'tan Barşani karyede bulunan on bin akçelik tımarında kendi tasarrufunda olması için berat verildikten sonra buna ek olarak Süleyman Çavuş tarafından da bir kısım tımarı kendine verildiği ve buranın tasarrufuna engel oluşu için arada çıkan anlaşmazlığın düzeltilerek Mustafa'ya verilmesine dair. (M. Temmuz 1641).

Varak 117 a Belge No: 314

Manastır'da Ahmed Çavuş oğlu Mustafa'nın tımarlarının Padris'e geçmesine dair.

Varak 117 b Belge No: 315

Manastır nahiyesi Buğon karyede kırk beş bin üç yüz elli sekiz akçe zeameti ve babası Ahmed Çavuş'da Baraşani karyeden intikal eden on bin akçe tımarı olan Mehmed Girid Seferinde iken Süleyman Çavuş dört bin akçelik tımarını aldığı ve şikâyeti üzerine bu durumun düzeltilmesine dair. (M. Temmuz 1641).

Varak 117 b Belge No: 316

Manastır'da Ahmed Çavuş oğlu Mehmed'in tımarlarının başkasına geçmesine dair.

Varak 117 b Belge No: 317

Manastır'da bulunan Abdi Bey hasları emini Filorini, Manastır, Pirlepe, Köprülü, Cumapazarı ve Eğribuçak beytü'l-mal, şart-ı iltizamı olduğu ve bu hususta yapılması gerekenlere dair. (M. 27 Temmuz 1641).

Varak 117 b Belge No: 318

Ohri kıbtıyan halkının cizyesini ve Manastır kazası kıbtıyan halkının cizye, ispenç ve diğer vergilerini toplamak üzere memur olan Manastır'da sâkin olan Hüseyin Çelebi dört bin akçe üzerine alarak iltizam ettiği ve vergileri toplamasına dair.(M. Ağustos/Eylül 1641).

Varak 118 a Belge No: 319

Manastır'da sâkin olan cizye ve ispenç vergilerini toplamakla görevli Hüseyin Çelebi'nin Ohri ve bağlı kazalarından kıbtıyan taifesinden topladığı dört bin akçe vergi paralarını kararlaştırılan tarihte ödemesine dair.(M. Ağustos/Eylül 1641).

Varak 118 b Belge No: 320

Manastır'dan İstanbul'un et ihtiyacını karşılamak için bazı karyelerden celebkeşânlar aracılığıyla gönderilen et miktarına dair.

Varak 119 a Belge No: 321

118 b Belge No: 323'uncu belgenin devamıdır.

Varak 119 a Belge No: 322

Vefat eden Musli Efendizade Mehmed Efendi'nin muhallefâtına dair.

Varak 119 b Belge No: 323

Yançe karyede sâkin olan Karsta isimli şahsın İsak'a bin iki yüz elli akçe alacağına dair.

Varak 120 a Belge No: 324

Yançe karye ahalisi zimmetinde yirmi yük ve bin ikiyüz elli akçe olduğuna dair.

Varak 120 a Belge No: 325

Pirlepe kazasından Nikola adlı şahsın zimmetinde Ahmed'in bir miktar alacağına dair.

4. BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU

Varak 65 a Belge No: 1

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden fahrü'l-kuzât Ahmed Efendi mahfil-i kazada işbu bâisü'l-sicil Musli Çavuş mahzarında bi't-tav ikrâr ve takrîr-i kelâm idub medine-i mezbûr kazasına tâbi' Çeltikçi nâm karyede vâki' etrâf-ı erbâası çiftlik-i mezbûra tâbi' tarlalar ile ve tarik-i âmmâ mahdûd mümtâz on karışlu saman pûşide ahuruyla otluk havlusıyla ve harman yeriyle tahminen on beş dönüm bostan-ı mîriyle ve bir çift öküzüyle ve bir re's tayıyla ve bir arabasıyla vesâir âlât-ı çiftlik bi-cümleti't-tevabi' ve'l-levâhıkı mezbûr Musli Çavuş sekiz bin nakd-ı râyic fi'l-vakt fiddî(gümüş) akçeye bey'-ı bât ile bey' idub ve yine karye-i mezbûre sınırında vâki' ma'lûmûl-hudud dört kıt'a tahminen otuz iki dönüm ve karye-i merkûme sınırında sekiz kıt'a tahminen kırk yedi dönüm ve karye-i Korkarcan sınırında üç kıt'a tahmini on sekiz dönüm ve karye-i Korkarcan sınırında bir kıt'a tahminen sekiz dönüm müteferrik perişan tarlaları ve karye-i Sarıhızırlı sınırında tahmine on araba giyah hâsıl olur bir kıt'a çayırımı ma'rifet-i sahib-i arz ile mezkur Musli Çavuşa zikr olunan tarlaların hakk-ı karar ve hakk-ı tasarrufuna altı bin akçeye ta'vîz idub mukabele bey' ve tefvizden hâsıl olan on dört bin akçeye bi't-tamam ve'l-kemâl mesfûr Musli Çavuş yedinden olub kabz eyledim bade'l-yevm zikr olunan çiftlik mezkuratıyla mülk-i müşterâsıdır ve tarla ve çayırklar mülk-i mefvûzdur keyfe ma yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikte mukırr-ı müşarün-ileyh Ahmed Efendi'nin ikrâr-ı meşrûhatı el-mukarru lehü'l-mesfûr Musli Çavuş ve vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik itmeğin mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd şûd cüzi zikr. Hurrire fi evail-i Zi'l-kadeti's-şerife li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Şühûdu'l-hal

Fahrü'l-Cüyüş İbrahim Ağa, Fahrü'l-Esban Mahmud Ağa, Kocabeyzade Mehmed Çelebi, Pirlepeli Mustafa, İbrahim Beşe.

Varak 65 a Belge No: 2

Budur ki medine-i Manastırda vâki' merhûm Hüseyin Çavuş vakfına bi'l-fi'l mütevellî olan Ömer Halife mahfil-i kazada işbu bâisü's-sicil fahrü'l-kuzât el-Hac Ebubekir Efendi zimmetinden üç bin dört yüz akçe alub meblağ-ı mezbûrun üç bin dört yüz akçesi kendü deyni olub ve bin akçesi bundan akdem vefat iden Osman Çelebi kefaletinden olub haliya zikr olunan üç bin dört yüz akçe kendü deynini ve bin akçe kefalet deynini bi't-tamam ve'l-kemâl mûmâ-ileyh Ebubekir Efendi yedinde tevliyetim hasebiyle alub kabz eyledim zimmetinde bir akçe ve bir habbe bakî kalmadı dedikte mukırr-ı merhûm Ömer Halife'nin ikrâr-ı meşrûhatı el-mukarru lehü'l-mesfûr Ebubekir Efendi vicâhen ve tasdik şifâhen tahkik itmeğin bi't-taleb kayd şûd.

Şühûdu'l-hal

Fahrü'l-Mülazim Ömer Çelebi, Candi Mustafa el-Muhandi, Diğer Ömer Çelebi el-Müezzin, Mustafa Çelebi bin Ahmed.

Varak 65 a Belge No: 3

Budur ki Osman nâm kimesne mahfil-i kazada Mağadık zimmetlerinin Yano Patko nâm zimmi muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mezbûr zimmiye Haşim Efendizade Kemal Çelebi malından vekâleten üç bin akçe murâbaha ile virub haliya meblağ-ı mezbûr üç bin akçe asl-ı mâl murâhabasıyla zimmi mezbûr yedinden yine vekâlet olub kabz eyledim zimmetinde bir akçe ve bir habbe bakî kalmadı didikte mukırr merkûmun ikrârına mezbûr zimmi vicâhen tasdik itmeğin bi't-taleb kayd şûd. Hurrire Fi evahir-i zilkadeti's-şerife li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Hatib Mustafa Çelebi, İmam Ömer Halife, İbrahim bin Ahmed Sefer el-Muhzır, Arslan el-Muhzır.

Varak 65 a Belge No: 4

Budur ki medine-i Manastır sükkanından Ali bin Mehmet nâm kimesne mahfil-i kazada işbu bâisü'l-kitâb Muta kazasından Fatıma binti Kudret nâm Hatunun zevci ve beyi ati'l-beyân tasdik vekil olan Beşir Bey nâm kimesne mahzarında bi't'tav ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Filorini kazasına tâbî Kleştine zirde vâki' ma'lûmetü'l-hudud babamızdan intikâl iden mükidd çiftliği muhavvata-i dâhiliyesinde bir oda ve kileri ve hayatı ve firunu ve kalayı ve muhavvata-i hariciyesinde iki ahur ve bir oda ve kapu üstünden çardağı ve harman yeri ve iki göz değirmeni ve Kleştina bala sınırında vaki' ma'lûmatü'l-hudud tahmine sekiz çapalık bağçe ve beş re's öküzlüğü ve üç re's inek ve iki buzağı ve iki kısrağ ve iki merkeb bi'l-cümle safika-i vahide ile mezbûre hâtuna yığirmi beş bin nakd-i râyic-i fi'l-vakt fiddî-i osmani akçeye bey' kıta' ile bey' idub ve karye-i mezbûre ve Kleştina bâlâ sınırında ma'lûmatü'l-hudud müteferrika ve perişan çiftlik mezbûra tabi' tahminen üç yüz dönüm tarla ve kırk araba otluk hâsıl olur çayırının hakk-ı karar ve hakk-ı tasarrufu mezkûra sâhib-i arz ile mezbûre hâtun otuz bin nakd-ı râyic-i fi'l-vakt fiddî akçeye tefvîz idub mukâbele-i bey' ve tefvizden hâsıl olan cema' elli beş bin akçeye bi't-tamam ve'l-kemâl mezbûr hâtun yedinden olub kabz eyledim bade'l-yevm zikr olunan mülk-i müştêrâsıdır ve çayır ve tarlalar mülk ü mafuzlar keyfe ma yeşâ yehtâr mutasarrıf olsun didikte mukırr-ı merkûm aliyyenin vech-i muharrer üzere sudur iden ikrâr-ı meşruhatı el-mukarru lehü'l-mesfûr beş yüz bin bi'l-vekil tasdik etmeğin mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd şûd. Hurrîre Fi evail-i şehri recebü'l-mürreceb li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahru'l-Mülazımın Ömer Çelebi, Hasan Bey el-Müeddi, Mustafa Çelebi, Sinan Bey Gulam-ı Şahi, el-Hac İbrahim tabi-i Mahkeme, İbrahim, Sefer el-Muhzır.

Varak 65 a Belge No: 5

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden imam Osman nâm kimesne mahfil-i kazaya ber-vech Derviş nâm kimesne ihzâr ve muvâcehesinde takrîr-i dâ'va idub mezbûr Derviş özünde beş yüz beş akçe hakkım vardır suâl olunub alıverilmesi matkubumdur didikte gıbbe's-suâl mezbûr Derviş cevâibinde fi'l-vakı' merkûm Osmandan bundan beş yüz akçe istikrâz etmiş idim hâliya üzerimde deyindir edâ eyledim yetmiş akçesi inkar ile mükabil eyledikte merkûm Osmandan sadaka.....mutâbık benide taleb olundukda beniden âciz olunmağın mesfûr Derviş yemin-i billâh iyledide yemin-i billâh azim dimeğin deyni olan beş yüz akçeye mersûm Osman teslim idub mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd şûd. Hurrîre fi evâhir-i zi'l-kadeti's-şerife sene 1051.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-kuzât İbrahim Efendi, Fahrü'l-Hatib Hasan Efendi, Fahrü'l-Mülazımın İbrahim Çelebi, Mehmed bin Sel, İbrahim bin Ahmed.

Varak 65 a Belge No: 6

Oldur ki Manastır sâkinlerinden olub el-Hac Bey Camii imamı olan Abdülhalim Çelebi ahar diyara azîmet üzere olub yerine imam-ı sani olan Ahmed Efendiye kaymakam nasb idub ve beşer akçe vazife tâ'yin idub olduğu hizmet-i lâzimesi edâya taâhhüd mâ hüve' bi't-taleb kayd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Akran Sadir Bey, Fahrü'l-Emasil Kocaman Çavuşzade, el-Hac Mustafa Ağa, Mahmud Ağa.

Varak 65 b Belge No: 7

Oldur ki Manastır sâkinlerinden Ahmet bin Mustafa nâm kimesne ve Veloşna ahâlisi muvâhecesinde ikrâr ve itiraf iderek karye-i mezbûre ahâlisi üzerinde validemden intikal iden iki bin üç yüz akçeye bi't-tamam ve'l-kemâl murabahasıyla aldım zimmetlerinde bir akçe hakkım kalmadı didikde gıbbe't-tasdîk kayd olundu.

Şuhûdü'l-hal

Ahmed Efendi el-İmam, İbrahim Dede, İsmail Çelebi, Muhzır Beşe, Muhzır Mehmed.

Varak 65 b Belge No: 8

An mal-ı vakıf Kamer Kadın Abdullah Çelebi vâlidesi bi't-taleb Ahmet Efendi el-Mütevelli vakı' Fi selh zi'l-kadeti's-şerif sene 1051.

Der-zimmet

Karsata Nodor ve Dimo Dimçe ve Simo Yükçe ve İsnas Yüçe ve Rus Boğdan ve Savan Yodan ve Marko İstoban, Mitro Yükçe ve Torna Yükçe

an-Karye-i Esona asıl mâl 2600

asl-ı mâl 2600

Zıkr olunan mal-ı vakfın bin kırk üç muharremi'l-haram tarihinden bin elli bir muharremi'l-haram intihâsına varınca murabahasını bi't-tamam medyunlardan alub kabz eyledim didikte mütevellinin ikrârı bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Mülâzım Ömer Çelebi, Fahrü'l-Mülâzımın İbrahim Çelebi, İbrahim Bey, Sefer el-Muhzır, Fahrü'l-Huruf Mustafa.

Varak 65 b Belge No: 9

Oldur ki Manastır varoş keferesinden Korkip nâm zimmi bundan akdem mürd olan Paponun ...olan yüz doksan akçesini nakd elden aldım deyü mukırr-ı olmağın Paponun zevci-i metrukesi Malko talebiyle kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Ahmed Çelebi, Hacı Boyacı, Muhzır Beşe, Fahrü'l-Huruf Ali.

Varak 65 b Belge No: 10

Vakf-ı Musli el-deyn Efendi mine'l-kefalet

Ed-dâyin Ömer Efendi el-medyûn Karsan aned-deyn meblâğ 500 sebt-şehâde Ruzvan ve Kalaycı Ahmed ve hükmü'l-edâe.

Varak 65 b Belge No: 11

Vakf-ı Mahmud Efendi

Ed-dâyin Pervin Bey ed-medyûn Yovan an Karye-i Miyalince ed-deyn meblâğ 2000 sebt-i bâ-karâra ve hükmü'l-edâe.

Varak 65 b Belge No: 12

Budur ki medine-i Manastır tabakları ustalarından Tabak Cafer ve Mahmut Dede ve Ahmet ve Üstad Mehmet ve Üstad Mustafa ve Üstad Hüseyin nâm kimesneler vesâirleri mahfil-i kazaya hazırdan olub şöyle edâ-ı merâm eylediler haliya taifemizden olub müttehem olan Hızır oğlu Hüseyin nâm kimesne bade'l-yevm aramıza dâhil olub

tabaklık...aşmamak üzere ittifak etmişizdir ittifakımız tescil olunmak matlubumuzdur dediklerinde mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd şûd. Hurrîre fî evail-i Zî'l-kadeti'sherife sene ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Ömer Efendi el-Mülâzım, İbrahim Çelebi el-Mülâzım, Yusuf Dede, el-Muhzır Sefer.

Varak 65 b Belge No: 13

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden olan bundan akdem vefât iden Şemsi Kadının veresesinden Mahmud Bey nâm kimesne mahfil-i kazaya Sakine Hâtunun ahzâr ve mahzarında takrîr-i da'va idub mezbûre hâtunun malından merkûm Sakine ile zevci Ali üzerinden bin akçe hakkı olup haliya taleb eyledim suâl olunsun didikte gıbbe's-su'âl mezbûr Ali inkâr ile mukabil idub bilâ eyledikte mezbûre Sakine Hâtun aldım ve lakin edâ eyledim didiği bi't-taleb kayd şûd.

Varak 65 b Belge No: 14

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden Bazarışan el-Hac Hüseyin oğlu Mustafa Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazaya Ahmed nâm kimesne ahzar ve muvacehesinde takrîr-i da'vâ idub tarih-i kitâbdan üç ay mukaddem bir şeyle saplu bıçak zâi' itmiş idim haliya mezbûr Ahmedin yerinde buldum bi-haseb-i's-şer'i-şerife su'âl olunub aliverilmesi matlubumdur didiği gıbbe's-su'âl mezbûr Ahmet cevânibde zikr olunan bıçağı bin bir sene mukaddem bir zimmiden iştirâ eyledim bıçak merkûm Mustafa Çelebinin olduğu mâ'lumum değildir deyu inkâr ile mükabil eyledikte merkûm Mustafa Çelebiden sadak mahalline mutâbık bi't-taleb olundukta beni ahzarına üç gün mahalli şer' taleb idib mahalli şer' virüldükten sonra üç ay hür idib beni ahzarından âciz olunmak emanet vaz' olunan bıçak merkûm Ahmede teslim olunub mezkûr Mustafa Çelebi muârazın mani' bilâ mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd şûd.

Suhûdü'l-hal

Fahrü'l-Mülazimin Ömer Çelebi, Fahrü'l-Muhadimin İbrahim Çelebi, Seferzade Ahmed Sefer el-Muhzır, Mehmed el-Muhzır.

Varak 65 b Belge No: 15

İstirakda zimmilerinin Halepe nâm zimmi istirâkın zimmilerinin Dîmo nâm zimmiden dört bin akçe da'vâ idub gıbbe'l-inkâr Dîmo Boyacı ve Pirlepe kazasından İstoykolsandan Boyacı Halil ve Çadırcı Hasan şehâdet ittiklerinde edâsına tenbih birle kayd şûd.

Varak 65 b Belge No: 16

Budur ki medine-i Manastır mahallâtından Hamza Bey Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât iden Nesihî Halife nâm kimesnenin sülbi sağır oğlu Aliye kıbel-i şer' mutahhardan vasi nâsb olunan Validesi Fatıma binti Hüseyin nâm Hâtun tarafından husus âti'l-beyân ve vekil olup vekâlet mezbûresi nehc-i şer' üzere sâbit olan mezbûre hâtunun zevci Arslan nâm kimesne mahfil-i kazada bi'l-vekil takrîr-i kelâm bi't-merâm idub sağır mezbûrun nafaka ve kisveye eşit ihtiyaç olup mâl-ı mevrusundan nafaka takdim olunması vekâleten matlubumdur didikte fi'l-vakı' sağır mezbûresinin nafaka ve kisveye eşit ihtiyaç olduğun ba arz müslimin meclis-i kazada ihbar ittiklerinde sağır mezbûr mâl-ı mevrusunun nafaka ve kisve vesâir cevabı lazımesi için tarih-i kitâbdan yevmi sekizer akçe nafaka takdim olunub haberinde olan validesi mezbûre Fatıma Hâtuna istidâneye izin verildi.

Suhûdü'l-hal

Ahmed Efendi el-Hatib, Fahrü'l-Mülâzim Ömer Çelebi.

Varak 66 a Belge No: 17

Medine-i Manastır sâkinlerinden olub bundan akdem vefat iden Bazar Hüseyin Amica nâm müteveffânın bil inhisar varisi olan sulbîyye kızı Zeliha nâm Hâtun mahfil-i kazaya hazır olub şöyle edâ-yı merâm eyledik haliya müteveffâ-yı mezbûrun varisi bilâ münhasır olur cümle muhallefâtı bana intikâl itmiş iken haliyâ nâzır olan el-Hac Mustafa Ağa hılaf-ı şer'î şerife vaz'ı-yed idub virmek taallül ider meclis-i şer'î ihzâr olunub bi-hasebi'şer'î şerif ihkâk'ı hak olması matlubumdur didikte mezbûr Mustafa Ağa'ya da'vet-i şer'î için mahzarında Mehmet tarik-i şer'iden irsâl olub varıb da'vet-i şer'î eyledikte ben şer'î şerife varmam ve itaât-ı şer'î şerif iylemem tamıyla dâ'vası olan....gelsün deyü bunun emsali nice sahihatü'l-kelimat ittiğün mahzar-ı mezbûr gelüb meclis-i kazada ihbâr eyledikte mezbûr Mustafa Ağa'ya tahrirden lâzım olduğu şer'î mahkûk olmağın mâ hüve'l-vakı' mezbûr hâtun talebiyle kayd şûd olunur. Hurrire Fi evâil-i zi'l-hiceti'ş-şerife li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzât İbrahim Efendi, Mahdumları Mahmud Çelebi, Osman Beşe er-Raci Bidan Beşe, Ömer Çelebi el-Mülâzim, Ahmed bin Sefer.

Varak 66 a Belge No: 18

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Hüseyin Amica nâm müteveffânın muhallefâtı sulbîye kızı Zeliha nâm Hâtun münhâsıra olduğu şer'î mütehakkık olduktan sonra mezbûre hâtun mahfil-i kazada takrîr-i kelâm bi't-merâm idub babam mezbûr Hüseyin Amica fakir oldukda bana âhar diyarda olmak ile muhallefâtına nâzar temîne olan el-Hac Mustafa Ağa nâm kimesne vaz'ı-yed idub haliyâ şer'î dâ'va ve taleb eyledüğümde virmede taallül ider mezbûr Mustafa Ağa ahzâr şer'î olub ihkâk etmesi matlubumdur didikte mezbûr Mustafa Ağaya dâ'vat şer'î mübin için taraf-ı şer'iden es-Seyyid Mehmed el-Muhzır mukaddemâ irsâl olunub davet ittikte itaât itmeyüb şer'î nice sahihetü'l-kelimat idüb itaât şer'î mübin itmedüğü mukırr-ı olacak kafır zâhir olub teceddüd aman ve nikâh olmasına mahalle imamı tenbih ittikten sonra itaat itmeyib küfir ve inadına muzırr yine tekrar cem'-i gafır ve cem'-i kesir Muhzır es-Seyyid Mehmed mezbûre hâtun talebiyle irsâl olub dâ'vat şer'î iyledikte itaât iymeyib adem itaâtinde muzır olub meclis-i şer'î varmam deyü cevab ittüğün merkûm muhzır gelib haber verilmegin bi't-taleb kayd şûd.

Suhûdü'l-hal

Fahrü'l-Hatib Hasan Efendi, Fahrü'l-Emâsil Ahmed Efendi, Fahrü'l-Emin Mustafa Efendi, Mahmud Çelebi el-Hatib, Hasan Halife el-İmam, Ali Halife el-İmam, Ahmed Çelebi, Ömer Halife el-İmam, Emir Çelebi, Ahmed Çelebi, Hasan Çelebi el-Karar, Diğer el-Hac Hasan el-Kara, el-Hac Hasan, el-Hac Ahmed, Sefer Dede ve Ömer.

Varak 66 a Belge No: 19

Mal-ı Fahrü'l-Mülâzımın İbrahim Çelebi vâki' Fi evâil-i zi'l-hiceti'ş-şerife sene 1051.

Der-zimmet Savan Petko Karye-i Minlace tabi' Pirlepe an beher 100

Asıl mal 500

Asıl mal Zülfikar bin Sefer an Karye-i Ağlad

Şuhûdü'l-hal

Hasan Bey Gulam-ı Şahi, Hasan Bey el-Mukadi, Muhzır Beşe Sefer, Muhzır Mehmed, Arslan el-Muhzır.

Varak 66 a Belge No: 20

Sâlifü'z-zikr Savenin mumâ ileyh İbrahim Çelebi beş yüz akçeden mâada iki yüz akçe deyn olub meblâğ-ı mezbûr mukabelesinde rehin vaz' eylediği iki karyesini târih-i sicilden yigirmi güne deyin meblâğ-ı mezbûr iki yüz akçeye edâ itmez isem rahmetlerin bey' olub meblâğ-ı mezbûrun kıymetinden aded olunsun didikde kayd şûd. Hurrire Fi 8 zi'l-hiceti'ş-şerife sene 1051.

Varak 66 a Belge No: 21

Yâ fettâh yâ rezzâk

Oldurki Manastır kazâsına tâbi' Estergon nâm karyeden Filib nâm zımmi İskak Dimçe de olan akçesin ahz u kabzına Boyacı Kerim nâm kimesneye vekil eyleyib oldugu kabul ve hizmet-i lâzimesi edâyı müteahhid olmagın.

Şuhûdü'l-Hal

İbrahim, İsmail Çelebi, Mehmed bin Baki.

Varak 66 a Belge No: 22

Oldur ki Bihleşte sükkânından Bökü nâm Sipahi mahfil-i kazada bâisü'l-sicil Sinan nâm kimesne muvacehesinden ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb kaza-i mezbûrun kazâsına tabi' Belhirad nâm karyede vaki' mülk çiftliği mezbûr Sinan sekiz bin akçeye bey' u tefviz idub üç bin akçesi olub kabz itmişim hala bey' ikale idub zikr olunan üç bin akçeye razı eyledim bade'l-yevm çiftliği mezbûresine mülkümdür ve mezbûr ile zikr olunan çiftlik müteallik da'vam yokdur didikde gıbbe't-tasdîk mâ hüve'l-vaki' bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Mustafa Efendi, Mahmud Çelebi ibn Hak, İsmail Çelebi, İbrahim bin ..Baba.

Varak 66 a Belge No: 23

Budur ki balada mestûr Sinan nâm kimesne mahfil-i kazâda Bökü nâm Sipahi muvacehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idub bundan akdem mezbûr Bökü Sipahi Bihleşte kazâsına tâbi' Belgrad nâm kurrada vaki' çiftliği ve karye-i mezbûre sınırunda vaki' tarlalarını mevkide sâhib-i arz ile bana sekiz bin akçeye bey' ve tefviz idub meblâğ-ı mezbûr sekiz bin akçe sekiz bin akçesi ber-vech nakd kendüye teslim idub zimmetimde beş bin akçe bâki kalmış idi haliyâ zikr olunan emlakı ve tarlalarını dâ'vacıyla zuhûr itmek ile bey' mezbûru fânî idub tarafınız razılar iyledikde ber-vech nakd mezbûr Bökü Sipâhiye virdüğüm üç bin akçeye bi't-tamam ve'l-kemâl yedinden olub kabz eyledim zikri sabıkda iden çiftliğinde ve tarlalarda alakam kalmadı didikde merkûm Bökü Sipâhi ikale kabul idub vicâhen ve şifâhen merkûm Sinana tasdîk itmeğın mâ vaki' kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Dilaver Bey, Hasan bin Pare Ali, ve Süleyman bin Pare, ve Arhim.

Varak 66 b Belge No: 24

Muhallefat merhum Sinan Bey ibn Ali Bey bi't-taleb vasî-i muhtâr Hüseyin Bey vâki' fi evâsıt-ı şehri-i recebü'l-mürecceb li-sene hamsin ve elf.

Sahih ayar gurus 10000

Kahve vukiyye gurus 500

İslamubin hane 940

Kara Mehmedden alınan hane gurus 4500,

Mâhlut terk gurus 32000,

Bargir re's 1 aded 2000,

Def'a bargir re's gurus 5,

Sim eğer 1 aded guruş 320,
Bir çiftküllet guruş 81,
Dolanyaz guruş 80,
Beyaz entari guruş 70,
Beyaz zıbın guruş 20,
....çift 1 aded guruş 40,
Sof centiyan guruş 25,
Sim kılıç guruş 2100,
Sim gaddare guruş 4000,
Sim raht kemer guruş 2200,
Kef sim üzengi guruş 380,
Çimeni çuka ferâce guruş 1800,
Mâ'i çuka ferâce guruş 1500,
Meneviş muvahhaddî ferâce guruş 1550,
Mâ'i ...muvahhidîn guruş 700,
.....muhavvidîn guruş 1580,
Kırmızı zelbuş guruş 480,
Ferengi kılıç guruş 370,
İslatine kılıç guruş 40,
Köhne çuka eğer guruş 80,
Def'a beyaz entari guruş 50,
Çuka kak guruş 30,
Köhne ihrâm guruş 271,
Aba tabanca guruş 145,
Köhne çakşır guruş 300,
Köhne mâ'i sof guruş 90,
Peş tahta guruş 150,
Tabanca tüfenk 1 aded guruş 225,
Def'a tabanca tüfengi köhne 1 aded guruş 20,
Peş çift 2 aded guruş 480,
Kırmızı köhne şal 1 aded guruş 20,
Sim çeşit 1 aded guruş 100,
Siyah aba tob 1 aded guruş 150,
Beyaz sade köhne 1 aded guruş 30,
Kağfuri fincan guruş 200,
Kiriş guruş 1200,
Çiftlik davarlarıyla oğlan üzerine guruş 15000,
Kırmızı ve beyaz velence oğluna 2 aded guruş 300,
Sinan Bey mahallesinde kızı İsmihana ev guruş 3000,
Kırmızı velence def'a 2 aded 5 guruş 200, İsmihana,
Beyaz döşeme velence def'a aded 5 guruş 250,
Kırmızı kama İsmihana guruş 300,
Mehfis yorgan İsmihana guruş 400,
Büyük tencere İsmihana guruş 400,
Orta tencere İsmihana guruş 300,
Küçük tencere İsmihana guruş 150,
Kızgan İsmihana guruş,
Kaşık tebsi İsmihana guruş 20,
Fanus İsmihana guruş 50,

Peş dolama yastık İsmihana gurus 300,
 Tebsi kebir İsmihana gurus 20,
 Hamam tası İsmihana gurus 60,
 Beyaz döşeme velence def'a Fatımaya 6 aded gurus 650,
 Def'a beyaz velence def'a 4 aded gurus 200,
 Def'a peşgir Fatımaya,
 Yorgan Fatımaya gurus 400,
Fatımaya gurus 500,
 Tencere Fatımaya 2 aded gurus 200,
 Küçük tencere Fatımaya 1 aded gurus 100,
 Kaşık tebsi Fatımaya gurus 30,
 Peş dolama yastık Fatımaya gurus 300,
 Cam tas Fatımaya gurus 60,
 Cem'an yekun 220998
 Bala Çelebiyemeblâğ 6000, Zevci Hadiceye mihr-i muaccel meblâğ 6000, Resm-i
 kısmet nâ'ibiyye ve ihzâriyye ve kâtibiyye meblâğ 12400, hüccet-i vesayet ve nafaka
 meblâğ 551.
 Yekun cem'an 19851
 Hisse-i ibn Mehmed 95574, hisse-i bint İsmihan 47787, hisse-i bint Fatıma 47787,
 hisse-i zevci meblâğ 10000 ale't-tarikü'l-tehârûc.

Varak 66 b Belge No: 25

Budur ki medine-i Manastır mahâllatından Sinan Bey Mahallesi sâkinlerinden
 olub bundan akdem vefât iden Sinan Bey ibn Ali nâm müteveffânın sülbi oğlu
 Mehmedin ve sulbîyye kızları İsmihan ve Fatıma nâm sağır ve sağıre gerek vaz'
 muhtârları olan işbu bâisü'l-kitâb Hüseyin Bey nâm Gulâm-ı Şâhi mahfil-i şer'i hatîr-ı
 lazımü't-tevkirede bi'l-vesaye takrîr-i kelâm ve bi't-merâm mezbûrun ve sağırenin
 nafaka ve kisve eşid ihtiyâçları olmağın babalardan intikâl mâl-ı mevruslarından her
 birine nafaka takdir olunmak matlubumdur didikde mezbûr Mehmede ve İsmihan ve
 Fatımaya kibel-i şer'den beher yevm sekiz akçe nafaka takrîr olunan inde'z-zarur
 istidaâne ve inde'z-zafer rücû' vasi mezbûre izan virilüb mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd
 şûd. Hurrire Fi evâsıt-ı şa'banü'l-mu'âzzam li-sene hamsin ve elf.
 Şuhûdü'l-hal
 Fahrü'l-Mülâzım Ömer Çelebi, Fahrü'l-Hatıb Ahmed, Efendi Diğer Ahmed Efendi el-
 imam, Mehmed Çelebi el-Muhtar, İsmail Bey Sefer el-Muhzır.

Varak 66 b Belge No: 26

Oldur ki Manastır mütemekkinlerinden Papa Nikola nâm zimmenin varisi olan
 Bükçemitan nâm zimmi mahfil-i kazâda Kıryako nâm Hâtun mahzarında ikrâr ve takrîr-
 i kelâm idub irsi şer'le hâlik mezbûr Nikoladan intikâl iden bir hanemizden takyacı ve
 bir hane Sikol zimmi ve bir hane Fatıma nâm Hâtun ve bir hane Abdi mülküyle mahdûd
 ve mümtaz bir evi ve odası ve kileri ve pınarı ve bağçeyi ve diğer odası eşcâr-ı müsmire
 ve gâyr-ı müsmireyi bi-cümleti't-tevâbı' ve'l-levâhık mezbûr Kıryakoya sekiz bin nakd-
 ı râyic fi'l-vakt akçaya bey' eyledim bade'l-yevm zıkr olunan mezbûrun mülk-i
 müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk kayd şûd.
 Şuhûdü'l-hal

Arslan Kethüda, İbrahim Beşe, Münale Çelebi, Muhzır Beşe.

Varak 66 b Belge No: 27

Oldur ki Mevsibunun Oğlu İsak Sarıcaya ile târih-i kitâbdan bir gün sonra dâ'vayı şerh ittirdiklerinde.

Varak 67 a Belge No: 28

Oldur ki Manastır sâkinlerinden Yazıcızade Ahmed Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazâda medine-i mezbûre mütemekkinlerinden olup bundan akdem helak olan Papa Nikola nâm zımmide Bakrus Yosef nâm zımmının kefaletinin on dört gurusı hakkım olup hala varisi olan Bükçemitan nâm zımmiden bi't-tamam olup kabz eyledim zımmetinde bir akçe bir habbe bâki kalmadı didikde gıbbe't-taleb kayd şûd.

Varak 67 a Belge No: 29

Budur ki medine-i Manastır varoş zımmilerinden olup bundan akdem helak olan Papa Nikola nâm zımmının bi'l-inhisâr veresesinden olan Yofçamitan nâm zımmi mahfil-i kazâda vilâyet voyvodası olan Ahmet Bey mahzarında takrîr-i dâ'va idub mezbûr Papa Nikola bundan akdem helak olan validem Nasta nâm nasrânîyenin li-eb karındaşı olunub veraseti bana münhâsıra iken mezbûr Ahmed Bey vaz'ı yed itmek ister bi-hasebi's şer'î şerif suâl olunub kasr-ı yed itmesi matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mesfûr Ahmed Bey ve zımmi mezbûr helak merkûmun veresesinden olduğuna bi'l-küllîye münkir olacak ûdul-u müsliminden fahrû'l-hatîb Molla Mustafa Çelebi ve Babazade el-Hac Muhammed ve Tetik Mehmed Beşe nâm kimesneler li- ecclî's-şehâde hazırun bi'l-meclis olup münkir-i mezbûr muvacehesinde şöyle edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediler ki fi'l-vakı' mezbûr Yofçanın validesi mezbûre Nasta halik mesfûr Papa Nikola'nın kız karındaşıdır veraseti merkum Yofçaya münhasıradır merkûmdan gayrı varis mâruf-ı olduğu malumumuz degildir deyü edâ-yı şehâdet ittiklerinde merkûm Ahmed Bey muârizadan manî' birle kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrû'l-Mülâzımîn Ömer Çelebi, Fahrû'l-Hatîb Ahmet Efendi, Mehmed Çelebi el-hatîb, Diğer Ahmed Efendi el-İmam, Derviş Bey el-Hadi, İsmail Bey.

Varak 67 a Belge No: 30

Oldur ki mâhmiye-i Manastır Sînet 'ani'l Ekadir kazâsına tâbi' Mescidli Obası dimekle ma'ruf nâm karyeden Derviş bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i şer' hatîr-ı lazımlı't-tevkire hazır olup mahmiye-i mezbûre sukkanından Deli Mehmed dimekle ma'ruf nâm sipâhi ahzar ve mahzarında tasvir-i dâ'vayı idub bundan akdem merkûm Mehmed Sipâhi zülumaâtında dört bin fiddi akçanı alıb ben dâhi sûfiye bu kalmasına gittikde Sûfi Efendisi huzurunda mürâfaa olunduğumuzda zıkr olunan dört bin akçeye bana hükm idub el-yevm zıkrından sonra yine karyeme geldikde merkûm Deli Mehmedin yeniden dört bin akçeye aldı deyü zarb ve cera on beş hıml...almışdır suâl olunur alıverilmek matlubumdur didikde gıbbe's-su'al cevabında on hıml...almışdım lâkin on beş hıml almadım haram bu kadar didikde mâ hüve'l-vakı' bit-taleb ketb ve terakkim olundu.

Şuhûdü'l-hal

Fahrû'l-Kuzât Salih Efendi, Dide Ahmed Efendi, İsmail Çelebi, Arslan Ağa, Ahmed Efendi Bazar.

Varak 67 a Belge No: 31

Medine-i Manastır hamâha'llâhü'l-meliki'l-muktedir sukkanından Osman nâm kimesnenin sülbi oğlu Ömer ve sülbi kızı Fatıma tarafından ikrâr ati'z-zıkr vekil olup el-Hac Mehmed ve Ebubekir Efendi şehadetleriyle vekâlet-i sâbite olan el-Hac Hasan

Halife meclis-i şer'î şerife şâmi hü'l-imâd ve mahfil-i din-i münîf râsih-i evtâda gelib bâisü'l-kitâb fahrü'l-eimme İbrahim Halife mahzarında bi'l-asale vekâleti ikrâr-ı sâhih-i şer' itiraf sarîh-i mer'î kılub medine-i mezbûr mahâllatından Karaca Bey Mahallesi dâhilinde vakı' etrâf-ı erbâası Sadırzade Ali Efendi ve zübdetü vülâti'l-enâm umdetü' fuzallâ'l e'lâm bi'l-fi'il mesned-ârâ-yı şeri'at-garra olan Mehmed Efendi ibnü'l-fazilü'l-mürûr Mahmud Efendi ve İblikçi Mustafa ve Sadırzade ile Muradzade Halil mezbûr muhavatâ-i hâriciyesi ile mâhdud ve mümtaz bir bâb evi ve odayı ve hayâtı ve sundurmayı ve bi'r-i mâi ve mâ-i câri ve cânibde vakı' hâdıkâ-i zâtî eşçâr-ı müsmire ve gâyr-i müsmireye müstemil menzil bi cümleti't-tevâbi' kâffeti'l-menâfi' altı bin üç yüz nakd-i râyic-i el-vakt fiddi Osmani akçeye tarafından icâbıyla ve kabûl hâvi bey'î bât'-ı sahih-i şer' birle bey' idub meblâğ-ı merkumdan....mezbûr Ömer'in ve sülüs-i âheri merkûme Fatıma'nındır her bir hissesin semen alub kabz ve teslim eyleyüb minbâd menzil-i mezkûrda âlakaları kalmamışdır menzil-i mezbûr merkûm İbrahim Halifenin mülk-ü müştêrâsı ve hakk-ı kararımızdır keyfe mâ yaşâ mutasarıf olsun didikde mukırran merkûmanın asâle vekâleti haber olsun ikrâr degilmiş el-mukarru lehü'l-mesfûr vicâhen tasdik itmeğin kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Ahmed Dede Tabi Nasuh, Ömer bin Ser Mehmed, el-Hac Dursud, Fahrü'l-Emâsil el-Hac Diğer Dursun.

Varak 67 a Belge No: 32

Budur ki Manastır sâkinlerinden olan bundan akdem vefat iden Şemsi ibnite Hızır Beyin bi'l-inhisâr veresesinden olan hemşiresi Emihan Hâtun tafarından vekil olan Mehmed Beyin ve diğer hemşiresi Aişe Hâtun tarafından vekil olan Cafer Ağa ve karındaşı oğulları Mahmud Bey ve Mehmed Bey ve Mustafa Bey nâm kimesneler meclis-i şer'î hazır lâzımü't-tevkirede müteveffât mezbûr hâtunun câriyesi işbu hafızatü'l-kitâb karagözlü karakaşlı esmer alun vesatü'l-kâme Arnavuddiyü'l-asl Peyman binti Abdullah mahzarında her birisi ikrâr ve tâkrir-i kelâm idub mevzumuz olan mezbûr Şemsi Hâtun hâl-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde işbu evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olan cariyesi mezbûre Peyman hasbeten lillâhi'l-'azim ve taleben li-merzât-ı râbbir-i kerim müslimin huzurunda malından azâd ve mülkünden ikrâr idub lâkin âtik teması virmemeğin haliyâ mezbûre hâtunun âtiki bizim dâhi makbûlümüz olub mezbûre Peymana sâir ihrâr-ı âsliyet gibi olub üzerinde hakk-ı vâlâdan gâyrı hakk bâki kalmamışdır didiklerin mukarrerden mezkûrenin vech-i tâhrir üzere ikrârımız mezbûre Peymanı vicâhen ve şifâhen tasdik itmeginin bi't-taleb kayd şûd.

Varak 67 b Belge No: 33

Asıl mal Hasan Ağa el-şehri Şafininzade

Der-zimmet Karye-i Mescidli

Şuhûdü'l-hal

İsmail Bazar, Nasuh Sefer, Ramazan Receb, Receb Musır, Süleyman Köçek, Hasan Hamaa, Torlu nim, Ali Çelebi, Hamza Mahmud, Hasan el-Yuda, Sinan Mehmed, Mustafa, Hasan Ali, Ramazan Hoca, Ömer Köçek, vesâir Ahali karye.

Asıl mal Gudretzad Bey ...180 ...şehr-i tahriran Fi evâil-i zi'l-hicce'ti's-şerife sene 1051.

Şuhûdü'l-hal

Baide'l-şerh Mustafa Efendi, Mehmed Tabi Hazırzade, İsmail Çelebi, Arslan Kethüda, Muhzır Mehmed, Fahrü'l-Kudâd Mehmed.

Varak 67 b Belge No: 34

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden olup bundan akdem vefât iden Müezzîn Mehmed Halife vakfın mütevellisi olan Hasan Efendi mahfil-i kazada merkûm Hüsâm Halifenin veresesinin sülbi vekili olan Arslan kethüda mahzarında tevliyet dâ'va idüb vakf-ı mezbûr malından mezbûr Hüsâm Halife zimmetinde iki bin dört yüz akçe hakkı olup meblâğ-ı mezbûr veresesinden talep iderim suâl olunsun didikte gıbbe's-suâl vekil mezbûr inkar ile mükâbele eyledikde mezbûr Hasan Efendiden dâ'vasına mutâbık beni talep olundukda ûdul-i müsliminden el-Hac Mahmud ve Ahmed Efendi nâm kimesneler li-ecli's-şehâde haziran fi'l-meclis olup bi'l-muvâcehe şöyle edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediler ki merhûm Hasan Halife hasta iken mezbûrun hastalığını görmeğe vardugumuzda mezbûr Hüsâm Efendi mal-ı vakfı mezbûrun malından beş yüz akçesi ...zimmetinde ve yedi yüz akçesi el-Hac Ramazan üzerinde ve yedi yüz akçesi diğer.....bâki' kılan bin beş yüz akçe haliyâ zimmetinde vâcibü'l-kaza ve lazımu'l-edâ deynimdir vefat iderisem muhallefatımdan tahsil oluna deyü bizi eşhâd itmiştir bizi dahi eşhâd olunduğumuz üzere şahidleriz ve şehadet dâhi ideriz edâ-yı şehadet-i şer' iylediklerin şehadetlerimiz mahâlli irtizâda vakı' olmanın edâsına tenbih birle bi't-taleb kayd şûd. Hurrire Fi evâsıt-ı zi'l-kadeti's-şerife sene 1051.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzâtü'l-Kiram Efendi, Derviş Dede, Fahrü'l-Mülâzımın Halil Çelebi, Derviş Halife el-İmam.

Varak 67 b Belge No: 35

Ed-dâyin Halil Efendi el-medyûn Derviş Hoca an Karye-i Mescidli ed-deyn meblâğ-ı 200..sebt-i bâ karâra ve hükmü'l-edâ.

Şuhûdü'l-hal

Ali Çelebi el-Dülger, İsmail Çelebi.

Varak 67 b Belge No: 36

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi' Eflahçe nâm karye zimmilerinin Yük Petko ve Petro Tepko ve Belçe ve Petkomil nâm zimmiler mahfil-i kazada işbu bâisü'l-ahzü'l-kitâb Nikola Timuruç ve Yovan Dümçe ve Yança Yufçe nâm zimmiler muvacehesinde her birisi ikrâr ve tâkrir-i kelâm idub karye-i mezbûrede vakı' bir tarafı Yançe ve bir tarafı Dimona evleriyle mâhmud ve mümtaz iştirâk üzere mutasarrıf olduğumuz bir göz değirmen mezbûrun zimmilere iştirâk üzere altı yüz akçeye tefviz idub mukâbele-i tefvizden hâsıl olan altı yüz akçeye bi't-tamam mezbûrun zimmiler yedinden olup kabz eyledik bade'l-yevm zikr olunan bir göz değirmen mülk-ü mefûzlarıdır keyfe mâ yaşâ iştirâk üzere mutasarrıf olsunlar didiklerinde gıbbe't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Mülâzım Ömer Çelebi, Zahirü'l-Muhadimin, İbrahim Çelebi, Fahrü'l-Hâtıb Ahmed Efendi, İsmail Bey, Sinan Bey, İsmail Bey.

Varak 67 b Belge No: 37

Budur ki Şehzade Hâtun vakfı değirmeni diğer meclis mahfil-i kazâda vakf-ı mezbûrun mütevellisi olan fahrü'l-kuzât İbrahim Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub zikr olunan değirmeni bin altı martı ibtidâsından sene tamamına değin iltizâm ittigimbin elli martı haftasına varınca tevliyet ve nezâret vazifesinden sekiz hıml iki keyl halis gendüm ve sekiz hıml iki keyl mahlûttur ki teslim idub mumâ-ileyha İbrahim Efendi dâhi vech-i meşruh üzere alıb kabz eyledim didikte bi't-taleb kayd şûd.

Varak 67 b Belge No: 38

Budur ki sâlifü'l-zıkr İbrahim bundan akdem münasebede ve İslambuli olmak ile mezbûr diğer Minci Dimo İstoyko üzerinde nezaret vazifesinden üç hıml gendüm bâki kalıb haliyâ taleb eyledüğümün müsallihun tavsıtıyla bir buçuk hıml nakdim sulh olunmağın kayd şûd olunur. Hurrire evâsıt-ı zi'l-hiccetî'ş-şerife sene 1051.

Şuhûdü'l-hal

Ahmed Efendi Muhzır, Ömer Çelebi el-Mülâzım, İbrahim Sefer el-Muhzır.

Varak 67 b Belge No: 39

Ed-dâyin Tüfekçizade Hasan Çelebi el-medyun Simon ve Paço Nikola ed-deyn aleyhime gurus kebır yetmiş beş sebt-i bâ karâra hüma ve salihü'l-kitâb.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzât Hasan Efendi, Ali Bey Gulam Şahi, Ahmed bin Ali Çelebi, Hasan el-Muhzır ve Ömer Himem.

Varak 67 b Belge No: 40

Ed-dâyin Zeynel Halife el-medyun Kirko an Karye-i Patoşa ed-deyn 'aliyye meblâğ 400 kefaleti sebt bâ karâra

Varak 67 b Belge No: 41

Mezbûran zimmiler üzerinde yüz otuz beş gurus deynleri olduğuna İskenderzade Mehmed Çelebi mezbûran zimmiler muvacehesinde şehâdet itmegin bi't-taleb kayd şûd. Hurrire evâsıt-ı zi'l-hiccetî'ş-şerife sene 1051.

Varak 67 b Belge No: 42

Oldur ki Yakub Mahallesi sükkânında Sabaz Hasan nâm kimesne mahfil-i kazada fahrü'l-mülâzım Yakubzade İbrahim Çelebi mahzarında ikrâr ve itiraf idub mahâl-le-i mezbûrda vakı' cevânibi erba'ası cârimle Valça Osman mülkleriyle mahdûd bir evi ve kıları ve hayatı ve bağçeyi bi-cümleti't-tevâbi' merkûm İbrahim Çelebiye bin akçeye bey' iyleyib her senede ikişer yüz akçe asalet ile sikkesine kabul etmişim didigi kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Muhzır Ahmed, Muhzır Arslan, Mehmed Çelebi, Halil Çelebi, Muhzır Çavuş.

Varak 68 a Belge No: 43

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden Hadice binti Nasuh nâm Hâtun mahfil-i kazaya Mehmed bin Hasan nâm kimesne ahzâr ve muvacehesinde takrîr-i dâ'va idub mezbûr Mehmed Bey bundan akdem vefat iden babam mezbûr Nasuhdan bana irsi şer'le intikâl iden Tabıkkara Mahallesi vakı' ma'lûmetü'l-hudud mülk-ü mevrusam evlerim merkûm Mehmed ber-vech tasarruf ider bi-hasebi's-şer'i şerif suâl olunub kasrı yed itmesi matlubumdur didikte gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed cevânibinde zıkr olunan evler bundan akdem Ali Çelebi nâm kimesnenin mülkü olup nice zaman mülkiyet üzere tasarruf idub bade vefat oğlu Kılıç nâm kimesneye intikal idub mezbûr Kılıç dâhi nice zaman zabt ve tasarruf idub baîd bana bin otuz altı senesinde iki bin üç yüz akçeye bey' kıta' ile bey' idub on beş seneden mütecâvizdir ki mülkiyet üzere mutasarrıfım didikte mezbûr hâtun on beş seneden müteceviz merkûm Mehmedin yed-i tasarrufunda olduğuna bi'l-cümle münkir olucak udûl-ı müsliminden Keçeci Mustafa ve Sarı Derviş Dede ve Hakaf Hasan nâm kismeneler li-ecli'ş-şehâde hazırım fi'l-meclis olup bi'l-muvacehe şöyle edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eyledilerki fi'l-vakı' merkûm Mehmed der-mersuma

mesfûr Kılıçdan bin otuz altı senesinden iki bin üç yüz akçeye iştârâ' idub bilâ-nizâ' mutasarrıf olub kimesne müdâhil itmemiştir şahidleriz şeh'adet dahi ideriz didiklerinden mezbûrun şehâdetlerin mahâll irtizâda vakı' olduktan sonra on beş sene bilâ izz-i şer' istima' olunmak memnu' olunmanın bade'l-yevm mezbûre hâtun dermersumu dâ'vadan mani' birle gıbbe't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzâtü'l-Kiram Ebu Asım Efendi, Çorran Mustafa Çelebi el-Muhzır, Ali Sipahi, Zaman Cafer, es-Seyyid Mehmed el-Muhzır, Muhzır Hüseyin.

Varak 68 a Belge No: 44

Ed-dayin Zeynel Halife el-medyun Niloka yüz bin ve Mitan Eğir ve Boğdan Vilad Mitra yüz bin ve Tina Yovan vesâir ahali ve bi'l-cümle asıl mal110 sebt-i bâ karâra ehem ve sulh bi'l meclis.

Varak 68 a Belge No: 45

Budur ki medine-i Manastır kazâsına tâbi' Bozdaş nâm karye zimmilerinin Yano nâm zimmi mahfil-i kazaya li-ebeveyn karındaşı olub şeref-i islâmla müşerref olan Mehmed nâm kimesne ahzar ve mahzarında takrîr-i dâ'va idub mezbûr Mehmed babamızdan irsi şer'le intikal eden tarlalarımızı mülûkâne tasarruf idub bana aid olan nisf hissemi tasarrufa mani' olur bi-hasebi's-şer'i şerif suâl olub ihkâk-ı hak olunması matlubumdur ki gıbbe's-suâl merkûm Mehmed cevânibinde fi'l-vakı' babamız halik olundukda tarlaların ikimize intikâl itmiş idi lâkin ben islam geldüğümde babamızın deyni için tarlalar bana tâ'vin ve teslim olub on sene mütecâvizdir ki bilâ-nizâ' mutasarrıfım didikde zimmi merkûm tarlalar on seneden ziyade merkûm Mehmedin yedinde bilâ-nizâ' zabt olunduğuna münkir olacak ûdul-ü misliminden Hüseyin ve Abdi nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hazıran fi'l-meclis olub bi'l-muvacehe şöyle edâ-yı şehâdeti şer'iyeye eylediler ki fi'l-hâkika mezbûr zimminin eza' eylediği tarlaların on seneden mütecavizdir ki merkûm Mehmed bilâ-nizâ' tasarruf idub kimesne müdâhil iylememiştir deyü edâ-yı şehâdet eylediklerinde şehâdetleri mahâll irtizâda vakı' olduktan sonra on sene mürurundan sonra arazi miriye dâ'va istimâ' memnu' olmanın zimmi mezbûrdan muârizadan mani' birle mâ hüve'l-vakı' bi't-tamam kayd sicil olundu fi tarihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Ali Çelebi el-Müezzîn, el-Hac İbrahim Hadım Mehmed, Ali Sipahi, Ahmed Çelebi, İsmail Bey, Arslan Kethüda, el-Muhzır Sefer.

Varak 68 a Belge No: 46

Budur ki Medine-i Manastır sâkinlerinden Fatıma binti Abdullah nâm Hâtun mahfil-i şer' hazır-ı lazımu't-tevkirede vakf-ı atî'l-beyan mütevelli nasb ettiğü Ahmed Efendi mahzarında bi't-tav ikrâr ve takrîr-i kelâm idub atib malımdan....emvâlimden yigirmi bin nakd râyic fi'l-vakt fiddî akçeye ifrâz vakf ve cûlus idub şöyle şart eylediği meblâğ-ı mezbûr mütevelli yeriyle istirâ' mah olunub senesine hâsıl olankendim hayatta kendim aldım kendim mutasarrıf olam ben vefat eyledikten sonra mütevelli nasb ittiğim Ahmed Efendi yevmi iki akçesine mutasarrıf ola ve İskender Bey camii imamı olan kimesne baîd selavât-ı âsr bir sûre-i binâ ruhum için tilavet idub yevmi iki akçesine mutasarrıf olan ve camii mezbûre hatib olunlar Cuma günlerinde bir aşer şerif tilavet idub yevmi iki akçesine mutasarrıf ola ve camii mezbûrde hâtib olanlar Cuma günlerinde bir aşer şerif tilavet idub yevmi bir akçesine mutasarrıf ola vaâz baîden fezâ kılan yüz yigirmi akçe senesine camii mezbûrun ...sırf olur deyü meblâğ-ı mezkûre

teslim mütevellî mezbûr iylemişdim didikde salifü'z-zikr Ahmed Efendi takrir mesfûrda vakı' mezbûr tasdîk idub teslim muvacehe ikrâr iyledin sonra vakf-ı mezbûre ima selase razı ittigim katlarında vakfı nukuddan sıhhatine bina-ı meblâğ-ı merkûm mülkiyeti istirdâd idub mevki kitâb hatır olan hâkim muatarif bi'l-tastir mütevellî mestûr ile bi-târik müzahim muraafa olduklarından kadı hazret imam zafer ruhumaallahu âliyye ..üzere sıhhat vakfiyet meblâğ-ı merkûm hükm itdikden sonra vakfa mestur hayrû'l-beşer imam zafer ruhumallahu âliyye katında matlukâ âdamlarım vakfı beyan iade nizâ' iyledikde hazret iba Yusuf imamı sâni ve imam Mehmed Şayan ruhmallahu kulları üzere luzumatı dâhi hükm iyleyib hükmün sahihân şer'iyeye ve ...murabaasın vakfı mezbûr vakfı lazım mütevellî ve habs ..müstecil oldu femen bedel baidalellezin yubidluna vallahu vası alem vakı. Tahrîr fi'l-yevmi'l-aşer zi'l-hiccetî's-şerife li-sene hamsin ve ihda ve elf.

Fahrû'l-Kuzâtü'l-Kiram İbrahim Efendi, Derviş Hoca, Araz Çelebi Tabi Hacızelik, Carmacı Musli, Hallaç Ahmed Çelebi, Hallaç İbrahim Çelebi, Derviş Sipahi Apsa Bey, İsmail Bey, el-Hac İbrahim Hazım, Tabakçı İbrahim, Serah Osman, Sıraç Ahmed, Boyacı Ahmed, el-Hac Mehmed Akça, Eskici Mahmud, Papuş Piri, Türkük Hasan, Bakkal Zülfikar.

Varak 68 b Belge No: 47

Budur ki medine-i Manastır mahallesinden Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden fahrû'l-emâsil Bende Ali Bey nâm kimesne mahfil-i kazaya hazır olup şöyle edâ-yı merâm eyledik haliyâ hizmetkarlarımızın Hüseyin ve Sinan nâm hizmetkarlarını mecrûh itmişler cânib-i şer'iden üzerine varulub cerhleri keşif olunub cerhleri suâl olunmak matlubumdur didikde din-i kitâbda mesturu'l-esâmi olan müslimin ile Mevlana Mustafa Çelebi irsâl olunub mezbûrenin cerhleri keşif olunub cerhlerinden suâl eyledikde mezbûr Hasan beni medine-i mezbûra sâkinlerinden Haşim Efendizade Cemal Çelebi çarşudan gelurken Nezvice Hüseyin sekban kapusu önüne kılıç ile başıma urub vech-i meşrûh mecrûh üzere mecrûh ve merkûm Sinan beni Kul oğlu Hasan Sipahi omuzuma kılıç ile urub mecrûh itmiştir eger bu cerehatlerden bize ecel isâbet iderse kanlarımız mezbûrdandır ahardan bir kimesne eyledim müteallik dâ'vabu kadar dediklerinde mezbûr Mustafa Çelebi vech-i tahrir üzere mahâllinde keşif ve tahrir idüb gelüb meclis-i kazada ihbar itmegin mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrû'l-Şayan Oğlu Mehmed Ağa, Fahrû'l-Akrân Mustafa Çelebi Usta, Mehmed el Cerah, İsmail Bey, Mehmed el-Muhzır.

Varak 68 b Belge No: 48

Budur ki medine-i Manastır kazâsına tâbi' Kenanlar nâm karye sâkinlerinden Hasan Hovace nâm kimesne tarafından husus atı'l-beyân ikrâr vekil olup vekalet el-Hac Emrullah ve Celil nâm kimesneler şehadetleriyle sâbite olan Çeribaşı el-Hac Abdi Bey nâm kimesne mahfi'l-i şer' hazır lazımu't-tevkire de mezbûr Hasan Hoca'nın abd memlûkü olan işbu hafızu'z-kitab orta boylu müslim Bilal nâm ümera arab mahzarında bi'l-vekalet ikrâr-i takrîr-i kelâm idub müvekkilem mezbûr Hasan Hoca merkûm bilâ tarih-i kitâbdan dört sene kendüye hizmet etmek üzere kitabda kesiditarih-i kitâbın dört sene tamam olunca hizmet idesin seniye mezkûrenin tamamı halinde sâir ahrâr-ı aslın gibi hür olub.....oldukda şimdiden hür olub dört sene hizmet etmek üzerine lazım ola deyü mersum el-Hac Abdi bi'l-vekalet ikrârına merkûm Bilal vicahen ve tasdîk ve'l-kabul itmegin mâ hüve'l-vakı' gıbbe't-taleb ketb terâkkim ve talibe defa' ve i'ta olundu cerâ zâlik. Hurrîre fi evâhir-i zi'l-hiccetî's-şerif sene ihda ve hamsin ve elf.

Şudûdü'l-hal

el-Hac Mehmed, Diğer Mehmed, Hasan Çelebi, Ömer Çelebi, Ahmed Halife, Mustafa an Karye, Hasan Mehmed an Karye-i ..., Mehmed Sipahi an Karye.

Varak 68 b Belge No: 49

Oldur ki medine-i Manastır mahallatından Karaoğlan Mahallesi sâkinlerinden Mutab Ustad Hüseyin nâm kimesne mahfil-i şer' hazır lazımu't-tevkirede işbu bâisü'l-kitâb zevcesi Hatice binti Memi nâm Hâtun mahzarında bi't-tav ikrâr sâhih-i şer' ve itiraf sarîh meri' kalub mahâl-le-i mezbûrede vakı' etraf-ı erbaâsı Papuş Halil ve Nalband Ahmed el-Hac Hüseyin ve Habaz Mustafa evleriyle ve tarik-i âmmla mahdûd ve mümtaz mülk darî için saman pûşide evle ve hayatı ve sundurmasıyla ve bağçesiyle ve zâtı eşçâr-ı müsmire ve gayrı müsmiresiyle bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik mezbûr zevcim Hadice Hâtun iki bin nakd-ı râyic-ı fî'l-vakt fiddî akçeye bey' bâtla bey' idub kabz-ı semen-i madûd ve teslim-i cem' madûd iyledim bade'l-yevm zıkr olunadır mezbûr Hadice Hâtunun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yaşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı merkûmun ikrâr meşrûhâtı el-mukarru lehü'l-mesfûre Hâtun vicahen ve tasdik itmegin mâ vakı' bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Salih Dede, Fahrü'l-Mülâzımîn Ömer Çelebi, Yusuf Hoca Oğlu Mahmud, el-Hac Hüseyin el-Karaz, Kalariç Halil, Mehmed el-Hayat, Mustafa el-Hatır, Sefer el-Muhzır.

Varak 68 b Belge No: 50

Medine-i Manastır mahallâtından Eğrikaş Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Ahmed Dede nâm müteveffânın zevci metrûkesi Hacer binti Hasan nâm Hâtun mahfil-i şer' hatır-ı lazımu't-tevkirede müteveffa-yı mezbûrun zâhirde zevcesi mezbûre Hadice Hâtunun gayr-i vasî olmayıb muhâllefâtı beytü'l-mâla aid ve raci' olmanın taraf-ı miriden müteveffâ-yı mezbûrun muhâllefâtını vazı' ile olan muhtesib Yusuf mahzarında mezbûre hâtun takrir-i kelâm idub mahalle-i mezbûrede vakı' malûmetü'l-hudud mülk menzilime ve vazı' yed iken ister suâl olunub mani' olunması matlubumdur didikde gıbbe's-suâl ve merkûm Yusuf menzil-i mezbûr merkûm hâtunun kendü malıyla iştirâ' olunmuş olduğuna münkir olacak ûdul-ı müsliminden el-Hac Hasan ve Ustad Mehmed İhcat nâm kimesneler li'ecli'ş-şehâde haziran fî'l-meclis olunub mezbûr Yusuf muvehcesinin şöyle edâ-yı şehâdet-i şer' iyye eylediler ki fî'l-vakı' zıkr olunan mezbûre hâtun kendü malıyla iki bin akçeye iştirâ' idub kendü mülküdür Ahmed Dedenin alaka ve müdahili yoktur didiklerinde şehâdetleri mahalle-i irtizâda vakı' oldukdan sonra merkûm hâtun der-mersûm zevci Ahmed Dede hâl-ı hayatında bey' ittigin ve ...idub ber tarik ile mülküyetin ihrâc itmedigin teklif olunması itmegin merkûm Yusuf muârizanın mani' birle mâ vakı' kayd şûd. Hurrirre Fi evâhir-i zi'l-hiceti'ş-şerife li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Mülâzımîn Ömer Çelebi, Zaferü'l-Mülâzımîn Halil Çelebi, Ahmed bin Sefer Arslan Kethüda, İsmail Bey, Sefer el-Muhzır.

Varak 68 b Belge No: 51

Budur ki Cumapazarı kazâsına tâbi' Vilodna nâm karyeye ber-vech tımar mutasarrıfı olan Yusuf Sipahi nâm kimesne mahfil-i kazada karye-i mezbûre zimmileri olub yigirmi seneden berü medine-i Manastır kazâsına tâbi' Bukova nâm vakfı karyede mütemekkin olan Kuyu Veledipo nâm zımmi muvacehesinin ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mezbûr zımmi üzerinde bin elli ve bin elli bir sene senelerinde üzerine edâsı lazım

gelürsem raiyyet akçesinden iki yüz akçe hakkım olub haliyâ meblâğ ikiyüzelli akçeye bi't-tamam bana edâ ve ifade ve idub ben dahi alub kabz eyledim zimmetinde bin elli ve bin elli bir seneleri mahsulünden bir akçe ve habbe bakî kalmadı didikde mukırr-ı merkûmun ikrârâtı el-mukarru mesfûr zimmi vicâhen tasdik itmegin mâ hüve'l-vakt gıbbe't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Mülâzım Ömer Çelebi, Fahrü'l-Hatib Ahmed Çelebi, Seferzade Ahmed İsmail Bey.

Varak 69 a Belge No: 52

Oldur ki Manastır sakinlerinden Hüma binti Kivan nâm Hâtunun husus ati'l-beyân ikrârı vekil olub vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbit olan zevci Hamafî Kurd nâm kimesne mahfil-i kazada bâisü'l-sicil Derviş bin Abdullah nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub müvekillem merkûmenin babasından intikâl iden Yakub Bey Mahallesinde vakı' malumu'l-hudud zarba bundan akdem merkûm Derviş beş bin akçeye bey' idub akçesi zimmetimde olmağla zikr olunan beş bin akçeye ve iki bin beş yüz akçe murabahaya cem'an semen dar murabahayadır bin beş yüz akçe olur bi't-tamam ve'l-kemâl mezbûrun yedinden vekâlet alub kabz eyledim didikde mukırr-ı merkûmun bi'l-vekâlet ikrâr meşruh el-mukarru lehü'l-mesfûr vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik itmegin mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Hüseyin, Banus Hasan, Abacı Hasan, İbrahim Dede el-İmam, İsmail Çelebi, Fahrü'l-Huruf.

Varak 69 a Belge No: 53

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbî Kanatlar nâm karye sâkinlerinden Ali bin nâm kimesnenin zevcesi olub tâht-ı nikâhında olan Zeliha binti Mehmed nâm Hâtun mahfil-i kazaya hazirun olub şöyle edâ-yı merâm eylediği zevcim mezbûr Ali nice aya medâr ki nice bilâ nafaka vela kisve terk idub nafaka ve kisveye eşid ihtiyacım vardır hatır-ı şer'îden nafaka takdir olunmak matlubumdur didikde fi'l-vakı' mezbûr hâtun zevci merkûm Ali nice eyyâm ve seneden berü bilâ nafaka vela kisve terk idub nafaka ve kisveye eşid ihtiyacı olduğuna cem'-i gâfir cem'-i kesir ale'l-târik el-şehâde ihbar ittiklerin zevci mezbûr Ali üzere yine târik-i kitâbın beher yevm üç akçe nafaka takdir olub inde'z-zurur istirdâdı ve inde'z-zafer rücû izan. Hurriye Fi evâil-i şehir-i ramazanü'l-mübârek li-sene hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Mülâzım Ömer Çelebi, Zehir el-Hatib Ahmed Efendi, Ahmed Çelebi İsmail Bey, Arslan Kethüda.

Varak 69 a Belge No: 54

Budur ki Bukova zimmilerinin Zade Dimo nâm zimmi mahfil-i kazada karye-i mezbûre zimmilerinin İstoyko Todar nâm zimmi muvacehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mezbûr zimmi üzerinden dört bin üç yüz akçe hakkım olub meblâğ-ı mezbûrun üç bin iki yüz akçesi bundan esbak bana edâ idub zimminin yüz akçe bana kalmış idi haliyâ meblâğ mezbûr yüz akçe zimmi edâ idub zimmetinde bir akçe bir habbe bakî kalmışdır dedikde bi't-taleb kayd şûd hurriye fi târik-i mezbûr.

Varak 69 a Belge No: 55

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi‘ Dukakin nâm karye zimmilerinin İstoban İstol nâm zımmi mahfil-i kazada kendü tarafından asaleten ve karındaşları Yovan İstol ve Nico İstol ve Topko İstol nâm zimmiler turukla mahfil-i kazada Kōşk nâm karye zimmilerinin İspodo veled Kuro nâm zımmi muvahecesinden asaleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idub Dragos nâm karye sınırında vakı‘ etrâf-ı erbaâsı Nasto ve Yaho Bançe mahaliyle İsto Yokça bağlar mahdûd ve mümtaz bundan akdem halik olan babamız mezbûr İstoldan irsi şer‘le intikâl iden tahmini üç çapalık bağçeyi babamızın duyunu için mezbûr İspodoye iki yüz yetmiş nakd-i râyic-i fi‘l-vakt akçeye bey‘-i bat‘ ile bey‘ idub fiddî semen-i madûd ve teslim-i mübi‘ mahdûd iyledim bade‘l-yevm zıkr olunan üç çapa bağ merkûm zimminin mülk-ü müşterasıdır keyfe mâ yaşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı merkûm zimminin asaleten ve vekâleten ikrârâtı el-mukarru lehü‘l-mesfûr istirâ‘ vicahen ve tasdîk etmegın bi‘t-taleb kayd şûd. Hurrîre Fi evâhir-i zi‘l-hiccetî‘ş-şerife sene 1051.

Şuhûdü‘l-hal

Fahrü‘l-mülâzım Ömer, Zaferü‘l-Mülâzım Halil Çelebi, Fahrü‘l-Hatib Hasan Efendi, İsmail Bey, Arslan Kethüda, Sefer el-Muhzır.

Varak 69 a Belge No: 56

Oldur ki Manastır sâkinlerinden olub vefât iden Kurd Sipahi nâm kimesnenin Bukova sınırında bir tarafı Ankal İtrat ve bir tarafı Dünderzade Ahmed Çelebi ve bir taraf Vukur Gulagöz târikle mahdûd ve mümtaz mülk bağı olub bu ana dek mülkiyet üzere mutasarrıf olub kendi mülki olduğuna Popa Boğdan ve Kaprodal ve Milaş Mikola ve Gorgo Yolaş ve İstrat Mitro İso Nikolzi Musta Yante Tançe Şafkul müteveffâ-yı mezbûr Kurdun karındaşı olan Mita Astoyta ve Yosa İstobuku nâm zimmiler muvahecesinde şehadetler ittiklerinden bâde‘l-kusur zıkr olunan zimmiler muarızdan mani‘ olunmağın kayd şûd.

Şuhûdü‘l-hal

Fahrü‘l-Kuzât Ahmed Efendi, Halil Çelebi, İsmail Çelebi, Muhzır Beşe, Arslan Bey.

Varak 69 a Belge No: 57

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi‘ Brançe nâm karye zimmilerinin İstoyol ve Brançe nâm zımmi mahfil-i kazada Dabrace nam zımmi tarafının tasdîk vekili olan oğlu Yofca nâm zımmi mahzarında bi‘t-tav ikrâr ve takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûrede vakı‘ etrâf-ı erbaâsı Dançe ve Yuva ve Petko ve Müşir mezbûr evleriyle mahdûd ve mümtaz harabe evi bi-cümle mahdûd mezbûr Dabrace beş yüz sekiz nakd-ı râyic-i fi‘l-vakt akçeye bey‘ katı‘ ile bey‘ idub kabz-ı semen madûd ve teslim-i mübi‘ mahdûd iyledim bade‘l-yevm zıkr olunan zımmi mezkûr mülk-ü müşterasıdır keyfe mâ yaşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı merkûm İstoyolun ikrâr meşruhatı el-mukarru lehü‘l-mesfûr Yofca bi‘l-vekil tasdîk itmegin bi‘t-tamam kayd şûd.

Şuhûdü‘l-hal

Nacar Mustafa, Sefer el-Muhzır, Yoda Veled İstoko, Toda veled Velçe, Yovan Petko.

Varak 69 a Belge No: 58

Oldur ki Manastır sâkinlerinden fahrü‘l-muhadderat Paşa Hâtunun câbî olan Ali Hovace nâm kimesne mahfil-i kazaya Ruhutnal Harıstamıtran nâm zimmiye ahzar ve mahzarında takrir-i dâ‘va idub mezbûre hâtunun malından kefaletden merkûm zimminin zimmetinde bin akçe vardır suâl olunub aliverilmesi matlubumdur didikde gıbbe’s-suâl akibü‘l-inkâr Ahmed bin Sefer ve Osman Subaşı li-ecli‘ş-şehâde hazıran fi‘l-meclis

olub edâ-yı behadan idenler ki mezbûr zimmi Asutko nâm zimmide olan bin akçeye kefil olunmuşdur bu hususa şahitleriz şehâdet dâhi ideriz dedikde bade'l...edâsını hükm olundu.

Şuhûdü'l-hal

İbrahim Efendi, Haşim Efendizade, Halil Çelebi, Muhzır Baş, Fahrü'l-Kudâd Ömer.

Varak 69 b Belge No: 59

Mal Fahrü'l-Mülazımın Halil Çelebi vade ruz kasım an Karye-i Kazan Der-zimmet Yano veled Kirko Patro Yankol Vuros Boğdan Vusgo Patok İpran Togot Mitan

Asıl mal sahih ayar guruş 32 guruş

Şuhûdü'l-hal

Ahmed Efendi el-Hatib, Diğer Ahmed Efendi el-İmam, DüNDARZADE Ahmed Çelebi, İsmail Bey, Osman Beş an Karye-i tekrar Fahrü'l-Mülâzim.

Varak 69 b Belge No: 60

Medine-i Manastır kazası muzâfâtından Vakfikebir nâm karye sâkinlerinden Ayşe binti Sinan nâm Hâtun mahfi'l-i şer' hazır lazımu't-tevkire karındaşı Osman Çelebi Sinan nâm kimesneye ahzar ve mahzarında takrîr-i kelâm ve bi't-merâm idub babamız merkûm Sinan vefat ittikte Barşan nâm karye sınırında vakı' bir tarafı Hüseyinzade Ahmed Ağa Ali Ağa ve Yasurta nam zımmiler bağlarıyla mahdûd Bükçeler karyesinde tahminen dört çapalık bağ nim hisse-i şer' iyyeme ta'yin ve teslim olunub yigirmi beş seneden mütecavizdir ki bilâ-nizâ' yer tasarrufumda iken karındaşım mezbûr Osman Çelebi zıkr olunan bağda nim daga hissem vardır deyü müdâhale itmek ister suâl olunub mani' olunmayan matlubumdur didikde gibbe's-suâl Osman Çelebi zıkr sabık iden bağı yigirmi beş seneden mütecâviz hemşiresi mezbûre Aişe Hâtunun tasarrufunda olduğuna münkir olacak gibbe'l-eşhad üdul-u müsliminden karye-i mezbûre sâkinlerinden Ali bin Ahmed ve Mustafa bin Derviş nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hazıran fi'l-meclis olub şöyle edâ-yı şehâdet şer' iyye eylediler ki zıkr olunan bağı yigirmi seneden mütecâvizdir ki mezbûr Aişenin mezbûr Osman Beşenin bilâ-nizâ' tasarrufundadır bu hususa şahitleriz şehâdet dâhi ideriz didiklerinde şehâdetler bade't-tâ'dil ...olmağın ve on beş seneden mütecâviz terk olunan dâ'va bilâ-icrâ istimâ' olunmağa zıkr olunan bağı Osman Çelebi musadık olunması kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Barharzade Ahmed Çelebi, Diğer Ahmed Çelebi el-İmam, Dilal Osman, Hasır Bey, Emir Mehek, Fahrü'l-Kudâd, ve Haşim.

Varak 69 b Belge No: 61

Budur ki Soriçe Kömek zimmilerinin Petro nâm zimmi karındaşı İstoban nâm zımmının yedi hıml gendüm taleb idub üç hıml gendüm aldım dedigi bi't-taleb kayd şûd. Hurrirre Fi evâil-i zi'l-hiccet'i's-şerif sene ihda ve hamsin ve elf.

Varak 69 b Belge No: 62

Medine-i Manastır sâkinlerinden Fatıma Hâtun binti Mustafa Ağa tarafından husus-u ati'z-zıkr ikrâra vekil olub vekâlet-i mezbûre hâtun mevki şer' iyye ile ârkan olan Ahmed Yazıcı ve Hüseyin Yazıcı şehadetleriyle şer' i sâbite olan fahrü'l-esbân Mustafa Ağa ibn Süleyman Ağa meclis-i şer' hatır lazımu't-tevkire bundan akdem merkûmenin zevci olan bâis haze't-kitab zihri'l-emâsil ve'l-âyan Ahmed Ağa ibn Hüseyin Çavuş tarafından sulh 'ati'l-beyân tasdik vekil olub vekâlet Ali Ağa Vusukzade

Mehmed Ağa şehâdetleriyle sâbite olan Tüfenkzade Hasan Çelebi mahzarında bi'l-vekalê ikrâr sâhih-i şer'î ve itiraf sarîh mer'î kılıb müvekillem mezbûrenin mihr-i mu'accelinden ve nafaka-i îddetinden vesâir zevcini mûtaâllik olan hukuk şer'iyeden mumâ-ileyhe Ahmed Ağa üzerinde hesâb-ı âtike üzere yetmiş bin akçe hakkı olup benilerinde münâzâat kesire vakı' olmuştur el-haletü müslihun ve mesâlihun tavsît idub el-sulh seyyidi'l-hükkâmzıkr olunan yetmiş bin deyn âtik otuz bin cedî ve cedîd akçeye sulh idub müvekillem mesfûre bedel-i sulh olan otuz iki akçeye muşarun ileyha Ahmed Ağanın vekili olan mezbûre Hasan Çelebi yedinden bi't-tamam ve'l-kemal olup kabz eyleyib mâru'z-zıkr Ahmed Ağanın zimmetine ibrâ'-i âmm ile ibrâ' ve iskât-ı tâmla iskât eyledi bade'l-yevm hususu mezbûre mûteâllik müvekillem mezbûreden asâleten veyahud vekâleten dâ'va ve nizâ' sudûr ider ise lede'l-hükkâmü'l-kirâm mâkbul ve mesmu' olmaya didikde mukırr-ı mezbûr Mustafa Ağanın vekâlet olan ikrâr ve meşru Hüseyin merkûm Hasan Çelebi dâhi vekâlet vicâhen ve şifâhen tahkîk itmek sıhhat sulh ve ibrâ' hüküm birle kitâb terakkim câri zâlik. Hurrîre Fi târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzâtü'l-Kirâm Ahmed Efendi, Fahrü'l-İmâm Recebzade Mehmed Efendi, Ceribaşı el-Hac Abdi, Davut Mehmed Çelebi, Fahrü'l-Emâsil Sani Ali Bey, Kulzade Hasan Çelebi.

Varak 69 b Belge No: 63

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinin es-Seyyid Hızır Çelebi nâm kimesne mahfi'l-kazada işbu bâisü'l-kitâb...Hâtun ebnite nâm Hâtun mahzarında bi't-tav ikrâr ve takrîr-i kelâm idub Firuz Bey Mahallesinde vakı' etraf-ı erbaâsı Sıraç Ali ve Cenk Salih veled Caba İbrahim Çelebi evleriyle mahdûd ve mümtaz bir bâb evi hâyatı ve bir küçük odayı ve pınarı iki âded bağçeyi ve eşcâr-ı müsmire ve gâyr-ı müsmireye bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik mezbûre hâtun bin dokuz yüz nakd-ı râyic-i fi'l-vakt fiddî akçeye bey' kıta' ile bey' idub kabz semen-i mahdûd ve teslim mübi'-i mahdûd eyledim bade'l-yevm aldım menzil mezbûr himâye tevâbi' levâhıkla mezbûr hâtunun mülk-i müşterasıdır keyfâ mâ yaşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı merkûm es-Seyyid Hızır ikrâr meşruhatı mezbûre hâtun vicâhen tasdîk itmegin mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd şûd. Hurrîre Fi evâhir-i zi'l-hicci't-ş-şerife ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Çelebi el-İmam, Ahmed Efendi el-İmam, Ali Çelebi el-İmam, Ahmed Çelebi, Ömer Çelebi tabi'-i Çerizade İbrahim İsmail Bey, Arslan Bey.

Varak 70 a Belge No: 64

Oldur ki Manastır sâkinlerinden Fatıma binti Abdullah nâm Hâtun mahfil-i kazada işbu bâisü'l-kitâb zevci fahrü'l-hatıb Hasan Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mezbûr zevcim Hasan Efendi ile Hasan zinde-gânım olmağla zimmetinde iki akçe ve iki gurus ve iki altun vesâir eşyadır cümlesin on bin dört yüz akçeye sulh seyyidü'l-hükkâm muktezasınca müsallihun tâvsitıyla sulh idub bedel-i sulh olan zıkr on bin dört yüz akçeye gurus seksen akçeye câri iken alub kabz eyledim mihrim olan iki bin akçenin bin altı yüz akçesi cem' on iki bin akçe ider meclis-i sulhde alub kabz eyledim bade'l-yevm zıkr olunan akçe ve gurus ve altun vesâir eşyadan kalîl ve kesir birşeyi dâ'va idersem lede'l-hükkâm mesmu' ve makbul olmaya didikden sonra yine takrîr-i kelâm idub mihrimden bakî kalan dört yüz akçeden ve nafaka-i iddetimden ve zevciyyet mûteâllik olan eşyadan ve zimmetinde olan sâir eşyadan kalîl ve kesir hüsnü edâ irademle geçdim hul' eyledik dedikde merkûm Hasan Efendi dâhi cevabunda zıkr olunan mihr külli bekâsı dört yüz akçeden ve nafaka-i iddetinden ve zevciyyete

müteâllik olan sâir eşyadan ve zimmetimden olan gâyriden kalîl ve kesir hüsnü iradetinle geçdise hul' eyledik deyü kelâm tasdîk itmegin işbu vesîkatü'l-enîka ala mâ hüve'l-hakika tenkim olunur.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzât İbrahim Efendi, Fahrü'l-Hatib Yazıcızade Ahmed Efendi, Muhtar Abdi Çelebi el-Müezzîn, Ahmed Çelebi el-İmam, İsmail Çelebi, Sami Hasan Efendi el-Hatib, İbrahim Baş, Halil Çelebi, Osman Çelebi, Ali Çelebi, Vahid el-Hac Ebubekir Efendi, el-Hac Mahmud, Mustafa Halife el-Ahid, Diğer Mustafa Halis el-Ahid, Ahmed Çelebi, İbrahim tabî'-i Naib Efendi, Ömer Çelebi tabî'-i Çavuşzade.

Varak 70 a Belge No: 65

Oldur ki Manastır sâkinlerinden Mustafa bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i şer' hazır lazîmü'l-tevkîrede işbu sahibü'l-kitâb bundan akdem vefât iden el-Hac Sinan nâm kimesne oğulları Ali ve Abdi ve Mustafa nâm sağırları ve kızı Digar vasî ve kebire kızı Haticenin ve müteveffânın zevcesi Fatımanın vekili olan Ömer Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub Sinan Bey Mahallesinde vakı' validemden intikâl iden cevânib-i erbaâsı Mustafa Çelebi ve Kazaz Ali ve Ahmed Çelebi ve merhûm Hasan Çavuş evleriyle mahdûd ve mümtaz muhavvata-i dâhiliyesinde bir bâb evi ve odayı ve üç adet kıları ve hayatı ve fırını ve sundurmayı ve bir bağı ve bağçesi ve anbarı ve muhavvata-i hâriciyesinde vakı' bir odayı hayatı ve ahur ve bağçeyi eşcâr-ı müsmire ve gâyr-ı müsmireye bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık merkûm Ömer Çelebiye ve müteveffa-yı mezbûr el-Hac Sinanın eytâmına ve zevcesine iştirâkına hakika vâhide ile otuz üç bin akçeye bey'-i bâtla bey' idub merkûm Ömer Çelebiden on altı bin beş yüz akçe ve müteveffâ-yı mezbûrun eytâmından on üç bin akçe ve müteveffânın zevcesinden üç bin beş yüz akçe cem' otuz üç bin akçe olur bi't-tamam olub kabz eyledim bade'l-yevm zikr olunan der müştemilatıyla merkûmenin mülk-i müsterekeleridir keyfe mâ yaşâ mutasarrıf olsunlar didikde mukırr-ı merkûmun ikrâr meşruhu el-mukarru lehü'l-mesfûr Ömer Çelebi asaleten ve vekâleten ve vesâyeten tasdîk hakk itmegin mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb olundu. Tahrir Fi evâhir-i zi'l-hiceti's-şerife li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Mehmed Halife el-İmam, Ali Çelebi, el-Hac Hasan, Kasım Bey tabî'-i Çavuşzade Hasali Çelebi, Hasan Bey, Şahi Mustafa, Benizade Osman, İsmail Çelebi, İbrahim Çelebi, İbrahim Beşe, el-Hac İbrahim, Muzhır Baş, Ahmed Efendi el-İmam.

Varak 70 a Belge No: 66

Oldur ki Manastır sükkanında Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazaya hazır olub şöyle takrîr-i kelâm iyledikde medine-i mezbûrede vakı' eski hamam zimmede bir buçuk yaşında Hadice nâm Tasnit buldum taraf-ı şer' şerifden nafaka takdîr olunmak matlubumdur didikde sağır mezbûrun üzerinde deyn olunmak üzere Tasnit mezbûreye üç akçe nafaka takdîr olunur lede'l-hace istidâne ve vakt-i zâferde rücû't virildi.

Şuhûdü'l-hal

Ahmed Çelebi, İsmail Çelebi, Arslan Kethüda, Muhzır Beşe.

Varak 70 b Belge No: 67

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Nail Halife veraseti babası Zülfikar Halife nâm kimesneye münhâsıra olduğu şer' muhakkak olduktan sonra mezbûr Zülfikar Hoca tarafından oğlu mütevaffâ-yı mezbûr Nail Halife kendüye intikâl muhallelât zuhur iden yerlerden dâ'va ve talebi ve sulh ibrâyı musâlih Halife ve İbrahim Halife şehâdetiyle vekil olan Ahmed Halife el-imam mahfil-i şer'

hazır lazımu't-tevkirede müteveffâ-yı mezbûr Nail Halifenin zevcesi olub bundan akdem vefât ve iden Kadriye Hâtunun sülbi olub kendüden sonra vefât iden Ahmed nâm sağırin veresesinden olub bi'l-inhisâr varisi olan Ali bin Nesimi nâm sağırin ve sülbi ve validesi olan Fatıma Hâtunun vekil ve zevci olan Arslan Bey mahzarında ikrar ve takrir ve ikrar ve takrir-i kelam idub sağır mezbûre intikâl iden muhallefâtında müteveffâ-yı mezbûr Nevi Halifenin rabi' hissesi olur ve kendü muhallefâtından bazı eşyası olub ve müteveffâ-yı mezbûr Ahmedin merkûm Nevi Halife üzerinde bir mikdar akçesi olub tarafından vekâle dâ'va'yı şer' ile ailemizde ve yanımızda münâzaât kesire vakıa' olunmuş ider el-haletü hâzihi müslimün ve mesâlihün tavassut idub sulh hayr-ımuhallefâtı ve râbi' hisseye bi'l-cümle bin nakd râyic-i fi'l-vakt fiddî akçeye sulh idub bedel-i sulh olan bin akçeye meclis-i maslahat vekil mezbûr yedinden alub kabz idub zimmetine mirası müteâllik dâ'vadan vekâlet ibrâ ve iskât iyledikde bade'l-yevm tarafından mirası müteâllik dâ'va sudur iderse lede'l-hükkâm mesmu' olmaya didiklerinde tarafından vakı' olan birbirinin ikrârına vicâhen tasdik ettiklerinden bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Mülâzım Ömer Çelebi, Zikrû'l-Müderriş Halil Çelebi, Ahmed Efendi el-İmam, Ali Çelebi el-İmam, Diğer Ahmed Çelebi el-Hatib, İsmail Bey.

Varak 70 b Belge No: 68

Ed-dayin Hasan Çelebi el-medyun Gadl zimmi an Karye-i Yukarı Poğadin ed-deyn asıl guruh 132 sebt-i bâ-karâra ve hükmü'l-edâ-yı.

Varak 70 b Belge No: 69

Oldur ki mahmiye-i Manastır sâkinlerinden Rabia binti Ali Hoca nâm Hâtun tarafından sulh ati-l-beyân tasdik vekil olub vekâleti hissem Cahid mahzarında sâbite olan zevci Kurd Yazıcı nâm kimesne mahfil-i kazada mütevaffâ mezbûr bâlâ Hocanın oğulları el-Hac İbrahim ve Hasan ve Ahmed ve Osman nâm kimesneler mahzarlarında takrir-i kelâm idub müvekkilem mezbûre hâtunun mütevaffâ-yı mezbûr bâlâsı Hoca muhallefâtı hususatında karındaşları merkumün ile dâ'va ittikte benilerinde münâzaât kesire ve muhasamat-ı şedide vakıa' olmuşdur el-hâletü hissende el-sulh seyyide'l-hükkâm ve resul rabbü'r-enâm ...muslihün tavassutuyla üç yüz nâkd-i râyic-i fi'l-vakt fiddî akçeye sulh idub meclis-i maslâhatda bedel-i sulh olan zikr olunan akçeye bi't-tamam olub kabz iyledim bade'l-yevm mütevaffâ-yı mezbûrun muhallefât ve metrukâtında hissesinde müteâllik ve gayr-ı esnâ için müvekkilemden vekilinden dâ'va sadr olursa lede'l-hükkâmü'l-kirâm kesir hamallah teâla yevmü'l-kıyâm mesmû' ve makbule olmaya didikde gıbbe't-tasdik mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb kayd şûd. Tahriren evâhir-i zi'l-hicce'ti ş-şerife ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Mustafa Çelebi el-Ziam, Hayrullah Bey, Sarı Hoca Mehmed Efendi, Ömer Borzanzade, Mehmed Efendi el-İmam, Vacib el-Nakdim, Osman Hoca.

Varak 70 b Belge No: 70

An mâl-ı vakf-ı Fahrü'l-Muhadderat el-mukarru Ümmügülsüm Hatun

Ed-dayin Arslan Cana ed-medyun Abtam Eflâh Mehmed ed-deyn meblâğ-ı 500 sebt-i bâ karâra mukaddemâ zikr olunan akçe mukâbilesinde bir mikdar esvâb ...alub ...alıb Eflâhçede mâlûmetü'l-hudud müteveffâ-yı mezbûr bağı rehin vazı iyleyib kefil olmagın kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Naili, Yusuf, Hasan Bey, Arslan

Varak 71 a Belge No: 71

Medine-i Manastır sâkininden olub bundan akdem vefât iden Kızılbaş Ahmedin Çelebi oğlu Mehmedin oğlu Ahmed nâm mütevaffânın validesi Saime Hâtun meclis-i şer' şerif lazımu't-tevkirede bâisü'l-kitâb mezbûr Kızılbaş Ahmedin sülbiye kızı İsmihan Hâtun muvâcesinin ikrâr ve itirâf idub merhûm mezbûr Kızılbaş intimayla tahdîdden müstâğni olub kazâ-ı mezbûre tabi' Çırnabukada vakı' çiftlik oğlum mezbûr Ahmedden bana müntakil olub hakkı her-vechle benimdir deyü dâ'va üzere iken yanımıza muslihûn vesâtet idub çiftlik mezbûr hususunda ve hala mezbûru olan ve çiftlik-i mezbûr ile maa tasarruf ittigi eger davar ve mâadâsı ve bi'l-cümle kalîl kesir tevâbiyle yüz kâmil gurus âkid mesâliha-i şer'iyeye ittiklerinde sulh mezbûrun kabul ve bedel-i sulh olan meblâğ-ı yedinden alub kabz ve teslim eyleyüb çiftlik mezbûrdan ve kalîl kesir tevâbi' ve arazisi mezbûr İsmihanın mülküdür hasbe yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdik ve'l-kabul çiftlik mezbûr bi'l-cümleti't-tevâbi' merkûm İsmihan Hâtunun mülki olmak üzere mâ hüve'l-vakı' gıbbe't-taleb ketb ve terâkküm olunub yed-i men lehât-taleb def' olundu. Hurre Fi evâil-i zi'l-hicce'ti's-şerife ihda ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-...kiram Ahmed Efendi, Fahrü'l-Akran Murad Ağa, Fahrü'l-Emâsil İbrahim Ağa, Fahrü'l-Akran Mustafa Çelebi, Halil Çelebi el-Hac Hasan, İsmail Ayan Mahkeme, Mehmed bin Ahmed, Muhıze Mehmed, İbrahim Efendi, Fahrü'l-Müderis Mustafa Efendi, Mahmud Çelebi.

Varak 72 a Belge No: 72

Kıdvetu'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fâzl ve'l-keîâm Mevlana Manastır kâdisı zîde fazluhu tevki-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki kaza-i mezbûre tâbi' dârendegan fermân-ı hümayûn Suriçi nâm karye ahâlisi südde-i saâdetime adam ve arzuhal gönderüb kâdimü'l-eyyâmdan bunların karyelerine câri olan sularını kaza-i mezbûra tâbi' Rohotine nâm karye ahalisi teğallübe kâdimden olagelen şer'i şerife muhâlif mudahil idub ve zikr olunan suyu kendü karyelerine icrâ ittirub gadr teâddi ve tecavüz itmediklerinde mukaddemâ hususu mezbûr mahâllinde şer'imle görölüb sicil ve hüccet ve vuku' için arz ve 'ilâm olunmak için Ohri Sancağına ve Ohri ve Manastır kadılarına hitâben emr-i şerifim virilüb mezbûrlar dâhi vech-i meşrûh üzere mahâll nizâmın üzerine vilâyetin ihmâl ve vukufyla varılub vukua' üzere suâl olundukda zikr olunan kâdimü'l-eyyâmda mezkûr Suriçi karyesine câri olub ve kâdimden bunların diğer mallarının mahsûs ve müttekin suları olduğuna.....kimesneler şehâdet itmeleriyle mezbûr Rohotine karyesi ahâlisi kasr-ı yed itmeleri için tenbih ve mâni' olunub sicil ve hüccet ve kıt'a alâka ve fasl hüsümet olundukları mukâddemâ arz ve 'ilâm olunmağla men' u defi' için emr-i şerifim verilmesinin tekrar ve mezbûr Rohotine karyesi ahâlisi evvel hüccet şer'iyeye ve evâmîr-i şerife muhâlif geri ve dâhil bunların ol vechle rencide ve remide idub külli teâddi hayf ve azad ittirdiklerin bildirub mukâddemâ virilen hüccet şer'iyeye mucebince amel olunub meni' u defi' olunmak bâbında emr-i şerifim rica iyledikleri ecilden buyurdumki hükmü şerifim vardıkda ol vechle dâhil olunursa husûsu mezbûrda vechle mukayyed ve bu bâbda olan hüccet şer'iyelerine nazar idub göresiniz fi'l-vakı' mukâddemâ bir def'a şer'ile görölüb fasıl olunub alâkaları kıta' olunub sicil ve hüccet olunmuşken mezbûrlar setretlerin idub hüccet şer'iyeye ve virilub evâmîr şerifime muhâlif dâhl ve nizâ' iderler ise bir defa' şer'ile görölüb fasıl olunan dâ'vanın tekrar istimâ' memnu'dur haliyâ üzere ibkâ idub dâhi kadimden mezkûr Suriçi karyesi ahâlisi câri olan suların kâdimi tecîlerine icrâ ittirub minbâd ol vechle Rohotine karyesi

ahâlisi dâhl ve nizâ‘ ittirmeye kaziyede müdâhil olmayan şer‘ şerife ve kânun u kâdimden olagelen ve hüccet şer‘iyye ve mukâddemâ ve hâla virilub evâmir-i şerifime muhâlefet kimesneye iş ittürmeyesin sah dâhl ittirmeyib mütemerridi seğidib eslemeyüb inâd üzere olayı yazıb bildirib husus mezbûre için bir dâhi emrim verilmeli şöyle bilesiz emri şerife itimâd kılâsın. Tahriran Fi evâil-i şehr-i şevvali’l-mükerrem sene ihda ve hamsin ve elf.

Varak 73 a Belge No: 73

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden fahrü’l-muhadderât tacü’l-mesturad Fatıma Hâtun ibneta Zülfi Efendi meclis-i şer‘i hatır lazımu’t-tevkirede rıkkına mu’terif olan orta boylu Arnavuddiyyü’l-asl memlûk cariyesi Lalpare mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub işbu evsâf ile mevsûf olan cariyem Lalpareye ibtigâen‘ li’vechillahi’l-kerim ve hereben min ikâbihi’l-elîm i’tak tahrir eyledim bade’l-yevm cariyem merkûme sâir hür ibrâ ve asliyet gibi hürre olub hakk-ı vâlâdan gâyrı üzerinde hakk ve alakam kalmadı deyü bi’t-tav‘ ve’l-rızâ ikrâr ve itirâf eyledüğünden gıbbe’t-tasdîkü’l-şer‘i mâ hüve’l-vakı‘ bi’t-tamam kayd sicil olundu. Tahrir Fi evâil-i rebî‘ü’l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hal

Esmer Mehmed Çelebi, Dülger Yusuf Dede, Mahmud bin Zekkar, Halil bin Esmer, Çömlekçi Hasan, Kollukçu Hüseyin, Mehmed Kahda Emin Mühkem, Hasan Bey, el-Hac Ahmed.

Varak 73 a Belge No: 74

Medine-i Manastır sâkinlerinden fahrü’l-mukadderât tacü’l-mesturat Fatıma Hâtun ibneta Zülfi Efendi meclis-i şer‘ hatır-ı lazımu’t-tevkirede rıkkına mu’terife olan orta boylu Arnavuddiyyü’l-asl memlûk cariyesi Şuhi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub işbu evsûf ile mevsûf olan cariyem Şuhiye ibtigâen‘ li’vechillahi’l-kerim ve hereben min ikâbihi’l-elîm i’tak ve takrir eyledim bade’l-yevm cariyem merkûm sâir hür ibrâ asliyet gibi hürre olub hakk-ı vâlâdan gâyrı üzerinde hakk ve alakam kalmadı deyü bi’t-tav‘ ve’l-rızâ ikrâr ve itirâf eyledüğüne gıbbe’t-tasdîk şer‘ mâ hüve’l-vakı‘ bi’t-taleb kayd sicil olundu. Fi evâil-i rebî‘ü’l-âhir min şehir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Varak 73 a Belge No: 75

Budur ki medine-i Manastır muzâfatından Birinci nâm karyeden Yoda veled Asotko ve Yoda Simon ve Mitre veled Yoda ve İstoyan veled Tere ve Petko veled Azdan ve Yovan veled Yofce ve Mayla veled Velçe vesâirleri mahfil-i kazada işbu hâfızî’l-kitab fahrü’l-emâsil ve’l-akrân Musli Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub muşârun ileyh Musli Ağadan âle’l-târîki’l-karz sene tamamına degin müeccel olmak üzere işbu meclis-i şer‘ide yigirmi bin akçe alıb kabz idub vâcibü’l-edâ zimmetimde deynimizdir didiklerinde gıbbe’t-tasdîk vicâhen kayd şûd fi târihü’l-mezbûr.

Şuhûdü’l-hal

Abidin Ağa Gulam Şahi, Haydar Çelebi, Gulam Şahi, Hüseyin Ağa Gulam Şahi, Çavuşzade Ali Ağa, Halil Çelebi el-Hac Mustafa, Hasan Bey.

Varak 73 a Belge No: 76

Budur ki Manastır sükkanında olub bundan akdem vefât iden Helvacı Pirzade Mehmed Çelebinin sağire kızı Hadice nâm sağirenin ceddi-i sahihi Hadice binti Ahmed Bey nâm Hâtun mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idub sülbiye kızım olub bundan akdem

vefât iden Ümmühanın mütevaffâ-yı mezbûr Mehmed Çelebi ile olan sağire kızı Hadice hakkı hizane ile hücremde taht'ı tertibimde olub nafaka ve kisveye eşid ve ihtiyaç ile muhtaçdır babası müteveffâ mezbûrun malından sağire mezbûr nafaka(...) tarih-i kitâbdab beher yevm sağir mezbûreye dörder akçe nafaka takdîr olunub istidâneye hin-i zaferde rücû' izin ve icâzet virilmekdir kayd şûd. Fi evâil-i rebî'ü'l-âhir min şehri sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Yazıcızade Ahmed Efendi, Hasan Bey, Mehmed Kethüda, Emin Mahkeme Süleyman, el-Hac Muhzır Beşe, el-Hac Ahmed.

Varak 73 b Belge No: 77

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden Hadice binti el-Hac Ahmed Efendi nâm Hâtun tarafından nehc-i şer' üzere vekili sâbite babası olan el-Hac Ahmed Efendi mahfil-i kazada bi'l-vekile takrîr-i kelâm idub müvekkilem mezbûrenin zevci olub bundan akdem satılık iden Mahmud Alaybeyisi nâm kimesne ile olan sağir oğlu İbrahim hâlâ müvekkilem mezbûrenin hücresinde ve taht-ı terbiyesinde olub nafaka ve kisveye eşid ihtiyaç ile muhtaçdır sağir mezbûrun babası üzerine nafaka tâkdîr olunmasını taleb eyledim didikde fi'l-vakı' sağir mezbûrun nafaka ve kisvesi için babası üzerine târih-i kitâbdan beher yevm on ikişer akçe nafaka tâkdîr ve tâ'yin olunub lede'l-hâce istidâneyi ve inde'z-zafer rücû' kıbel-i şer'idan izin ve icâzet virilmegin mâ vakı' kayd sicil olundu. Fi evâil-i rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Bey, Mehmed Kethüda, Ramazan Çelebi, el-Hac Mahmud, Zekkar Dede, Mahmud bin Rakar.

Varak 73 b Belge No: 78

Budur ki medine-i Manastır sükkanından sâbika Çeribaşı olan el-Hac Abdi Ağa mahfil-i kazada zevcisi olub bundan akdem vefât iden Hadice Hâtundan intikâl idub rikkına mu'terif olan orta boylu Rusiyyetü'l-asl memlûk cariyesi Uftade mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub işbu evsâf ile mevsûfa olan cariyeye memlûk mâ tâleben li-merzâti'r-rabbir râhim ve hasenâtü'l-rûh resûlü'l-kerim i'tâk sâhih-i şer' birle i'tâk ve tahrir iyledim bade'l-yevm mezbûr Uftade sâir hür âsliyeti gibi hürre olub üzerinde hakk vâlâdan gâyrı üzerinde hak ve alakam kalmadı deyü bi't-tâv' ve'l-rıza ikrâr ve itirâf iyledüğünde gibbe't-tasdik şer' âtikana hüküm birle kayd sicil olundu.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Emâsil Ömer Çavuş, Ebubekir Efendi el-Hatib, Mollabeyzade Hasan Çelebi, el-Hac Mehmed, Mustafa bin Hüseyin, Kalaşzade Hasan Çelebi.

Varak 73 b Belge No: 79

Budur ki medine-i Manastırda vakı' merhûm magfûr-un-leh Mahmud Ağa vakfının bi'l-fiil mütevellisi olan İbrahim Çelebi ibn el-Hac Yahî nâm kimesne mahfil-i kazada medine-i mezbûr muzâfâtından Bukova nâm karye mahâllatından Papas Mahallesi sükkanından işbu bâisü'l-tahrir Gavsdar ve Salad ve İstoyka Nikola ve Petroka Nikola ve Mizleko İstola ve Gardan Dupko ve Kirko Mita ve Petko Tança ve sâir mahalle mezbûr ahâlisi mahzarlarına ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mâl-ı vakf-ı mezbûrdan mahâl-le-i mezbûr ahâlisi zimmetlerinde olan yedi bin akçenin altı bin akçesi mezbûrun yedlerinden mâl-ı vakfa mezbûr için alub kabz eyledim bin akçeden gâyrı zimmetlerinde bir akçe bakî kalmadı didikde gibbe't-tasdik kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Mehmed Çelebi ibn Ali Efendi, Mahmud Çelebi, el-Hac Ahmed Efendi, el-Hac Mahmud, Hüseyin Ağa Gulamşahi, Mahmud ibn Zekkardan, Yusuf Çelebi el-Müezzin.

Varak 73 b Belge No: 80

Budur ki medine-i Manastır mahâllatından Sinan Beyli Mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada işbu sâhibü'l-kitâb Mustafa bin İbrahim mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrda vakı' bir taraftan el-Hac Mehmed evi ve bir taraftan Hasan Hocaşade evi ve bir taraftan Mütevveci Hüseyin evi ve tarafını târik-i âmm ile mahdûd bir bâb evi ve kıları ve hayatı ve sundurmayı ve bihari ve mâ câri bi'l-cümletü'l-mâ'dud kâffeten mahkuk mezbûr Mustafaya bin yüz akçeye bey' ve kabz-ı semen eyledim didikde gibbe't-tasdik kayd şûd fi'l-târihi'l-mezbûr olunur.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Bey, Ustad Osman, Keleşzade Hüseyin Çelebi, Ramazan Çelebi ibn Hüseyin Bey, el-Hac Ahmed Efendi, Mehmed Kethüda Emin Mahkeme.

Varak 73 b Belge No: 81

Tahrir-i mâl-ı vakf-ı Ahi Efendi el-Merhum

Der-zimmet-i Karye-i Suriçi baha-i çuka üç yüzdür

Şuhûdü'l-hal

Şahit Yazıcızade, Mehmed Kethüda, Süleyman Hami, Mahzar el-Hac Ahmed.

Varak 73 b Belge No: 82

Budur ki medine-i Manastır sükkanından Hasan Efendi el-kadı mahfil-i kazada işbu sâhibü'l-kitâb Hamami Mustafa Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub medine-i mezbûr mahâllâtından Çavuş Ali Mâhallesinde vakı' bir taraftan İbrahim Çavuş mülki ve bir taraftan Mehmed bin Ahmed mülki ve bir taraftan Sakine Hâtun mülkiyle ve diğer min benindeyle ve târik-i âmm ile mahdûd bir bâb evi hayatı ve kileri odayı ve ahuru ve pınarı ve mâi câri-i bağçeye ve eşcâr-ı müsmire ve gâyr-ı müsmireye ve müstâkil anbarı müştemil olan mülk menzilimi mezbûr Mustafa Çelebiye yüz adet bala gurus bey'-i bat-ı sâhih-i ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mübi'-i mahdûd kıldım bade'l-yevm zikr olunan menzil cem' tevâbi' ve'l-levâhikle mezbûrun mülk-i meştârasıdır keyfe mâ yaşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun vech-i muhârrer üzere câri olan ikrârın el-mukarru lehü'l-mezbûr bi'l-vechle ve'l-meşruh tasdik hukuk ittikten sonra kayd sicil olundu. Tahriren Fi evâil-i rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Mehmed Efendi el-Müderres, Ahmed Çelebi ibn Mehmed Efendi, Mugallend Bayram, Mahsar Osman Çelebi, Dellal Osman.

Varak 74 a Belge No: 83

Budur ki medine-i Manastır sükkanından olup bundan akdem vefât iden Bakkal el-Hac Hasan nâm müteveffânın Çelebi sağır oğlu Mehmed nâm sağirin babası müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl iden emvâl ve erzâkını zabt ve hıfz ve tesviye umuruna vasiyeden lazım ve mühimm olunmagla işbu sâhibü'l-kitâb el-Hac Hüseyin Efendi vasi nasb ve tâ'yin olunub mezbûr dâhi vesâyet merkûma kabul ve hizmet lazimesi ikâmeti oldukdan sonra kayd şûd. Fi evâil-i rebî'ü'lâhir hamsin isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Ahmed Efendi, Mehmed Kethüda, el-Hac Mahmud, Hasan Bey, Zekkar Yusuf Dede, Mahmud bin Zekkar Dede.

Varak 74 a Belge No: 84

Budur ki Manastır sükkanından olub bundan akdem vefât iden Bakkal el-Hac Hasanın kebire kızı Ümmühan nâm Hâtun mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idub li-eb karındaşım sağire Mehmed babam vefât itmeyle hakk hızane benim olmagın sağir mezbûr bana teslim olunub ve babamızdan intikâl iden emvâl ve erzâkından nafaka tâkdir olunmasın tâleb iderim didikde fi'l-hâkikâ sağir mezbûr Mehmed hakk hızane ile hemşiresi mezbûr Ümmühana teslim olundukdan sonra sağir mezbûrun babasından intikâl iden emvâl ve erzâkından târih-i kitâbdan beher yevm dörder akçe nafaka tâkdir olunub vâkt-ı zaruretden istidâneye vesile hin-i zaferde dâ'va izin ve icâre virilmegin mâ vakı' kayd sicil olundu fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Varak 74 a Belge No: 85

Budur ki İskender Çavuş mütevellisi Beyzade Ahmed Efendi mahfil-i kazada bâisü'l-kitâb Dihvaya İstoyak Berdak ve Bükçe Yovan mahzarında mâl-ı vakf-ı mezbûrdan zimmetlerinde olan altı yüz akçe mâl-ı vakf yedlerinden olub kabz eyledim didikde kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Kocasazade Hasan Çelebi, Hasan Bey, el-Hac Mahmud, Zekkar Dede, Mehmed Kethüda.

Varak 74 a Belge No: 86

Budur ki Manastır mahâllatından Koca Mahallesi sükkanından Ahmed bin Bay nâm kimesne mahfil-i kazada işbu sâhibü'l-kitâb el-Hac Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrda vakı' bir taraftan Mehmed Sipahi mülki ve bir taraftan Müsteri mezbûr mülk ile tarafı târik-i âmm ile mahdûd validemden Aişe be-hasbe'l-irs intikâl iden menzilden hisse-i şer'iyeye şâyıama aid olan çardağı ve sundurmayı mezbûr el-Hac Mehmed üç bin nakd-i râyic-i fi'l-vakt akçeye bey' bat-ı sâhih-i ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mübi' ma'dûd kıldım didikde kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Ömer Efendi el-İmam, Yusuf Çelebi el-Müezzin, Ali Efendi el-İmam, Hüseyin Efendi Şahi Kara, Fahrü'l-Akrân Mahmud Alaybeyi, Sukkanzade Mustafa Çelebi, el-Hac Ali bin Mehmed Subaşı, Halil Çavuş, İbrahim Yazıcı, Kalaşzade Hüseyin Çelebi, Kanaad tabi-i Bey, Kurd Mehmed tabi-i mezbûr, Hasan Çelebi.

Varak 74 a Belge No: 87

Budur ki Manastır sükkanından olub bundan akdem medyun vefât iden Musli Efendizade Mehmed Efendinin dayinlerinden Haşim Efendizade Kemal ed-deyn Efendi ve merhûm Alacı Efendi vakfının mütevellisi Mehmed Çelebi ve merhûm Emine Hâtun vakfının mütevellisi Hüseyin Bey nâm kimesneler mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûre celilesi Fahrü'l-muhadderat tacü'l-müsturat Kerime Hâtun ibneti'l-mevâli'l-merhûm el-murur ve'l-fezail el-mağrûfun-leh Mahmud Efendi el-müfti tarafından dâ'vayı ati'l-beyân nehc-i şer' üzere isbât vekâlet iden Mehmed Efendi mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub müteveffâ-yı mezbûrun çarşı karbında vakı' Darahuz nâm nehrden ikrâr olunan mâi câri üzerine mevzu' ve dâir olan iki göz âsiyâb bey' olunub mütaveffâ-yı mezbûrun dayinlerine tevzi' ve taksîm olunmak lazım gelmiş iken

muşarun-ileyha Kerime Hâtun bey' ve taksîm mâni' olur suâl olunub icrâyı hakk olunmak matlubumuzdur didiklerinde gıbbe's-suâl vekil mezbûr bi'l-mukâbil sevabında müteveffâ-yı mezbûr Musli Efendizade Mehmed Efendi hâl-i hayatında târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem zıkr olan asiyabı zevcesi müvekkilem muşarun-ileyhaya hîbe-i sâhiha-i şer'iyye ile hîbe ve temlik ve teslim idub olduğu ittihâb ve kabz ve teslim ittikten sonra seyl azîm vakı' olmağla mâru'z-zıkr asiyabın bendi ve enbiyası bi'l-küllîye hârabe masraf olundukda müvekkilem muşarun-ileyh Kerime Hâtun kendi malıyla binâ idub hıyn-i hibeden el-haze....mülkiyet üzere zabt ve tasarrufunda didikde mezbûrun dayinleri hibe merkûmeye münkirin olduklarında hususu mezbûr içün dâ'vasına mutâbık beni taleb olundukda ûdul-u müsliminden ve sikat-ı muvahhididen fahrü'l-kuzatü'l-kirâm ve zihrü'l-valadü'l-fihâm Derviş Efendizade Ahmed Efendi ve Fahrü'l-akrân ve'l-emasil Hüseyin Ağa Gulâm Şahi nâm kimesneler li-ecli's-şahâde hâzırân bi'l-meclis olub istişhâd ve istintâk olunduklarından münkerin mezbûrun muvâcehesinde şöyle edâ-yı şehâdet-i şer'iyye iylediler ki müteveffâ-yı mezbûr Musli Efendizade Mehmed Efendi hâl-i hayatında târih-i kitâbdan otuz sene mukâddem mâ'ruz zıkr asiyabı zevcesi muşarun-ileyhaya hîbe sâhih-i şer'iyye ile hibe ve teslim olduğu ittihâb ve kabz ve teslim ittikten sonra seyl azîm vakı' olub bendeyi ve harabe müşrif oldukda muşarun-ileyha Kerime Hâtun kendi malıyla binâ idub mülk-i mevhibe olub hıyn-i hibeden el-yevmine muşarun ileyhanın zabt ve tasarrusunda oldugunu biliruz ve bu hususa şahadetleriz şehâdet,

Varak 74 b Belge No: 88

Şehâdet dâhi ideriz deyü vech-i muharrer üzere edâ-yı şehâdet şer'iyye iylediklerinde bade't-tâ'dil ve't-tezkiye şehâdetleri hin-i kabulde ve mahall irtizaâda vakı' olduktan sonra mezbûrden dainlari mâ'ruzdand mâni' olub ve zıkr olunan asiyâb kema-fi-l-evvel muşarun-ileyha Kerime Hâtunun yedinde ibkâ ve mukarrer kalınmak üzere hükmü şer'i birle kayd sicil olunur. Tahriren Fi evâsıt-ı rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzâtü'l-Fihâm Mustafa Efendi, Fahrü'l-Kuzâtü'l-Kerim Halil Efendi, İbrahim Çelebi ibn Mustafa Efendi, Rasnelizade Mustafa Çelebi, Gedikzade Osman Çelebi, Zekkarzade Mahmud el-Müezzzin, Hüseyin bin Osman, Halil Çelebi ibni el-Hac Mustafa, Muhzırbaşı el-Hac Ahmed.

Varak 74 b Belge No: 89

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi' Vakf-ı Bekir sükkanından olub bundan akdem vefât iden Mehmed Beşe'nin Çelebi oğlu Osman Beşe mahfil-i kazada bâisü'l-kitâb Hasan Çelebi ibn Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub medine-i mezbûr mahâllatından Garib Bey Mahallesi sükkanından olub bundan akdem vefât iden Mehmed Sipahinin sülbi kızı Aişe sağire olduğu halde mezbûr Hasan Çelebinin tâht-ı tertibinde olmağla sağire-i mezbûrenin babasından intikâl iden mülkdarane mezbûr Hasan Çelebi babam Mehmed Beşe'ye dörd bin akçeye teberrüan bey' ve iki bin akçesi kabz idub bade sağir mezbûr bâlig olub ve babam Mehmed Beşe dâhi vefât ittigde mezbûr Aişe zıkr olunan der babam mülkdar deyü müstahâk olmağla zıkr olunan der mezbûr Aişeye hükm olundukda mezbûr Hasan Çelebi kabz eylediği iki bin akçe bana der olunmak lazımlı'l-mülkiyet meblâğ-ı mezkûr iki bin akçeye mezbûr Hasan Çelebi yedinden tamamı alıb kabz eyledim zimmetinde bir akçe bakî kalmadı didikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârın mezbûr Hasan Çelebi tasdik ittikten sonra kayd şûd fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Ağazade Mustafa Ağa, Hazar Kethüdazade Ahmed Ağa, Sinan Bey Gulam Şahi, Ali Bey Gulam Şahi, Osman Bey Gulam Şahi, Mehmed Bey Gulam Şahi, Ömer Çavuş, el-Hac Mustafa, Mehmed Yazıcı, Büyük Obadan Mustafa, Mustafa el-Hatib.

Varak 74 b Belge No: 90

Budur ki Manastır kazasına tâbi' Kokarcan nâm karyeden İştibçe ve Koyçe karye-i mezbûr ahali talepleriyle Boylak nasb ve tâ'vin olunmağın mezbûran dâhi mukarrer ve iltizâm itmegin kayd sicil olundu.
mâl-ı vakf Mahmud Ağa el-merhûm el-muhzır.

Varak 74 b Belge No: 91

El-medyûn Mehmed ve İsothko an karye-i İsmolova min deyn Ebubima bi-marufta Hacı Osman el-meblâğ beş yüz akçedir sebt-i bâ karâra ehem ve hükmü'l-edâ-ye ve teslimü'l-yed mühtesibü'l-tahsil. Fi evâsıt-ı rebî'ü'l-âhir li-sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Hüseyin Efendi, el-Hac Mahmud, Halil Çavuş, Ahmed Ağa Gulam Şahi, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 74 b Belge No: 92

Budur ki Alaca Efendi vakfının mütevellisi Mehmed Çelebi ve şeyh umdetü'l-füzelâ-i es-melikin Müfti Efendizade Efendi hazretleri Magarevo nâm karyeden Yovan ve Niko nâm zımmiler üzerlerinde olan iki bin akçeye rıbhıyla olub kabz eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîk kayd sicil olunur fi'l-târihü'l-mezbûr.

Varak 74 b Belge No: 93

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi' Kanatlar nâm karye Sipahi olan Hasan Bey nâm kimesne mahfil-i kazada karye-i mezbûrdan Memi Hoca ve İsmail bin Dursun ve Ahmed bin Hüseyin vesâir karye-i mezbûr ahâlisi mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûr ahâlisinin bin altmış dört senesinde lazım gelen resmi Sipahi mahsulatın ve bin altmış beş senesinin ispençlerin karye-i mezbûr ahali yedlerinden alub kabz eyledim iş deyü bi't-tav ikrâr ittikte karye-i mezbûr ahali mezbûr Hasan Bey cem' kelimatında tasdîk idmek kayd sicil olunur.

Şuhûdü'l-hal

Yazıcızade Ahmed Efendi, el-Hac Şabanzade Mustafa Çelebi, Yazıcı Mehmed Bey, Bazzar Beşe Hasan, Hasan Bey.

Varak 74 b Belge No: 94

Budur ki Manastır mahâllatından Firuz Bey Mahâllesi sükkanından olub bundan akdem medyunen vefât iden Saraç Ramazanın dainlerinden Mehmed Ağa Gulam Şahi ve Hüseyin Efendi el-imam ve Saraç Derviş ve mahalle-i mezbûr vakfın mütevellisi Mustafa Çelebi mahfil-i kazada bâisü'l-tahrîr Hasan Paşa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub medyunumuz olan müteveffâ-yı mezbûr el-Hac Ramazanın mahalle-i mezbûrde bir tarafdandan el-Hac Emrullah ve Mustafa Subaşı ve Dellal Hadar ve Yusuf Dede mülkleriyle mahdûd bir evi ve hayatı ve odayı ve pınarı ve bahçeyi ve eşcâr-ı müsmire ve gâyr-ı müsmireye müstemil menzil-i mezbûr Hasan Beşe'ye iki bin nâkd-i râyic-i fi'l-vakt akçeye bey' idub kabz ve teslim-i mübî'î-i ittikten sonra meblâğ-ı merkûm müteveffâ-yı mezbûrun deyni için tevzi' ve tâksim idub bade'l-yevm menzil-i

merkûm mezbûr Hasan Beşe'nin mülk-i müştêrâsıdır didiklerinden gıbbe't-tasdîk kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Hüseyin Efendi el-İmam, Adrihzade Mustafa Çelebi, Sandıh Mustafa, Serah Hasan Çelebi, (silik)Efendi, Hasan Bey, Emin Mahkeme, Mehmed Kethüda, Muhzır Beşe.

Varak 75 a Belge No: 95

Budur ki medine-i Manastır sükkanından fahrü'l-kuzât Mehmed Efendi ibn Ahmed Efendi mahfil-i kazada işbu bâisü'l-kitâb fahrü'l-kuzât Mustafa Efendi mahzarında ikrar ve takrîr-i kelâm idub Bukova sınırında vakı' bir taraftan Buta Hoca ve Salih Çelebi bağlarıyla mahdûd tahminen yedi çapalık bir kıta' bağı mezbûr Mustafa Efendiye bin nâkd-i râyiç-i fi'l-vakt fiddî bey'-i bat' sâhih-i ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen ma'dûd ve teslim mübî'-i mahdûd kaldım didikde gıbbe't-tasdîk kayd sicil olunur fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Haverzade Mehmed Efendi, Halil Çavuş, Hasan Bey, Mehmed Kethüda, Fahrü'l-Kuzât Mustafa Efendi, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 75 a Belge No: 96

Budur ki Manastır sâkinlerinden Safur ebniti Esmer Mehmed Çelebi nâm Hâtun tarafından dâ'va' âti'l-beyân nehc-i şer' üzere isbât-ı vekâlet iden zevci Halil Sipahi nâm kimesne mahfil-i kazada müvekkil mezbûrun babası mezbûr Esmer Mehmed Çelebi mahzarında bi'l-vekil ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mezbûr Esmer Mehmed Çelebi kızı mezbûreye bana tezvîc ittikte mu'tad kadîm üzere on üç dizi inci ve bir saçlık ve on ayak saç bağı ve katîfe tarbuş ve bir incü etek bağı ve bir küpe ve iki kumaş yorgan ve bir şâme ve üç çarşab ve dörder beledî döşek yüzü ve yedi yasdık yüzü ve beş çift gömlek ve üç kumaş yüzü döşek ve beş uçkur ve yigirmi beş makrume ve iki dülbend ortası ve beş bohça ve iki peşkir ve iki şerbet makrumesi ve bir güğüm ve bir sini ve bir bakulu tepsi ve bir buruk tepsi ve iki kaşık tepsisi ve bir hoşab tası ve bir hamam tası ve tencere ve bir kefkir ve bir güğüm ve bir al ibriği ve bir temiz sobası ve bir fanus ve bir şamdan ve saç ayağı ve bir minder ve bir mum lokusu ve bir mum makarazi ve sekiz sim düğme ve bir bazu-bend ve bir bağ bakraç âla tarîki'l-cehâz müslimin huzurunda hibe ve teslim idub iki sene tasarrufundan sonra zikr olunan eşyayı alub kabz idub virmede taallül iderler suâl olunub alıverilmesin taleb iderim didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr ve âkibu'l-istishâd ve ûdul-ı ricâlden Yusuf Beşe ve el-Hac Ahmed ve ûdul-ı nisâdan Kamer Hâtun ve Havva Hâtun nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hazırın bi'l-meclis olub istintâk olunduklarında münkir mezbûr muvâcehesinde seneviyle edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iylediler ki mezbûr Esmer Mehmed Çelebi kızı mezbûreye mezbûr Halil Sipahiye tezvîc ittikte mu'tad kadîm üzere zikr olunan eşyayı kızı mezbûreye hibe ve âla tarîki'l-cehâz teslim eyledigüni gördük ve bu hususa şâhidleriz şehâdet dâhi ideriz didiklerinde gıbbe's-tasdîk edâsına kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Mehmed Kethüda, Hasan Bey, el-Hac Arslan, Yazırcızade Ahmed Efendi.

Varak 75 a Belge No: 97

Budur ki Manastır kazasına tâbi' Maluşta nâm karyeden Miho Korgo nâm zımmi mahfil-i kazada bâisü'l-kitâb Niço veled Tira nâm zımmi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûrda vakı' cevânib-i erbaâsı İstopo veled Niko ve Niço veled

İnderla ve Petro Şargano mülkleriyle mahdûd arza haliyâ mezbûr Niço'ya beş yüz nâkd-ı râyiç-i fi'l-vakt akçeye bey' idub kabz-ı semen ma'dûd teslim mübî'-i mahdûd kıldım didikde gıbbe't-tasdîk kayd şûd. Fi evâsıt-ı rebî'ü'l-âhir sene 1052.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Bey, Mustafa bin Mehmed, Mahzar el-Hac Ahmed, Mehmed Kethüda, Mahzar Nasuh.

Varak 75 a Belge No: 98

Ed-dâyin Menla Efendi el-kâzi Baklakan din-i müfti ve el-medyun Bila veled Miço ed-dayin min re's mâl-ı vakf bin iki yüz akçedir ve min murabaha üç yüz on akçedir sebt-i bâ karâra ve hükmü'l-edâe fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Kethüda, Mehmed Kethüda, Kirmanzade Mahzar Hasan, el-Hac Ahmed Muhzır, İbrahim.

Varak 75 a Belge No: 99

An mâl-ı vakf-ı Zuhuru Bey

Der-zimmet Ali Çelebi Karye-i Huzurzade

..... 800 asıl sekiz yüz akçedir.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Emâsil Bezü Bey, Fahrü'l-Kuzât Mustafa Efendi, Mehmed Çelebi ibn Şami Osman Efendi, el-Hac Arslan.

Varak 75 a Belge No: 100

Budur ki medine-i Manastır mahâllatından Hamid Bey Mahallesi sükkânından Mustafa bin Memi nâm kimesne mahfil-i kazada bâisü'l-kitâb Derviş Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrde vakı' bir taraftan Mahmud Çavuş ve Şabanzade Ali Çelebi ve Derzi Derviş evleriyle ve tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb evi ve hayatı ve odayı ve fûrunu ve sundurma ve bağçeyi ve eşcâr-ı müsmire ve gâyr-ı müsmireye ve pınarı müştemil mülk menzili mezbûrdur Derviş iki bin dörd yüz nâkd-i râyiç fi'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bat' sâhih-i ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen ma'dûd ve teslim mübî'-i mahdûd kıldım didikde mukırr-ı mezbûrun vech-i muharrer üzere câri olan ikrârın mezbûr Derviş tasdîk itmegin kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Bey, Ramazan Çelebi, Samanzade Ali Çelebi, Mahmud Çavuş, Halil Çelebi ibn el-Hac Mustafa, Mehmed Kethüda.

Varak 75 b Belge No: 101

Budur ki medine-i Manastır sükkânından olub bundan akdem vefât iden Hüseyin Çavuşzade merhûm Ahmed Ağanın zeâmeti fahrü'l-esbân Süleyman Çavuş ve sülbi oğulları Mehmed ve Mustafa'ya tevcih olunub muşarun ileyh Süleyman Çavuş tarafından zeâmet-i mezbûrenin mahsullâtın ahz u kabz vekil olan Halil Ağa mahfil-i kazada sağıran mezbûranın kibel-i şer'iden mensub vasileri olan Ömer Çelebi'nin ecirleri Abdülkerim Çelebi ve Mehmed Çelebi ve Abdalbaki mahzarlarında dâ'vayı ve takrîr-i kelâm idub zeâmet-i mezbûr iki bin altmış üç ve bin altmış dört senelerinde vakı' olan mahsulatı mezbûrun ahz u kabz idub taleb eyledüğümde virmede tâallül iderler suâl olunub alıvirmesin taleb iderim didikde gıbbe'l-suâl mezbûrun cevaplarında fi'l-vakı' zeâmet-i mezbûr mukaddem Süleyman Çavuş sağırin mezbûrana tevcih olundukda sağıran mezbûranın vasileri olan Ömer Çelebi zeâmet-i mezbûreye zabt idub

ve taraftan icraatla biri istihdam idub kabz iyledüğümüz mahsulatı vasi mezbûr Ömer Çelebiye teslim idub olduğu yedimize temessük virib zimmetimizde bir akçe bakî kalmış degildir deyü cevap virdiklerinde mezbûrenin kalimatın mebnîyyen beni taleb olundukda ûdul-i müsliminden el-Hac Mustafa ve Hüseyin bin Derviş nâm kimesneler li-eçli'ş-şehânedede hazıran bi'l-meclis olub istintâk olunduklarında şehâdet-i şer'îyye iylediler ki sağiran mezbûrenin vasileri olan Ömer Çelebi vesayeti hasebiyle mezbûrun tarafından icraatle istihdâm idub asitaneye revân oldukda muhasebelerin görüb yedlerinde olan mahsuba kabz idub yedlerine edâ temessük virib kat' alaka eyledigini biliruz ve bu hususa şâhidleriz şehâdet dâhi ideriz deyü vech-i muharrer üzere edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iylediklerinden sonra şehâdetleri hin-i kabulde vakı' olduktan sonra vekil mezbûr maâzurdan mani' birle kayd şûd. Fi evâsıt-ı rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Kasım, Barıhzade Ahmed Efendi, el-Hac Mesram Ağa Voyvoda, Mehmed Kethüda, Hasan Bey, Muhzır Aras.

Varak 75 b Belge No: 102

Vech-i tahrîr risâle-i sâhih-i şer'îyye ve muceb tâstir mualla-ı sârih-i şer' oldur ki

Medine-i Manastır sâkinlerinden sâhibetü'l-hayrât ve'l-hâsenat...Hâtun ebните meclis-i şer'î şerif muhammedi ve mahfilden ahmedide muşârun-ileyhanın vakfı âtiye mütevellî nasb eyledüğü Halil Çelebi ibni el-Hac Mustafa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub silk-i mülkümde münselik olan emvâlinden yigirmi bin akçeye ifrâz ve kemâl imtiyâz ile sâir menâlimden mümtâz kılub hasbünallahu teâlâ ve hasenâtü'l-rûh resûlü'l-meâlî vakf habis idub şöyle şart iyledim ki meblâğ-ı merkûm her senede onu on bir buçuk hesabı üzere muâmele-i şer'îyye ve murâbaha-ı mer'îyye ile alâ'l-vech helâl istirbâh ve'l- (silik)olunub her senede hâsıl olan gaye madem ki nimet-i hayatla mütena'im olam müstâkille mutasarrıf olub kendi masrafıma sarf eyledim bade'l-evlad ve evladıma batnen ba'de batnın ve karına ba'de karın meşrûta ola iyaz ibâdu'llah evlad münkarız olduğu suretde medine-i mezbûr de vakı' camii' âtik imamı şart iyledim deyib meblâğ-ı merkume mevâni' kabzdan ariyye olduğu halde mevâli' mezbûr Halil Çelebiye teslim ve olduğu kabz ve teslim iyledim didikde vakf-ı muşârun-ileyhaya mezbûr meşrûhâsında bi'l muvâcehe ve'l-muşâfeha tasdik ve tahkîk ittikten sonra hâkim muvakki' kitâb-ı mustâtab tûbâ-leh Hasan Maba Hazretleri umûru evkâfda mevâkıf hilâfa vakıf ve ahval tesbilde mevâkı' ihtilafa ırak olduğu halde vakf-ı mezbûrun sıhhat-ı lüzümuna hükm muhakemelerin taâllüben vasıta refilerin tenmik idub vakf-ı sâhih ve lazım ve habs sarîh ve kaim olmağın minbad nakîz ve nakîs ve tebdiline ve tahrîf ve tağyir ve tahvilinde mahal oldu fe men bedellehu baîd mâ semî'ahu fî innemâ ismihi alellezine yübeddilüne inallehe semîun alîm ve ecrü'l-vakf âle'l-habibi'l-cevâdi'l-kerim inna hüvabbir-rahîm cezâ zâlik ve Hurrire Fi evâsıt-ı rebî'ü'l-âhir li-sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Kasım, Mehmed Kethüda, Ömer Hoca Karye-i Dalbeğli, Halil Çavuş, Hasan Çelebi ibn Osman.

Varak 75 b Belge No: 103

Budur ki Manastır kazasına tâbi' Çırnabuka nâm karye sükkânından İstobuko veled Baladuhçe Lahçe ve Yovan Velçe nâm zimmiler mahfil-i kazada bâisü'l-tahrîr Halil Çavuş mahzarında bi't-tavhim ikrâr takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûrde vakı' bir

tarafdan İstoban Derzi ve Yovan Velçe evleriyle ve târik ile mahdûd olan ev yerlerine mezbûr Halil Çavuşa yedi yüz elli akçeye bey'-i bat'-ı sâhih iylemegi temlik iyledi didiklerinde gıbbe't-tasdik kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Ali Çelebi ibn Ahmed, Hüseyin Yazıcı, Kaleşzade Hüseyin Çelebi, Ömer Ağa, Mustafa Ağa.

Varak 75 b Belge No: 104

Budur ki Mahmud Ağa câbisi Osman Çelebi bâisü'l-takrîr mütevellî el-Hac İbrahim mahzarında bin altmış dört senesinden yüz dört bin akçenin murâbahâsından yedi bin dokuz yüz yedi mütevellî mezbûra teslim iyledim didikde kayd şûd.

Varak 76 a Belge No: 105

Tahrîr risâle-i sâhih-i şer'îyye ve mucceb tastîr mualla sarîh-i şer'îyye oldur ki Medine-i Manastır sâkinlerinden sâhibetü'l-hayrat ve'l-hâsenat Kerime Hatun ibneti el-müvellâ el-merhûm el-mebrûr Şeyh Mahmud Efendi müftî meclis-i şer' şerîf muhammedi ve mahfil-i din-i ahmedi'de muşarun-ileyhanın vakfı âtiye mütevellî nasb iylediği Mehmed Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub silk-i mülkümde münselik olan emvâlimden altı bin akçeye ifrâz ve kemâl imtiyâz ile sâir menâlimden mümtâz kılub hasbetenallahî teâla ve hasenatü'l-rûh resûlu'l-meâli vakf-ı habs idub şöyle şart iyledim ki meblâğ-ı merkûm her senede onu on bir buçuk hesabı üzere muâmele-i şer'îyye ve murâbâha-ı mer'îyye ile alâ'l-vech helâl istirbâh istiklâl olunub beher sene hâsıl olan gaye mademki nimet-i hayatla mütena'im olam müstakile mutasarrıf olub kendi masarımına sarf eyleyim ve ba'dehû li-ebeveyn karındaşım mefahirü'l-kuzâtü'l-kirâm umdetü'l-vulâti'l-enâm sâhibü'l-fezâil ve'n-nevâfil ahsenü'l-ahlâk ve'l-hâsebil Şeyh Mehmed Efendi Hazretlerini ve evlâd ü evlâdını batnen ba'de batnın ve karna ba'de karn meşrûta ola iyaz ibâdullah teâlâ evladı munkarız olduğu suretde medine-i mezbûrda müezzin camii şerifinin imamı ve müezzinlerini 'ale's-seviyye tevzi' olunmak üzere şart iyledim deyüb meblâğ-ı merkûme mevani' kazbdan ariyye olduğu halde mütevellî-i mezbûr Mehmed Çelebi'ye teslim olduğu kabz ve teslim ittikten sonra vakf-ı muşarun-ileyhaya mütevellî-i mezbûr kelimat meşruhasında bi'l-vechle tasdik ve tahkîk ittikten sonra hakim mevaki-i kitâb mestutab tevabile ve Hasan Mab Hazretleri umur-ı evkâfda mevâkîf hilâfa ve ahvâl tesbilde mevâkî' ihtilâfa ırak olduğu halde vakf-ı mezbûrun sıhhat-ı lüzumuna hüküm mahkûmleri teallik ve hatır tenmik idub vakf-ı sahih-i ve lazım ve habs-ı sârh ve kâim olmagla minbad nâkız ve nâkız ve tebdiline ve tâhrif tayyar tâhviline mucella ve muhallâ oldu fe men bedellehü bade mâ semihu feinnemâ ismühu allelezine yübeddilüne innallahe semiün âlim ve ecrü'l-vakfete âle'l-habibi'l-cevâdi'l-kerim inna hüvabbir râhim câri zâlik. Hurrire Fi evâsıt-ı rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Kasım, Ömer Hoca an Karye-i Dalbeğli, Halil Çavuş, Hasan Çelebi ibn Osman.

Varak 76 a Belge No: 106

Medine-i Manastır sükkânından olub bundan akdem vefât ideb Beyzade Mustafa Ağanın Çelebi oğlu Mahmud Ağa tarafından isbât-ı vekâlet iden Mustafa bin ve medine-i mezbûrun muzâfâtından Siparı nâm karye ahalisi bi-isrihim meclis-i şer' hatır-ı lazımu't-tevkirede karye-i mezbûr civarında vakı' Rosutuna ve Mağrak ve Dihvan ve Tarnod nâm kurrâ ahâlisi mahzarlarında dâ'vayı ve takrîr-i kelâm idub mezbûrun kurrâ ahalisiyle mücavir olub müşâ' ve müşterek değil iken koyunları ve keçileri vesâir

hayvanatı ile sınırumuza tecavüz idub bağlarımıza ve mevrâlarımıza külli harab ittiklerinden gâyr-ı muşar ileyh Mahmud Ağa ile benimizde müşterek olan hitab için eşcârın kıta' idub külli tecavüz iderler ahaliyesinde mezbûrun kurrâ ahâlasine savb-ı şer'iden tenbih ve tescil ve suret-i yedimize 'ita olmasın talebi ideriz didiklerinden fi'l-vakı' mezbûrun kurrâ ahâlisi koyunları ve keçileri vesâir hayvanatı ile karye-i Sipari ahâlisinin sınırına tecavüz ve müdâhale ve zikr olunan... kat'-ı eşcâr itmemek üzere tenbih birle kayd sicil olundu.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Mahmud, Halil Çelebi, Hasan Bey, Ramazan Çelebi, Mehmed Kethüda.

Varak 76 a Belge No: 107

Budur ki merhûm mağfurun-leh Müfti Mahmud Efendi vakfından Parmunda Papuş zimmetinde olan bin akçeye merhûm mağfur mahdûm âli kadîrler izzetlü Şeyh Mehmed Efendi meblâğ-ı mezbûr alıb kabz itmeğle kayd sicil olundu.

Şuhûdü'l-hal

Kılıçzade Ahmed Çelebi, Papuş Hüseyin, Hüseyin Hoca, el-Hac Hızır Dellalzade, Hüseyin Bey.

Varak 76 a Belge No: 108

Budur ki Manastır muzâfâtından Birinci nâm karye sükkanından Yunak ve İstoban veledi Simon nâm karındaşlar mahfil-i kazada işbu sâhihetü'l-kitâb Mustafa Bey mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûrda vakı' bir taraftan Hüseyin Beyin eviyle ve tarafı Şalışaba Müşteri mezbûr mülki ile mahdûd bir bâb evi ve harman yerini mezbûr Mustafa Beyin bin yedi yüz elli akçe bey'-i bat'-ı sâhih ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mübî' mahdûd kıldık bade'l-yevm zikr olunan ev ile harman yeri mezbûr Mustafa Beyin mülki müşterasıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didiklerinde mukırran-ı mezbûranın vech-i meşrûh üzere câri olan ikrârın mezbûr Mustafa bi'l-muvâcehe tasdik idimki kayd sicil olundu fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Hasan bin Abdi, Neccar Mustafa, Neccar, Neccar Ahmed, Papuş Hüseyin, Muhzır Beşe, el-Hac Ahmed.

Varak 76 b Belge No: 109

Budur ki Çaba Hasan Bey vakıf eylediği otuz bin akçeye bâisü'l-tahrîr Sarrac Hasan Çelebiyi mütevellî nasb ve tâ'vin iylediği talebiyle kayd sicil olundu. Fi evâhir-i rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Mehmed Efendi ibn Ali Efendi, Mustafa Efendi el-Kazi, Mehmed Kethüda, el-Hac Ahmed el-Muhzır, İbrahim Çelebi.

Varak 76 b Belge No: 110

Budur ki Manastır mahallâtından Emir Mahallesi sükkanından olub bundan akdem vefât iden Dürbelizade Osman nâm müteveffânın sülbi sağır oğlu Kurd Ali sağire kızı Fatıma'nın kibel-i şer'den mansûb ve vasileri ve valideleri olan Kadriye binti Ahmed nâm Hâtun vesâyeti ve kendüsü asale ve müteveffâ-yı mezbûrun kebire kızı Ümmühan tarafından bey' âti'l-beyân nehc-i şer'i üzere isbât-ı vekâlet iden zevci İbrahim ibn Abdullah mahfil-i kazada işbu sâhibetü'l-kitâb Mustafa Beşe ibn Ali mahzarında asale ve vesâyâ ve vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idub müteveffâ-yı

mezbûrun düyûn müsbitesi kalub mahalle-i mezbûrede vakı‘ cevânib-i erbaâsı Patos Ahmed ve Simidi Sinan evleriyle vevakfı ile tarik-i âmm ile mahdûd bir bâb evi ve hayatı ve kıları ve odayı ve ahuru ve hayatı ve eşcâr-ı müsmire-i hâvî bağçeyi müştemil menzilinden gayrı düyûn icat ider şeyi kalmamagın hazurun deyn için için bey‘ olunmak lazım gelmegin mezâyide olunub ragabât-ı nâs münkatı‘ olduktan sonra mezbûr Mustafa Beşenin üzerinde üç bin beş yüz akçede hakkı karar ile karar idub ziyâdeye taleb olmamagın zıkr olunan menzil meblâğ-ı merkûm üç bin beş yüz akçeye mezbûr Mustafa bey‘-i bat-ı sâhih-i ile bey‘ ve temlik idub kabz-ı semen-i ma‘dûd teslim-i mübî‘-i mahdûd kıldım bade’l-yevm zıkr olunan menzil cem‘ tevâbi‘ ve levâhıkla mezbûr Mustafa Beşenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdîk şer‘ vicâhen kayd sicil olundu fi’l-tarihü’l-mezbûr.

Şuhûdü’l-hal

Fahrü’l-Kuzât Mehmed bin Mustafa Efendi, Mehmed Efendi ibn Ali Efendi, Gulam Şahi Bendü Bey, Mustafa Çelebi el-İmam, Batos Halil Neccar, Mustafa Sail Hasan, Sarraç Hasan Çelebi.

Varak 76 b Belge No: 111

Budur ki Manastır mahallâtından Sinan Beyli Mahallesi sükkanından işbu bâisü’l-kitâb el-Hac Hüseyin Dede mahfil-i kazada medine-i mezbûr sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Nazalcı Hüseyin Beyin zevci-i metrükesi Aişe binti Abdullah nâm Hâtun mahzarında dâ‘va ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrda vakı‘ bir taraftan Hüseyin Bey mülki ve bir taraftan Nalband Osman mülki ve Mescid-i Şerife vakfı olan hane ile mahdûd menzil bundan akdem vefât Mustafa Beşe Eflah Voyvodadan iştirâ‘ olunmuş mülki olub bade’l-vefât sülbi oğulları Abdülkerim ve Ali ve Abidin ve sülbiye kızı Kadriye ve zevci-i metrükesi münhasır oldukda mezbûrun varisleri zıkr olunan menzil bana iki bin akçeye bey‘-i bat‘ bey‘ ve kabz-ı semen idub mülkiyet üzere mutasarrıf iken mezbûr Aişe zabt ve tasarrufuma mânidir suâl olunub kâsr-ı yed ittirilmesin talebi derim didikde gıbbe’l-suâl mezbûre Aişe cevânibinde zıkr olunan menzil zevcim müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin Beyin mülkü olub mezbûr Mustafa Beşe karındaşı olmağla âidiyyet tarikiyle iskân itmiştir deyü mezbûr Mustafa Beşe mülki olduğuna münkir olacak müdde-i mezbûr Hüseyin Dededen dâ‘vası mutâbık beyyine taleb olundukda üdul-u müsliminden Hüseyin bin Ahmed ve Ömer Çelebi nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde hazirun bi’l-meclis olub gıbbe’l-istintâk edâ-yı şehâded şer‘iyye iylediler ki müteveffâ Mustafa Beşe hâl-i hayatında zıkr olunan menzil Eflah Voyvoda dimekle mâ‘ruf Mehmed Beyden iştirâ‘ idub müddet-i hayatında mutasarrıf olub vefâtından sonra veresesi mezbûrun zıkr olunan menzil müdde-i mezbûr Hüseyin Dedeye iki bin akçeye bey‘ idub bu vech üzere mülki olduğunu biliriz deyü hususa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet eylediklerinden sonra kayd şûd.

Şuhûdü’l-hal

Osman Bey Gulam-ı Şahi, Şatır İbrahim Çelebi, Şeyh Mustafa Efendi, Hasan Bey, Ramazan Çelebi, Zekkarzade Mahmud Çelebi, Mehmed Kethüda.

Varak 76 b Belge No: 112

Budur ki Manastır sükkanından işbu sâhihetü’l-kitâb Hüseyin bin Feridun nâm kimesne mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idub medine-i mezbûr muzâfâtından Bistiracı nâm karyede vakı‘ nehr-i câri üzerine mevzu‘ ve dâir âsiyâba mutasarrıf olan el-Hac Ebubekir fevt olunub evladından kimesnesi kalmayub zıkr olunan âsiyâb harabe müşerref olub müstehâk tabu oldukda karye-i mezbûr sipahileri olan Mustafa Bey ve

Mehmed Bey Rasim Çavuş beniden alıb hâlâ yedimde olan tapunâme-i mezbûran sipahilerin hâmleriyle mahtûm ve imzalarıyla memzu tapunâmedir mucebince li-ecli'l-istihkâm kibel-i şer'iden dâhi temessük taleb iderim didikde fi'l-vakı' mezbûr Hüseyin'in yedinde olan tapunâmesine nazar olundukda mezbûran Mustafa Bey ve Mehmed Bey hamileri mahtûm ve imzalarıyla memzu takririn mutâbık tapunâmesi bulmağın bir tapunâme kibel-i şer'iden li-ecli'l-istihkâm zikr olunan değirmen yeri mezbûr Hüseyin'in yerinde olan tapunâme mucebince tasarruf itmek üzere kayd sicil olundu fi'l-târih-i mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Hüseyin Bey, Mehmed Kethüda, Ramazan Çelebi, Halil Çelebi ibn el-Hac Mustafa, Çelebi Süleyman, Yusuf Beşe.

Varak 76 b Belge No: 113

Budur ki Manastır sükkanından Dimo nâm zimmi mahfil-i kazada bâisü'l-tahrîr David nam zimmi mahzarında takrîr-i kelâm idub hâlâ mezbûr Davidin yedinde olan buçuk gurus benim mülkimden sereka olunmuştur deyü dâ'va idub gelen mesûliyet kısmından olmağla isbât-ı kadir olmayıb yemin teklif ittikde zikr olunan gurus meri' mezbûrdan sereka itmedüğüne yemin-i billahi'l ittikten sonra mâ'ruzadan mâni' birle kayd şûd.

Varak 77 a Belge No: 114

Budur ki medine-i Manastır mahallâtından Kasım Çelebi Mahallesi sâkinlerinden işbu sâhibetü'l-kitâb Sahime binti nâm Hâtun mahfil-i kazada medine-i mezbûr Yahudilerinden Avram ve Musa veledi Davud nâm karındaşları ihzâr ve muvâcehelerinde takrîr-i dâ'va idub mezbûrenin babaları hâlik mezbûr Davud zimmetinde bin iki yüz akçe hakkım olub muhalefatına vazî' yed iden oğulları mezbûrenden taleb iderim suâl olunub aliverilmek matlubumdur didikde gibbe's-suâl ve ve'l-inkâr ve âkibü'l-eşhad ûdul-u müsliminden Halil Bey Gulam Şahi ve Papuş Piri nâm kimesneler li'ecli's-şehâde hazırın bi'l-meclis olub gibbe'l-şehâded şer'iyye iyledilerki müdde-i mezbûrenin mülki mezbûr Davud zimmetinde bin iki yüz akçe hibe olduğunu biliriz ve bu hususa şâhidleriz şehâdet dâhi ideriz deyü vech-i muharrer üzere edâ-yı şehâdet-i şer'iyye iylediklerinde bade riayet şerayatı'l-kabul şehâdetleri hin-i kabulde vakı' olduktan sonra bade'l-tahlîf edâsına tenbih birle kayd şûd. Fi evâhir-i rebî 'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn.

Şuhûdü'l-hal

Kocabeyzade Hasan Çelebi, Tüfenkçi Hasan, Hüseyin Ağa Gulam Şahi, Sarı Bey, Mehmed Kethüda, Mahsar el-Hac Ahmed.

Varak 77 a Belge No: 115

Budur ki medine-i Manastır Voyvodası olan el-Hac Beyram Ağa meclis-i şer'-i hatırı'l-lazımü't-tevkirede medine-i mezbûr sükkanından işbu sâhihetü'l-kitâb Gulam Şahi Zülfikar Bey mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub medine-i mezbûr mahallâtından Yakub Bey Mahallesi sükkanından olub bundan akdem harami eşkıyası katl iden Kazakçı Ali Beşe'nin varisi olmayub muhallafatı beytü'l-mala aid olmağın mahalle-i merkûmada vakı' bir taraftan Katib Hüseyin Bey ve bir taraftan Safur Hâtun evleriyle ve müşteri' mezbûr mülkiyle ve tarîk-i âmm ile mahdûd olan bir bâb evi bağçesiyle mezbûr Zülfikar Bey dört yüz akçeye bey'-i bat' sâhih ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mübî' mahdûd kıldım bade'l-yevm zikr olunan

menzil-i mezbûrun mülki müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk kayd şûd. Fi'l-selh rebî 'ü'l-âhir.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Akrân Ağazade Mustafa Ağa, Fahrü'l-Emâsil Çavuşzade Ali Ağa, Fahrü'l-Hatib Mahmud Çelebi, el-Hac Kasım, Mustafa Sipahi, Mehmed Çelebi Nabi Çavuşzade.

Varak 77 a Belge No: 116

Gurre-i gârrâ-i cemâdi'l-ûlâ li-sene hamsin ve isneteyn ve elf veka'at fi yevmi'l-erba Allahümme bârik lenâ

Budur ki medine-i Manastır voyvodası olan el-Hac Beyram Ağa mahfil-i kazada bâisü'l-tahrîr Mühtesib Osman ve Derviş muvâcehelerinde takrîr-i kelâm idub bin altmış dört senesinin ihtisabı mezbûrlere der-uhde olunub senevisi yetmiş sekiz bin akçe olmağla meblâğ-ı mezbûr yedlerinden tamamı alub kabz idub zimmetlerinde bir akçe bakî kalmadı didikde gıbbe't-tasdîk kayd sicil olundu.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Mahmud, Hüseyin Çavuş, Halis Bey, Mehmed Kethüda, el-Hac Hızır Dellalzade.

Varak 77 a Belge No: 117

An mâl-ı vakf Lahi Efendi der-zimmet Mehmed ibn Hüseyin asıl mal 200 kefil-i bi'l-mâl Hüseyin bin Debbağ Hızır.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Çelebi, Hüseyin Bey, Ali Efendi el-Katib,zade Osman Çelebi.

Varak 77 a Belge No: 118

Budur ki medine-i Manastır sükkanından işbu sâhibü'l-kitâb el-Hac İbrahim Çelebi ibn el-Hac Cesi nâm kimesne mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idub medine-i mezbûr sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Pervizzade Ahmed'in sağire kızı Hadice hâlâ hücremde ve tâht-ı tertibimde olub nafaka ve kisveye eşid ihtiyaç ile muhtaçdır babası müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl iden emvâl ve erzâkından emvâl ve erzâkından nafaka ve takdir olunmasın talebi derim didikde fi'l-vakı babası müteveffâ-yı mezbûrdan intikal eden emvâl ve erzâkından sağire-i mezbûrenin nafaka ve kisvesi için tarih-i kitâbdan beher yevm üç akçe nafaka takdir olunub istidâneye ve vakt-ı zaferde rücû' kıbel-i şer'den izin ve icâret virilmegin kayd sicil olunur. Fi yevmi's-selase min şehr-i cemaziye'l-evvel hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Bey, Halil Çelebi el-Hac Mustafa, Mehmed Kethüda, Hasan ibn Feridun, Hüseyin ibn Perişah, el-Hac Mahzar el-Hac Ahmed.

Varak 77 a Belge No: 119

Ed-dayn el-Hac Turgud el-medyûn Cevdar Mihiri ed-deyn âliyye beş yüz elli akçe sebt-i bâ-karâra hükmü'l-edâe sellemü'l mühtesebü'l tahsil fi'l-târihü'l-mezbûr.

Varak 77 a Belge No: 120

An mâl-ı vakf Müslimüd bin Hoca der-zimmet Mahmud Yazıcı Mütevellî vakf-ı mezbûr asıl mal 1180

Meblâğ-ı mezkûr için Evsah Sipahi kefil olub ve medyûn merkûm sakın olduğu Emir Mahallesinde olan mülkidaren kefil merkûm sipahi rehin ve vazi' iylediği kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Mehmed Kethüda, Halis Bey, Mehmed Yazıcı, Muhzır Hasan.

Varak 77 b Belge No: 121

Budur ki medine-i Manastır sükkânından olub bundan akdem vefât iden Sarraç Ali'nin verâseti validesi Aişe Hâtuna intikal ittikden sonra mezbûr Aişe Hâtun mahfil-i kazada bâisü'l-tahrîr Sarraç Mahmud Çelebi mahzarında takrîr-i kelâm idub oğlum müteveffâ-yı mezbûrun düyun müstebisi kalmagın Sarraç hanesinde vakı' bir taraftan Sarraç Hüseyin Çelebi ve bir taraftan Sarraç Halil dükkânlarıyla mahdûd bir bâb dükkânı mezbûr Mahmud Çelebiye bin yedi yüz akçeye bey' ve kabz-ı semen idub müteveffâ-ı mezbûrun Mahmud Ağa vakfına bin akçe ve Çavuş Ali vakfına yedi yüz akçe deynine edâ-yı teslim eyledim bade'l-yevm zıkr olunan dükkân mezbûr Mahmud Çelebi Bey mülk-i müşterâsıdır didikde kayd şûd. Fi evâil-i cemaziye'l-evvel sene hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzât Mustafa Efendi, Yazıcızade Ahmed Efendi, Hasan Bey, Mehmed Kethüda, el-Hac Osman Ağa Voyvod, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 77 b Belge No: 122

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi' Kanatlar nâm karyeden olub bundan akdem vefât iden Ömer ibn Ahmed nâm mütevaffânın sülbiye sağıre kızı Aişe nâm sağırenin babası mütevaffâ-yı mezbûrdan irsi şer'ile intikâl iden emlâkı ve erzâkın zabt ve hıfz ve tesviye-i umûruna vasiden lâzım ve mühim olmağın işbu sâhibü'l-kitâb Amime Efendi el-hatib emir vesayete vechle sezâ-vâr olmağın kibel-i şer'iden vasi nasb ve tâ'vin olunub olduğu vasiyet-i merkûmaya kabul ve hizmet-i lâzimesin ikâmeti müteahhid oldukdan sonra kayd şûd.

Varak 77 b Belge No: 123

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi' Kanatlar nâm karyeden olub bundan akdem vefât iden Ömer bin Ahmed Eimmi işbu hâfızü'l-kitâb Memi Hocamahfil-i kazada takrîr-i kelâm idub mütevaffâ-yı mezbûr Ömerin sülbiye sağıre kızı Aişenin benden gayr nikâha kâdir velisi olmamağın sağıre-i mezbûreye velayetim hâsebiyle iki bin akçe mihr-i muaccele üzerine işbu meclis-i şer'ide hazır olan şuhud mahzarında sülbi oğlum Murtazaya inkâh ve tezvic idub ve velayetim hasebiyle oğlum Murtaza için kabul iyledim didikden sonra kayd sicil olundu. Fi evâil-i cemaziye'l-evvel sene hamsin ve isneten ve elf.

Fahrü'l-Kuzâtü'l-Kirâm Derviş Mehmed Efendi, Fahrü'l-Çüyüş Haşim Efendizade Kemal ed-deyn Efendi, Hasan Efendi al-Hatib, Hasan Bey, Halil Çelebi ibn el-Hac Mustafa, Mehmed Kethüda Emin Mahal, Zülfikar Kethüda, Hasan Çelebi tabi Musli Ağa, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 77 b Belge No: 124

Budur ki Faraşzade Mehmed Efendi'nin vekili olan Hasan Çelebi ibn Osman Hoca bâisü'l-tahrîr mütevaffâ Nalbant Ali'nin eytâmına vasî olan Sarraç Musli Çelebi mahzarında ikrâr ve itirâf idub müvekkilem mezbûrun mütevaffâ Nalbant Ali

zimmetinde olan iki bin akçeye vekâletim hasebiyle vasî mezbûr yedinden tamamen alub kabz iyledim didikde ikrârı kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Halis Efendi el-İmam, Halil Efendi el-İmam, Ali Efendi el-İmam, Sarraç Mahmud Çelebi, Mehmed Kethüda, Halis Bey.

Varak 77 b Belge No: 125

Budur ki Mahmud Ağa mütevellisi el-Hac İbrahim Çelebi bâisü'l-kitâb el-Hac Sinanzade Halil Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub bundan akdem vefât iden Sarraç Ali zimmetinde mâl-ı vakıfdan bin akçe olub mezbûr Halil Efendi'ye kefalet isnâd olunmagn fidden-i yemin meblâğ-ı mezbûr bin akçeye mezbûr Halil Efendi'den mâl-ı vakıf için tamamı alub kabz eyledim didigi ikrârı gibbe't-tasdîk kayd şûd.

Varak 77 b Belge No: 126

Budur ki Hamamcı Osman nâm kimesnenin sağır oğlu Ali validesi Aişenin taht-ı tertibinde olmagın kibel-i şer'iden yevmi iki akçe nafaka takdir olunub istidâneye ve hin-i zaferde rücû' izin virilmegin kayd şûd. Fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Varak 77 b Belge No: 127

Ed-deyn el-Hac Mustafa Boyacı ve el-medyun İbrahim Yazıcı ed-dayn aliye dokuz yüz altmış akçedir sebt-i bâ karâra ve hükmü'l-edâe.

Varak 77 b Belge No: 128

Budur ki Manastır mahallatından Yakub Bey Mahallesi sükkanından olub bundan akdem vefât iden Kiraz Yusuf'un verâseti karındaşı oğlu Musli ibn Ali'ye münhasır olduktan sonra mezbûr Musli mahfil-i kazada bâisü'l-tahrîr Cabi Süleyman mahzarında ikrâr ve itirâf idub mevrûsüm olan mütevaffâ-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrda vakı' cevânib-i erbaâsı Dellal Murad ve Kahveci Hasan evleriyle mahdûd bir bâb evi ve odayı ve kıları ve hayatı ve sundurmayı ve bağçeyi ve firunu müştemil menzili mezbûr Süleyman'a üç bin iki yüz akçeye bey' idub kabz-ı semen ve teslim-i mübî' kıldım didikde gibbe't-tasdîk kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Yazıcızade Ahmed Efendi, Sarraç Musli, Mehmed Kethüda, Kara Hasan ve Muharrere Hasan.

Varak 77 b Belge No: 128

Budur ki Manastır muzafatından Otacar nâm karye sükkanından Milay veled Müttecid nâm zimmi mahfil-i kazada bâisü'l-tahrîr Kosta Ustavcı ve karındaşı Muyan mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûrda vakı' cevânib-i erbaâsı Vukoyan ve Vuko Kirko ve Vidan ile Daraidir tarlasıyla mahdûd olan tahminen beş çapalık bir kıta' bağçe mezbûrane bin iki yüz akçeye bey'-i bat' ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen ve teslim-i mübî' kıldım didikde ikrârın bi'l-tasdîk kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Bazu Bey Gulam Şahi, Muhzır Hasan, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed, Ömer.

Varak 78 a Belge No: 129

Yâ fettâh yâ rezzâk iftâh lenâ hayrel bâb yâ müfettihi-el ebvâb

Budur ki medine-i Manastır sükkanından olup bundan akdem vefât iden Benefşazade el-Hac Ahmed'in karındaşı kızı Aişe binti el-Hac Bali nâm Hâtun tarafından nehc-i şer'î üzere isbât iden zevci Mustafa Çelebi ibn Sefer nâm kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun vakfına müteveli olup vefât iden Hocazade Halil Çelebi'nin sülbi oğlu İbrahim Çelebi mahzarında dâ'va ve takdir-i kelâm idub müvekkilem mezbûr Ömer el-Hac Ahmed hâl-i hayatında müvekkilem mezbûr Aişe ile sülbi kızı olup vefât iden Saliha Hâtun yetmiş bin akçe vakf idub nemasini ale't-tesviye mezbûr şart idub meblâğ-ı mezkûr mürûr-ı eyyâmıla otuz akçeye tenzîl olunmagla müteveli mezbûr Halil Çelebi vefatına değin on dört bin akçenin nemasını müvekkilem mezbûreye beher sene edâ ve teslim iderken vefât itmegle oğlu mezbûr İbrahim Çelebi mâl-ı vakfı virmede tallûl ider suâl olunub aliverilemesin talebi derim didikde gıbbe's-suâl mezbûre İbrahim Çelebi cevânibinde fi'l-vakı' babam mütevaffâ-yı mezbûr hâl-i sıhhâtinde el-Hac Ahmed vakfından otuz bin akçe re's-i mal istirbâh idub vefât ittikde meblâğ-ı mezkûrun on altı bin akçesi vakıf-ı mezbûrun sülbiye kızı mezbûr Saliha'nın Sadriye oğlu Halim Çelebi'ye teslim eyledim vakf-ı mezbûr el-Hac Ahmed'in karındaşı kızı mezbûr Aişe'ye kendüye kızları ile ale't-tesviye vakf-ı ve şart iylediği malumum degildir didikde müdde-i mezbûrden dâ'vasına mutabık beyyine taleb olundukda ûdul-u müsliminden el-Hac Mahmud ve Beyram Çelebi ibn Kasım nâm kimesneler li-ecli'şehâde hazıran bi'l-meclis olup gıbbe't-istintâk edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediler ki vakıf mezbûr el-Hac Ahmed vakf iylediği meblâğ-ı merkûmun kendi kızı ile karındaşı kızı mezbûr Aişe vakf ve şart idub meblâğ-ı mezkûr otuz bin akçeye tenzîl olundukda on dört bin akçenin neması mezbûr Aişe'ye teslim olduğunu biliruz ve bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz edâ-yı şehâdet-i şer'îye iylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hin-i kabulde vakı' olduktan sonra kayd sicil olundu. Fi evâsıt-ı rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Hüseyin Bey, Ramazan Çelebi, Mehmed Kethüda, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 78 a Belge No: 130

Budur ki medine-i Manastır sükkanından olup bundan akdem vefât iden Mehmed Beşe'nin sülbiyye kızı olup vefât iden Fatıma Hâtun'un sadriyye kızı Hatice Hâtun ebnite Osman Çelebi nâm Hâtun tarafından ikrâr sulh âti'l-beyân nehc-i şer'î üzere isbât-ı vekâlet iden zevci Mehmed bin el-Hac Hoca mahfil-i kazada mütevaffâ-yı mezbûrun sülbiye oğlu işbu sâhibü'l-kitâb Osman Beşe mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idub müvekkilem mezbûrenin validesi Fatıma Hâtun'un zevci Şehsuvar Çelebi vefât ittikde mihr-i müecceli olan dört bin akçeye babası mezbûr Mehmed Beşe kabz idub vefât ittikde muhallefatı oğlu mezbûr Osman Beşe'ye münhâsıra olmanın meblâğ-ı mezkûrun mezbûr Osman Beşe'den taleb eyledüğümde benimizde münazaat-ı kesine ve muhâsamât-ı şedide vakı' oldukda mâbeynimiz müslihün tavassut idub vesâtet müslihun ile bin beş yüz nakd-i râyic fi'l-vakt-ı fiddı akçeye sulh olup ve bedel-i sulh olan meblâğ-ı mezkûr bin beş yüz akçeye mezbûr Osman Beşe'den alub kabz idub meblâğ-ı mezbûr dört bin akçenin nizâmından mezbûr Osman Beşe'nin zimmetinde ibrâ-i iskât idub hususa mezbûr müteallik mezbûr Osman Beşe ile dâ'va ve nizâmız kalmadı bade'l-yevm dâ'va sudûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmu' ve makbul olunmaya didikde mukırr-ı mezbûrun bi'l-vekâle sudur iden ikrârın mezbûr Osman Beşe bi'l-muvâcehe ve bi'l-müşâ-hede tasdîk ve tahkîk ittikden sonra kayd sicil olundu fi'l-târihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Esbân Ömer Çavuş, Fahrü'l-Akrân Bendü Bey, Gulam Şahi Ahmed Ağa, Halil ibn el-Hac Mustafa, Halis Bey, Zekkar Dede ve Oğlu Mahmud.

Varak 78 a Belge No: 131

Budur ki medine-i Manastır mahallâtından Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Ali bin Hasan nâm müteveffanın sülbi kızı Fatıma nâm baliğ buluğana muatarif olub mahfil-i kazada işbu bâisü'l-kitâb Abden Sipahi mahzarında bi-t-taviha ikrâr ve itirâf idub mahalle-i mezbûrde vakı' bir taraftan Bıçakçı Mehmed ve Debbağ Mehmed ve Çolak Hasan ve Yusuf Subaşı mülkleriyle ve tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb evi ve sundurması ve eşcâr-ı müsmireye hâvî ve bağçeye ve mai câri müstemil babam mütevaffâ-yı mezbûrde intikâl iden menzil-i mezbûr iden Abden Sipahi'ye üç bin dörd yüz nakd-i râyiç fi'l-vakt-ı fiddi akçeye bey'-i bat'-ı sâhih-i ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen ma'dûd ve teslim-i mübî' mahdûd kıldım didikde gibbe't-tasdîk kayd şûd. Fi evâhir-i rebî'ü'l-âhir sene hamsib ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Bıçakçı Mehmed, Semere Ali, Semere Derviş, Ali Nalbant, Dündarzade Osman Çelebi, Hasan Bey, el-Hac Arslan.

Varak 78 b Belge No: 132

Budur ki medine-i Manastır sükkanından olub bundan akdem vefât iden Zülfi Beyzade Mahmud Ağa'nın sülbi sağır oğlu Ahmed Ağa'nın kıbel-ı şer'iden mansub vasi ve validesi fahrü'l-muhâdderat Aişe Hâtun ebnite Mehmed Ağa tarafından ikrâra(...) vekil olub el-Hac Mahmud ve Mehmed Kethûda şehâdetleri ile şer'i vekâlet-i sâbite olan Hüseyin Bey mahfil-i kazada müvekkili muşarun-ileyha zevci işbu hafizü'l-kitâb fahrü'l-emâil ve'l-akrân Ömer Ağa mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idub müvekkilem muşarun ileyha bin elli altı senesinden bin altmış beş mart-ı ibtidâsına gelince sağır mezbûrun babasından intikâl iden çiftlikleri ve zeameti mahsulatını ahz u kabz ve harac ve sarf taraftan zevci Ömer Ağa'ya vekil nasb idub olduğu vekâleti hasebiyle sağır mezbûrun çiftlikleri ve zeameti mahsulatını ahz u kabz idub cebelülerine ve zeameti sulhuna vesâir levâzımına harac-ı sarf idub ahâlisinde sinîn-i sâbıkada ahz u kabz ve harac-ı sarf iylediği mahsulatı hesab idub bade'l-hesâb zimmetinde bir akçe ve bir habbe zuhur itmeyub hususu mezbûra için mezbûr Ömer Ağa'nın zimmetini ibrâ ve iskât iyledi didikde mukırr-ı mezbûrun vech-i muhârrer üzere câri olan ikrârın muma ileyh Ömer Ağa bi'l-muvâcehe tasdîk ve tahkîk ittikten sonra kayd şûd. Fi evâhir-i rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Ağazade Mustafa Ağa, Mevali Efendi, el-Hac İbrahim el-Müteveli, Halil Çavuş, el-Hac Arslan, Mehmed ibn el-Hac Hoca, Ali Çelebi ibn Ahmed.

Varak 78 b Belge No: 133

Budur ki Manastır mahallâtından Kasım Çelebi Mahallesi sâkinlerinden Refiye binti Ömer nâm Hâtun mahfil-i kazada zevci mutallâka işbu sâhibü'l-kitâb İbrahim Çelebi mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm mezbûr İbrahim Çelebi ile mihr-i muaccelim ve iddet-i nafakam üzerine muhâlea eylediğimizde bir buhası sade ve hamam gömleği ve bir orta makrumesi ve bir kürdiye yerinde kalmışdır suâl olunub alıverilemesin talebi iderim didikde gibbe's-suâl mezbûr İbrahim Çelebi cevânibinde zikr olunan eşya muhâlea dâhildir hususu mezbûre için mezbûreye yemin teklif olsun didikde fi'l-vakı' mezbûreye zikr olunan eşya üzerine muhâlea itmedüğümüz yemin teklif olundukda yeminden nükûl itmegin mâ'ruzadan manî birle kayd şûd fi'l-târihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Mustafa Efendi, Kocabeyzade Mehmed Çelebi, Derviş Çelebi El-İmam, Ömer Çavuş Mahalle Kasım Çelebi, Papuş Piri, Elekçi Mustafa, Sarraç(....)Çelebi.

Varak 78 b Belge No: 134

Budur ki Keleşina nâm karyeden olub bundan akdem vefât iden Ali'nin validesi nâm Hâtun bâisü'l-tahrîr Halil Efendi mahzarında Çavuş Ali vakfından oğlum mütevaiffâ-yı Ali zimmetinde elli gurus olub meblâğ-ı mezbûr ile Firuz Mahallesinde vakı' malumu'l-hudûd menzili ve bir icra beyinde vakı' dükkânı iştirâ idub ve meblâğ-ı mezkûr için zikr olunan menzil ile dükkân rehin vaz' olunmuşdur didikde ikrârı gıbbe't-tasdîk kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Ahmed Efendi, Mehmed Kethüda, Mesun İbrahim Çelebi.

Varak 78 b Belge No: 135

Bâlâda mestur olan mezbur Hâtun Mahmud Ağa mütevellisi el-Hac İbrahim mahzarında oğlum mezbûr Ali'nin zimmetinde bin akçe mâl-ı vakf vardır ikrârı kayd şûd.

Varak 78 b Belge No: 136

Budur ki Ömer Ağa imamı ve hatibi olan Ebubekir Efendi bir müsâlih için sefer itmeyle birine Ahmed Halife nâm kimesneye vekil ve menâb-ı nâib nasb olduğu hidmet-i merkûma edâ-yı müteahhid olduktan sonra kayd şûd. Fi evâhir rebî'ü'l-âhir.

Varak 78 b Belge No: 137

Budur ki Rosutna nâm karyeden Nikola veled Mitro ve İstoban ve Mitro Gorgi ve Nikola sâbık bâisü'l-kitâb fahrü'l-emasil Musli Ağa mahzarında muşarun ileyhın karye-i mezbûr ahâlisi zimmetinde üç bin dokuz yüz yigirmi akçesi olduğuna itirâf iylediklerinde gıbbe't-tasdîk kayd sicil edâ olundu. Fi gurre-i (.....)

Şuhûdü'l-hal

Mehmed Ağa Gulam-ı Şahi, Abdi Ağa Gulam-ı Şahi, Hasan Hovace, Zekkarr Dede ve Oğlu(.....).

Varak 78 b Belge No: 138

Budur ki medine-i Manastır sükkanından bâisü'l-kitâb el-Hac Ahmed Efendi'nin müteveffâ Bakkal el-Hac Hasan ile Halil zimmetinde bir defa' üç bin akçe ve bir defa' bin otuz akçe ve bakkal bahasından iki yüz kırk akçe hakkı olub bade'l-vefât el-Hac Hasan'ın zimmetinde kaldığına ûdul-u misliminden Hasan Çelebi (....) ve el-Hac Arslan ve Ali Efendi el-İmam Bakkal Halil vech-i muharrer üzere bir defa' üç bin ve bir defa' bin altı yüz ve bakkal bahasından iki yüz kırk akçe hakkı olduğuna her biri şehâdet-i şer' iyye iylediklerinde şehâdetleri hin-i kabulde vakı' olduktan sonra bade'l-tahlif edâsına birle kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Efendi el-Hatib, Hüseyin Bey, Emin Mühkem Mehmed Kethüda, Zekkarzade Mahmud Çelebi, Mahzar el-Hac Ahmed.

Varak 79 a Belge No: 139

Ed-dayn Salih ibn Asi el-medyun Musli ibn Ahmed ed-deyn âliyye iki yüz kırk akçedir sebt-i bâ karâra ve hükmü'l-edâe ve sellemü'l-muhtesebü'l-tahlisiye fi'l-tarihü'l-mezbûr

Varak 79 a Belge No: 140

Yâ fettâh yâ rezzâk

Budur ki medine-i Manastır mahallâtından İne Bey Mahallesi sâkinlerinden Fatıma binti Mustafa nâm Hâtun mahfil-i kazada zevci mutallakâ işbu bâisü'l-kitâb Derviş Bezici mahzarına bi't-tav ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mezbûr Derviş bundan akdem beni mutallakâ iyledikde zimmetinde takrîr olan iki bin akçe mihr-i muaccelim ve iddet-i nafakamı talebi dâ'va üzere iken mabeynimde münazaat keşide ve muhâsamet şedide vakı' olmuşdu el-hâletü hâzihi müslihûn masalihûn tavassut el-sulh seyyidü'l-hükkâm.....imâl olub mezbûr Derviş yedi yüz nakd akçeye sulh idub ve bedel-i sulh olan meblâğ-ı merkûme mezbûrdur Derviş yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl alub kabz eyledim hususa mezbûr içü mezbûr Dervişin zimmetine ibrâ' ve iskât iyledim bade'l-yevm ba vech dâ'va sudur iderse inde'l-hükkâmü'l-kirâm mesmû' mâkbul olmaya didikde mukırr-ı mezbûrenin ittikten sonra kayd şûd. Fi evâsıt-ı cemaziye'l-evvel sene hamsin ve isnetyen ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Mahmud Efendi ibn İbrahim Efendi, Hasan Bey Gulam-ı Şahi, Halil Çelebi, Emir el-Hac Mustafa, Mahs Derviş, Hasan, Zülfikar Bey Gulam-ı Şahi.

Varak 79 a Belge No: 141

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden Fatıma binti Ferhad nâm Hâtun mahfil-i kazada zevci mutallakâ olan Kiraz İdris mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub mezbûr İdris beni mutallak itmeyle zimmetinde takrîr olan bin iki yüz akçe mihrimi virmede taallül ider suâl olunub aliverilmesin talebi derim didikde gıbbe's-suâl mezbûr İdris mezbûreye mutallaka ittigini münkir oluncak müdde-i mezbûrden dâ'vasına mutabık beni taleb olundukda Mustafa bin Hayrullah ve fahrü'l-Muhadderat Fatıma Hâtun ebnete İbrahim Bey ve Hadice Hâtun ebnete Ahmed Çelebi nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hazirun bi'l-meclis olub mezbûr Fatıma'ya bizim huzurumuzda mutallaka iyledi ve zimmetinde bin iki yüz akçe mihri oldugu dâhi biliruz ve bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dâhi ideriz deyü vech-i muharrer üzere her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iyledikde gıbbe raiyyeti's-şerâyit kabul şehâdetleri hin-i kabulde vakı' olduktan sonra mezbûr Fatıma'nın miri olan bin iki yüz akçeye defa' teslim tebeyyün birle kayd şûd. Fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Emâsil Havaszade Ali Ağa, Osman Çavuş, Fahrü'l-Akrân Ömer Ağa, Molla Efendi, Hasan Bey.

Varak 79 a Belge No: 142

Budur ki Firuz Bey Mahallesi vakfı akçelerinin mütevellisi Sandıkçı Mustafa Çelebi bâisü'l-tahrîr Sabuncu Guruya Nikola mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mâl-ı vakıfdan mezbûr Guruyu üzerinde iki yüz akçe olmagla tevliyetim hasebiyle meblâğ-ı mezkûr iki yüz akçeye yedinden tamam olub kabz iyledim didikde ikrârı kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Sinanzade Halil Efendi, Hasan Hoca, Helvacı Musli Çelebi, Ahmed bin Bakkal, Hatıvzade İbrahim Çelebi.

Varak 79 a Belge No: 143

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden Ümmügülsüm binti Ahmed nâm Hâtun meclis-i şer' hatırı'l-lazımü't-tevkirede medine-i mezbûr mahallâtından Yakub Bey mahallesi sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb Kudred nâm kimesne mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub mezbûr Kudred mahalle-i merkûmda vakı' malumu'l-hudûd babamdan müntakıl mülk-i menzili bilâ vech şer'i zabt ve tasarruf ider suâl olunub kasr-ı ittirir yemin taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Kudred bi'l-mukâbele cevânibinde mezbûr Ümmügülsüm târih-i kitâbdan altı sene mukaddem zikr olunan menzili bey' ve kabz-ı semen tarafından zevci olub gaybına bi'l-meclis olan Hasan nâm kimesneye vekil idub ol dâhi vekâleti hasebiyle menzil merkûma Hızır nâm kimesneye bin dokuz yüz akçeye bey' ve kabz-ı semen idub bade mezbûr Hızır mâruz'z-zikr menzil iki bin altmış akçeye bana bey' ve kabz-ı semen iyledi didikde mezbûr Ümmügülsüm asıl tevekkül münkir olıcak mezbûr Kudredî'n asıl tevekkül şâhidleri kusur bulunmayub mezbûr Ümmügülsüm zikr olunan menzili bey' ve kabz-ı semen zevci Hasan'ı vekil itmedigine yemin teklif iyledikde mezbûr Ümmügülsüm refi' yeminden ...itmeğin ma'ruzadan mani' olunub ve zikr olunan menzil kemâ-fî alsın mezbûr Kudred'in tasarrufunda olmak üzere kayd şûd fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Efendi el-İmam, Halil Çelebi ibn el-Hac Mustafa, Nalbant Ali, Ramazan el-Müezzin, Mahmud Çelebi el-Hatib, Marakürzade Hasan.

Varak 79 a Belge No: 144

An mâl-ı Kuyucuzade Musli Ağa

Der-zimmet Karye-i Dragos

Nikola Mihla, İlha Kefid, Dimo Todor, Kalso Kefid, Yovan İvinal, İndo İvinal, Yovan Naso, Minho Tarho, Aklako Miladin, Bahid Kuso, Rus Kirgo, Ban Nikola, Muyad Yovan, Riho Kitgo, Rado Simo, Avram Mira

Asıl mal 14000

Şuhûdü'l-hal

Mustafa Ağa, Ali Bey, Sinan Yazıcı, Halil Sipahi, Mehmed Ağa Boşnak, Abdi Ağa, Osman Bey, Halil Bey, Piri Bey, Hasan Çelebi.

Varak 79 b Belge No: 145

Yâ fettâh yâ rezzâk

Budur ki medine-i Manastır mahallâtından İne Bey Mahallesi sâkinlerinden Rabia Hâtun binti Murad Bey mahfil-i kazada takrîr-i kelâm ve tâbir-i âni'l-merâm idub zevcim olub Girit Seferinde olan İsmail Sipahi ibn Abdulğani sefere tevcih ittikde beni bilâ nafaka ve kisve terk itmeğle nafaka ve kisveye eşit ihtiyâcım vardır savb-ı şer'-i şerifden nafaka tâkdir olunmak matlubumdur didikde zevci mezbûr İsmail merkûme Rabia indinde nafaka ve kisve cinsinden bir şey terk itmedigine tahlîf olundukda mezbûr dâhi hasbel'l-mes'ul yemin bi'llahi'l-'aliyyi'l-'azim yemin billâhi'l alellezîm ittikten sonra târih-i kitâbdab yevmi beşer akçe nafaka ve kisve bahâ karz ve tâkdir olunub lede'l-hâce istidâne ve vakt-i zâfer rücû mezbûr müracaât itmegın izin müteber şer' birle izin virilmegin kayd sicil olundu. Fi evâhir-i cemaziye'l-evvel sene hamsin ve ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Müderriş Mahmud Efendi ibn İbrahim Efendi, el-Hac Osman Ağa Voyvoda, Halil Çelebi ibn el-Hac Mustafa, Hasan Bey.

Varak 79 b Belge No: 146

Budur ki Filorini kazasına tâbi‘ Bançe nâm karyeden olub bundan akdem helak olan Asbur nâm zimminin sağır oğlu olub medine-i Manastır kazasına tâbi‘ Dragosan nâm karyede sâkin olan Ammi Balko’nun taht-ı tertibinde olan(...)nâm sağırin babası helak mezbûrdan intikâl iden emvâl ve erzâkın zabt ve hıfz ve tesviye-i umûruna vasiden lazım ve mühim olmağın sağır mezbûrun ümmi mezbûr Balko kibel-i şer‘iden vasi nasb ve tâ‘yin olunub mezbûr dâhi vesayet merkûmeye kabul ve hizmet lazımesi ikameti mükayyed olundukdan sonra kayd şûd.

Şuhûdü’l-hal

Hasan Bey, Mashar Çelebi, Ramazan Çelebi, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 79 b Belge No: 147

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden Gospodar Çavuş Han Aişe Hâtun’un vekili olan fahrû’l-kuzât İbrahim Efendi mahfil-i kazada mütevellî el-Hac İbrahim mahzarında bi’l-vekale dâ‘va idub müvekkilem mezbûr vakf ittigi akçenin nemasını cem‘ ve tâhsile mezbûr İbrahim Çelebi’yi tâ‘yin idub mezbûr dâhi mâl-ı vakfın re’s malından bin akçe alıb taleb ittigimizde taâllül ider suâl olunub alıverilmesin matkubumdur didikde gibbe’s-suâl mezbûr İbrahim Çelebi cevânibinde mezbûr hâtun bana yevmi iki akçe vazife tâ‘yin itmişdi vazifeme bedel aldım deyü cevap virilmeli mâl-ı vakfın re’s mâlî vazife için almak meşrûh olmamağın edâsına seniye olduktan sonra mezbûr hâtun vazife tâ‘yin itmedigine yemin teklif olundukda defi‘ yemin olmağın kayd şûd.

Şuhûdü’l-hal

Katib Ali Efendi, Halis Bey, Muhzır Beşe, el-Hac Ahmed.

Varak 79 b Belge No: 148

Budur ki medine-i Manastır mahalâtından Firuz Bey Mahallesi sükkanından Mustafa Çelebi ibn Ahmed Efendi mahfil-i kazada işbu sâhibü’l-kitâb Halil Çavuş mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub silk mülkümde münselik mahalle-i mezbûrde vakı‘ cevânib-i erbaâsı Ömer Ağazade Osman Ağa ve Kalaşzade Hüseyin Çelebi ve Tobal Beyzade ve İbrahim Çelebi evleriyle ve tarik-i âmm ile mahdûd muhavvata-i dâhiliyesi bir bâb evi ve hayatı ve külliye ve matbah ve su yeri ve bağçeyi ve eşcâr-ı müsmire ve gâyr-ı müsmireye ve muhavvata-ı hâriciyesi ahur ve havluyu müştemil mülk menzilimi mezbûr Halil Çavuş yigirmi bir bin nakd-i râyiç fi’l-vakt-ı fiddi akçeye bey‘-i bat‘ sâhih ile bey‘ ve temlik idub kabz-ı semen-i ma’dûd ve teslim-i mübî‘ mahdûd kıldım bade’l-yevm zikr olunan menzil-i mezbûr Halil Çavuşun mülk-i müşterasıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun vech-i muharrer üzere câri olan ikrârın mezbûr Halil Çavuş bi’l-muvâcehe ve’l-muşafehe tasdik itmeğle kayd sicil olundu.

Şuhûdü’l-hal

İbrahim Çelebi, Kalaşzade Hüseyin Çelebi, Hasan Kethüda, el-Hac Mehmed, Koçalzade Ali Çelebi, Hasan Yazıcı.

Varak 80 a Belge No: 149

Budur ki Yakub Efendizade Manla Efendi’nin vakf-ı akçesinden Kuvat nâm karyede olan Bala’nın zimmetinde olan bin iki yüz akçe re’s mâl ve üç yüz on akçe murabahaya oğlu Yovan ve zevcisi Betre kefil bi’l-mâl olub mezbûr Yovan ile zevcisi Betre’nin nefislerini Sarraç Derviş kefil bi’l-nefs olmağla bi’t-taleb kayd şûd. Fi evâhir-i cemaziye’l-evvel sene hamsin ve isneteyn ve elf

Şuhûdü'l-hal

Havarzade Mehmed Efendi, Halil Çavuş, Muhzır Beşe, el-Hac Ahmed, Halis Bey, Muhzır Nasuh.

Varak 80 a Belge No: 150

Medine-i Manastır mahallâtından Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden işbu sâhibü'l-kitâb Kudred nâm kimesne meclis-i şer' hatırı'l-lazımü't-tevkire mezbûre sâkinlerinden Ümmügülsüm binti Ahmed nâm Hâtun mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub mahalle-i mezbûrda vakı' malumu'l-hudûd olan menzili mezbûr hâtun'un zevci olan gaib-i ani'l-meclis olan Hasan nâm kimesne târih-i kitâbdan elli sene mukaddem Hızır nâm kimesneye bin dokuz yüz akçeye bey' ve kabz-ı semen idub bade mezbûr Hızır dâhi menzili merkûme yine iki bin altmış akçeye bey' ve kabz-ı semen idub bilâ mâni' tasarrufumda iken mezbûr hâtun hâlâ tasarrufuma muateder suâl olunub tasdir ittirilmesin taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr hâtun cevânibinde zikr olunan menzil gah babam mülkidür gah menzil ahzın temini ile iştârâ' olunmuştur deyü ecvibe kesire-i mütenâkıza-ı gayr-ı müşru'aya sâlik olub zevci mezbûr Hasan'ın mülki olduğu münkir olıcak müdde-i mezbûrden mezbûr hâtun mülki idüğüne beyyine taleb olundukda ûdul-u müsliminden Mahmud Çelebi ve Hüseyin bin Derviş ve Cabbar Mehmed ve Sihden Ali li-ecli's-şehâde hazırın bi'l-meclis olub istintak olunduklarında şöyle edâ-yı şehâdet-i şer' iylediler ki zikr olunan menzil mezbûre hâtun'un zevci olub gaib-i ani'l-meclis olan Hasan'ın mülki idüğüni biluruz deyü ve bu hususa şâhitleriz şehâdet dâhi ideriz deyü mukarrer üzere edâ-yı şehâdet-i şer' iyye eylediklerinde gıbbe'...şerâit ve'l-kabûl şehâdetleri hin-i kabulde vakı' olduktan sonra mezbûre Ümmügülsüm mâ'ruzadan manî' ve zikr olunan menzil mezbûr karardan tasarrufunda olmak üzere ketb ve imlâ ve yed-i men leha't-taleb vaz' ve i'tâ olundular. Tahrir Fi evâhir-i cemaziye'l-evvel şehri sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Hüseyin Efendi el-İmam, Halil Çelebi ibn Mustafa, Nalband Ali, Ramazanel-Müezzin İbrahim Çelebi, Mütevellî Mahmud Ağa, Karagözzade Hasan, Muhzır Beşe, el-Hac Ahmed Muhzır Hasan.

Varak 80 a Belge No: 151

Budur ki medine-i Manastır ayanlarından fahrü'l-esbân Musli Ağa mahfil-i kazada medine-i mezbûr Yahudilerinden Musa veled Davud nâm Yahudi mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub mezbûr Yahudi zimmetinde yabağcı bahasından iki bin dokuz yüz yetmiş akçe hakkım olub taleb ittigimde virmede taallül ider suâl olunub alıverilmesin taleb iderim didikde gıbbe'l-suâl mezbûr Musa meblâğ-ı merkûma mukırr-ı ve mutasarrıf olmağla edâsına tenbih birle kayd sicil olunur fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

Mustafa Ağa, Sinan Bey, Hasan Yazıcı, Boşnak Mehmed Ağa, Abdi Ağa, Halil Bey.

Varak 80 a Belge No: 152

An mâl Halime binti Mehmed an mahalle-i Havas bi ma'rifet Sarraç Mehmed ibn Derviş alucu der-zimmet Karye-i Rakitniçe Vlahçe vesâire Asıl mâl iki bin iki yüz elli akçedir.

Şuhûdü'l-hal

Hasan Efendi el-İmam, Seyh Mustafa Efendi, el-Hac Ahmed Efendi Yazıcızade, Ahmed Efendi el-Kazi, İbrahim Çelebi tabi'-i Musli Ağa.

Varak 80 a Belge No: 153

Budur ki bundan akdem vefât iden el-Hac Sefer'in mülkdarını zâruret deyni için kibel-i şer'iden el-Hac Ahmed Efendi tâ'yin olunmağla Hasru Kethüda vakfının mütevellisi olan el-Hac Arslan mezbûr Ahmed Efendi mahzarında vakf-ı mezbûrun malından mütevaffâ-yı mezbûr zimmetinde altı bin beş yüz akçe olduğuna Şeyhkara Hüseyin Efendi ve Mahmud Çelebi el-Hatib ve Ali Efendi şehâdet iyledikleri kayd sicil olundu.

Şuhûdü'l-hal

Havarzade Mehmed Efendi, Hasan Bey, Hazaf Hasan Çelebi el-İmam, Muhzır Hasan.

Varak 80 b Belge No: 154

Budur ki Sinan Bey Mahallesi sükkanından İbrahim bin Halil mahfil-i kazada bâisu'l-kitâb Nalband Ali mahzarında bi't-tav' ikrâr ve itirâf idub mahalle-i merkûmde vakı' cevânib-i erbaâsı Ali Bey ve Derzi Mehmed ve Eflah Voyvoda evleri ile ve tarik-i âmm ile mahdûd bir bâb evi ve kıları ve hayatı ve nehr-i cariyi ve bağçe müstemil mülk menzili mezbûr Ali'ye iki bin altı yüz nakd akçeye bey' idub kabz-ı semen ve teslim iyledim bade'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîk vicâhen kayd sicil olundu. Fi evâhir-i cemaziye'l-evvel li-sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzât Mustafa Efendi, Sokulluzade Mustafa Çelebi, Salazade el-Hac Hasan, Mehmed tabi'-i Halil Efendi, Nalbant Osman.

Varak 80 b Belge No: 155

Ed-dâyn Kubatzade Ali Bey ve el-medyun Kotil Oğlu Hamayim ed-deyn âliyye bin beş yüz akçedir sebt-i bâ karâra hükmü'l edâe ve teslim ittirilmesin tahsil fi'l-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Ahmed Efendi, Hüseyin Bey, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 80 b Belge No: 156

Budur ki medine-i Manastır sükkanından olub bundan akdem medyune vefât iden Musli Efendizade Mehmed Efendi'nin deynlerinden fahrü'l-kuzatü'l-kirâm Derviş Efendizade Ahmed Efendi ve fahrü'l-vulat Haşim Efendizade Kemal ed-deyn Efendi ve merhûm Lehçi Efendi vakfının mütevellisi Mehmed Çelebi ve mersûme Emine Hâtun vakfının mütevellisi Hasan Bey ve Attar Musli Çelebi ve Mehmed İstanbul sâkinlerinden Yahya Çelebi ve Sarraç Mehmed Çelebi'nin vekilleri Ahmed Efendi nâm kimesneler mahfil-i kazada mütevaffâ-yı mezbûrun çelebisi fahrü'l-muhadderat tacü'l-mestürât Kerime Hâtun ebnite el-mevâli el-mersûm Şeyh Mahmud Efendi el-müfti tarafından tasdîk ati'l-beyân nech-i şer' üzere isbât-ı vekâlet iden Mehmed Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mütevaffâ-yı mezbûrun düyûn müsbite için Sinan Bey Mahallesinde vakı' malumu'l-hudûd menzil bey' olunmak lazım geldikde mezâyada olunub itibâr-ı nâs bi'l-küllîye munkâtı olduktan sonra muşarun-ileyha Kerime Hâtun üzerinde otuz bin akçede karar alınmağın muşarun ileyhanın müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde mütekkarir olan altmış bin akçe mihrinin otuz bin akçeye mukâbelesinde menzil merkûme muşar ileyhaya bey' bat' sâhih ile bey' ve temlik iyledikde bade'l-yevm zikr olunan menzil cem' tevâbi' ve levâhikil muşarun ileyhanın mülk müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didiklerinde mukırrun mezbûrenin

vech-i muhârrer üzere câri olan ikrârın vekil mezbûr bi'l-muvâcehe tasdik ittigin kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Ahmed Efendi, Fahrû'l-Kuzât Mustafa Efendi, İbrahim Çelebi ibn Mustafa Efendi, Halil Çelebi ibn el-Hac Mustafa, Muhzır Arab.

Varak 80 b Belge No: 157

Budur ki medine-i Manastır mahallâtından Çavuş Ali Mahallesi sükkanından olub bundan akdem vefât iden Ali bin Abdullah nâm mütevaffânın sülbi sağır oğlu Ahmed nâm sağır anası Hadice bin Ali nâm Hâtunun tâht-ı tertibinde olmağla nafaka ve kisveye eşid ihtiyâç ile muhtâç olunmağla babası mütevaffâ-yı mezbûrdan intikâl iden emvâl ve erzâkından târih-i kitâbdan yevmi üçer akçe nafaka takdîr olunub istidâneye ve vakt-ı zaferde rücû kîbel-ı şer'iden izin ve icâzet virilmegin mezbûr Hadice talebiyle kayd sicil olundu. Fi evâhir-i cemaziye'l-evvel sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Halil Çelebi ibn el-Hac Mustafa, Karcı Mehmed, el-Hac Mahmud, Zekkar Dede Oğlu Mahmud.

Varak 80 b Belge No: 158

Budur ki Manastır kazasına tâbi' Bukova ahâlisi bâisu'l-tahrîr Halis Çelebi ibn Kasab Mustafa'nın mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub târih-i kitâbdan suan zamanına degin on bin akçe re's re's mal ve bin altı yüz akçe murabaha vacibü'l-edâ deynimizdir didiklerinde gîbbe't-tasdik kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Musli Ağa, Abdi Ağa, Mehmed Ağa, Ali Efendi el-İmam, Hasan Halife İmam, Hacı Mehmed.

Varak 81 a Belge No: 159

Budur ki Medine-i Manastır mahallâtından Yakub Bey Mahallesi sükkanından olub bundan akdem vefât iden Papuş Ustad Hasan'ın sağire kızı Hacce'nin babası mütevaffâ-yı mezbûrdan intikâl iden emvâl ve erzâkın zabt ve hıfz ve tesviye umuruna vasi nasb ve tâ'yin olunan Salih Çelebi hizmet vesayetden imtinâ' itmeğle vasi ahz nasb olunmak lazım gelmegin sağire mezbûrenin li-ebi karındaşı işbu bâisu'l-kitâb Ramazan Çelebi kîbel-i şer'iden vasi nasb ve tâ'yin olunub olduğu vasiyet merkûmaya kabul ve hizmet lazım ikâmeti müteâhhid olduktan sonra kayd şûd. Fi evâhir-i cemaziye'l-evvel sene hamsin e isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Ahmed Efendi Ali Efendi el-İmam, Halil Çavuş el-Hac Bayram el-Kazzaz.

Varak 81 a Belge No: 160

Budur ki Manastır mahallâtından Sinan Bey Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Fatıma binti Hamami Memu nâm müteveffânın li-ebi kız karındaşı Aişe binti Memu nâm Hâtun mahfil-i kazada müteveffât mezbûrenin sulbiye kızı Hadice binti el-Hac Hasan mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub kız karındaşım müteveffât mezbûr Fatıma vefât iyledikde muhallefatı sulbi kızı mezbûr Hadice yedinde mazbût kalmayın muhallefât merkûmdan mesmû' isâbet iden nisf hisse-i şer'iyyede mezbûr Hadice'den taleb ve dâ'va üzere iki sene mabeynimde münazaat-ı kesire ve muhasâmat-ı şedide vakı' olmuşdur el-hâletü hâzi müslümin mesâlihden tavassutuyla sulh seyyide'l-hükkâm..... 'âle'l-tarîku'l-tehârûç bin yüz akçeye sulh idub ve bedel-i

sulh olan meblâğ-ı merkûme mezbûre Hadice yedinden ima tamamen kabz iyledim hususa mezbûre için mezbûrde Hadice'nin zimmetinde ibrâ' ve iskât iyledim bade'l-yevm vech dâ'va sudûr ideriz mesmû' makbul olmaya didikde gıbbe't-tasdîk kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Nalband Osman, İğneci Halil, Anaç Hasan, Nalband Bayram, Muzhır Hasan, Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 81 a Belge No: 161

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi' Luznak nâm karye Sipahisi işbu hâfızü'l-kitab Ahmed Ağa mahfil-i kazada medine-i mezbûrde bi'l-fiil nâzır olan Abdi Ağa mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub bundan akdem medine-i mezbûrda fevt olan İbrahim bin Hasan Benam li-eb ümmi oğlu olup mezbûr İbrahim'in babası Hasan ve benim babam Devrak li-ebli karındaşlarıdır mezbûr İbrahim'in veraseti bana münhâsıradır hâlâ nâzır muma ileyh nezâreti hasebiyle muhallafatına müdâhile idub vazı' yed ider suâl olunub ihkâk-ı hâk olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl nâzır muma ileyh veraseti bi'l-küllîye münkir olıcak müdde-i merkûm Ahmed Ağa'dan dâ'vasına mutâbık beyyine taleb olundukda üdul-u müsliminden Filorine sükkânından Timur Sipahi ve Hüseyin nâm kimesneler ve Manastır sükkânından Nalband Ustat Beyram li-ecli'ş-şehâde hazırun bi'l-meclis olup olup şöyle edâ-yı şehâdet-i şer'îyye iylediler ki müteveffâ-yı mezbûr İbrahim'in müdde-i merkûm Ahmed Ağa li-eb ümmi oğlu olup müteveffâ-yı mezbûr babası Esme Hasan ve müdde-i mezbûrun babası Esme Devrak olup mezbûren Devrak ile Hasan li-ebli karındaşlar idi deyü bu hususa fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı âli kapucu başlarından Mahmud Ağa bize tahmil şehâdet idub bizi eşhâd itmişdir bir dâha mahsus mezbûr şâhidleriz şehâdet dâhi ideriz deyü mezbûran Timur Sipahi ve Hüseyin ale'l-tarik itmişler ve mezbûr Ustad Bayram asaleti hususu mezbûr minvâl muharrer üzere şehâdet itmegin gıbbe reâya ati'l-kabul şehâdetleri hın-i kabulde vakı' olduktan sonra nâzır muma ileyh müteveffâ-yı mezbûrun muhallafâtından kasr-ı yed itmesi tenbih birle kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzât Derviş Mehmed Efendi, el-Hac Efendi Hasan Bey, Ahmed Kethüda Muhzır Beşe el-Hac Ahmed.

Varak 81 a Belge No: 162

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden sinn ü cüssesinin bülüğa tahammülü olup bülüğuna mu'terife olan Fatıma binti Hasan Sipahi mahfil-i kazada Mustafa Çelebi ibn Osman mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub baba müteveffâ-yı mezbûrun malumu'l-hudûd menzilini kıbel-i şer'den mansub vasım olan validem mezbûrun babası Osman'a bey' idub hisse-i şer'îyyeme aid olan dört bin akçe onu on bir buçuk hesabı üzerine ilzâm-ı ribh idub el-hâletü hazihi bülüğa erişmegle meblâğ-ı merkûm meclîş-i şer'ide hesap olunub alıverilmesin taleb iderim didikde fi'l-vakı' dört bin akçe re's mâl hesap olunub dört binden iki bin yedi yüz akçe rayiç hâsıl olup ki cem' altı bin yedi yüz akçe olur mezbûr Fatıma'ya defi' ve teslim birle kayd sicil olundu.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzât Mustafa Efendi, Şaban Hocaşade Mustafa Çelebi, el-Hac Hüseyin Efendi, Birar Salih Çelebi, el-Hac Hasan el-Müezzin, Mehmed Çelebi el-Müezzin, Abdülbaki Çelebi ibn Aziz.

Varak 81 b Belge No: 163

Budur ki medine-i Manastır mahallâtından Kasım Çelebi Mahallesi sâkinlerinden Aîşe binti Mehmed nâm Hâtun tarafından hibe-i âti'l-beyân vekil olub Keleşzade Hüseyin Çelebi ve Abdülnebi şehâdetleriyle şer'î vekaleti sâbite olan el-Hac Baza Hüseyin mahfil-i kazada müvekkil mezbûrenin sülbi kızı Rabia binti el-Hac Ramazan nâm Hâtun tarafından tasdîk vekil olan zevci Mehmed Sipahi mahzarında bi'l-vekalâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idub müvekkilem mezbûrenin mahalle-i merkûmda vakı' bir taraftan Çıkırıkçı Hüseyin ve bir taraftan Bakkal Halil evleriyle ve tarafını tarik-i âmm ile mahdûd mülk menzilinın muhavvata-ı hâriciyesinde olan bir bâb evi ve ahuru ve havluyu bi-cümlet't-hudûd kızı mezbûr Rabia'ya mevânî' hibedenolduğu hâlde hibe sâhih-i şer'î ile hibe ve temlik ve teslim idub olduğu meclis-i hibede bade't-tahiyyât şer'î menzil mezbûrun muhavvata hâriciyesi ittihâb ve kabz ve teslim iyledi bade'l-yevm mülk mahsubdur keyfe mâ yeşâ tasdîk olsun didikde kayd sicil olundu.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Kuzât Ebubekir Efendi, Halil Çavuş, el-Hac Balzade İbrahim Çelebi, Musli Çelebi el-...., el-Hac Ahmed Efendi, Hasan Bey.

Varak 81 b Belge No: 164

Budur ki medine-i Manastır mahallâtından Hamza Bey Mahallesi sükkanından olub bundan akdem vefât iden Sabun Hocaazade Mehmed'in veraseti sülbi sağır kızı Safiye ve ümmi oğulları Piri Bizbay ve Yusuf bin İbrahim münhâsıra olduktan sonra mezbûr Piri sağire mezbûre vasisi olub vesâyet ve asâlet ve Yusuf dâhi kezalik asaleti mahfil-i kazada işbu sâhibü'l-kitâb Fatıma binti Arslan nâm Hâtun mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub mütevaffâ-yı mezbûrun mahalle-i merkûmda vakı' cevânib-i erbaâsı Bakkal Ahmed ve Çömleki İbrahim ve Saatçı Yusuf evleriyle ve tarik-i âmm ile mahdûd bir bâb evi ve hayatı ve odayı ve bağçeyi müştemil menzili duyun müsbitesi ve sağire-i merkûmenin nafaka ve kisvesi ve şahanemde aid olan hisse-i şer'imiz için bey' olunmak lazım geldikde mezâyâ olunub ragabat-ı nas munkatı'a olduktan sonra mezbûr Fatıma Hâtun üzerinde üç bin iki yüz akçede karar idub meblâğ-ı merkûme üç bin akçe mukâbelesinde zikr olunan menzil merkûme hâtun bey'-i bat' ile bey' idub kabz-ı semen ve teslim-i mübî' kıldık didiklerinde gıbbe't-tasdîk kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Ahmed Efendi, Hasan Çelebi Musli Ağa, Mahmud Yazıcı, Mehmed Kethüda, Mevzun Yusuf Çelebi, Hasan Bey.

Varak 81 b Belge No: 165

Budur ki kasaba-i Kesriye sükkanından Ahmed Bey ibn Abdullah nâm kimesne bâisü'l-kitâb Manastır sâkinlerinden Musli Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub târih-i kitâbdan on güne degin muşarun ileyh Musli Ağa'dan on iki bin beş yüz akçe istikrâz ve istidâne iyledim vâcibü'l-edâ (...) didikde gıbbe't-tasdîk kayd sicil olundu. Fi selh cemaziye'l-evvel sene hamsin ve isneyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Ahmed Ağa Gulam-ı Şahi, Sinan Bey, Derviş Çelebi el-İmam, Abdülkadir Bey.

Varak 81 b Belge No: 166

Ol-vekil Ahmed Efendi min Yovan Nikola an Karye-i Popzan.....

Şuhûdü'l-hal

Halil Çelebi, Hüseyin Hoca.

Varak 82 a Belge No: 167

Budur ki medine-i Manastır sükkanından olub bundan akdem vefât iden el-Hac Şabanzade el-Hac Ahmed'in veresei tarafından isbât-ı vekâlet iden Hasan Efendi mahfil-i kazada takrîr-i kelâm idub medine-i mezbûr muzafâtından Kocaşına nâm karye ahâlisi zimmetlerinde müteveffâ-yı mezbûrun dört bin akçe hakkı olub taleb iyledigimde virmede taâllül iderki üzerlerine mahzar gönderilüb dâvet-i şer' olunub muceb matlubumdur didikde kıbel-i şer' münirden Muhzır Derviş ısdâr olunub varup karye-i mezbûr ahâlisi davet-i şer' iyledikde fi'l-hakika mütevaffâ-yı mezbûrun dört bin akçe hakkı vardır bade'l-yevm varub bir hal ideriz deyü cevap virdiklerini Muhzır mezbûr meclis-i kazaya gelüb vech-i muharrer üzere haber virdikden sonra tevakkuf olunub mezbûrunden karar gelmeyüb şer' i şerife ita'atleri mukırr-ı muhakkak olduktan sonra kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Cabi Mehmed, Hasan Bey, Mehmed Küthüda, el-Hac Mahmud, el-Hac Arslan, Muhzır el-Hac Ahmed.

Varak 82 a Belge No: 168

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden işbu sâhibü'l-kitâb Hadice binti Habazbay nâm Hâtun mahfil-i kazada mukaddema zevci olan Hamamı Osman mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub bundan akdem mezbûr Osman'ın taht-ı nikahında iken dâima beni zarb-ı şedid ile zarb idub ve katl ile tahvif ve tazyik idub elbette iki bin iki yüz akçe mihr-i muaccelden ve malumu'l-mikdâr hane akçesinden ve nukud akçeden ve ecnası malume eşyadan fariğa ol deyü bana cebr idub külli tazayyuk itmeyle badehu nefsihi halas içün mahalle-i zaruriye etmişim el-hâleti hazihi husus mezbûre istika' iyledigimde ikrâha mahalleye rıza virilecek tekrar rücû'deyü yedimi fetâvâ'-yı şerife virilmegib ber-muceb fetâvâ-yı şerife zikr olunan eşyayı taleb iderim suâl olunub icrâ' hakk olunmak matlubumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman ikrâha fariğ olduğuna münkir olucak medine-i mezbûrden dâ'vasına mutâbık beyyine taleb olundukda ûdul-u ricâlden Mehmed bin Baya ve ûdul nisâdan Safa binti Mehmed ve Aişe binti Mehmed li-ecli'ş-şehâde hazırun bi'l-meclis olub istintâk olunduklarında şöyle edâ-yı şehâdet-i şer' iyye iylediler ki medine-i mezbûr merkûm Osman'ın taht-ı nikahından iken dâima mezbûra zarb-ı şedid ile zarb idub ve katl ile tahvif ve tazyik itmeyle iki bin iki yüz akçe mihirinden ve malumu'l-mikdar hane akçesinden ve nukud akçeden ve ecnâsı malum eşyasından nefsihine halas içün ferîğ olub ikrâha mahalle-i zaruriye ittigini biliruz ve bu hususa şahidleriz şehâdet dâhi ideriz deyü vech-i muharrer üzere edâ-yı şehâdet-i şer' iyye ittiklerinden şehâdetleri hin-i kabulde vakı' olduktan sonra mezbûr Hadice'nin yedinde olan fetâvâ-yı şerifesinin nazır olundukda vech-i muharrer nâtık fetâvâ-yı şer' isî olmağın ber-muceb fetâvâ-yı şerif mezbûr Osman zimmetinde olan iki bin iki yüz akçe mihri ve malumu'l-mikdar hane akçesine ve nukud akçeye ecnâsı malum olan eşyayı mezbûr Hadice defâ' ve teslim hüküm birle kayd sicil olundu. Tahrîran evâhir-i cemaziye'l-evvel sene hamsin ve isneteynve elf.

Şuhûdü'l-hal

Osman Çavuş, Ömer Ağa, Hasan Bey, Halil Çelebi, Ramazan Çelebi, Muhzır Arab, Muhzır Hasan.

Varak 82 a Belge No: 169

Budur ki medine-i Manastır kazasına tâbi' Kanatlar nâm karye sipahisi olan bâisü'l-hazel-kitâb Hasan Bey nâm kimesne meclis-i şer' hatır lazımu't-tevkirede karye-i mezbûr ahâlisinden Memi Hoca ve Ahmed bin Hasan ve İsmail bin Tursun vesâirleri

mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub bin altmış iki senesinin öşür mahsûba ve bin altmış üç senesinin resm-i bennâk vesâir rûsumu yedimde olan.

Varak 82 b Belge No: 170

berât-ı alişan mucebince tâhvil ve târihime düşmüşken taleb iyledigimde virmede taâllül iderler suâl olunub alıverilmesin taleb iderim didikde gıbbe's-suâl ikrâr birle cevap virdiklerinden zıkr olunan bin altmış iki senesinin öşür mâhsuba ve bin altmış üç senesinin resm-i bennâk vesâir rûsum yedinde olan berât mucebince mezbûr Hasan Bey'e defâ' teslim hüküm birle kayd sicil olundu. Fi selh cemaziye'l-evvel sene hamsin ve isneteyn elf.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Ahmed Efendi, Hasan Efendi el-İmam, Mehmed Yazıcı el-Medyun, Halil Çelebi.

Varak 82 b Belge No: 171

Budur ki Porudin ahâlisi karye mezbûrda çiftlik mutasarrıfı olan el-Hac Ahmed Efendi mahzarında mezbûr el-Hac Ahmedden her birimiz râzı ve şakirleriz deyiş Hasan haline ikrâr ittikleri kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

el-Hac Arslan, Ali Efendi el-Katib, Hasan Bey.

Varak 82 b Belge No: 172

Budur ki karye-i mezbûrden İstayo Boyacının ve Ruman Buşko ve Mihal Niko'nun nefislerini ve hin-i mutâlabede ihzârlarına Petko Karçe ve Yovan Pekkan ve Petko Kalokir ve Pavla İstobuko ve Valyan Kalokir ve Miço Perşleh ve Mana Atnabus vesâir kefil bi'l-nefs oldukları el-Hac Ahmed Efendi talebiyle kayd sicil olundu.

Varak 82 b Belge No: 173

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden Hüseyin Çelebi ibn Mustafa Bey nâm kimesne mahfil-i kazada işbu sâhibü'l-kitâb Ali Efendi el-İmam ve Hüseyin Efendi mahzarlarında bi't-tav-i ikrâr ve takrîr-i kelâm idub medine-i mezbûr muzâfâtından Kokarcan nâm karyede vakı' inde'l-ahali ve'l-cirân ma'lum'ul hudûd ve'l-mekân olub babamdan intikâl iden çiftliği müstemil olduğu bir bâb evi ve ahuru ve odayı ve kıları ve müstakil anbarı ve pınarı ve tahmini yedi çapalık bir kıta' bağçe ve iki çefit öküz ve yundu tayıyla ve iki fiçıya ve çift aletiyle mezbûran on iki bin akçeye bey'-i bat' sâhîh ile bey' ve temlik idub kabz-ı semen ma'dûd ve teslim-i mübi' mahdûd kıldım ve mezbûr çiftlik muteâllik olub zirâat ve harâset iylediğim cem'an tarlalarımın ve çayırılarımın hakk-ı karar ve tasarruf sâhib-i arz ma'rifetiyle mezbûran tefviz idub mukabile tefvizde on bin akçelerin arz olub teslim mafuz kıldım bade'l-yevm zıkr olunan çiftlik cem' tevâbi' ve'l-levâhik mezbûrenin mülk müşterâ ve mafuzlarıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıfın olsunlar didikde mukırr-ı mezbûren vech-i muharrer üzere câri olan ikrârın el-mukarru lehü'l-mezbûren bi'l-muvâcehle ve'l-meşâ tasdik ve tahkik ittikten sonra kayd sicil olundu.

Şuhûdü'l-hal

Abdi Ağa Gulam-ı Şahi, Hasan Ağa Gulam-ı Şahi, Ali Çelebi el-Katib, el-Hac Hasan Beyalezade, Hasan Bin Derviş, Bıçakçı Hüseyin, Berber Koca, el-Hac Berber, Berber Baki, Mahzar Hasan.

Varak 82 b Belge No: 174

Budur ki Manastır sâkininden işbu baisü'l-haze'l-kitâb Katib Ali Efendi mahfil-i kazada sülbi oğlu Abdi mahzarında dâ'va ve takrîr-i kelâm idub mezbûrun validesi olup bundan akdem vefât iden zevcem Rakibe binti Ahmed hal-i hayatında târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem Karaman nâm karye sınırında vakı' ma'lumul-hudûd tahmini yigirmi arabalık ...hasıl olur câri sâhib-i arz maarifetiyle bana.

Varak 83 a Belge No: 175

Hibe ve tefviz ve otuz sene tasarrufumda iken hâlâ mezbûr Abdi tasarrufuma mâni olur suâl olunub kasr-ı yed ittirilmesin taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Abdi cevânibinde zikr olunan çayırı hibe ve tefviz otuz sene tasarrufunu münkir olacak mezbûr Ali Efendiden dâ'vasına mutâbık beyyine taleb olundukda ûdul-u müsliminden Kiraz Mehmed Dede ve Çömlekçi Hasan Dede li-ecli's-şehâde hazırın fi'l-meclis olup istintâk olunduklarında şöyle edâ-yı şehâdet-i şer'iyye iyledilerki müteveffât mezbûr Rakibe zikr olunan çayırı târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem zevci mezbûr Ali Efendi'ye hibe ve tefviz idub otuz sene mezbûrun tasarrufunda olduğunu biliruz ve bu hususa şâhidleriz şehâdet dâhi ideriz deyü vech-i muharrer üzere edâ-yı şehâdet-i şer'iyye iylediklerinde şehâdetleri hin-i kabulde vakı' olduktan sonra mezbûr Abdi zikr olunan çayırdan kasr-ı yed ve mezbûr Ali Efendi yedinde kamekan ibkâ' olunmak üzere kayd sicil olundu. Tahrîran selh cemaziye'l-evvel sene hamsin ve isneteyn elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Emâsil Abdülkadir Bey, Fahrü'l-Esbân Ömer Ağa, el-Hac Ahmed Efendi, Hasan Bey, Halil Çelebi.

Varak 84 a Belge No: 176

Medine-i Manastır da vakı' merhum Dülbenzade Mehmed Efendi vakfının nezâreti vakfına mâ'mul bihâsından evlâd-ı evlâda meşrutâ olup lâkin el-Hac Hüseyin nâm kimesne vakfının evlâdı olmağıyıp hılâf-ı şart vakfa nezâret mezbûreye zabt itmegin def' olunub yeri vakfının sülbi evlâdının olan işbu râfi'-ı tevki'-i refi' hümâyûn Mehmed'e her vechle mahall müstahak olmağın tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek ricasına kâdısı mevlânâ Mehmed zide fâzlu arz itmegin sadaka idub bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki bade'l-yevm varub ber-muceb şart-ı vakfa nazar olup hizmet lazimesine meri' ve müeddi kıldıktan sonra tâ'vin olunan yevmi vazifesine mutasarrıf olup vakfın ruhu ve benim devâm-ı devletim için duaya müdâvamet göstere ol babda hiç ehad mâni' ve dafi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife itimât kılalar. Tahriren Fi ehad ve işrin şehr-i şa'banü'l-muazzam sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna fi 20 zi'l-kadeti's-şerif.

Be makam-ı Kostantiniyye el-mahrusa

Tıbk-ı asluhü'l-mutâ nemakahu'l...Osman bin Mehmed el-kadı Davud Paşa adına medine-i Kostantiniyye.

Varak 84 a Belge No: 177

Asker ihrâcı için varid olan emr-i şerifdir

Kıdvettü'l-emâsil ve'l-akrân Paşa Sancağının Sol Kol Alaybeğisi zide kadruhu tevki' ref'i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki bu sene-i mübâreke avn mülk müteâl ile Azak Kal'ası üzerine sefer-i hümâyûnum mukarrer olup Rumili Eyeletinde olan ümerâ ve Alaybeyi ve zuamâ ve erbâb-ı tımar ve çeribaşı ve çeri suriçleri umuma memur olmağla mukaddemâ her birinin hazır ve âmâde ve taraf-ı hümâyûnumdan dâvet olundukda bilâ tevkif ile memur oldugun mahalle gelesin deyü müstâkil ahkâm-ı şerifim gönderilmişdir imdi evvel emrim âlî-mekân mukarrer olduğundan gayrı hâlâ sefer-i mezbûre ve vezir'-i azâmdan olan düstûr-ı mükerrer müşir-i mufahham nizâmü'l-âlem

vezirim Mehmed Paşa edâmallahü teâlâ iclâlehunun fikr-i ferâsete kiyâsetine her vechle itimâdla hümâyûnum olmağla hizmet-i mezbûreye memur olan asâkir zafer mansûreme serdar ve ser-asker nasb ve tâ'yin olunub mütevekkilen allâllah teâlâ tevcih ve azîmet itmek üzere olub Tuna'nın öte öte tarafına İsmail Geçidi nâm mahallede dernek ve cemiyet olmağa karar virildiginden maâda üzere muşar-ileyh Rumilinde zeamet ve tımar-ı müteâllik olan defter ve rûz-nâmçe bi'l-külliye teslim olunub eyalet-i mezbûrede müteveffâ olan ve hesaba gelmeyen hizmetinde bulunmayan mahlûl zeamet ve tımarlar sefer-i mezbûrde hizmet ve maslahatda bulunan garib...erbâb-ı istihkâk vezir muşarun ileyh tarafından tevcih olunmak için tenbih hümâyûnum olub bundan sonra zeamet ve tımar tevcihi muşarun ileyha havale olunmuşdur imdi hususu mezbûrden sen dahi haberdar olub âle'l-te'cil zuamâ erbâb-ı tımar ve ceribaşı ve ceri suriçleri ve zeamet ve tımar talebi garib....ile beğlerbeğisi ile maan kalkıb inşaallah teâlâ atlarınızı İsmail Geçidinde çayırlatmak üzere tevcih ve azîmet ve evvel mahalle vezir muşarun ileyha mülâkî olub vechi münasib gördüğü üzere Azak Kal'asının fethi ve teshîrinde vesâir muarifat-ı hümâyûnumun itimâmında bezl-i makdûr iylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olunmuşdur. Buyurdum ki vusul buldukda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kâdrim üzere amel idub dâhi zuama erbâb-ı tımar ve çeribaşı ve çeri suriçleri kanun üzere yarar cebelûleri ile ve kadîmden taşıma geldikleri Köstence ve geldikleri kisvet ile mürettib ve mesalih kaldırdı Beğlerbeyin ile ber-vech-i te'cil buyurub cümleden mukaddem İsmail Geçidine varıb Ordu-yu Hümâyûnumda vezir muşarun ileyha mülâkî olub vech-i münâsib görmeye emir iyledüğü hizmet ve maslahata bezl-i kudret ve.....iylesin ve bi'l-cümle muşar ileyh vezirim dernek ve cemâatle fermânım olan İsmail Geçidine varub sefer-i mezbûre memur olan asker halkından mevcud bulunmuşlar ki zeamet ve tımarların virib ve kendülerinin dâhi haklarından gelinmek fermânım olmuşdur ona göre zuama ve erbâb-ı tımarın her birine haberdar iylesin şöyleki zaman mezbûrde mahall merkûmde mevcud bulunmayub dâha zaman vardır deyü geç hareket eylesin sana dâhi ber-vechle aman ve zaman virilmez ol bâbda basiret üzere olunub işbu emri şerifim varduğu saat ber-vechle te'hîr ve teraki iylemeyüb cümle zuama ve erbâb-ı tımar ile Beylerbeğin ile kalkıb varub atlarınızı mahalle-i mezbûrde çayırladı Ordu-yu Hümâyûnum mülaki ve mülhak olmağa sâi ve ihtimâm iylesin inşaallâh teâlâ sefer-i mezbûr vücuda gelen hizmetin huzur izzet makrunumda ziyade münkir ve makbûl olunub her birinin mer'î ve mühterem olmak mükarrerdir muşarun ileyh vezirim zilhiccenin üçüncü günü asitane-i saadetinden çıkub azîmet ider ona göre muaccele kalkıb vakıt ve zamanıyla Tuna'nın öte yakasında kale ve İsmail Geçidi nâm mahalde atların çayırladub ihmâl ve gafletden hazır iylesin şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasın. Tahriran evâsıt-ı şehri zi'l-hicce şerif ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna fi 19 zi'l-hicce

Be-makam-ı Kostantiniyye el-mahrusa

Varak 84 b Belge No: 178

Yeniçeri taifesini sefere ihraçı için varîd olan emrû şerif suretidir

Akzâ kuzâtü'l müslimin evlâ vulâti'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hak âle'l-halk ecmâ'in vâris-i ulûmu'l-enbiyâi ve'l-mürselin el muhtass bi'mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in Selanik ve Siruz kazileri zidet fezâlihümâ ve mefârihi'l-kuzât ve'l-hükkâm ve meâdenü'l-fezâil ve'l-kiram Üsküb ve Ohri ve Erzovik ve İlbasan kazileri sancaklarında ve bi'l-cümle âsitâne-i saâdetde zikr olunan mahallelere varub gelince yol üzerinde vakı' olan kaziler zide fâzlihüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki inşaallah el-meliki'l-muttakil ol baharda Donanmayı Hümâyûnum gemileri sâir senelerden mukaddema hareket itmesi mukarrer

olmağla taht-ı kazanızda vakı‘ umuma yeniçeri ve oturak ve korucu ve topçu ve cebeci taifesi nevruzdan mukaddem gelib odalarında mevcut bulunmaları lâzım ve mühim olunmağın imdi taht-ı kazanızda olan yeniçeriler serdarlarının serdarlıklarında olan tavâif merkûmeye ber-vech te‘cil kaldırıp bayraklarıyla önlerine düşüb ve cümlesi zimmet idib ahar seferi vesâir âsitâne-i saâdetime memûr olanların nevruzdan mukaddem götürüb odalarında mevcut iyleyeler şöyle ki müsâmaha iyleyeler aman virilmeyüb haklarından gelünür ona göre haberdar idub ve yine dâhi fermân-ı şerifim üzere tavâif-i mezbûreye her bir gün evvel kaldırub vakt-ı mezbûrede odalarında mevcut iylemek sâi ve dikkat iyleyesin bundan sonra etrafa ve ocak zabitleri tâ‘yin olunub seferden bir ferdi mahallatında budakları yerde cezasını verdiklerinden maâda siz ki kazilersiz sizin dâhi ihmâl ve mesahile olduğu için azl ve ...müstehak ve mezahir olmağın mukarrer bilub tavâif-i mezbûreyi ihraç ve bir gün evvel odalarında mevcut iylemek akdem bi’l-ikdam iylemegin için bi’l-fiil yeniçeri ağası olan Mustafa Ağadem ulak tarafından mektub virmeğe mucebince emr idub buyurdum ki vusul buldukda sâdır olan fermân-ı celile’l-kâdrım ve muşar ileyh tarafından virilen mektub mucebince âmel idub dâhi taht-ı kazanızda vakı‘ olan erbâb-ı sefer dergâh-ı muallam yeniçerilerinden vesâir âsitâne-i saadetime gelmesi lazım olan tavâif-i mezbûreye ber-muceb te‘cil kaldırıp serdarları ile der-devlet medârıma gönderüb avk ve te‘hirden ihmâl ve müsaheleden ziyade ihtirâz idesiz şöylesin âlameti şerife itimat kılasız. Tahriran evâil-i şehri zi’l-kadeti’ş-şerif sene ihda ve hamsin ve elf. Vusile ileyna olan zi’l-hiceti’ş-şerif 1051.

Be-makam Kostantiniyye

Varak 85 a Belge No: 179

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm madenü’l-fazl ve’l-keîlâm mevlânâ Manastır kadısı zide fazlühümâ tevki’-i refi’-i hümayûn vâsıl olacak mâ‘lum ola ki kaza-i mezbûre tâbi‘ dârendegâh fermân-ı hümayûn Eğri nâm karye ahâlisi dergâh-ı muallama arzuhal idub bunlar eshâmların sipahilerine kanun u defter-i mucebince virmek razıdır ki defter-i kanaât almasun zeyl olduğundan gayr kuzattan akçemi dâhi virdik deyü vusûl akçe taleb idub kendülere zeyl gadr-dide olunduğunu bildirub hılâf-ı kanun u defter-i rencide olunmamak bâbında emr ü şerifim taleb eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm ü şerifimle vardıklarını hususu mezbûre mukayyed olub göresiniz bunlar eshâmları kanun u defter mucebince sipahilerine virmek dâhil iken kanaât itmeyüb defter-i cedid hakânîden zeyl olduğundan gayr.... akçem namına akçelerin alub teâddi iderse reâyâyâ taleb ve teâddi olduğuna rıza-yı şerifim bu kadar muhakemesi iylesin ki kanun u defter-i mucebince eshâmları sipahilerine virdikden sonra defter ziyade taleb ittirmeyüb ve bi gayr-ı hak kuzât bahâ deyü akçe aldırmayub reâyâ teâddi ve tecavüz ittirmeyesin inad üzere olanlar yazıb bildiresin şer‘i ve kanun ve defter-i cedid ve emrû hümayûnuma muhalif kimesneye iş ettirmesin hususa mezbûr için ...şikayet olunmalı iylesin şöyle ki bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran Fi evâsıt-ı şehri zi’l-kadeti’ş-şerife li-sene hamsin ve elf.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 85 a Belge No: 180

İzzetlü ve saadetlü karındaşım Şahin Alaybeyisi hazretlerinin huzuruna dûrer-i da‘âvât-ı sâfiyât ve gurer-i teslimât ithafından sonra muhâllefât inhâ olunan oldur ki hâlâ işbu sene-i mübârekenin Sol Kolunda paşa sancağında memur olduğun kasaba ve kurraların her yerlerinden ve hane-i avarızların ve nüzüllerin ve adet-i ağnâmların âsitâne-i saadetten bulunanların şipariş iyledikler ecilden mektub tahrîr olunur irsâl

olunmuştur vusul buldukda Manastırın ve tetimme Manastırın mer'î der-ûhde cem' ve tâhsil idub emr-i şerif mucebince dikkat noksan götürmeyesin ve kaza-i mezbûrun dâhi hane-i avarızları hakk ve adil edâ idub ve adet-i ağnam dâhi cem' ve tahsil itmede bezl-i mâkdur iyleyib deftere noksan göstermeyesin ve adet-i ağnamın tedâhül defî olunmuştur kimesneye taallül ittirmeyüb mer'î der-uhde ağnamın cem' ve tahsil iyleyib bu tarafa irsâl ve isâl iylesin ve bâkî ömr-i rifât bâkî. Tahriran Fi 23 muharrem sene 1015.

Âdet-i ağnamın dâhi defterin hak ve adil üzere tahrîr iylesin hususa mezbûr ile takyîd iylesin

Varak 86 b Belge No: 181

Defter-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i tetimme-i Manastır fî gurre-i Ramazan'ul-mübârek ilâ gâye-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1050.

Karye-i Eflahçe-i Büzürk hâne 63 yalnız altmış üçtür,
 Karye-i Dovik hâne 4 yalnız dördtür,
 Karye-i Çernofça hâne 19 yalnız on dokuzdur,
 Karye-i Hnastani hâne 19 yalnız on dokuzdur,
 Karye-i Pernak hâne 6 yalnız altıdır,
 Karye-i Rohotine hâne 42 yalnız kırk ikidir,
 Karye-i Lesika hâne 5 yalnız beşdir,
 Karye-i Dosniçe-i Büzürk hâne 30 yalnız otuzdur,
 Karye-i Len hâne 4 yalnız dördtür,
 Karye-i Zasle hâne 26 yalnız yirmi altıdır,
 Karye-i Kokarcan hâne 73 yalnız yetmiş üçdür,
 Karye-i Lesolan hâne 70 yalnız yetmişdir,
 Karye-i Sarıca hâne 39 yalnız otuz dokuzdur,
 Karye-i Doliçe-i Timur hâne 18 yalnız on sekizdir,
 Karye-i Covalin hâne 21 yalnız yirmi birdir,
 Karye-i Suriçe-i Paşa hâne 77 yalnız yetmiş yedidir,
 Karye-i Radopur hâne 41 yalnız kırk birdir,
 Karye-i Delmanuk hâne 23 yalnız yirmi üzdür,
 Karye-i Noveslan hâne 13 yalnız on üçdür,
 Karye-i Veloşni hâne 36 yalnız otuz altıdır,
 Karye-i Belyaski hâne 20 yalnız yirmidir,
 Karye-i Ostariç hâne 16 yalnız on altıdır,
 Karye-i Dobromir hâne 44 yalnız kırk dördtür,
 Karye-i İvanofça hâne 20 yalnız yirmidir,
 Karye-i Zabyani hâne 48 yalnız kırk sekizdir,
 Karye-i Sopiniçe hâne 26 yalnız yirmi altıdır,
 Karye-i Podimol hâne 35 yalnız otuz beşdir,
 Karye-i Bratendol hâne 19 yalnız on dokuzdur,
 Karye-i Tohsine-i Bâlâ, hâne 23 yalnız yirmi üçdür,
 Karye-i Çagur hâne 9 yalnız dokuzdur,
 Karye-i Rakova hâne 13 yalnız on üçdür,
 Karye-i Presil hâne 28 yalnız yirmi sekizdir,
 Karye-i Suviçe-i Küçük hâne 13 yalnız on üçdür,
 Karye-i Oviçar hâne 52 yalnız elli ikidir,
 Karye-i Litoviçe hâne 21 yalnız yirmi birdir,
 Karye-i Bituşa Kara Musa hâne 27 yalnız yirmi yedidir,

Karye-i Brod hâne 73 yalnız yetmiş üçdür,
Karye-i Brodiçe hâne 18 yalnız on sekizdir,
Karye-i Tırnova hâne 13 yalnız on üçdür,
Karye-i Gradişte hâne 8 yalnız sekizdir,
Karye-i Luksa hâne 22 yalnız yirmi ikidir,
Karye-i Gradişniçe hâne 21 yalnız yirmi birdir,
Karye-i Ravine hâne 10 yalnız ondur,
Karye-i İslavniçe hâne 46 yalnız kırk altıdır,
Karye-i Berluksa hâne 21 yalnız yirmi birdir,
Karye-i Ezlikogan hâne 14 yalnız on dördür,
Karye-i Dragan hâne 9 Yalnız dokuzdur,
Karye-i Sehlüdol-i Timur hâne 10 yalnız ondur,
Karye-i Magarak hâne 55 yalnız elli beşdir,
Karye-i Ostoluk der kurb-i şehir hâne 15 yalnız on beşdir,
Karye-i Debrova-i Bâlâ hâne 15 yalnız on beşdir,
Karye-i Elniyeler derbend hâne 65 yalnız altmış beşdir,
Karye-i Govat derbend hâne 57 yalnız elli yedidir,
Karye-i Dovniçe-i Küçük hâne 9 yalnız dokuzdur,
Karye-i Gorodilak hâne 11 yalnız on birdir,
Karye-i Aylakova hâne 21 yalnız yirmi birdir,
Karye-i Banye hâne 31 yalnız otuz birdir,
Karye-i Vagiç hâne 33 yalnız otuz üçdür,
Karye-i İslaniçe hâne 43 yalnız ırk üçdür,
Karye-i Dolna Diviyan hâne 15 yalnız on beşdir,
Karye-i İskata Hâne 41 yalnız kırk birdir,
Karye-i Ednakofça hâne 16 yalnız on altıdır,
Karye-i Pogošta hâne 79 yalnız yetmiş dokuzdur,
Karye-i Tırnova hâne 25 yalnız yirmi beşdir,
Karye-i Çerova hâne 20 yalnız yirmidir,
Karye-i Tohsine-i Timur hâne 31 yalnız otuz birdir,
Karye-i Osarliçe hâne 29 yalnız yirmi dokuzdur,
Karye-i Eflahçe-i Küçük hâne 8 yalnız sekizdir,
Karye-i Kurşova hâne 15 yalnız on beşdir,
Karye-i Taktiçe-i Timur hâne 29 yalnız yirmi dokuzdur,
Karye-i Ahratlova hâne 14 yalnız on dördür,
Karye-i Leskova hâne 25 yalnız yirmi beşdir,
Karye-i Kazani hâne 27 yalnız yirmi yedidir,
Karye-i Banhar hâne 9 yalnız dokuzdur,
Karye-i Nigohan hâne 72 yalnız yetmiş ikidir.

Varak 86 a Belge No: 182

Karye-i Radova hâne 6 yalnız altıdır,
Karye-i Malusta hâne 55 yalnız elli beşdir,
Karye-i Asuti Todor hâne 20 yalnız yirmidir,
Karye-i Asolişte hâne 12 yalnız on ikidir,
Karye-i Dolna Vrok hâne 10 yalnız ondur,
Karye-i Timurhisar hâne 20 yalnız yirmidir,
Karye-i Vardine hâne 10 yalnız ondur,
Karye-i Halkalı hâne 27 yalnız yirmi yedidir,

Karye-i Gorimar hâne 22 yalnız yirmi ikidir,
Karye-i Baldoniçe hâne 14 yalnız on dördür,
Karye-i Hrasloviçe hâne 6 yalnız altıdır,
Karye-i Mardiniki hâne 28 yalnız yirmi sekizdir,
Karye-i Istarova hâne 14 yalnız on dördür,
Karye-i Sehugolna hâne 9 yalnız dokuzdur,
Karye-i İsmalova hâne 3 yalnız üçdür,
Karye-i Velosi hâne 60, yalnız altmışdır,
Karye-i Dronik hâne 2, yalnız ikidir,
Müceddeden sol kolda el-Hâc Ahmed Ağa'nın fermân-ı şerîfîmle tahrîre memur olduğu
tetimme-i Manastır defterinin suretidir ki mahallinde tahrîr olundu.
Fî 6 şehr-i zilka'de sene 1050.

Varak 86 b Belge No: 183

Defter-i cizye-i gebrân ma'a Yahûdî vilâyet-i Manastır an-receb sene 1050

Karye-i Manastır hâne 21,
Karye-i Kastohor hâne 15,
Karye-i İnarişça hâne 41,
Karye-i Bogotin hâne 49,
Karye-i Mogali hâne 88,
Karye-i Askoçovir hâne 16,
Karye-i Opsovine hâne 19,
Karye-i Çer hâne 72,
Karye-i Ostooğda hâne 14,
Karye-i Asotanika hâne 13,
Karye-i Benamçe hâne 37,
Karye-i İsloviçe hâne 28,
Karye-i Bokripaşa hâne 15,
Karye-i Dobroşok hâne 16,
Karye-i Çirnebof hâne 43,
Karye-i Karaman hâne 28,
Karye-i Lestoviçe hâne 22,
Karye-i Koşovatanin hâne 7,
Karye-i Ortabekriçe hâne 45,
Karye-i Çernofça hâne 25,
Karye-i Lupatniçe-i Timur hâne 31,
Karye-i Draguş hâne 55,
Karye-i Dragojan hâne 16,
Karye-i Morgaş hâne 5,
Karye-i Nuşpal hâne 50,
Karye-i Braniçe hâne 37,
Karye-i Vakf Permekri hâne 31,
Karye-i Beleharik hâne 16,
Karye-i Vednani hâne 24,
Karye-i Marmarina hâne 18,
Karye-i Oberşan hâne 10,
Karye-i Pozdeş hâne 18,
Karye-i Berteliçe hâne 39,
Karye-i Dozha hâne 52,

Karye-i İstikova hâne 4,
 Karye-i Vıranofça hâne 25,
 Karye-i Tırnova hâne 45,
 Karye-i Çereska-i Bâlâ hâne 37,
 Karye-i Sekran hâne 29,
 Karye-i Urıcak hâne 38,
 Karye-i Siverdon hâne 34,
 Karye-i Gilişte-i Bâlâ hâne 8,
 Karye-i Barışanlar hâne 61,
 Karye-i Manye hâne 15,
 Karye-i Sehudol-ı Büzürk hâne 30,
 Karye-i Kaloyoçiste hâne 48,
 Karye-i Çereska-i Zîr hâne 21,
 Karye-i Eğripaşa hâne 29,
 Karye-i Pusterân hâne 81,
 Karye-i Baralon hâne 37,
 Karye-i Yenice hâne 19,
 Karye-i Lupaniçe-i Morihok hâne 25,
 Karye-i Muradgazi hâne 11,
 Karye-i Muraderi hâne 9,
 Karye-i Çarnavirçe hâne 21,
 Karye-i Posterika hâne 15,
 Karye-i Novasil Demirhisar hâne 9,
 Karye-i Keşak hâne 53,
 Karye-i Dragrine hâne 13,
 Karye-i Gorna Pogodin hâne 23,
 Karye-i Dolna Pogodin hâne 27,
 Karye-i Erharnak hâne 14,
 Karye-i Çekül hâne 9,
 Karye-i Zagoriç hâne 14,
 Karye-i Ganaliş hâne 12,
 Karye-i Ondiniki hâne 25,
 el-Hac Ahmed Ağa'nın sol kolunda fermân-ı şerifle tahririne memur olduğu defterdir ki
 mahallinde aynıyle tahrir olundu fi 15 şehri Zilka'deti's-şerife sene 1050.
 el-hakîr Ahmed.

Varak 87 a Belge No: 184

Fâziletli ve rifaâtlü efendim hâzretlerinin huzuru şeriflerine dûrer-i tahiyyât-ı
 safiyyât-ı ve gurer-i teslimât-ı vafiyât işârından sonra muhibbâne inhâ olunur ki işbu
 mübarekel'il arifede sadık saltanattan Sultan Mehmed namıyla müsemâm bi-dürr-i
 şahvar ve şehzade-i tâcdâr vücuda gelüb mü'minin-i şâdân ve sudur-i müslimin
 ...olmak üzere cümle Eyalet Rumilinde olan bilâ der kasabatda toplan atılıp ve çarşı ve
 bazarlardan üç gün üç gece donanma ve şenlikleri olunmak fermân olduğuna binaen
 i'lam ve i'lan için adamlarımızdan kıdvetu'l-emâsil ve'l-akrân Yakub zide kadruhu
 irsâl olunmuşdur lede'l-vusûl gerekdir ki fermân olduğu üzere çarşı ve bazarları envâ'
 libas ile devşirüb ve dekâkinini şem' ve kanâdiliyle zeyn ittirib üç gün üç gece
 donanmalar ve şenlikler ittirüb ve saadetli padişahimiz ki ve şehzade-i kirâmlarının
 izdiyâd-ı ömr-i devletleri tul-i bekalarına dualar ittiresiniz baki hemîşe-i der-seccâde-i
 şeriât daima bad.

Varak 87 b Belge No: 185

Nişân-ı şerif-i âlişan

Vilayet-i Pirlepe tetimme Edirne ve Filorini ve Şaşan ve Ostrakça vevakı' mezbûra mağfurun leh Sultan Bayazıd Hân tâbe serâhunun evkâfı keferesi ve Edirne'de vakı' merhûm muşarun ileyh tâbe serâhunun evkâfı keferesi ve.....vakı' merhûm ve mağfurun leh Sultan Süleyman Han tâbe serâhunun evkâfı keferesi Serfice de vakı' merhum muşarun ileyh tâbe serâhunun evkâfı keferesi ve vilayet-i Drama ve Zihne ve Siroz ve Hurpeşte ve tetimme mezbûre ve Timurhisar ve İştîp ve Menlik ve Petriç nefsi Manastır ve tetimme Manastır defterlerine tabi zimmi reâyânın bin altı ramazanü'l-mübarekenin gurrasinde bin elli bir şa'banu'l-muazzamına gayetine değin üzerlerine edâsı lazım gelüb cizyeleri cem' ve tahsil ve dâhil-i hazineye olmak lazım ve mühim olmağın sabık silahdar ağaya duyun hala Selanik ve Tırhala ve Sol kol muhassıl-ı emvâl-i ve muharrer olan iftehârü'l-emâcid ve'l-ikdâm el-Hac Ahmed dame mecdehuma cizye ihsan olsun eline mühürlü ve nişanlı cizye defter-i sureti virilib irsal olunmuşdur imdi evvel defteri mucebince cem' ve tahsil ve dâhil-i hazine ittirmek emr idub buyurdu ki hükmü şerifimle mübaşir muma ileyh dame mecdehüda vardıkda siz ki kazalarınız zikr olunan Pirlepe defterine tâbi' olan keferenin bin yedi yüz dörd hane cizyelerin olub cûlus-ı hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz yigirmi beş akçe cizyelere ve tetimme Edirne defterine tabi' olan keferenin sekizbin altı yüz on sekiz hane cizyeleri olub bin iki yüz yigirmi altı hanelerinin her bir hanesinden cûlus-ı hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz yigirmi beş akçe ve muâf olanların üç yüz seksen iki hanelerinin her bir hanesinden cûlus hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz elli beş akçe cizyelerin ve Filorine defterine tâbi' olan keferenin dâhi iki bin üç yüz yigirmi sekiz hane cizyelerin olub cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle her bir hanesinde ikişer yüz yigirmi beş akçe cizyelerin Suşan defterine tâbi' olan kerefe üç bin yüz altmış iki haneleri olub cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle.

Varak 88 a Belge No: 186

Her bir hanesinden ikişer yüz yigirmi beş akçe cizyelerin ve Delvisin defterine tâbi' olan seksen keferenin bin yüz doksan iki hane cizyelerin olub bin yüz kırk hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz yigirmişer akçe ve muaf olanların altı hanesinden cûlusu hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz altışar yigirmi beş akçe ve muâf oldukların altı hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz altışar akçe cizyelerin ve Osterce defterine tâbi' olan keferenin dâhi iki bin dokuz seksen hane cizyelerin olub elli bin beş yüz elli hanelerinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz yetmiş beşer akçe ve muâf olanlar iki yüz elli altı hanelerinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle üç yüz yedişer akçe cizyelerin ve İslambulda vakı' merhûm ve mağfurun leh Sultan Beyazıd Han tâbe serâhunun dokuz yüz on altı hane cizyelerin olub iki yüz seksen hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz yigirmişer akçe ve iki yüz kırk altı hanelerinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz doksan sekizer akçe vakı' yüz doksan hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz birer akçe cizyelerin ve merhum muşarun tâbe serâhunun Edirne de vakı' evkâf keferesinin dâhi iki bin yedi yüz seksen altı hane cizyelerin olub bin beş yüz yetmiş sekiz hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz yigirmi beşer akçe muâf olanların bin iki yüz sekiz hanelerinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz altışar akçe ve merhum mağfurun leh Sultan Süleyman Han tâbe serâhunun Morgova da vakı' evkâf keferesinin bin kırk dokuz hane cizyelerin olub cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle her bir hanesinden ikişer yüz yigirmi beş akçe cizyelerin Serficede merhûm muşarun ileyh tâbe serâhunun evkâf keferesinin bin yetmiş dokuz hane.

Varak 88 b Belge No: 187

Hanelerin olub cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle her bir hanesinden ikişer yüz yigirmi beşer akçe cizyelerindefterine tâbi' olan keferine taifesinin bin altı yüz dokuz hane cizyelerin olub kırk dört hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz altmış üç akçe muâf olanların bin beş yüz atmış beş hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz doksan üçer akçe cizyelerin ve Rohotine defterine tâbi' olan keferenin dâhi üç bin üç yüz doksan üç hane cizyelerin olub bin beş yüz yetmiş beş hanelerinin her bir hanesine cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz seksen bir akçe ve muâf olanların bin sekiz yüz on sekiz hanelerinin her bir hanelerinden cûlus-u hümâyûn zıdasiyle üç yüz on akçe hanelerin ve Siruz defterine tâbi olan keferenin dâhi dört üç yüz doksan üç hane cizyelerin olub iki bin sekiz yüz on sekiz hanelerinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz altmış sekiz akçe ve muâf olanların bin beş yüz yetmiş hanelerinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz doksan sekiz akçe cizyelerin ve Hurpeşte ve tetimme mezbûr defterine tâbi' olan keferenin üç bin sekiz yüz seksen hanelerin olub nefsi Hurpeştenin bin sekiz yüz altmış yedi hanelerinin her bir hanesinden her bir hanesinden ziyade cûlusların ile ikişer yüz kırk dokuzar akçe ve tetimme Hurpeştenin iki bin on üç hanelerinin her bir hanesinden ziyade cûlus vâzi' cedidleri ile ikişer yüz seksen birer akçe cizyelerin ve Timurhisar defterine tâbi' olan keferenin iki bin altı yüz yetmiş dokuz hane cizyelerin olub yedi yüz elli hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz altmış altışar akçe ve dört yüz otuz dokuz hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz yetmiş sekiz akçe ve muâf olanların bin dört yüz doksan hanelerinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz doksan altışar akçe cizyelerin olub ve İştâb defterine tâbi' olan keferenin dâhi on bin yüz doksan on hane cizyelerin iki bin kırk üç hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz otuz dokuzar akçe ve muâf olanların bin yüz elli hanelerin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz altmış dokuz akçe cizyelerin ve Menlik defterine tâbi' olan keferine taifesinin dâhi altı yüz altmışar hane cizyelerin olub altı yüz otuz yedi hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle üç yüz doksan birer akçe ve yigirmi sekiz hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle muâf olanlardan dört yüz yigirmi birer akçe cizyelerin ve Petriç defterine tâbi' olan keferenin iki bin beş yüz kırk yedi hane cizyelerin olub tahrir-i cedid mucebince bin üç yüz yedi hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle üç yüz akçe ve bin yetmiş beş hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz kırk sekiz akçe ve muâf olanların iki yüz otuz beş hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz yetmiş sekiz akçe cizyelerin ve nefsi Manastır defterine tâbi' olan keferenin dâhi bin dokuz yüz yigirmi dört hane cizyeleri olub bin sekiz yüz seksen üç hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz otuz yedişer akçe ve muâf olanların kırk bir hanelerinin her bir hanesinden cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle ikişer yüz atmış yedişer akçe cizyeleri ve tetimme Mnastır defterine tâbi' olan keferenin dâhi iki bin beş yüz dört hane cizyeleri olub cûlus-u hümâyûn ziyadesiyle her bir hanesinden ikişer yüz otuz yedişer akçe cizyeleri ve zikr olunan defterlerinin her bir hanesinden kırk akçe miri gulâmiyye ve bundan maâda geri ve her bir haneden otuz beş akçe alıb yigirmişer akçesi mübaşir muma ileyh hin-i muhâsebede miriye teslim iyleyib on beş akçesi kendiye vech maişet olmak üzere irsâl olunan nişanlı ve mühürlü defter sureti mucebince cem' ve tâhsil ittirdub bundan ziyade reâyâdan gulâmiyye ve mahkeme harcı ve kâtibiyye ve sarrafiye namıyla ve gayrı bahane ile bir akçe ve bir habbe almaya ve aldirmayasın ve zikr olunan defterlerin girihtesi ola haraçların reâyâsı Papasları ve köy kethüdaları câmi' cizye olan muma ileyh dame mecdehu.

Varak 89 a Belge No: 188

Mahkemeye götürdüb defter mucebince ne mikdar girihteleri olduğuna reâyâ bildirüb asıl mâl ve deftere noksan gelmemek üzere maârifet-i şer'le girihteden vâki' olan noksan reâyânın kendü rızalarıyla kaçar akçe düşerse mabeynlerinde tevrih ve taksim olunub her ne ise cem' cizye olan muma ileyha reâyâ kendü elleriyle bi-kusur teslim eyleyib amma cizye cem' almayan mübaşır muma ileyh dâhi zinhar ahz u celb ve tam'-ı ham sebebiyle ziyade girihte göstermesiyle reâyâyâ tâaddi ve tecavüz itmekden ve bu bahane ile ziyade akçe almakdan ihtiraz iyleye ve siz ki kazilersiz sizdahi bu bahane ile her açıdan ve reâyâdan bir akçe ve bir habbe almayan kazanın haraç hususu için akçe aldıklarına kat' rızayı hümâyûnum bu kadar bilmiş olasız ve bazı reâyâ dâhi a'yân memlekettin nice kimesnelerin çiftliklerine ve karyelerine varub cizye cem'ine memur olanlar cizyelerin almak için o makule reâyâyâ mahkemeye dâ'vat iylediklerin çiftlik sahibleri biz bilmeziz reâyâyâ kandi bilursun bulsun bildirsun deyü cizyedarı bu vechle tâciz iylemekden cizye mal tahsiline mâni olmakdan be-gayet hazır iyleyib her birisi çiftliklerinden ve karyelerinde olan reâyâyâ mahkemeye gönderdib ber vechle tâallül ve bahane iyleyeler şöyleki o makule çiftlik sahiblerinin bu makule illet ve bahaneleri ile cizye malının cem'ine mâni ve gadr iyledikleri istima' olana kıta' aman ve zaman virilmeyib haklarından gelünür sancak beyleri ve kadılar ve gayriler evvelki gibi kapu açmak ve icazet virmek namıyla ve gayrı tarik ve bahane ile haraç hususuna karışmayub reâyâdan ve her acıdan bir akçe almayalar ve haracı dâhi gulâmiyyeden ziyade miriyye ve kendüye tâ'yin olunub berât-ı şerifimde tasrîh olunan vech mâişetten gayrı külçe akçesi namına ve ahir tarik ve bahane ile reâyâdan bir akçe almayub venamına karye-i bu karye adamlar gönderip bana şu denli zahire lazımdır deyü taâddi iylemeyüb ancak reâyâ kendü rızalarıyla mübaşır muma ileyha kifâyet mikdarı zahire makulesi her ne götürürlerse ona kanaât eyleyüb şöyle ki eğer haracı ve eğer sancak beyleri ve kadılar ve gayriler ferman-ı hümâyûnum muhalif reâyâdan bir akçe ve bir habbe aldıkları mesmu' hümâyûnum ola ecdâd ve izâmım inad inşaallah teâlâervâh tayyibbeleri için birinin izz ve cevabı makbule hümâyûnum olmayub sâire muceb gayrı olmak için bila tahir eşit akıbet ile salb-ı siyaset olunurlar bilmiş olalar ona göre her birisi basiret üzere olub taâdi ve tecavüzden kasr-ı yed iyleyib be-gayet ihtiraz iyleyer işbu sene-i mübarekede reâyâyâ sâir seneler gibi taâddi ve teklif olmayub her birini merhamet-i hümâyûnum erzân kılınmak ile reâyâ dâhi târih-i mezbûrede üzerlerine edâsı lazım gelib cizyelerin mübaşır muma ileyha ber-muceb tâ'cil edâ ve teslim iyleyib tahir ittirmeyeler ve sen ki cizye-i mezbûre cem'ine memur olan muma ileyh dame-mecdehusun cizye-i merkûme malını reâyâdan defter mucebince ve fermân-ı şerifim üzere muaccelen cem' ve tahsil ve götürmesi dâhil-i hazine iyleyib kıta' alaka iyleyesin ve hala sekine-i hümâyûnum muceddede ittisah olub halis gümüşden on dane bir dirhem gelir sekine-i hümâyûnumla meskûk cedit akçe câri olmak fermanım olmak ile kanun u kadim üzere miri için alınan altın yüz on sekizere ve kamil gurus yetmiş sekizere ve esâdi gurus altmış sekize ve akçe aldıkda minvâl meşruh üzere cedit akçe aldırmayub minbad istimâl memnu' olan zloti ve rabi' ve para ve eski zuyûf ve kırkık almaya ve aldırmayasın şöyle bileler âlamet-i şerife îtimat kılalar. Tahriren fi'l-yevmi's şehri zi'l-kadeti's-şerife li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna fi 25 zi'l-kade sene 1050

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 89 a Belge No: 189

Çırza Batanın mektubudur

Fazîlet meâb şeriât nisâb

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm mevlana Sareskol kadısı zide fazluhu tahıyyât-ı safıyyât ve teslimât-ı vafıyyât ithâfindan sonra inhâ olunan oldur ki hâliyâ taht-ı kazanızda vâki' olan hassalarımızın bin elli senesinin martı ibtidâsından sene-i ahirine değin voyvodalığın bâis'ül-mektub adamlarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Salih Ağa zide kadruhu virilmeğe işbu mektub tahrir olunub irsal olunmuşdur lede'l-vusul gerekdir ki sene-i mezbûrede hassa-ı merkûmun hâsıl olub cânibimize âid ve râci' olan mahsulattan aşâr-ı şeri'yye ve rusûm-ı örfiye ve ispenç ve min ve beytü'l-mâl amme ve hassa ve tapuyu zemin ve cürm ve cinayet ve bâd-ı hevâ heva vesâir bi'l-cümle olageldiği üzere merkûm voyvodamız dâhi ahz u kabz ittirdib minbad ahardan bir ferdi dahl ve taarruz ittirmeyesin ve lakin hilâf-ı şer' şerif ve mugayir emr-i münîf zulm ittirmeyüb ve reâyâ mezbûr voyvoda bilib voyvod malına müteallik umurlarda müracaat iylesin. Tahriran evâil-i muharremü'l-haram li-sene ihda ve hamsin ve elf. Vusile ileyna fi 25 şehri rebî'ü'l-evvel sene 1051.

Varak 89 b Belge No: 190

Oldur ki

Vech-i tahrir-i huruf budur ki Manastır nahiyesinde Rumili defterdarı Mehmed Efendinin Havasa karyesinden olan Korkudhane nâm kurra defter eminin bin elli senesi martı ibtidâsından sene itâya martı ibtidâsı hala üzere tamamı der-uhde olunub siz dâhi zabt u rabt ve olageldiği üzere be-gayet tezkere Abdi Bey ve Mustafa Bey elli beş bin akçe der-uhde iyleyib ve meblâğ-ı mezkûr elli beş bin akçeyi bî-kusur ve lâ-kusur alub kabz iyledim muhasebelerini gördüm husus-ı mezkûrden sene-i ahirine değin iltizam iyleyib kapayub muhasebelerin görmüşdüm defterdar efendinin bu maddede alakası yoktur muhasebeleri görülüb bedellerini işbu tezkere temessük olub virilmiştir. Tahriran evasıt-ı zi'l-kadeti's-şerife li-sene 1050.

Varak 89 b Belge No: 191

Nişân-ı şerif-i âlişan hakânî oldur ki

Gök ala gözlü kumral kaşlı boylu rafi'-i tevki'-i refi'-i Mehmed bin sudde-i saâdetime gelüb mukaddema yararlığı arz olundukda ibtidâden on bin akçe tımarı sene-i hamsin ve elf ve zi'l-hiccesinin evâsıtından hükm-ü şerifim virilib ve paşa sancağında Manastır nahiyesinde gayriden sancaklarda zeameti olub sabık defter emini olan Katib Derviş bundan akdem fevt oldukda zeamet aheri virilub ve liva-i mezbûrda Manastır nahiyesinde Hulukan nam kurre ve gayriden bin altı yüz akçe hissesi müteveffâ-yı mezbûrun adamlarından Cafer nam kimesne hisse-i mezbûrun sabık Rumili Eyaletine mutasarrıf olan ile Hüseyin Paşa tarafından kendü üzerine tezkere ittirdub ve mutasarrıf olduğu tımarına ilhak idüb lakin berât itmegin müyesser olmadığından gayrı hisse-i mezbûre ruznamçede bi'l-fiil müteveffâ-yı mezbûrun Katib Derviş üzerinde olmağla ol vechle mahlûl olduğun bildirdib kendüye virilmek babında inayet rica itmegin rica etmek üç bin akçesi virilmek fermanım olmağın tımarın olduğu sancakda sakin olmak ve Alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcih olunmağla sene-i hamsin ve elf zi'l-hiccesinin yigirmi sekizinci gününden hükmü şerifim virildikten sonra tezkeresi ihraç olunmak fermanım olmağın zikr olunan üç bin akçe tımar vech-i meşruh üzere ibtidâsı bedelinden noksanıyla ber-vech-i tekmil on bin akçelik üzere mezkûr Mehmede tevcih olunub virdim ki zikr olunur.

Hulukan tâbi' Manastır hasıl 9450

Rinariç tâbi' Manastır hasıl 1200

Akkeçelü tâbi' Manastır hasıl 2929 14200-4000 yekun= 10000

Buyurdum ki bade'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki zayıf-ı hidemat-ımevkure ve mesâi-i meşkure-i asâkir-i mânsuredir ber-muceb-i defteri hakani bi-kusur meri ve müeddi kıla ol babda hiç ferd mani' ve mezahim olmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimat kılalar.

Tıbk-ı asluhu'l-ali dame mutaâllâ harrere'l-fakir-i ileyhi teâlâ Abdurrahim bin Mehmed el-müvella hilafe bi-medine-i Kostantiniyye el-mahmiyye ufiye anhum.

Vusile ileyna Fi evâhir muharremü'l-haram sene 1051.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 90 a Belge No: 192

Şeri'ât-şîâr hakikat-ı disâr mevlana efendi zide fazluhu bade'l-yevmi'l-yevm olunan budur ki taht-ı kazanızda vakı' icmallü haslarımızdan Yança ve tevabi' haslarımızı işbu sene-i hamsin ve elf martı ibtidasından sene-i tamamına varınca kıdvetü'l-ematicid ve'l-ayan zide mecduhuya taarruzolub mektub tahrir ve irsal olundu vusulunda gerekdir bi-hasebis's-şer' ve ilgâ kadimden olageldigi üzere bu hane aid ve vâki' olan mahsûlât ve mersûmâtımız muma ileyha ahz u kabz ittirub ahirden bir ferdi dahl taarruz ittirmeyub hilaf-ı şer' hatur ve kanun u defter teâddi ve tecavüz ittimeyesin.

Varak 90 a Belge No: 193

Efendi hazretlerinin

İzzetlü ve faziletlü ve rif'atlı izz-i huzur müteveccid sürûrlarına durer-i adavat-ı gurre-i isna...ithafından sonra mahallesine inha' olunan oldur ki benim izzetlü efendim hala tahririne memur olduğumuz hassaların cizye virilen cizye ve adet-i ağnamları cem'i ve tahsil olunması saadetlü ve adaletlü sadrazam hazretlerin bu bendelerine şipariş buyurdub berât-ı şerif ve defterlerimizin irsal buyurdıkları ecilden bu....defa kaza-i adalet-i şîâr'mızda vakı' keferet taifesinin cizyeleri ve adet-i ağnamların cem' ve tahsil iylemek için canibimizden Maltada Hüseyin Ağayı vekil idub göndermişdir vusulunden me'muldurki berat-ı şerif sicil-i mahfuza kayd buyurduktan sonra kurra ahalisinden ağâh iylemek için devam mahzar tâ'vin buyurasın ve şöyle tebeyyün buyurasın ki kul akçesi namına veyahut ...namından ve(...) tarik ile bir akçe ve bir habbe aldıkların istima' olunursa mezbûrun hakaret olunduktan gadr-ı cidalden mani' iylesinler dâhi nedâmet-i çakirler ona göre berât-ı şerife tahrir olunduğu üzere te'cil olub cem' ve tahsil ittirmeyib cem'an himmet-i âliye diriğ buyurması inşallahü teâlâbeş günden sonra anda yüz ve çok gelen hizmetiniz zâyî' olmayub me'mulunuzden raiyyet(...) hemân lutf u ihsân ve mürevvüt idub hilâf-ı emr-i hümayûn kimesneye bir akçe ve bir habbe aldirmayasız bâkî hemişe der seccâde şeriât-dâim bâd müstedâm ve müstâhkem bâd.

Varak 90 b Belge No: 194

Medine-i Manastır sâkinlerinden Çubuk Mustafa ibn Hasan mahfil-i kazada medine-i mezbûre sâkinlerinden bâis-i haze'l-kitâb Bakkal Hızır ve Debbağ Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında bi-tav'is-saf ikrâr ve itirâf idub Bosta Hovace mahallesinde vâki' bir tarafı Baltazade Ahmed Ağa çayırıyla bir tarafı Haşım Efendi çayırıyla ve bir tarafı tarik-i âmmla mahdûd olan arz hâliyâyâ mezbûran Hızır ile Mehmede bin sekiz yüz nakd-i râyic fi'l-vakt fiddi-yı osmani akçesi bey'i bat'ı sâhih-i şer'i birle bey' idub kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mübî-i mahdûd iyledim bade'l-yevm mülk-i müşterasıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsunlar didikde mâ vâki' bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahru'l-kuzât Ahmed Efendi,Müderriş Derviş Mehmed Çelebi, Ahmed Efendi, Hasan Çelebi el-Hatib, Hasan Efendi el-İmam, Muhzır Sefer, Hasan Çelebi ibn Ahmed Efendi, Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi.

Varak 90 b Belge No: 195

Vech-i tahrir-i huruf budur ki ber vech-i iştirâk berât-ı padişahiyle mutasarrıf olduğumuz Manastır kazasına tâbi' Pirudim nâm karyede ber vech-i iştirâk üzere tarla tasarruf iden İbrahim bin Halil fevt olub taht-ı tasarrufunda olan tarla ve çayırların hala muattal kılıb ilganın tapuya müstehâk olmağın müteveffâ-yı mezbûrun kızı olan Fatıma binti Mehmed nâm Hâtun talibe rağıbı olub kanun u kadim üzere mezbûr Fatıma Hâtun bin akçesinin alub işbu temessük ketb ve terakküm olunub yed-i talibe vaz' ve def' olunmuştur ki minbad yed-i tasarrufunda olub sâl seyl ziraat iyledikçe sahib-i arz olanlara a'sâr-ı şer' iyyesin edâ ve teslim iyledigin haricden bir ferd taarruz iylemeye. Hurreire Fi evâhir-i şehri-i şa'banu'l-mübarek li-sene erbaa ve elf. Şuhûdü'l-hal el-Müderriş Osman, el-Müderriş Mehmed.

Varak 90 b Belge No: 196

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden olub bundan akdem vefat iden Şehsuvar nâm müteveffânın sülbi oğlu İbrahim nâm sabinin ahvâl ve emvâline zabt için bir vasiden lazım ve mühim olunmağın hâkim-i muvakki'-i kitâb tûbâ-lehü ve hüsnü meâb hazretleri tarîk-ı şer' koymayan Osman bin Ömer nâm kimesneye çiftliklerini ve Mehmed Ağada olan akçesini ve câri ve mülk tesviye-i umuruna mezbûr Osman Ağa'yı vasi nasb ve tâ'yin iylemegin mâ vâki' bi't-taleb kayd şûd.

Varak 90 b Belge No: 197

Medine-i Manastır sâkinlerinden olub bundan akdem vefat eden Karagöz Oğlu Osman Çelebi nâm müteveffânın sülbi oğulları Mustafa ve Hasan nâm kimesneler meclis-i şer' i şerif lazımu't-tevkire hazırın olub işbu sâhibetü'l-kitâb valideleri Fatıma Hâtun mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idub müteveffâ-yı mezbûre medine-i mezbûre mahallatından Kasım Çelebi mahallesinde vâki' bir tarafı Davut Mehmed Efendi mülkiyle ve bir tarafı Halil mülkiyle ve bir tarafı Hadice Hâtun mülkiyle ve bir tarafı tarîk-ı âmmla mahdûd ve mümtaz olub muhavvatâ-i dâhiliyesinde iki evi ve hayatı ve bi'r mâi ve muhavvatâ-i hâriciyesinde ahur ve bi'r mâi ve hadikâ-i zat-ı eşcâr-ı müsmireve gayr-ı müsmireye müstemil olan menzilden gayrı mezbûrun mülk ve dekar ve menkilat cinsinden bir şey kalmağın menzil-i mezkûru merkûma Fatıma Hâtunun yigirmi bin akçe mihr-i muaccele ile takas iylediği bade'l-yevm menzil-i mezbûr merkûm Fatıma Hâtunun mülkü muhazidir bizim kâti' alakamız kalmamışdır didiklerinde hüve'l-vâki' gibbe't-taleb ketb ve terakküm olunub yed talebe def' ve ita' olundu. Hurreire Fi evâil-i şehri-i cemaziye'l-evvel li-sene hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Fahrü'l-Müderriş Derviş Mehmed Çelebi, Ömer Çelebi, Derviş Çelebi, İbrahim Beşe, Muhzır Beşe.

Varak 90 b Belge No: 198

Medine-i Manastır sâkinlerinden Çanak Salih mahfil-i şer' gelüb Latife Çelebi muvacehesinde takrîr-i dâ'va iylediği mezbûr Latife Çelebi Azab Bey Mahallesinde olan evimi bila vech gasb iylemişdir suâl olunub ihkâk-ı hâk olunması matlubumdur didikde fi'l hâkika mezbûr Latife Çelebi'ye suâl olundukda bende dâr-ı mezbûr benim

ehlimin hissesidir didikde mezbûre Salih dâ'vasına mutabık beyyine taleb olundukda fahru'l-kuzât Halil Efendi ve fahru'l-akrân Zülfibeyzade Mahmud Ağa nâm kimesneler şehâdet-i şer' iylediklerine bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Tarihzade Ahmed Çelebi, Derviş el-İmam, Ahmed Efendi el-İmam, Muhzır Beşe, Derviş Mehmed Çelebi.

Varak 90 b Belge No: 199

Ed-dâyn Mehmed Hasan el-medyûn Bekir Hasan el-deyn âliyye 4000 ve'l-murabaha 600 sebt-i bâ-karâra ve sellemü'l-muhtesib.

Varak 90 b Belge No: 200

Budur ki medine-i Manastır sâkinlerinden fahru'l-kuzât Ahmed Efendi bin Hasan Efendi tarafından hususu ati'l-beyân ikrâra vekil olub nehc-i şer' üzere vekâleti sabite olan oğlu Hüseyin Çelebi mahfil-i kazada işbu bâis'ül-sicil Cebeci Mustafa ve Bakkal Hızır ve Debbağ Mehmed mahzarlarında bi'l-vekil ikrâr ve takrîr-i kelâm idub Suhata Hovace mahallesinde vâki' evamirlerin behasından mesfûrlar zimmetlerinde iki bin iki yüz akçesi olub meblâğ-ı mezbûrun bin sekiz yüz akçesi babam ve müvekkilem mezbûr Ahmed Efendi mezbûrun Mustafa ve Hızır ve Mehmed nâm kimesnelerden alub kabz iylesin didikde mukırr-ı merkûm Hüseyin Çelebi'nin bi'l-vekile ikrârına mezbûrun kimesneler vicâhen tasdîk ittiklerin mâ vâki' bi't-taleb kayd şûd.

Şuhûdü'l-hal

Fahru'l-Müderriş Derviş Mehmed Çelebi, Ahmed Çelebi el-İmam, Nalband Osman, Ömer Suha Ahmed Çelebi, Suha Mustafa Çelebi, Murad Subaşı.

Varak 91 a Belge No: 201

Muhallefât-ı merhûme Fatıma Hatûn el-vâki' fî evâsıt-ı Şa'bân

Kelâm-ı şerîf 1 aded,

Baklava sinisi 2 aded,

Sini 1 aded,

Hadâni 1 aded,

Kurna leğeni 1 aded,

Demir tâbesi 1 aded,

Kebab şişi 1 aded,

Fanus 1 aded,

Ekmek teknesi 1 aded,

Lahana kahcası 1 aded,

Ekmek sandugu 1 aded,

Çapa 5 beşdir,

Beledî döşek 1 aded,

Kumaş yorgan 1 aded,

Çul 1 aded,

Köhne yorgan 1 aded,

Yastık 1 aded,

Tencere 1 aded,

Hamam döşemesi 1 aded,

Hamam makremesi 1 aded,

Gömlek 1 aded,

Beyaz Çârşeb 1 aded,

Maşa 1 aded,
Sacayağı 1 aded,
Katsiye 1 aded,
Mâ'i zıibun 1 aded,
Abdest makremesi 1 aded,
Nakışlı köhne çârşeb 1 aded,
Beyaz döşek çârşebi 1 aded,
Köhne gömlek 2 aded,
Mâ'i köhne kaplama 1 aded,
Bir çıt araba ile dolu,
Kazma 1 aded,
Döngel 1 aded,
Tahra 1 aded,
Sahan 2 aded,
Bakraç 1 aded,
Bir çît un,
Balta 1 aded,
Bir çît çavdar,
Kepçe 1 aded,
Beyaz yastık 1 aded,
Alaca peşkir 1 aded,
Peynir kancası 1 aded,
Köhne sahan 1 aded,
Mâi yüz yastığı,
Çuval 3 aded,
Ocak zinciri 1 aded,
Keser 1 aded,
Çırakman 1 aded,
Kırmızı takya 1 aded,
Gümüş düğmeli sâde 1 aded,
Çatma yastık 1 aded,
Beledî yastık 1 aded,
Sarı atlas zıibun 1 aded,
Ak sâde 1 aded,
Nakışlı bbohça 1 aded,
Nakışlı mâ'i bohça 1 aded,
Hayâl makremesi 3 aded,
Nakışlı bohça 1 aded,
Nakışlı yüz yastığı 1 aded,
Nakışlı yorgan başlığı 1 aded,
İşlenmiş köhne yastık 1 aded,
Kumaş köhne yastık 2 aded,
Cânfes bohça 1 aded,
Köhne kırmızı çatma döşek 1 aded,
Nakışlı yastık 1 aded,
Gümüşlü bıçak sâde 1 aded,
İşlenmiş yorgan başlığı 1 aded,
İşlenmiş 1 aded,
Kırmızı zenne çakşır 1 aded,

Küçük kukul takya 2 aded,
Gümüşlü kuşak 1 aded,
İncü dizi 12 aded,
Altun küpe 3 aded,
Taç kutusu 1 aded,
Yalabık erguvan daralı 1 aded,
Nakışlı çârşeb 1 aded,
Kırmızı tor kuşak 1 aded,
Havan destesiyle 1 aded,
Demirli sandık 3 aded,
Hoşâb kaşığı 20 aded,
Kırmızı zenne çakşır def'a 1 aded,
Biçilmiş yeni gömlek 2 aded,
Beyaz don 1 aded,
İki arşun bez,
Zenne mesh 1 çift,
Nakışlı yüz yasduğı 1 aded,
İplik 7 arşun,
Yemeni tepsi 3 aded,
Bakraç 1 aded,
Hoşâb tası 1 aded,
Küçük tas 1 aded,
Küçük sahan 1 aded,
Küçük tepsi 1 aded,
Hamam tası 1 aded,
Safa 2 aded,
Sahan 6 aded,
Şam'dan 3 aded,
Kalay 1 şişe,
Gülabdân 1 aded,
Leğen 1 aded,
Tencere kapağıyla 1 aded,
El tâbesi 1 aded,
Alaca arar 1 aded,
Köhne işlenmiş bohça 1 aded,
Köhne islenmiş mâ'i bohça 1 aded,
Siyah peştamal 1 aded,
Mâ'i peştamal 1 aded,
Beledî döşek 1 aded,
Köhne döşek keçesi 2 aded,
Çatma kırmızı yastık 1 aded,
Köhne yastık 5 aded,
Velençe 1 aded,
Beledî yorgan 1 aded,
Cânfes yorgan 1 aded,
Çekme sandık 1 aded,
Halı 2 aded,
Çol 1 aded,
Kırmızı köhne kilim 1 aded,

Alaca köhne kilim 1 aded ,
Köhne beledî minder keçesiyle 1 aded,
Köhne velenöe 1 aded,
Salata tepsisi 1 aded,
Ceviz sanduk 1 aded,
Köhne mâ'i sâde 1 aded,
Kovan 3 aded,
Sacayağı 1 aded,

Varak 91 a Belge No: 202

Muhallefât-ı merhûm Emirzade Mustafa Efendi el-merhûm el-vâki' fî evâil-i şehri-i
Recebü'l-mürecceb li-sene hamsîn ve elf.

Mushaf-ı şerif 1 cild,
Fıkra müte'allik kitab 1 cild,
Ahtâr şerh-i Muhtar 1 cild,
Muhtârü'sıhâh 1 cild,
Muhtasar Hülâsa 1 cild,
Serâceddin 1 cild,
Ferâyize müte'allik 1 cild,
Şer'a şerhi 1 cild,
Müntehabü's-şifâ 1 cild,
Kavâ'id-i i'râb şerhi 1 cild,
Şâfi'i şerhi 1 cild,
Pendnâme 1 cild,
Kefiye şerhi 1 cild,
Sây-ı fi'l-vesâ'i 1 cild,
Metni menâr 1 cild,
Dîvan-ı molla çelebi 1 cild,
Fârisi lügat 1 cild,
Vâkı'a şerhi 1 cild,
Pendnâme 1 cild,
Kâfiye şerhi 1 cild,
Kitab-ı mesâbih 1 cild,
İlm-i hadîs 1 cild,
Birkaç kitab bir cildde 1 cild,
Menâfi-i k-Kur'an 1 cild,
Tahkik 1 cild,
Mecma'u'l-bahreyn 1 cild,
Mollazade 1 cild,
Fârisi ebyât 1 cild,
Dîbâce şerhi 1 cild,
Câmi'ü'l-fetâvâ 1 cild,
İmam Gazali 1 cild,
Müntehab 1 cild,
Silsiletü'z-zeheb 1 cild,
Kitab-ı vikaye 1 cild,
Şerh-i kâfiye 1 cild,
Tefsire müte'allik 1 cild,
İftitâh 1 cild,

Mecma'ü'l-bahreyn 1 cild,
Kitab-ı muhtasar 1 cild,
Kitab-ı Vâfiye 1 cild,
Islâh izâh 1 cild,
Şerh-i ferâyiz müstecibü'l-şehâbi'l-izzîn 1 cild,
Zû'ü's-sirâc 1 cild,
Kubbetü'l-hükkâm 1 cild,
Gülistân 1 cild,
Keşf-i dekâyik şerhi 1 cild,
Türki manzum 1 cild,
Çâr berdî 1 cild,
Yakub paşa 1 cild,
Şâmil da'vetî 1 cild,
Li-lem'ati'n-nur 1 cild,
Şerh-i kâfiye ve şafiye 1 cild,
Şerh-i menâzil 1 cild,
Vâridat cild,
Türkî hikaye kitabı 1 cild,
Rûznâme 1 cild,
Şerh-i ferâyiz 1 cild,
Nahive müte'allik cevher 1 cild,
Nisîhatname 1 cild,
Dîk 1 cild,
Fıkra müte'allik bâb-ı buyû'dan 1 cild,
Lebû'l-leb 1 cild,
Mutavassıt 1 cild,
Türkî hikaye kitabı 1 cild,
Telhis 1 cild,
Hikmet müte'allik,
Köphe kudûri 1 cild,
Tuhretü'l-mülûk 1 cild,
İzzi'lmüsemma bi'l-taftâzânî 1 cild,
Merah şerhi 1 cild,
Fıkha müte'allik 1 cild,
Def'a fıkha müte'allik 1 cild,
İbtidası yok şerh 1 cild,
Menâr-ı usûl-i fıkıh 1 cild,
Kur'an-i azîme müte'allik şerh-i Sadreddin 1 cild,
Safrâ müte'allik 1 cild,
Müşkilat 1 cild,
Meşâyihnâme Türkî 1 cild,
Lügata müte'allik 1 cild,
Sadeddin Mantıka müte'allik 1 cild,
Usule müte'allik 1 cild,
Şerh-i Ferâyiz Şehabeddin 1 cild,
Safrâ müte'allik 1 cild,
Müşkilât 1 cild,
Meşâyihnâme Türkî 1 cild,
Lügata müte'allik 1 cild,

Şerh-i Kâfiye 1 cild,
Gülistân ve Bostân bir yerde 1 cild,
Bostânü'l-ârifin 1 cild,
Misbâh şerh-i Üftâde 1 cild,
El-Cânibü'l-Garbî 1 cild,
Hidâye'nin evvel cildi buyû'a varınca 1 cild,
Türkî kitab 1 cild,
Fıkha müte'allik 1 cild,
Kitab-ı Dû 1 cild,
Kavâ'id 1 cild,
Türkî Hâfız şerhi 1 cild,
Şerh-i Ziyaret 1 cild,
Tefsire müte'allik 1 cild,
Ferâziye müte'allik Nâfi' 1 cild,
Sübhalî-Mevlanâ Câmi 1 cild,
Ehâdis-i şerife ve Tevârîh-i Enbiyâ 1 cild,
Kâfiye ve Emsile şerhi 1 cild,
Nahve müte'allik ve Rûznâme 1 cild,
Usule müte'allik 1 cild,
Lügat-i Mesâdir 1 cild,
Şerha müte'allik 1 cild,
Sünhaneli-Mevlanâ Câmi 1 cild,
Türk-i hikaye 1 cild,
Fezâ'il-i Burhânî 1 cild,
Güftâr-ı Hikemi 1 cild,
Kısâs-ı Enbiyâ 1 cild,
Ehâdis-i Nebevî 1 cild,
Kavâ'id 1 cild,
Lügat 1 cild,
Denkoz 1 cild,
Fârisîye Müte'allik 1 cild,
Kitab-ı İ'timâd 1 cild,
Şerh-i Şems Kutbettin 1 cild,
Fıkha müte'allik 1 cild,
Muhtasar Sahhâh eczâdır 1 cild,
İsfehânî 1 cild,
İ'lâm-i Nahviye müte'llik 1 cild,
Şâtibî ve kitab dahi bir yerde 1 cild,
Şerh-i Müverrih Erdebilî 1 cild,
Hafuzü'd-Din Neseî 1 cild,
Manzum Ferâyiz 1 cild,
Fârisî'ye Müte'allik 1 cild,
Hatîbzâde 1 cild,
Şerh-i Müverrih 1 cild,
İsmi ma'lum değil kitab 1 cild,
Hâşiye Mevlanâ İmad 1 cild,
Dîvân-ı Hâce Asafî 1 cild,
Şerh-i Akâyid 1 cild,
Gülestân 1 cild,

Telhis Miftâh 1 cild,
Lügat-ı Ef'âl 1 cild,
Muhtasar İbn Hacib 1 cild,
Hâdis-i şerife müte'allik 1 cild,
Lebü'l-Lebâb 1 cild,
Risâle-i Baytar 1 cild,
Meşâhiye Müte'allik 1 cild,
Şerh-i Hurûf 1 cild,
Şafiye şerh-i 1 cild,
Muhbir-i Tıbbâ müte'allik 1 cild,
Şerh-i Müftî 1 cild,
İnşâ 1 cild,
Elfâz-ı Küfre müte'allik,
Metn-i Ferâyiz 1 cild,
Dîvân-ı Hüsrev 1 cild,
Risâle-i Manzûm 1 cild,
Kitabü'l-nikâm Fıkha müte'allik 1 cild,
Rûznâme 1 cild,
Şerh-i Hîdaye mantık 1 cild,
Mesud Kurbiddîn 1 cild,
Şafiye İbn Hacib 1 cild,
Hadîs-i Şerife müte'allik 1 cild,
Şerh-i Zencânî 1 cild,
Ta'rifât 1 cild,
Fıkha müte'allik 1 cild,
Ref'-i Bedeb 1 cild,
Türkî Mnzûm 1 cild,
Fıkha müte'allik 1 cild,
Hidâye'den dörd beş haber 1 cild,
Şerh-i Evrâd 1 cild,
İnşaya müte'allik 1 cild,
Kitab-ı Dû 1 cild,
Reşâdü'l-me'âd 1 cild,
Hâşiye-i Ramazan 1 cild,
Metn-i Menâr 1 cild,
Sürûfî 1 cild,
Siyah cildle terkibat ismi ma'lum değil 1 cild,
Tasavvufa müte'allik 1 cild,
Risâletü'l-Beyân 1 cild,
Şafiye 1 cild,
Bir cildde evrak 1 cild,
Mutavassıt 1 cild,
Menâfi-i Kur'an-ı Azim 1 cild,
Maksad-ı Aksâ 1 cild,
Şerh-i Akâyid 1 cild,
Mücerrebât 1 cild,
İbtidâi yok 1 cild,
Netâycü'l-Fünûn 1 cild,
Kitab-ı Mesûd 1 cild,

Meten-i Sirâcüddîn 1 cild,
İbtidası yok bir dahi 1 cild,
Fıkha müte'allik 1 cild,
Şer'atü'l-İslam 1 cild,
Tıbbâ müte'allik 1 cild,
Eczâ cild içinde 1 cild,
Köhne Bazı Eczâ 1 cild,
Def'a cild içinde 1 cild,
Şer'a 1 cild,
Tıbbâ müte'allik 1 cild,
Yedi pâre köhne kitab,
Defter 1 cild,
Ve bazı mektublar 1 cild,
Büyük kazgan 1 adet,
At satılı 1 adet,
Büyük sahan 2 adet,
Yahni tepsisi 1 adet,
Baklava tepsisi 1 adet,
Küçük demir tâbe 1 adet,
Küçük kahve ibriği 1 adet,
Şam'dan 2 adet,
El eriki köhne 1 adet,
Cam kase tahtâb 1 adet,
Çini tabak 1 adet,
Hoşab tası 1 adet,
Gügüm 1 adet,
Kırk dengi kılıç 1 adet,
Battal üzengi 3 adet,
Kalkan 1 adet,
Külçe yaylı ve1 adet,
Tırkeş yaylı ve..... 1 adet,
Fişeklik ve palaska 2 adet,
Fağfûrî kase 1 adet,
İznik kase 1 adet,
Büyük rabuta 1 adet,
Cam tası 1 adet,
Tencere büyük 1 adet,
Yahni tepsisi 1 adet,
El tâbesi 1 adet,
Kebab şişi 1 adet,
Büyük sofrâ 1 adet,
Bezzânds sepet 1 adet,
Köhne nihâlî 1 adet,
Büyük pîštahta çekmece 1 adet,
Köhne keçe 1 adet,
Köhne nihâlî 1 adet,
At arabası 1 adet,
Altı göz ambar dopdolu buğday,
Ve önünde beş ufak ambar mercimek ve nohud ve sâir hırdavat,

Varak 92 a Belge No: 203

Çiftliğinde olan muhallefâtı beyan eder.
Hane 2 aded,
Ahur havlusuyla ve harman yeriyle 1 aded,
Gök yonma3 aded,
Kızıl yonma 2 aded,
Küçük tay 1 aded,
Çil seyishane 1 aded,
..... kebîr 1 aded,
Gök öküz 4 aded,
Beyaz öküz 2 aded,
Kızıl öküz 1 aded,
Kara inek 2 aded,
Kızıl inek 1 aded,
...inek 1 aded,
Gök tosun üç yaş 1 aded,
Kızıl tosun 1 aded,
Araba 3 aded,
Saman yığını 2 aded,
Otluk yığını 2 aded,
Saban demiri 3 aded,
Çift aleti 3 aded,
Çuval 6 aded,
Gendüm hıml 2 keyl 1,
.....çuval 8 aded,
Küçük tırpan 1 aded,
Tohum için çavdar 6 keyl,
Demir kürek 1 aded,
Çaba 2 aded,
Orak 5 aded,
Beyaz çuval 4 aded,
Balta 1 aded,
Kaz 8 aded,
Tavuk 15 aded,
Zevcesi ahz etdüğü,
Büyük nihâlî 1 aded,
Saht keçesi büyük 1 aded,
Kemer raht sîm 1 aded,
Bâde keçesi 4 aded,
Bazı sîm bıçak ve tesbîhler hatûn yedindedir.

Varak 92 b Belge No: 204

Muhallefât-ı Sinan Bey ibn Ali el-merhûm vaka‘a fî evâ’il-i Şa‘bânî'l-mu‘azzam li-seneti hamsîn ve elf.
Hâne 1 aded,
Bârgir 2 re’s,
Sülbiye kızı Fatıma’ya vasiyet 500 guruş,
Sulbiye kızı İsmihan’a vasiyet 500 guruş,
Hemşiresi Halime kadına vasiyet 500 guruş,

Cariyesi olub Ümmü veledi Belkıs'a vasiyet 100 guruş,
Sîm kılıç Dımışkî 2 aded,
Sîm gaddâre Frengi 1 aded,
Tabanca tüfenk 2 aded,
İslatine kılıç 1 aded,
Balta 1 aded,
Frengi Görde 1 aded,
Dolama beyaz 1 aded,
Sîm kemer râht 1 aded,
Siyah sbs 1 top,
Dülbend müsta'mel 2 aded,
Meneviş Mokadı 1 aded,
Nehv Nohodî bogasi kaplama 1 aded,
Mâ'î iskerlet ferâce 1 aded,
Çimeni ferâce atlas sancaklı 1 aded,
Mâ'î muvahhidi göndere 1 aded,
Köhne mâ'î sof 1 aded,
Mor çuka çakşır 1 aded,
Beyaz entari 2 aded
Beyaz zıbın 1 aded,
Beyaz sâde 1 aded,
Sâde râht mükemmel 1 aded,
Gümüş üzengi 2 çift,
Şam-vârî eğer üzengsiz 1 aded,
Şakabend 1 aded,
Mahfes yorgan 1 aded,
Kırmızı köhne ihram 1 aded,
Kırmızı aba kanaviçe 1 aded,
Kırmızı yeni kilim 1 aded,
Köhne kırmızı kilim 2 aded,
Kırmızı velençe 1 aded,
Beyaz velençe 4 aded,
Meşinli harâr 2 çift,
Çenber kolanı 2 aded,
Leğen ma'a ibrik 2 aded,
Sepet sanduk 3 aded,
Kırmızı köhne ibrişim kuşak 1 aded,
Gümüş toplu haşeb 1 aded,
Kemikli peştahta 1 aded,
Çalkafa kaplı çimeni muvahhidi 1 aded,
Yol leğeni küçük 1 aded,
Kantar 2 aded,
Cam tas 1 aded,
Sîm Dımîşkî bıçak 1 aded, 4 köhne yol sahanı 1 aded,
Yol tenceresi kapaklı 1 aded,
Fağfûrî fincan beyaz 1 aded,
Def'a fağfûrî fincan 5 aded,
Çuka kavuk 2 aded,
Köhne nihâlî 1 aded,

Köhne nihâlî 2 aded,
 Kırmızı çuka eliboş 1 aded,
 Asâ şişi 1 aded,
 Beyaz çul 1 aded,
 Büyük lahana masası 1 aded,
4 çift,
 Revgan-ı sâde 1 kantar,
 Peynir 1 kantar,
 Enargöz 3 aded,
 Buğday ve un 5 hıml,
 Odun 1 araba kıymat 500,
 Kirişler 80 aded,
 Köhne at arabası 1 aded,
 Ceviz tahtası 2 aded,
 Kerpiç 300 aded kıymat 40,
 Köhne eger 1 aded,
 Praver tahtası 100 aded,
 Otluk avlusunda araba 1 aded,
 Otluk yığını 15 araba,
 Kiremit 300 aded,
 Miskî atlâs 1 aded,
 Mâ'î atlâs 1 aded,
 Beyaz makdem kuşak 1 aded,
 Yeni dülbend 2 aded,
 Siyah sof dolama 2 aded,
 Siyah sof çentiyân 1 aded,
 Zikr olunan eşya veresi ikrarıyla tahrir olunmuştur.

Varak 93 a Belge No: 205

Budur ki mahmiye-i Manastır kazasına tâbi‘ Ömerler nâm karyesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefat iden Hasan bin Hüseyin nâm müteveffânın zevci metrûkesi Neslihan nâm Hâtun müteveffâ-yı mezbûrun sülbi oğlu Ahmed tarafından vesayeti ve kendi tarafından asalet-i meclis-i şer‘ hatır lazımu’t-tevkirede müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı işbu sâhibü’l-sicil Ali Sipahi muvacehesinde bi’t-tav‘ı’s-sâff ikrâr ve itirâf idüb müteveffâ-yı mezbûr zevcimin muhallafatından yigirmi bin akçe deyni mezbûr Ali Sipahi edâ iylemiştir didikde mâ hüve’l-vakı‘ bi’t-taleb kayd şûd. Tahriran Fi rebî‘ü’l-âhire li-sene hamsin ve elf.

Şuhûdü’l-hal

Fahru’l-Kuzâtü’l-vulat İbrahim Efendi, Ömer Çelebi el-Kethüda, Saferü’l-Hızır, Ahmed Çelebi el-İmam.

Varak 93 a Belge No: 206

Mahmiye-i Manastır kazasına tâbi‘ Lozyan nâm karyesi sâkinlerinden Bilakuzman nâm zimmi meclis-i şer‘ hatır-ı lazımu’t-tevkirede mahmiye-i mezbûre sâkinlerinden işbu sâhibü’l-kitâb Ali Sipahi mahzarında bi’t-tav‘ı’s-sâff ikrâr ve takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Nikola mülkiyle ve bir tarafı Urgancı Atibu mülkiyle ve bir tarafı Kürmüteyan mülkiyle ve bir tarafı tarîk-ı âmmla mahdûd olub bir bâb evi ve hayatı ve kıları ve ahulu ve harman yeri müştemil olan mülk menziline mezkûr Ali Sipahi’ye sekiz yüz nakd-i râyic-i fi’l-vakt akçaya bey‘-i bat‘-ı

sâhih-i şer'îyye birle bey' idub kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mübî' mahdûd kıldım bade'l-yevm mülk-i müşterasıdır keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olunub yed-i talibe vaz' ve def' olundugun lede'l-hace ibraz idub ihticâc idesiz. Tahriran Fi evâhir-i şehri-i rebî'ü'l-evvel li-sene hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Ömer Çelebi el-Müderriş, Mehmed Çelebi el-Müderriş, Hızır Ahmed....

Varak 93 a Belge No: 207

Budur ki mahmiye-i Manastır sâkinlerinden olan Neslihan nâm Hâtun kaynı olan Ali nâm kimesne muvahacesinde şöyle takrîr-i kelâm iyledi mezbûr Ali Suhudud nâm karye bundan akdem vefât iden zevcim Hüseyin Bey tımarım olub vefât iylemegin müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in oğlu Ahmed nâm sabinin tımarı on bin akçeye sulh idub târih-i kitâbdan mukaddem ifa iyledi ki mezbûr Ali bana tımar-ı mezbûr akçesinden beher sene ikişer bin akçeye murabaha virmiştir deyü ikrârın mezbûr Ali talebiyle kayd şûd.

Varak 93 a Belge No: 208

Nişân-ı şerif-i âlişan

Manastırda merhûm Mehmed Voyvoda evkâfından yüz üç akçe ile katib olan işbu râf'-i tevki'-i refî'-i hâkanî Mehmed sene tis'a ve erbaa ve elf şevvalinin on ikinci günü taht-ı baht üzere cülusu hümayûnum vâki' olmağla der-sâadetimden berât-ı cedid taleb itmegin sadaka idub bu berât-ı sâadet ayat-ı virdimki zikr olunan vakfa kamekan kâtib olub hizmet lazımesi merî ve müeddi kıldıktan sonra tâ'yin olunan yevmi üç akçe vazifesine mutasarrıf olub vakfın ruhu ve benim devam-ı ömür ve devletim için duaya müdavemet gösteresiz ol babda hiç ahad mâni' ve mezâhim olmağla dâhl ve taarruz itmeyib şöyle bileler âlameti şerife itimad kılalar. Tahriran fi'l-yevmi's-semâniye ve aşerin şehri-i recebi'l-mürecceb li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna fi 25 şevval.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 93 b Belge No: 209

Kıdvatü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm mevlana Kula kadısı zide fazlu tevki'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki Ohri'de işlenen miri kükürdün emirlerin birkaç seneden berü gelüb âsitane-i saâdetimde muhasebelerin görmemekle zimmetlerinde zuhur malımın tahsile lazım ve ümenânın âsitane-i saâdetime gelmelerin lazım olmağın bundan evvel istihdam kullarından Mecid nâm kulum emr-i şerifim ile irsâl olunmuş iken taht-ı kazaya dâhil oldukda vefât itmeğle cümle evamir-i şerifimle ve bâzı zimmet ve defter tarafından hıfz olunduğu istimâ' hümayûnum olmağla imdi müteveffâ-yı mezbûrun mukaddema yedine virilen cümle evamir-i şerifi ve bâzı zimmet ve defterlerin hâlâ istihdam kullarından gönderilen kıdvatü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim zide kadruhu ve dergâh-ı âli bevvablarından ilhâk veya zide kaduhuya teslim iylemek emrim olmuşdur bade'l-yevm ki hükmü şerifimle vardıklarında bu babda sadır olan emrim üzere âmel idub dâhi bir an te'hir ve terakki iylemeyub müteveffâ-yı mezbûrun mukaddema yedine virilub tarafınızdan ahz u kabz olunan cümle evamir-i şerifem ve defterlerin ve zimmet tezkirelerin mezbûran İbrahim'e ve ilhak ve kullarıma teslim iyleyibve bahane iylemesin husus-u mezbûr umûr-i mühimmenin ziyade lazımdadır iki günde mukayyed olub vech-i meşruh üzere olan emrim yerine getiresiz şöyle bilesiz âlamet-i şerif itimad kılalar. Tahrir bade'l-yevmi't-tis'a sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna fi evâsıt rebî'ü'l-evvel
Be-mâkam Kostantiniyye

Varak 93 b Belge No: 210

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm Ohri ve Kesriye ve sâir Ohri Patrikliğine müteallik kefare taifesi sâkini olduğu yerlerin kadıları zide fazlulhuma tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki bi'l-fil Ohri Patrikliğine dâhil zıkr olunan kazalıklarda vâki' kefare taifesini Metropolitidi ve Piskopos olan Rahiblerin cûlus-u hümâyûnum için sūdde-i saâdetimde irsâl olan nişanlı ve mühürlü defter mucebince lazım gelen pişkeşlerin tahsil ve ber-vech-i te'cil dersaâdetime irsâl ve isal dâhil-i hazine ittirmek emrim olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle istihdam kullarından kıdvetü'l-akrân Mehmed nâm kulum zide kadruhu ve vardıkda bu babda sadır olan ferman-ı saâdetim mucebince âmel idub dâhi bir an saat te'hîr ve tevkîf iylemeyub Ohri Patrikliğine dâhil taht-ı hükümetinizde vâki' Metropolitliği ve Piskoposları mezbûr kulum ma'rifetiyle ise buldurması lazım olanlara buldurdub götördüb emrim üzere ve irsal olunan nişanlı ve mühürlü suret-i defter mucebince cûlus-u hümâyûnum için zimmetlerini lazım gelen pişkeşleri mezbûr kuluma bi't-tamam taleb ve tahsil ve dâhil olan malımidub ve mühürleyib mezbûr kuluma ve yarar ve muatemed-i âliyye adamlarınız ile mugayir vech-i te'cil dersaâdete irsal ve hazine-i âmireme idhâl ve teslim ittigin zıkr olunan pişkeş akçesinden hilâf-ı emr ve defter kimesne zimmetinde bir akçe ve habbe bâki kodurmayasun ve bir ferdi taâllül ve nizâ' ve inad ve muhalefet ittirmeyesin hasıl husus-ı mezbûr umûr-ı mühimmenin ehemmidir sâire kıyas iylemeyüb avk ve tehirden ihmal ve müsaheleden be-gayet hazer idub hususa mezbûr idub için irsaline muhtaç iyleyib bu babda vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüresiz şöyle bileler âlamet-i şerife itimad kılalar. Tahriran bade'l-yevmi'l-erbaa ve'l-aşer ve muharremü'l-haram li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi evâsıt ve rebî'ü'l-âhire.

Be-mâkam Kostantiniyye

Varak 94 a Belge No: 211

Nişan-ı şerif âlişan-ı sâmi mekân

Ala gözlü açık kaşlı uzun boylu râfi'-i tevki'-i refi'-i âlişan-ı hâkanî Hasan sūdde-i saâdetime gelüb elinde olan elli bin akçe tımara emr-i şerif olub ve Paşa sancağında Manastır nahiyesinde Rador nâm karye ve gayriden işbu sekiz bin akçe tımara mutasarrıf olan Mahmud fevt olub tımarı mahlûl olmağla altı bin akçesi kendüye virilmek babında îniyet rica itmegin tımarı olduğu vilayetde sâkin olmak ve sefere eşmek şartıyla tevcih olunmak için sene-i tisa ve erbaa ve elf zilkadesinin yedinci gününde hükmü şerifim virildikden sonra mezkuresi ihraç olunmak fermanım olmağın zıkr olunan altı bin akçe tımar müteveffâ-yı mezbûr Mahmud tahvîlinden ibtidası yedinde tımarı olduğu vilayetde sâkin olmak ve Alay Beyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezkûr Hasan'a tevcih olunub virdim ki zıkr olunub şart ve iyaz kılınırtabii Manastır hasıl 20000 buyurdum ki bade'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılıb şöyle vazife-i hidemat miride mevfûreve mesaî-i meşkure-i âsâkir-i mansuredir ber-muceb defter-i hâkanî bi-kusur mer'î ve müeddi kıla ol babda efrâd-ı âferîdeden hiç ferd mâni' ve dâfi'-i ve munazî'-i olmaya şöyle bileler âlamet-i şerif itimat kılalar tahriran fi.

Vusile ileyna Fi evâsıt-ı rebî'ü'l-âhir.

Varak 94 a Belge No: 212

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm Manastır kadısı zide fazluhu tevki'-i refi'-i hümayûn dâhil olmak mâ'lum ola ki dârende-i ferman-ı hümayûn Hasan südde-i saâdetime gelüb paşa sancağında Manastır nahiyesinde Rador nâm karye ve gayriden altı bin akçe tımarı müteveffâ Mahmud tahvîlinden kendüye tevcih olunub berât-ı hümayûnum virildigin bildirib mucebince zabt ve tasarruf ittirilmek babında inayet rica itmegin berât-ı mucebince zabt ittirilmesi emir idib buyurdum ki emr üzere tımar mezbûru mezkûr Hasana elinde olan berât-ı mucebince zabt ve tasarruf ittirdub taraf-ı ahardan bir ferdi dâhl ve taarruz ittirmeyesiz ve dâhl olunub tahvîl tarihe düşen mihvalinden nesnesin alınmış ise bade'l-yevm hüküm idub bi-kusur alıveresiz şöyle bilesin âlamet-i şerifim itimat kılalar. Tahriran Fi evâsıt-ı şehri muharremü'l-haram li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi evâsıt rebî'ü'l-âhir

Be-mâkam Kostantiniyye

Varak 94 a Belge No: 213

Mahmiye-i Manastır kazasına tabi Gözban nâm karye sâkinlerinden Bilamurban nâm zimmi meclis-i şer' hatır-ı lazımu't-tevkire mahmiye-i mezbûre sâkinlerinden işbu sâhibü'l-kitâb Ali Sipahi mahzarında bi-tâv'ı's-sâff ikrâr ve takrîr-i kelâm idub karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Nikola mülkiyle bir tarafı Yorgancı Ziyayoka mülkiyle bir tarafı Kürmuyan mülkiyle ve bir tarafı tarîk-ı âmmle mahdûd olub bir bâb evi ve hayatı ve kıları ve havlu ve değirmeni yerini müstemil olan mülk menziline mezkûr Ali Sipahiye sekiz yüz nakd-i râyic fi'l-vakt fiddî osmâni akçeye bey'-i bat'-ı sâhih-i şer' birle bey' idub kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mübî' mahdûd kıldım bade'l-yevm mülk müşterasıdır keyfe mâ yeşâ ve mutasarrıf oldun didikde mâ vâki' bi't-taleb ketb olunub yed-i talebe vaz' ve def' oluna ki lede'l-hâce ibraz idub ihticac iden. Tahriran evâhir-i şehri rebî'ü'l-âhir li-sene hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Ömer Çelebi el-Müderriş, Mehmed Çelebi el-Müderriş, Muhzır Ahmed Şer-i Mahkeme Hademe Rarhim.

Varak 94 b Belge No: 214

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm Manastır kadısı zide fazluhu bâde's-selâm î'lâm olunan oldur ki dârende-i mektub İsmail Rumili divanına gelüb bunun karındaşı Ala ve ammisi oğlu Mustafa ve Ahmed ve Ali nâm kimesneler nahiye serhattında olub bunlar bundan akdem küffara esir olmuşlarken mezbûr İsmail mezkûrlere kefil olub küffar yakasından çıkub taht-ı kazanıza varub haber iderler iken kaza-i mezbûre tâbi' Sabari ve Kuvat ve Derbend nâm karyelere uğradıklarında karye-i Sabaridentâbi' mezkûrleri katl idib yanlarında iki yüz gurus ve iki endaze çukaların garet idub zulm ve teaddi iylediklerin bildirdi imdi mektub birle ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil Hasan Ağa zide kadruhu vardıkda gerekdir ki mezbûrlerin katilleri mecruhen minval bulunub veraseti bu ki münhasıra ise meclis-i şer'-i şerife ihzâr ve gıybet iderlerse bildirmeyesin lazım olanlara bildirib götürdüb bu hususa bundan akdem bir defa şerle görölüb fasl olunub üzerinde on beş yıl mürur itmiş değil ise...vechle mukayyed olub hak üzere tağşiş idub göresin î'lâm ile üzere ise ol babda mukteza-ı şer'-i kavim ile amel idub bâde's-sübut garet iylediklerin gurus ve çuka-i mütevi olanlardan hükm idub bi-kusur ittiginden sonra katl hususiye üzerlerine sabit ve zahir olursa sübut bulan mevaddin suret-i sicili ile katillerin mubaşır-i mezbûre lazım gelen icra olunub ihkâk-ı hak ola ama bu bahane ile yakınan olanların zulm ve teaddi olunmak zir be-gayet ihdaz iyleyesin. Tahriran Fi evâil-i rebî'ü'l-âhir li-sene.

Vusile ileyna Fi 23 min şehr-i rebî'ü'l-âhir.
Be-mâkam sufiye mektub Mustafa Paşa mirmiran Rumili

Varak 94 b Belge No: 215

Vilayet-i Manastır ve tetimme-i Manastır defterlerine tâbi' olan zimmi reâyânın bin kırk dokuz ramazan-ı şerifin gurrende bin elli şabanü'l-mu'azzamın gayetine gelinceye degin üzerlerine edâsı lazım olan cizyeler tahsil olunmak lazım ve mühim olmağın emin tâ'yin olunub tuğralı defterler virilib irsal olunmuşdur imdi zaman hatır iyledikde cem' ve tahsil ittirmek emr idib buyurdum ki hükm şerifimle mezbûr kulum zide kadruhu vardıkda siz ki kadıarsız zikr olunan defterler keferesinin târih-i merkûme mahsub olmak üzere ûhdelerine edâsı lazım gelen cizyelerin bu babda virilen tuğralı defterler mucebince her bir hanelerinden ikişer yüz otuz ikişer ve bâzı hidemât mukabilesinde muaf olanların her bir hanelerinden cizyeleri için ikişer yüz otuz ikişer akçe ve bedel-i muafiyetleri mukâbelesinde otuz bir akçeye ber cümle muaf olanların her hanelerinden ikişer yüz altmış ikişer akçe olur hisâb-ı mezbûr üzere cem' ve tahsil ve kabz defter ittirdub cidden bir ferde inad ve muhalefet ittirmeyesin ve miri için alınan altun ve kamil gurus kanun u kadim ve hazine-i âmireme alındığı üzere ikişer akçe noksan aldirdub ziyade ve noksan aldirmayasun ve akçe almak lazım geldikde halis akçe aldirdub zinhar züyuf ve kırkık akçe aldirmayasun ve yine altun gurus alınır deyü reâyâyâ ol vechle taciz ittirmeyesün ve cizye cem'ine mutasarrıf ve çavuş ve zuâma ve erbâb-ı tımar ve dergâh-ı muâllam yeniçerileri ve bölük halkı vesâir asker taifesinden ve ayan-ı vilayetden bâzı zülkadirin kimesneler karışub manî' olurlarsa minbad ol makuleler cizye ûmuruna müdâhil ittirmeyüb men' u def' iylesin memnu' olmayanlar isimleri ve iştiârların ve dirliklerin ile yazub darsâdetime arz ve î'lâm idesin ve mezbûrlerin bin kırk dokuz recebü'l-müreccebinin dördüncü gününde iki yüz elli beş bin yüz altı akçe ve yine mâh-ı mezbûrun üçüncü gününde yüz on yedi bin beş yüz yetmiş bir akçe ve yine mâh-ı merkûmun gurrende gününde iki yüz otuz altı bin altı yüz kırk akçe cümle altı yüz doksan üç bin on yedi akçe ider meblâğ-ı mezbûr ber-vech ...âsitane-i saâdetim hazinesine teslim iylemişlerdir amacıyla tahsilde nâm ve ihtimam(....) idub mürur ve şer' kanun mugayir defter ve emr-i hümayûn taaddi ve tecavûzden ...defterden(....) hazineden ziyade ihtiraz iyleyesin şöyle bileler alamet-i şerife itimat kılalar. Fi'l-yevmi's-sebaa ve'l-aşer şehr-i recebü'l-mürecceb li-sene(....).
Vusile ileyna Fi rebî'ü'l-âhir
Be-mâkam Kostantiniyye

Varak 95 a Belge No: 216

Akza kuzâtu'l-müslimin evlâ vulâti'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yakîn hamdü'l-hâk âle'l-hâlkı ecmâ'in varis-i ulumu'l-enbiyâi ve'l-mürselin el-muhtâss bi-mezid-i inayeti'l-meliki'l-mû'in mevlana Yenişehirizar kadısı zidet fezâilu ve mefâhiri'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fâzl ve'l-keîâm Tırhala ve İnebahtı ve Üsküb sancağında olan kadılar zide fazluhum tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki Tercüman dimekle mâ'ruf kabilenin kethüdası olan dârendegâh-ı fermân-ı hümayûnvesâirleri dergâh-ı muallama arzuhal idib bunlar üzerlerine edâsı lazım gelen tekliflerin kanun emr-i defter mucebince cem'ine memur olanlara virub ve edâ idub kusurları yogiken beylerbeğisi ve sancak beyleri ve kethüdarları ve subaşı ve adamları kırk elli nefer atlısıyla evlerinin üzerlerine konub müft-i meccânen yem yemeklerin ve koyun ve kuzuların arpa ve samanların ve kaftan baha ve nal baha ve hizmetkar akçesi ve konuk vesâir pul emsali taâddi ve tecavûzden hali olmadıkların bildirub men' u def' olmak babında emr-i şerifim rica iyledikleri ecilden buyurdumki hükmü şerifimle

vardıktan bu bâbda sadır olan emrim üzere hakkı üzere göresiz arz olunduğu üzere ise eyyâm-ı adâlet-i encâmdan reâyâyâ ol vechle zülm ve taâddi olduğundan kat' rıza-yı şerifim yokdur ol makule ehl-i örf muhkem tenbih ve te'kid iyleyesin minbad bunların evlerin üzerine konmayub müft-i meccânen yem yemeklerin ve koyunların arpaların ve samanların nal baha ve katib akçesi ve hizmetkar akçesi vesâir bunun emsali bahane ile bir akçe ve bir habbelerin almayalar ve aldırmayub şer' şerif ve kanunu münife ve emr-i hümayûn mugayir kimseye iş ettirmeyesin şöyle bilesiz âlamet-i şerif itimat kılasız. Tahrir Fi şehr-i muharremü'l-haram li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 11 cemaziye'l-evvel

Be-mâkam Kostantiniyye

Varak 95 a Belge No: 217

Nişân-ı şerif-i âlişan-ı sam-î mekân tuğrâ-yı gârâ-yı cihân sitân-i hâkanî hükm olunur ki.

Ala gözlü açık kaşlu vesatu'l-kâme olan rafî'-i tevki'-i refiû's-şân-ı hâkanî Mahmud südde-i saâdemetime gelüb Paşa Sancağında Manastır nahiyesinde Radobil nâm karye ve gayriden dokuz bin akçe tımar ber-vechi tekml bin akçelik üzere mutasarrıf olub üzerinde ve zabt-ı tasarrufunda iken yerine için fevt olmuştur deyü tımar mezbûrun altı bin akçesi Hasan nâm kimesne alub lakin mezbûrun fevtine vâki' olmağla tımar mezbûr geri merkûm Mahmud ibkâ ve mukarrer olmak ricasıyla Sağ Kol Alaybeyisi olan kıldetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin zide kadruhu arz iylemegin tımar-ı mezbûr ibkâ ve mukarrer ve kamekan zabt ve tasarruf ittirdub minbad fevt olmuştur deyü alub dâhl iden cabisi ve ahardan bir ferdi dâhl ve taarruz itdürmeysesin dâhl idub tahvil tarihine düşen mahsülünden kimesne nesnesin almışlar ise bâde's-sübut hükm idub geri bi-kusur alıveresin ve tımar-ı mezbûre göre ve merkûm Mahmud kamekan zabt ve tasarruf itdurdub ve tımarı olduğu sancakda sâkin Alaybeyisi bayrağı altında eşmek şartıyla tevcih olunmak için sene-i hamsin ve elf cemâziye'l-evvel'inin guresinde hükmü şerifim virildikten sonra tezkeresi fermân olmağın zikr olunan dokuz bin akçe tımarım ber-vech tekml olsun bin akçelik üzere mir-miran sâbık mucebince mezkûr Mahmud tevcih olunub verdim ki zikr olunur ve buyurdum ki bâde'l-yevm taht-ı yedinde tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mezkûre ve mevfûre ve mesâ'i-yi meşkûre-i asakir-i mensuredir ber muceb defter-i hâkanî bi-kusur mer'î ve müeddi kıla ol babda hiç ehâd mâni' ve dâfi' ve râfi' mezâhim olmaya ve dâhl ve taarruz kılmaya şöyle bileler âlamet-i şerif itimat kılasız.

Vusile ileyna Fi evâhir cemaziye'l-evvel.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 95 a Belge No: 218

Vech-i tezkere oldur ki işbukıldetü'l-emâsil ve'l-akrân Derviş Ağa zide karuhu hanemizden vekil müteallik kılıb inşaallahü teâla ol canibe vardıkda bizim inde-karye-i(.....) vâki' çiftlikleri cümle bağı ve bahçe ve ziraatı tarlalarıyla bey' idub akçesi(.....) alınmak için temessük ketb olundu(.....) müdded verildiği ahârdan kimesne mâni' ve dâfi' oluna. Tahriran evâsıt-ı cemaziye'l-evvel sene 1051.

Vusile ileyna Fi evâhir.

Varak 95 b Belge No: 219

Mehârifü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm merhûm Mirahur İlyas Bey gayrı evkâfi ziyade cizyesi cem' olunagelenlerden kadıları zide fezalihuma tevki'-i refi'-i hümayûn vâsil olacak mâ'lum ola ki zikr olunan kadılıklarda vâki' evkâf-ı

mezbûre keferesinin bin kırk dokuz senede üzerlerine edâsı lazım gelen ziyade-i cizyelerin cem' cem' kıdvetü'l-emâsıl ve'l-akrân zide kadruhu der-uhde olunub eline berât-ı şerif ve tuğralu defter dâhi virilub lâkin cülûs-ı hümâyûn saâdete makrunuma vâki' olmağla her bir neferin ziyade cizyelerini beşer akçe zamm olunub imdi vech-i meşrûh üzere cem' tahsil ittirmek emr idub buyurdum ki hükmü şerifimle mezbûr kulum zide kadruhu vardıkda bu bâbda sadır olan emrim üzere âmel idub dâhi evkâf-ı mezbûre keferesinin tarihi-i merkûmde üzerlerine edâsı lazım gelen ziyade cizyeleri ziyade cülûs için zamm olunan beş akçe ile maan verilen berât-ı şerif ve tuğralu defter mucebince mezbûr kulum cem' ve tahsil itdirdub ferman-ı şerife muhalif bir ferde inad ve muhalefet itdirmeyesin şöyle bilesiz âlamet-i şerif itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi's-semaniye ve'l-aşer şehri zi'l-kadeti's-şerife sene selh erbaa ve elf. Vusile ileyna Fi gurre şehri cemaziye'l-ahire.

Varak 95 b Belge No: 220

Molla Efendi tarafından

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-kelâm mevzana Pirlepe kadısı zide fazluhu tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olacak mâ'lum ola ki bundan akdem bin kırk sekiz senesinden vilayet-i Pirlepe defterinin nev-yâftesi tahririne memur olan cizyedar defter-i mezbûrun nev-yâftesi hakk u adl üzere tahrir iyleyib ziyade muhtell ve müşevveş iylemesi ile minbad cizyenin cem' ve tahsili mümkün degildir deyü î'lâm iyledigin arz olundukda nev-yâfte defteri def' olunub hâlâ âsitane-i saâdetim tarafından irsâl olunan âtik defteri ile cem' olmaması hem miriye hem reâyâyâ ifâ olmanın virilen nev-yâfte defterine amel olunmayib hâlâ irsal olunan âtik defteri ile cem' ve tahsil ittirmek emr idub buyurdum ki hükmü şerifim vardıkda bu babda sadır olan ferman-ı saâdetim üzere amel idub vilayet-i Pirlepe keferesinin bin kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere uhdelere edası lazım gelen cizyelerin hala irsal olunan âtik defter mucebince cem' tahsil ittirdub minbad cedid nev-yâfte defterine amel iylemeyesin ve bi'l-cümle tahrir olunan nev-yâfte defteri def' olunmuşdur ona göre mukayyed olub atik defter ile tahsil idesin şöyle bilesiz âlamet-i şerif itimat kılasız. Tahriran bade'l-yevmi't-tis'a şehri rebî'ü'l-evvel sene hamsin ve elf.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 95 b Belge No: 221

Fezâil-şî'ar efendi hazretlerinin huzur-u şeriflerine dürer-i tâhiyyat-ı sâfiyat ve gurer-i vâfiyat işârandan sonra muhîbbâne inhâ olunan oldur ki taht-ı kazanız Filorini nahiyesinde Yanca ve tevâbi' hassamız hâliya bizim Salih Ağaya sipariş idub zabt ve tasarrufunda olub bundan akdem Hacı Ahmed Ağamıza mektub götürdüb otuz bin akçe ziyade verelim deyü talib olmağla biz dâhi hanemizden bir ağamız götürdüb bi-kusur muhasebesi ve ziyade virdigin otuz bin akçesin aldırısın deyü götürmüş idi taâllül iylemesin ağamız dâhi gelüb kendi...hassasın zabtı geri Salih Ağada karar ittirden ve Ahmed Ağaya verilmişdir deyü bu bâbda mektub yazılıb irsal olmuşdur lede'l-vusul gerekdir ki zikr olunan hassamız geri kamekan Salih Ağaya zabt ve tasarruf ittirmeyüb minbad Hacı Ahmed Ağaya kat'a dâhl ve taarruz ettirmeyesin bi cümle mersûma muma ileyh Salih Ağahz u kabz ittirsın bakî hemîşe-i der-seccade-i şeriat(...).

Varak 96 a Belge No: 222

Merhûm ve mağfurun leh Mirahur İlyas Bey evkâfından olub vilayet-i Görice ve Hacı Bey ve Çavuş Bey evkâflarının Manastır da ve merhûm Fatıma Sultan tabe serâhunun yanında vâki' evkâfları keferelerinin bin kırk dokuz senesine mâhsûb olmak

üzere üzerlerine edâsı lazım gelen ziyade cizyelerin cem' ve tahsil ve dâhil-i hazine olmak lazım ve mühim olur emin ta'yin olunub eline tuğralu defter virilub irsal olunmuşdur imdi zamanı geldikde cem' ve tahsil ittirdimki emr idib buyurdum ki hüküm şerifimle mezbûr kuluma zide kadruhu vardıkda siz ki kadıarsınız taht-ı kazanızda vâki' evkâf-ı mezbûrun keferelerinin târih-i mezbûrde üzerlerine edâsı lazım ziyade cizyelerin irsâl olunan tuğralu defter mucebince hane-i avarıza dâhil olanlardan yüz otuzar muâf olanlardan yüz altmış akçeikişer yüz altmış akçe hesabı üzere bu bâbda virilen tuğralu defter mucebince cem' ve tahsil kabz ve defter ittirdib minbad bi-kusur inad ve muhalefet ittirmeyesin ve miri için alınan altun ve kamil guruşu kadim hazine-i âmireme alındığı üzere ikişer akçe ihsan aldırıp ziyade ve ihsan aldırmasın ve akçe alınmak lazım geldikde halis akçe aldırıp zinhâr züyuf ve kırkık akçe aldırmayasun ve altı altun ve guruş alınır deyü evkâf-ı mezbûre reâyâların rencide ve te'hîr ittirmeyesiz ve cizye cem'ine mutasarrıf ve çavuş ve zûama ve erbâb-ı tımar ve dergâh-ı muallam yeniçerileri ve altıbölük halkı vesâir asker taifesinden ve âyan-ı vilayette bâzı zai kudret kimesnelere karşun mâni' olurlar ise minbad olmağa cizye umuruna müdahale ittirmeyüb men' ü def' iyleyesiz fasıla memnu' olmayanları isimleri ve iştihârları ve dirlikleri ile yazub darsââdetime arz ve î'lâm iyleyesin emâcid-i cemaat-i ihtimamda kusur iylemeyüb hılâf-ı şer' ve kanun ve mugayir defter ve emr-i hümâyûn taâddi ve tecavüzün diğer defterden ...cizyeden be-gayet ihtirâz iyleyeler ve mezbûr kulum zide kadruhu bin kırk dokuz şabanının ikinci gününde üç yüz doksan altı bin akçe meyânında âsitane-i saâdetim ceziyesine ber-vech beş yüz on üç bin üç yüz doksan akçeye teslim-i hazine iylemişdir şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi-sema şehri şa'banü'l-muazzam li-sene erbaayn ve elf. Vusile ileyna Fi gurre şehri cemaziye'l-âhir.

Varak 96 a Belge No: 223

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîlâm mevlana Manastır kadısı zide fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki dârendegan-i fermân-ı hümâyûn mahmiye-i Manastır da sâkin debbağlar taifesi dergâh-ı muallama adam gönderdib şöyle arz iylediler ki mezkûr meclis-i şer' şerife varub kâdimü'l-eyyâmdan ola gelmiş iken bazı çarıkçılar zuhur itmeğle ham derileri... ziyade baha ile iştirâ' idub debbağ haneye ham deri gelmege mâni' ve mezâhim oldukların ecilden haffaflara gün ve sahtiyân virmek iktidarım olmayub bâde'l-yevm şöyle ki men' ü def' olunub vâki' olan deriler debbağhane deri gayrı yerden satılmayub ve sicil-i mahfuzada mesturu'l-esâmi olan çarıkçılardan gayrı kimesne çarıkçılık itmeyüb ve mezbûrlar dâhi çarıklık ham deri aldıklarında debbeğhaneden iştirâ' idub mevzi' mezkûrun gayrı yerde ham cild fûrûht olunmamak üzere kibel-i şer' şerifden yedlerine hüccet-i şer' iyye virilib mucebince emr şerifim rica etmegin buyurdum ki hükmü şerifim ile vardıklarında hususu mezbûru hak üzere geregi gibi tağşiş ve ellerinde olan temessukatına nazar idub göresin kaziye arz olunduğu gibi ise minbad mucebince âmel iyleyib olagelmiş ve kadim muhâlif asla ber tarıkla kimesneye iş ittirmeyesin ve ol vechle haricden kimesne nesne aldırmayub debbağhaneden gayrı mevzide ham deri fûrûht olunmalu iylemeyesün mütemerrid segidib işlemeyüb inad ve muhalefet idenler ve muhtaç-ı arz olanları vukua üzere yazıb bildirib tekrar bu husus için emr-i şerifim dâhil ittirmeyesün ve bâde'l-nazar bu hükmü hümâyûnum mezbûrların ellerinde ibkâ idub âlamet-i şerif itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevm evâhir-i şehri recebü'l-mürecceb sene 1049.

Varak 96 b Belge No: 224

Kıdvatü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keâm Manastır kadısı zide fazluhu bâde's-selâm î'lâm olunan oldur ki siz ki kadısınız Rumili divanına mektub gönderdib taht-ı kazanızda bundan akdem harami eşkıyası tuğyân üzere olmağla nice Müslümanların evlerini basıb evlâd u ıyâlların ile katl ve emvâl ve erzakları gâret ve hasâret idub ve taht-ı kazanızda vâki' hassamız olan Çer nâm karyede dâhil dört nefer harami eşkıyası olan Ali Paşa katlinden ve dahi nice fesadat-ı azimede bulundukları şâyi' oldukda kurrâ ahâlileri ve zabitlerine zıkr olunan dört nefer haramiyi götürmek için tenbih olundukda şer' şerif ve zabitlerine itaâtleri olmadığın ber tarikle karyeden üç neferden reâyâları gönderib habs olunduğu bildirmişseniz imdi mektub birle ağalarımızdan Kenan Ağa vardıkda gereğidir ki habs olanlar ve üzerlerine sâbit olan mevâddın suret-i sicilleri ile Manastır mezbûre koşub Sofya'ya gönderesiniz gerü ve takâyyüd olunub mezbûrlerin yatakların ve yoldaşlarını buldurub anlar dâhi Sofya'ya gönderesiz kigörülüb şer'le haklarından lazım gelen icrâ olundu. Tahriran evâhir-i şehri cemaziye'l-evvel li-sene hamsin ve elf.
Vusile ileyna Fi cemaziye'l-evvel

Varak 96 b Belge No: 225

Piskopos için varid olan emr-i şerifdir.

Kıdvatü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keâm Ohri ve Manastır vesâir Ohri Patrikliğine müteallik kefare taifesi sâkini olduğu yerlerin kadıları zide fazluhuma tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak mâ'lum ola ki cûlus-ı hümâyûn saâdet makrunum vâki' olmağla umuma tecdid-i berevât-ı fermân-ı şerifim olmuşken taht-ı hükümünüzde sâkin kefare taifesine patrik olan nâm rahib ve patrikliğine dâhil metropolid piskopos olanların hılâf-ı fermân hümâyûn canib-i miriyye aid olan pişkeşlerin götürüb dâhil-i hazine ve yerlerinde olan berevât-ı evâmir-i şerifeye tecdid ittirmeyüb henüz berevât-ı âtika ile mutasarrıf oldukları mesânî-i âliyye-i hüsrevâneme ilgâ olunmağa buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda bir an bir saat te'hîr ve terakki iyleyüb taht-ı hükümünüzde sâkin kefare taifesine berevât-ı şerif ile patrik tealife tâbi' ve Metropolid ve Piskopos olanlardan tecdid-i berevât ittirmeyub emrime muhalif henüz berevât-ı âtika ile zabt iyleyeler rahibleri mübaşir merkûm kulum müftiyle her buldurması lazım olanlara buldurub götürdüb dâhi emrim üzere mezkûr rahiblere ellerinde olan âtik berâtları ile mezbûr kuluma koşub mâan ber-vech te'cil darsaâdetime irsâl ve isâl ittiresiniz her birinin cûlus-ı hümâyûnum için adet lazım gelen pişkeşlerin kanun u kadim üzere olageldiği üzere dâhil-i hazine olduktan sonra zabt ve tasarruflar için mahalinden müceddede idenlerini berevât ve evâmir-i şerifim virile maâda pişkeşleri teslim-i hazine olunub yedlerine südde-i saâdetimden maliye tarafından müceddede berevât-ı şerifim virilmeye minbad bir ferde fermân-ı hümâyûnum muhâlif berevât-ı âtika ile Patriklik ve Metropolid ve Piskoposluk zabt ittirmeyesin ve bi'l-cümle hususa mezbûr ûmur-ı mühimmenin ehimindendir sâire kıyâs olunmayub avk ve tehir ve ihmal ve müsaheleden ve t am'hasebiyle bu defa dâhi hılâf-ı fermân-ı hümâyûn mezbûrlerin tecdidi berevât ittirmelerine bâis-i bâdî olmağla cânib miri gadr u hazır mütertebit olmakdan ve hılâf-ı şer' ve kanun u celb ve ahz maldan be-gayet hâzer idub hususa mezbûr için emr ahar irsaline muhtaç iyleyib bu bâbda vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getiresiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevm şehri cemaziye'l-âhir li-sene hamsin ve elf.

Be-makam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 97 a Belge No: 226

Hane avarız miridir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm mevîana Manastır kadısı zide fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki kaza-i mezbûrda vâkî' bin sekiz yüz elli iki hane ve kaza-i mezbûra tâbî' Bukova ve Poylazan nâm karyeler bilâ hizmetine muâf oldukları ecilden üzerlerine yüz elli hane kayd olunub vechle kaza-i mezbûrun iki bin iki hane olub her bir hanelerinden bedel-i avarız üç yüz akçe ve miri gulâmiyye yigirmi beş akçesi her bir haneden üç yüz yigirmi beş akçe olub cem' ve tahsil olunmak lazım ve mühim olduğu ecilden Manastıra tâ'yin olunub eline mühürlü ve nişanlı mevkufât defteri sureti virilib irsâl olunmuşdur imdi zamanı hulûl iyledigin mucebince hane hesabı üzere cem' ve tahsil ittiriniz emr idub buyurdum ki hükmü şerifimle mübaşir mezbûr zide kadruhu vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kâdrim üzere âmel idub dâhi kaza-i mezbûrde vâkî' iki bin iki avarız hanesinin tarihi mezbûre mâhsûb olmak üzere her bir hanelerinden bedel-i avarız üç yüz akçe ve miri için yigirmi beşer akçe gulâmiyye cümle her bir haneden üç yüz yigirmi beş akçe olur bu babda virilen mühürlü nişanlı mevkufât defteri sureti mucebince hane hesabı üzere cem' ve tahsil ve kabz ve defter ittirib cidden bir ferde inad ve muhalefet ittirmeyesin ve mezbûr kulumun cümle maişeti için her bir haneden ancak otuz beş akçe gulâmiyye aldırub minbad kâtibe ve sarrafa ve mahkeme dahi vesâir bahane ile bir akçe ve bir habbe almayalar ve aldirmayasun ve miri için alınan kâmil gurus doksan sekiz akçeye aldırub ve bi'l-zarûre akçe alınmak lazım gelirse halis ayar ve tam altun akçe aldırub zinhar züyuf ve kem ayar akçe aldirmayasız ve tarih-i mezbûrun avarız malından bin kırk dokuz zi'l-kadesinin on yedinci gününde yüz bin akçe ve yine bin elli rebülevvelinin on birinci gününde beş yüz on dört bin altı yüz altmış akçe ve yine bir defâ' mâh-ı mezbûrun yevmi mezkûrde dört yüz on altı buçuk rabî' gurus ki kırk bir bin altıyüz yetmiş akçeki bu cümle altı yük elli altı bin üç yüz otuz akçe ider nakid ile peşin ve gulâmiyyesi âsitane-i saâdetim hazinesine teslim iylemişdir ama hüsnü cemâat tamamı ihtimam idub hılaf-ı şer' ve kanun u mugayir ve defter emr-i hümâyûn taâddi ve tecavüzden kesir defterden ve nakz haneden ve fermân-ı şerifimden ziyade akçe aldirmakdan be-gayet ihtirâz iyleyesin şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat iyleyesiz. Tahriran fi'l-yevmi's-selase ve'l-işrîn aşer rebî'ü'l-evvel sene hamsin ve elf. Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 97 a Belge No: 227

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm vilayet-i Rumili perakende sâkin defterine tâbî' Çakırcı reâyâsının sâkini oldukları Paşa ve Üsküb ve Ohri ve Vulçitrin ve İlbasan ve Avlonya ve Pirizren ve İskenderiye ve Selanik sancaklarında vâkî' olan kadılar zide fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Çakırcıbaşı dame mecdehu hâlâ dersaadetime mühürlü tezkire gönderib bin elli senesine mâhsûb olmak üzere zikr olunan kazalıklarda vâkî' defter-i cedit-i hâkanîde mukayyed berevât-ı âlişan ile hassa çarıkçıların ve oğullarının ve karındaşlarının karındaşı oğullarının veve âtikalarının her birinden üç yüz akçe miri bahalarına miri için cem' ve tahsil iylemek hâmi doğancıbaşıardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zide kadruhu Doğancı başı tâ'yin olunduğunu bildirub emr-i şerifim verilmek ricasıyla î'lâm iylemegin imdi zamana hulûl iyledikde vech-i meşrûh ve kadimin olduğu üzere cem' ve tahsil ittirmegin emr idub buyurdum ki hükmü şerifimle mezbûr doğancıbaşı zide kadruhu vardıkda bu bâbda sâdır olmağa fermân-ı celilü'l-kâdrim üzere âmel idub dâhi zikr olunan kazalıklarda vâkî' defter-i cedit-i hâkanîde mukayyed berevât-ı âlişanı hassa çakırcıyı cabilerinin tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere her birinden üç yüz akçe miriden bahaların ve âded-i aġnâm ve yâve ve kaçkın ve resm-i arûsuna ve resm-i kuvvare ve cürm ve

cinayet ve bâd-ı hevâ ve kâmil mecidiye mezid hanesi vesâir hukuk ve resm ve bâd-ı hevâların darsââdetime irsâl ve isal ve muşarun ileyh çakırcıbaşı dame mecdehuye teslim ittirmesin ki ol dahi memûr olduğu üzere hassa çakırcıların müstehâk oldukları mevâciblerine ve doğanların bahalarına hariç defter ve sarf idub edâ-yı hizmet iyleye ama hiyn-i tamam ihtimâm idub hılaf-ı şer' ve kanun ve mugayir defter ve emr-i hümâyûn taâddi ve tecavüzden ve çakırcı cemaasından olub bir bahane ile Ohri reâyâsı müdahiline olunmakdan be-gayet ihtirâz idib vech-i meşrûh üzere olan emrim yerine getiresiniz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi'l-erbaa ve'l-aşer rebî'ü'l-âhir hamsin ve elf.

Vusile Fi 13 şehri ramazan 1050.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 97 b Belge No: 228

Muhassıl el-Hac Ahmed Ağa tarafından mâl-ı miri tahsiline tâ'vin kethüdası...vârid olan emr-i şerif buyurdu.

İftehârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ül-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtâssu bi-mezîd-i inâyet-i melikü'd-dâyim sâbık Silahdar Ağası olan Hacı Ahmed dame mecdahu tevkî'-i refî'i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki harem-i hümâyûnumda perveriş bulub âsitane-i saâdetimin emekdarı ve hizmet hümâyûnumda bezl-i maktûr iyleyenlerin ihtiyarı olduğundan maâda din ve diyânetin ve hüsn ü tedbir ve istikâmetin ve malımın tahsil ve tevkiri babında ve sıdk-ı sadakatın itimad-ı şerifim ve itikad-ı hümâyûnum olmağı hakları mezid-i inâyet-i âvatıf-ı âliyye-i şahane ve avârif-i seniyye mülûkanem zuhura götürüb Tırhala ve Selanik sancaklarında ve Paşa sancağında Sol Kolda vâki' olan kazalarda muhassıl-ı emvâl olmak babında fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifim vusul buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kâdrim üzere âmel idib kat' adam ve tevkif iylemeyüb zikr olunan sancaklarda ve Paşa sancağında Sol Kolda vâki' kazalarda cizye ve ziyade cizye ve avarız cem' idenleri ve mukataat ve havâs-ı hümâyûnum eminleri ve amilleri vesâir mübaşirin emvâl olanları her bulunursa şer' ve kanun hasebi ile buldurub götürüb cizye ve ziyade cizye ve avarız cem' iyleyenlerin teslim-i hazine iylediklerinden maâda zimmetlerine lazım gelen malımı ve mukataat ve havâs-ı hümâyûnum eminlerinin ve âmillerinin müşahididin bir defâ' görülmeyen muhasebelerin yerlü yerine ve şübhe olan mevâzi mukataât katiblerinin müfredâtı defterlerin hakkı adil üzere ve dikkate ve ihtimamla tefahhüs iyleyib ber-muceb kıta'l-yevm zimmetlerin zuhur iyleyen malım kat' aman ve zaman vormeyib kendilerinden bulunmazlar ise keferesinden gerek anların dâhi emlâkı vemiri için taleb ve tahsil ve ahz u kabz ve defter ittirib kimesnenin zimmetine bir akçe bakî kodurmayasın ve bi'l-cümle bekayayı âtika ve cedidden ve cizye ve ziyade cizye ve avarız akçelerinden ve emvâl müteferrikadan ve beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib vesâir emvâl hassadan her kimin zimmeti şer' ve kanuna malım zuhur iderse bi't-tamam miri için taleb ve tahsil ittirib kat'an bir kurrada teallül ve inad ittirmeyesin ve her kimlerden akçe alursan cizye ve ziyade cizye vesâir emvâl müteferrika her ne ise aded ve ecnâsıyla ve alınan adamın ismiyle ve alınan tarihiyle ruznâmeye kayd olunub ellerine mühürlü ve mühür temessük virüb ve sen dâhi mâkbuzun olan akçeler için mühürlü temessük alub zinhar meskûk ve müştebih bir mal komayasun el-hasıl malıma müteallik umûr galebe ve cizye tefviz ve sipariş olunmuştur ve yine suâl ve cevabasından bilinur ona göre basiret ve inşa üzere olub mücerred kılıb mâl emr-i şerifde serhaten kayd ve tasarru' olunub veyahut müstakil emr-i şerife vârid olmuştur dimeyub hüccet-i şerif ve ilganın malım her kimlerden tevcih iderse bi kusur vemiri için taleb ve tahsil iyleyub malım bâbında bir ferde himayet ve bir şahsa siyanet

iylemeyesin ve tahsil ittigün malım kiseye koyub ve mühürleyüb yarar muâteb-i âliyye adamlarınla şevvaliyle ve müteveffâ-yı sūdde-i saâdetim irsal ve hazine-i âmireme isal iylesesin ve sadî şer' ve kanun hasebiyle tahsil lazım gelen mâl-ı mirî tevcih iyleyenlerden taleb ve tahsil itmek istediginden mirmiran ve miriliva ve kuzât ve müteferrika ve çavuş ve zuama ve erbâb-ı tımar ve yeniçeri ve sipahi vesâir asker taifesi ve âyan-ı vilayet mevzileri mâni' olmak isterler ise ol makûleleri kat' dâhl ve taarruz ittirmeyesin ve men' ü def iylesesin mâni' ile memnu' olunmazlar ise resimleri ile dirlik ve sâkin oldukları kasaba ve karyeleriyle ile yazub arz ve î'lâm iylesesin ki hılaf-ı emr-i şerifim vaz' idüb şer' ve kanuna tahsili lazım gelen malımın cem'ine mâni' oldukları ecilden arzım mucebi ile zeamet ve tımarları havâs-ı hümâyûnum ilhâk olduktan sonra kendüleri haklarından gelmek için fermân-ı celilü'l-kâdrim ne vechle sadır olsun mucebi ile âmel iyleyib icrâ eylesesin ve siz ki zikr olunan sancaklarda ve Sol Kolda vâki' olan toprak kazalarının bu bâbda siz dâhi muhassıl muşarun ileyha tahsil bâbında lazım gelen mahallelerde her birinin gereği gibi muâvenet ve muzaheret iylesesin ...ve taksilat tama' sebebiyle bazı kimesnelerden celb ve nakid iyleyib hiyanet itmeyle malım tahsil ittirmemekde be-gayet ihtirâz iylesesiz ve bi'l-cümle muhassıl-ı muşarun ileyhın malım bâbında hakk-ı şer' ve kanuna muvafık olan şaki ve şikayet ve arz ve cevaba müteallik hümâyûnumdur ona göre her birinin takayyüd tam iyleyib vech ahare salık olmayasuz ve senki muhassıl-ı muşarun ileysin sen dahi götürüb taht-ı muhasıllığın külli ve cüz'i tahsil ve tedarik iyleyib müftedât defteri ile vesâiren ve acilen âsitane-i saâdetime isal ve dâhil-i hazine iyleyib minbad toprak akçe göndermeyesin ve bu bâbda vücuda gelen hizmetin zayî' kılınmayib benye'l-akrân ma'mul ve.....ziyade envâ' inayet azimet alıb katıma mazhar olmak mukırr-ı iylesesin ve iktizâ iyleyib lazımü'l-arz mevâzi yazıb bâb-ı saâdetime arz ve î'lâm iyleyib tahsil mâl-ı miride mucedde saî' olası şöyle bilesin âlamet-i şerife itimat kılasın. Tahriran fi'l-yevmi'l-rabi ve'l-aşer min şehri saferü'l-hayr sene hamsin ve elf.

Fârîğ aslul sultan el-fakiru Allahu Teâlâ Yahya bin Ali en-nâib-i bi-mahkeme-i Mahmud Paşa be-medine-i Kostantiniyye ufiye anhumâ
Vusile ileyna Fi 12 şehri recebü'l-mürecceb sene 1050.
Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 98 a Belge No: 229

Âkzâ kuzâtü'l-müslimin evlâ vulâti'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yâkin varis-i ulumu'l-enbiyai ve'l-mürselin hüccetü'l-hak ale'l-halk-ı ecmain el-muhtass bî-mezid înayeti'l-meliki'l-muin mevlana Selanik kadısı zide fezâil ve mefâhirü'l-kuzat ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm Tırhala ve Selanik sancaklarında Paşa sancağında ve Sol Kolda vâki' olan kadılar zide fazluhum ve iftihârü'l-emâcid ve'l-âyan sâbık Silahdar Ağası olub elviye-i mezbûrede muhassıl-ı emvâl olan Hacı Ahmed zide mecduhu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak mâ'lum ola ki muhassıl-ı muşarun ileyh hâlâ sūdde-i saâdetime kazaya defter gönderib taht-ı muhasıllığımda vâki' cizye ve ziyade-i cizye ve avarız ve aded-i ağnâm ve havâss-ı hümâyûn vesâir mirî hizmetlere berevât ve evâmir-i şerife ile cem' ve tahsil iylemege memur olan sâkin teshi olunur ve muhassıl-ı emvâl gelib geçsün ve deyü cem' ve tahsiline mübaşeret iylemeyub firar iderler bu sebeb ile dikkat ve zamanıyla tahsil olunmayub irsalinin tehirine bâis olurlar ol makûle gelmeyenleri mirî ve gulâmiyye ve gericesine noksan gelmemek üzere maarifet-i şer'le tahsil ittirmek bâbında emr-i şerifim ricasına î'lâm iylemek ol makûleler zamanı geçmeden tahsil oluna deyü emr idib buyurdumki hükmü şerifimle fâhru'l-emâsil ve'l-akrân Selanik Kethüdarı Mustafa zide kadru vardukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l- kâdrim üzere âmel idub dâhi göresiz muhassıl-ı muşarun

ileyhanın taht-ı muhassılığında vâki' cizye ve ziyade-i cizye ve avarız ve adet-i ağnâm ve havâss-ı hümayûn vesâir miri hizmetine memur olanların tahsisi olunur velhasıl emvâl gelib geçsün deyü tahsiline mübaşeret iylemeyüb tehire bâis olurlar ise o makule gelmeyenlerin memur oldukları cizye ziyade-i cizye ve avarız ve adet-i ağnâm ve havâss-ı hümayûnum vesâir miri hizmetleri mukaddema berâtlarında tasrîh ve tâ'yin olduğu üzere mirisine ve gulâmiyyesine diger gerihtesine noksan gelmemek üzere zaman geçmeden muhassıl muşarun ileyha berât-ı şer'le cem' ve tahsil....ittirib hasıl olan mâlî defteri mühürleyüb muatamad aliyye adamlar ile südde-i saâdetime irsâl ve dâhil-i hazine-i âmireme isâl ve teslim ittirmekde akdem ve ihtimam iyleyesiz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılalar. Tahriran rebî'ü'l-evvel hamsin ve elf.

Tıbk-ı aslıhu'l-asıl nemakahu'l-fakrŞeyh Mehmed el-kadı medine-i Selanik anhumâ Vusile ileyna Fi 15 recebû'r-mürecceb sene 1050

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 98 a Belge No: 230

Fezail'i-meâb şer'i nîsab hazret efendiler kâmiyab edâmallahu teâlâ ila yevmi'l-vaâd ve'l-cevab dürrer-i dâ'avat-ı ve gurer-î teslimat-ı vafiyyat muhabbet-i ayat ithâf ve ihda kılındıktan sonra inhâ olunan budur ki bu muhibbilerini taraf-ı saltanatdan hât-ti hümayûn ve saâdet mâkrun ile Selanik ve Tırhala ve Paşa sancaklarında Sol Kol ümuma tahsil ve emvâl ve muharrer tâ'yin buyrulub fermân olduğu üzere mâh-ı rebîülevvelden berü gah tahrir-i vilayet ve gah tahsil-i mâl ile takayyüd olunub ve nice ümur fermân olunub emr ve fermâna imtisal idub nev ve rahat kendimize haram olub tarih-i mektubun mahrûsa-ı Selanikte olub âsitane-i saâdetime irsal fermân olunan otuz bin kile İstanbuli arpa iştirasına ve isâline takayyüd olunmağla hâliya tarafımızdan bi'l-fiil Selanik kethüdası olan fâhru'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağaya ol canibe suret-i emr-i şerif ile gönderilmişdir her birinin taht-ı kaza adalet şî'ârlarında vâki' olan mâl-ı padişahiden cizye ve avarız ve mukataat malından bekayaya irsal olunan zimmet defteri mucebince muşarun ileyh Mustafa Ağaya cem' ve tahsil ittirub müavenet buyurasız ve hizmetine mübaşeret itmeginleri dâhi zimmetlerini cem' ve tahsil iyleye minbad mâni' ve mezahim olundu ve mâni' olur kimesne olursa canibi muhabiline î'lam buyrulur ki der-devlet medârı bildirub ona göre tedârikleri görüle el-hâsıl mâl-ı padişahi tahsiline saire kıyas buyrilmaya minbad erbab-ı defter ..vermeysesiz ve mal-ı padişahi tahsiline kadar mâni' olmayasız yedimizde olan muhassıllık berâtında sekiz bin makbul hümayûnumdur deyü tâsrih olunmuşdur olunub irsâl olunan emr-i şerif itaâtı olunub icrasıyla ihtimâm buyurasız hâsıl kelâm bize her zaman mükid hükmü hümayûn gelür ki nice zimmet tahsil olunmaz deyü itâb olunur cümle göze lazım ve aldıkdr ki dâmin dermiyân idub mâl-ı padişahi tahsiline ihtimâm ve ikdâm buyurasız bakî' kalmadır ki ala şerîfle muhabbet ve şâmil olmaya. Fi 27 zilkade sene 1050.

Vusile ileyna Fi 13 recebû'l-mürecceb sene 1050.

ÂkzâHacı Ahmed muhassıl-ı emvâl ve tahrir Sol Kol

Varak 98 b Belge No: 231

Kıdvatü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keâm Manastır ve Pirlepe kadıları zide fazluluma tevki'-i refi'-i hümayûn vasıl olacak mâ'lum ola ki dârende-i fermân-ı hümayûn Hüseyin nâm kimesne südde-i saâdetime arzuhal idub Pirlepe kazasına tâbi Demirobası nâm karyenin ahali bundan akdem otuz seneden mütecaviz perakende ve perişan olub yurtlarının dâhi irtibası kalmamağla bu zikr olunan yurt yerlerine karye-i Münire sipahisine tapu ile alıb ziraat ve haraset itmek istedikde hâliyâ civarında vâki' Dalbeğli ve Dedebal obası nâm karyeler halkı şartı süluk idub

davarlarımız yürüye gelmiştir deyü manî' oldukları ve bu bâbda şeyhü'l-islamdan fetvâ-ı şerife ve hüccet-i şer'ilerin olduğu bildirib mucibince âmel olunub men' ü def' olunmak bâbında hükmü hümâyûnum taleb itmegin buyurdum ki hükmü şerifimle ve vardıkda buna ol vechle dâhil olunursa hakkı üzere tefâhhüs ve bu babda elinde olan fetva ve hüccet-i şer'iyesine nazar idub göresiniz nizâ' olunan mahall kadimden ol dâhil iden mezkûren Dalbeğli ve Dedebal obası nâm karyeler halkının eben an cedd davarları yürüyegeldiği yerler olmayub fi'l-vakı' evvel perakende olan reâyânın yurt yerleri olub perakende olduklarında ol mikdar zaman hali ve muattal kılub isr-i binası dâhi kalmamağla bu evvel yerler sâhib-i arzdan tapu ile alub eline mühürlü temessük ve virilub ziraat itmek istedikde mezbûren karye halkı mucerred ol vechle nizâ' iderlerse caiz degildir men' ü def'idub vech-i meşrûh üzere olan yerler elinde olan temessük mucibince buna zabt ve tasarruf ittirüb minbad mezkûren karyeler halkı ve ahardan bi ferdi ber vechle dâhl ve taarruz ittirmeyesiz ve bu babda olan fetvâsı mucibince âmel idub hilafına cevaz göstermeyesiz kazada müdahil olmayan dâhl ittirmeyüb muhtaç arz olan isim ve resimleri ile yazub arz iyleyesiz bu husus için bu husus için tekrar emrim varmasına muhtaç iylemeyesiz şöyle bileler ve bade'l-nazar bu hükmü hümâyûnum mezbûrun elinde olub âlameti şerife itimat kılasız. Tahriran evâsıt-ı şehr-i şevvali'l-mukarrem sene erbaa ve elf.

Vusle ileyna Fi evâsıt şehr-i recebü'l-mürecceb.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 98 b Belge No: 232

Dirhem ve endaze ve arşun için vârid olan emr-i şerifdir

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keâm vilayet-i Rumilinde Sol Kolda vakı' olan kadılar zide fazlulhuma tevkî-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki cûlus-ı hümâyûn saâdet makrunum vâki' olmağla zikr olunan kazalarda asıl sevk taifesinin dirhemleri ve arşunları ve endazeleri umum üzere ünvân-ı hümâyûnumla damgalanmak fermân-ı hümâyûnum olmuştur imdi vech-i meşrûh üzere damga olunan dirhem ve arşun ve endazeler ile bey' ü şira olunub noksan bulunan dirhemler ve arşunlar ve endazeler isti'mâl idenlerin mahkeme haklarından geline ve men taş dirhem ve ağaç arşun ve ağaç endaze isti'mâl olunmayub ünvân-ı hümâyûnum ile damgalu olan dirhem ve ağaç arşun ve ağaç endaze isti'mâl olunmayub ünvân-ı hümâyûnum ile damgalu olan dirhem ve ağaç arşun ve endazeler isti'mâl olunmak bâbında emr-i şerifim virilmegin fermân olunub buyurdum ki hükmü şerifimle dergah-ı muallam çavuşlarından kıldetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf Çavuş zide kadruhu vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı saâdetim mucibince âmel idub dâhi taht-ı kazanızdan vâki' ehl-i sükun isti'mâl ittikleri dirhem ve arşun ve endazeler mezbûr kulum mağrifetiyle yoklayub tamam sahîh olan dirhemleri ve arşun ve endazeleri ünvân-ı hümâyûnumla damga ittirdüb minbad damgasız ve noksan üzere olan dirhem ve arşun ve endazeleri ve taş dirhem ve ağaç arşun ve isti'mâl ittirmeyesiz ve her arşun ikişer akçe ve her dirhemden damga akçesi ikişer akçe aldırub ziyade aldirmayasız ve bi'l-cümle hususa mezbûre gereği gibi takayyüd idib bu bahaneleriyle celb ve ahz u maldan ve hilaf-ı şer' ve kanun kimesneye taâddi ve tecavüzden be-gayet ihtirâz iyleyesiz ve ehl-i sükdan alıvermeyub vech-i meşrûh üzere sâdır olan emr-i şerifim yerine getiresiz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi's-seb'a şehr-i zi'l-hicce sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 16 şabanü'l-muazzam.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 99 a Belge No: 233

Nişân-ı şerif-i âlişan

Nefs-i Manastır da vâki' merhûm kethüdası bina iylediği ve dârü'l-kurrada ba'de salatü'l-fecr vakt-ı duhâdan kadı Muhammed vaz' iyledüğü eczâ-i şerifeden yevmi iki akçe ile bir cüz'i şerife tilavet iden işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümayûn Mehmed Halife'nin ber-vechle azl icâb ider hali yogiken hılaf inhâ ile Receb Halife'ye tevcih olunub gadr olunmağın geri mezbûr Mehmed Halife'ye tevcih olunub berat-ı âlişan virmek ricasına kadısı mevlana Mustafa arz itmegin hakkında fermân-ı âlişanım sâdır olmağın sadaka idub bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki bade'l-yevm varub dârü'l-kurrada cüz'i olub hizmet lazımesine mevâddi kıldıktan sonra tâ'yin olunan yevmi iki akçe vezaifesine mutasarrıf olub vakfın ruhu ve benim devam-ı devletim için reâyâ müdâvemet göstere ol babda hiç ahad men' ü def' ve vâki' olmaya şöyle bileler âlamet-i şerife itimat kılalar. Tahriran fi'l-yevmi'l-erbaa şehr-i saferü'l-hayr sene hamsin ve elf.

Kayd Fi evâil şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 1050.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Beylerbeyi Kapıcı Başısı ile Beylerbeyinden gelen mektub suretidir bu mahale kayd olundu.

Varak 99 a Belge No: 234

Şerâyi'-î şî'âr hakayık Pirlepe ve Manastır ve Köprülü ve Filorini ve Tokuş kadıları zide fazluhuma ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zıkr olunan kazalıklardan olan kethüda ve yeniçeri serdarları bâde't-tahiyyât ve's-selâm inhâ olunur ki hâliyâ taht-ı kaza-i adalet iktizâ bazı eşkıya ve ehl-i fesad kendü hallerinde olmayıb hılaf-ı şer' ve kanun katl-ı nüfusu ve garet-i emvâl iylediklerinde gayrı halîku'l-berâyâ olan reâyâ fukarasını rencide ve remide iyledikleri divân-ı Rumiliye î'lâm olunmağın o makuleler ile götürülüb bi'hasebi's-şer' ve'l-kanun haklarından lazım gelen icra olunmak bâbında kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kapucu başılarımızdan Kadim Gazi Ağa zide kahruhu mübaşir tâ'yin ve irsal olunmuşdur vardıkda gerekdirdiği o makule eşkıya ve ehl-i fesâdı bi'eyyî vech-i kâne mübaşir merkûm koşub meclis-i şer' ihzâr ve gıybet iderlerse şer'le buldurmayaşın lazım gelenlere buldurdub götürüb tamamı hak üzere teftiş ve tefahhus idub göresiniz o makule şekavet üzere olub zâhir olan eşkıyanın mevâddi sicil ve hüccet olundukdan sonra muhtaç arz olanlardan ise mahkum habs idub suret-i sicilleri ile bu canibe arz iyleyesin arza muhtaç olmayanların haklarından lazım olan icra iyleyesiz ama mukayyid idub ahz celb sebebi ile ehl-i fesâda himayet ve kendü halinde olanlara ihanet olunmakdan ihtiraz olunub şer' şerife ve kanun münife bir ferde inad ve muhalefet ittirmeyesin. Tahriran evâhir-i şabanü'l-muazzam li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 18 şehr-i ramazan

Varak 99 a Belge No: 235

Manastır Voyvodalarının mektubudur.

Fâziletli efendi hâzretlerinin meclis-i enisleri sevabına dürer-i tahiyyât-ı safiyyât ve gurer-î teslimat vafıyyât ithâf ve ihda kılındıktan sonra inhâ-i mahlasların budur ki taht-ı kaza-i hükümetinizde vâki' nefis-i Manastır ve gayrıdan havasımızdan olub bin elli martı ibtidâsından sene ahirine gelince adamlarımızdan Ahmed Bey ve Murad Bey ber-vechi iştirâk yüz seksen bin akçe der-uhde idub hâlâ yetmiş bin akçesi peşin alınıb bakî yüz on bin akçe kalmışdır lede'l-vûsul mâ'mul olunur ki sene-i sabıklarda olan voyvodaların vechle zabt idgelmişlerse mezkûrana dâhi ol vechle zabt ve tasarruf

ittirib hılaf-ı şer' mutahhar bir ferdi rencide ittirmeyüb ve havâss-ı mezbûrde dâhi ahardan bir ferdi dahl ve taarruz ittirdirmegin mersudur. Bakî der seccâde-i şeriât bad. Vusile ileyna Fi 3 zi'l-hicce'ti's-şerife.

Varak 99 b Belge No: 236

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîâm vilayet-i Rumilinde Orta Kolda vâki' olan kadılar zide fazluhuma tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki taht-ı kazanızda vâki' cizye ve avarız cem'ine memur oldukların ve mukataât zabt alınanların hazine-i âmireme teslimlerinin maâda zimmetlerinden bâkî kalan akçeler yerlü yerinin görüb bekaya defteri yazılıb mühürlenüb ve nişanlanub bi'l-fiil ulûfeciyanndan olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyan Mahmud Kethûda zide mecdehuya teslim olunub irsâl olunmuşdur imdi irsâl olunan defterler mucebince mütecelli taleb ve tahsil ve dâhil-i hazine ittirmek emr idib buyurdumki hükmü şerifimle muma ileyha vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idub dâhi kat' tâhir ve tevkif iylemeyib taht-ı kazanızda cizye ve avarız cem'ine memur olanları ve mukataât ve havâss-ı hümayûn zabt iyleyenleri her kanıt bulunurlarsa buldurması lazım olanlara buldurdub götürdüb irsâl olan mühürlü ve nişanlı bekâya defteri mucebince zimmetlerine lazım gelen malımı isâle aman ve zaman vormeyib mübaşir muma ileyh miri için taleb ve tahsil ve ahz u kabz ve defter ittirib minbad zimmetlerin bir akçe ve bir habbe bakî kodurmayasız hâsıl olan akçeleri huzur u şer'ide vezn ittirdüb keseleyüb ve mühürleyüb defter ile mübaşir muma ileyh ve muâtemed-i âliyye idhâl iylesinde tam irsal ve teslim-i hazine ittirmekde bezl-i makdur iylesesin ve sen ki muma ileyhsin sen dahi var kuvvet yazıya himmet götürüb o makule avarız ve cizye ve ziyade-i cizye cem' iyleyenleri ve mukataât ve havâss-ı hümayûn zabt iyleyenleri bi-eyyi veche kâne buldurdub götürdüb ona virilen bekaya defteri mucebince zimmetlerine lazım gelen malım kat' aman ve zaman vormeyüb taleb ve tahsil iyleyüb minbad defterlerin bir akçe bakî kodurmayasın avk tahirden ihmal ve mesâhaleden ve bekaya defterleri mucebince lazım gelen malımı ve tahsil olunmayib hüküme garaz ve cevabı salık olmakdan be-gayet ihtirâz idub vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüresin şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi'l-erbaa ve'l-aşer şehri cemaziye'l-âhir sene hamsin ve elf. Vusile ileyna Fi 15 şehri ramazan 1050. Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 99 b Belge No: 237

Manastır Yahudilerinin cizye tezkeresidir

Bizim alay çavuş

...olunur inhâ olunan oldur ki mektub vusul buldukda cem' ve tahsil iylediginiz Yahudilerin cizyelerinden Manastır Yahudilerinin cizyeleri otuz sekiz bin akçe olub meblâğ-ı mezbûr alub kabz idesin dâhi ziyade almayasın.

Varak 100 a Belge No: 238

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-mu'in sâbık Bölük Ağası olub hâlâ Selanik ve Tırhala sancaklarında ve paşa sancağının Sol Kolunda muhassıl-ı emvâl ve fâhrü'l-akrân el-Hac Ahmed zide mecdehuya tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki hâlâ darsâdetim kazaya defteri gönderüb tahririne memur olduğum kazalıklarda vâki' reâyâsı hanelerini bozub âhar yerlere gidüb bâzı zir kudrete kimesneler reâyâ yerlerini çiftlik idub yerlerine ziraât ve haraset idenleretabîri üzere... ve hane-i avarız kayd oluna deyü emr-i şerifim ricasına î'lâm iylemegin imdi kanun üzere avarız hanesini

tahrîr iylemek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükmü şerifim vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kâdrim üzere âmel idub dâhi reâyânın kadimden avarız yerlerini bozub çiftlik ihdâs olunan yerler her kimlerin tasarrufunda ise kanun u kadim üzere teamüllerine göre hane-i defterine kayd ve tahrîr iyleyüb bir ferd inad ve muhalefet ittirmeyesin ama bir bahane ile arz ve tekasürden ve celeb ve ahz u maldan be-gayet ihtirâz iylesiz şöyle bilesiz âlameti şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi's-seb'a ve'l-aşer şehr-i cemaziye'l-evvel sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 27 şehr-i ramazanü'l-mübarek.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 100 a Belge No: 239

İftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-melikü'l-hamid sâbık Silahdarlar Ağası bi'l-fiil muhassıl ve muharrer olan el-Hac Ahmed dame mecdehu tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki hala südde-i saâdetime arz gönderüb Sol Kolda tahrîr olunan reâyânın kimi on beş bin yigirmi ve kimi otuz kırk seneden berü kalkub tımar reâyâsı evkâfı ve evkâf reâyâsı tımara ve havâss-ı hümayûn kazaya ve karyelerine varub zıkr olunan seneler mikdarı sâkini olub evler ve bağ ve bağçeler ve çiftler edinib bu ana gelince tahrîr olmağla zuâma evkâfında olan reâyânın ve evkâf mütevellileri ve cabileri tımarla olan reâyânın ispençeleri ve çift bozan namına nice akçelerin alıb rencide iderler imiş hâlâ tahrir olunduğu üzere ispençelerin vesâir rusûmların sâkin oldukları kaza ve karye zabıtalarımız edâ iyer ne vechle fermân olunursa ona göre emr-i şerif virilmek ricasına î'lâm iylemişken imdi bu makule reâyâ oturdu tahrirde ziraât ve haraset iyledikleri yerlerin öşürleri ve yerlerin öşrlerin çift bozan vesâir rusûm râiyyetlerin evvelden kimi defterli reâyâları ise kanun ve defter mucebince anlara ve vereler deyü emrim olmuşdur buyurdumki hükmü şerifim vûsul buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idub dâhi ol makule reâyâ oturduğu yerde ziraât ve haraset iyledikleri yerlerin öşrleri virüb çift bozan vesâir rusûm u râiyyetlerin evvelden kimin defterlü reâyâları ise kanun ve defter mucebince anlar edâ ittirdüb fermân-ı şerifim muhalif kimesneye iş ittirmeyüb şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi'l-ihda ve'l-aşer şehr-i cemaziye'l-evvel sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna 27 ramazan.

Varak 100 a Belge No: 240

İzzetlü faziletlü rif'âtlü efendi hazretlerinin huzûr-ı şeriflerine dürer-i dâ'avât-ı halise isârından sonra ve zamir-i münîrleri hak ve inhâ buyrulmasın taht-ı kazanız Manastır nahiyesinde vâki' havâsımızdan Kokarcan nâm karyenin sene-i ehad ve hamsin ve elf martı ibtidâsından inşallah teâlâ sene-i martı ibtidâsına gelince zabt u rabtı işbu bâis ve Rikavedar Yusuf Bey zide kadruhuya sipariş olunmuşdur inşallah teâlâ varib vusul buldukda....umûma ittiren müstedâ mezbûrdur ki üzerinden nazar-ı şeriflerin bi dirliğ buyurub bu canibe aid olan mahsulat ve mersumat cürm ve cinayet vesâir bâd-ı hevâ emri muma ileyha ahz u kabz ittiresiniz ve vâki' olan mesâlihlerden nazar-ı cemilimizi dirliğ buyurub bunların olan bu canibe aid olan bakî izz ü devlet-i der seccâde-i şeri'ât müstedâm bâd.

Mah-ı meclis mahmiye defteri Rumili

Varak 100 b Belge No: 241

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-melikü'l-hamid sâbık Silahdarlar Ağası olub hâlâ Selanik ve Tırhala

sancaklarında ve paşa sancağının Sol Kolunda muhassıl-ı emvâl olan el-Hac Ahmed zide mecduhu tevki'-i refi'-i hümayân vâsıl olacak mâ'lum ola ki bundan akdem Bağdad seferinde iken zuâma ve erbâb-ı tımardan bazı kimesnelerin harçlığa külli müzâyakaları olmağla orduyu hümayûnum hazinesinden ber-vech karz akçe verilip ve başka defter olunub mahalde hıfz olunmuş iken müdâne gibi götürüb edâ ve teslim-i hazine iylemedikleri ecilden mahfûza olan defterlerin sureti imzalanub ve mühürlenüb irsâl olunmağla içinde tasrîh olunan kimesnelerin zimmetlerinde olan akçelerin muaccelen zıkr olunan taleb ve tahsil iylemek bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur buyurdumki hükmü şerifimle vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı saâdetim üzere âmel iyleyüb dahi sen ki muhassıl-ı muma ileyhasin bir an ve bir saat tevkif ve terakki iyleyüb bundan akdem Bağdad Seferinde iken zuâma ve erbâb-ı tımardan bazı kimesneler orduyu hümayûnum hazinesinden vech-i meşrûh üzere cihet karzdan akçe virilmekle bu ana degin gönderdib edâ ve teslim-i hazine iylemedikden ecilden irsal olunan mühürlü ve nişanlı defter sureti mucebince zimmetlerinde olan akçelerin ber-vechi te'cil kendilerinden taleb ve tahsil ve ahz u kabz iyleyub keseleyüb ve mühürleyüb yarar muâtemed aliyye adamlarıyla dersiâdetime irsal ve teslim-i hazine idub kimesne zimmetinde bir akçe ve habbe kodurmayasız ve bi'l-cümle bu bâbda akdem ve ihtimam idub avk ve tehirden ve ihmal ve müsâhaleden be-gayet ihtirâz iyleyesiz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılısız. Tahriran fi'l-yevmi'l-erbea ve'l-aşer şehr-i cemaziye'l-âhire sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi gurre-i garra şehr-i şevvali'l-mükerrem.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 100 b Belge No: 242

Yahudilerin emridir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-keâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm mevlana Manastır kadısı zide fazluhu tevki'-i refi'-i hümayûnum vâsıl olacak mâ'lum ola ki Peyami oğlu dârende-i fermân-ı hümayûn Yakud nâm Yahudi südde-i saâdetime arzuhal idib kaza-i mezbûrde bunun kadiminden çuka dest-gâhı çuka işleyegelip lâkin Selanik Yahudileri olagelmış mugayir mani' oldukların bundan akdem î'lâm iyledikde müceddeden olmayub ve kimesneye zararı yoğise kadimden olagelen muhalif dahl ve taarruz ittirmek için emr-i şerifim virmişken merkûm Yahudiler emr-i şerifime itaât itmeyüb kendü mani' olmak isteyib gadr ve teâddi iyledüklerin bildirüb men' ü def olmak bâbında emr-i şerifim rica iyledüğü ecilden buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda hususa mezbûre mukayyid iyleyib göresiniz fi'l-vâki'olmayub kadim dest-gâh olub kimesneye zararı yoğise yogiken mezbûr Yahudiler arzına bila emri mani' olurlar ise men' ü def idub kadimden olagelen ve mukaddema ve hâlâ virilen evâmir-i şerifime mugayir mezbûrleri dahl ve taarruz ittirmeyib men' ü def iyleyesiz muhtaç olmayanları isimleri ve resimleri ile yazub bildirib tekrar emrim ve vermelü iylemeyesiz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılısız. Tahriran evâsıt-ı şehr-i muharramü'l-haram sene tis'a ve erbea ve elf.

Vusile ileyna Fi zi'l-kadeti's-şerife sene 1050.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 101 a Belge No: 243

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm mevlana Manastır kadısı zide fazluhu tevki'-i refi'-i hümayûnum vâsıl olacak mâ'lum ola ki dergâh-ı muallam yeniçerilerinden dârende-i fermân-ı vâcibü'l-izân kıdvetü'l-emâsıl ve'l-akrân Derviş nâm yeniçeri zide kadru südde-i saâdetime arzuhal idub bundan akdem Bağdad

seferinde iken buyurdum Rasbad Kula oğlu Astar nâm zimmilerin bazı kimesne ile dâvası olmağla evini basıp onu darb idub Adil Hâtun vazı' hıml idub hayf ve gadr iylediklerin bildirib şer'le görölüb edâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerifim rica itmeyib buyurdum ki hükmü şerifimle vardukda mezbûrleri şer'i şerifim ihzâr idub mukaddemaşer'le görmeyüb fasl olmayub on beş sene mürur itmiş degil ise tamamı hak ve adil üzere tâ'yin ve tefahhüs idub göresiniz arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâyı şer' kavimle âmel idub şer'le tevcih olan hakkın tevcih iden mezbûrlerden bâde's-sübut hüküm idub bi-kusur ittirib minbad şer' şerife ve emr-i hümâyûnum muhalif kimesneye iş ittirmeyesiz inad ve muhalif üzere olan yazıb bildirib hususa mezbûr için tekrar şikayet olunub emrim vermelü iylemeyesiz kıdvetü'l-emâsid ve'l-akrân Ali zide kadruhu mübaşir olan ve hatr-ı şer'iden tecavüz iylemeyesiz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evâsıt-ı şehri şevvali'l-mukarrem li-sene hamsin ve elf.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 101 b Belge No: 244

Âkza kuzâtu'l-müslimin evlâ vulâti'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk-ı ecmâin vârisi-i ulûmu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l-melikî'l-muîn mevlana Selanik ve Yenişehir kadıları fazluhuma ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam mâdenü'l-fazl ve'l-kelam Sol Kol'da vâki' olan kadılar zide fazlihuma tevki-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum olaki bundan akdem Şark seferleri vâki' olub memâlik-i mahrusamda olan hükkâmın âdem takayyüdleri sebebi ile sikke ahvâli muhtell ve müşevveş olmağla beyne'n-nas kızıl ve ufak ve kırkık akçeler isti'mâl olunduğu ecilden altun ve gurus cârî olub bu sebeble canib-i miri ve bey' ü şirâ eyliyan tüccarın gadr olub her vechle sikke tashih olunması mühımmat-ı dini devletimden olduğu halde ecilden mahsa ibâdullahın merhamet sikke-i hümâyûnum tashih olunub halis gümüşden her on danesi bir dirhem olmak üzere name-i şerifimle meskûk ve cedid akçe kat' ettirilüb fi-maba'd cedid ve ceyyid akçe isti'mâl ve kanun u kadim üzere altun ve yüz yigirmişer ve kafir gurus seksen ve esedî gurus yetmiş akçeye alınıb verilip kat' yeni akçeden gadr eski ve zuyûf akçe ve zolota ve ak rub' isti'mâl olunmamak ve tüccar taifesi merkulat ve bilub bi'l-cümle bey' ü şirâyâ müteallik olan eşya her ne ise yeni akçe hesabı üzere satılıb ziyade bahaya satmayalar ve eskiden olan borçları yeni hesabını tatbik idub ana göre yeni akçe hesabı üzere herşeyi narh verilüb ne anlar gadr ve ne satanlar harar müterettib olmayıb iki tarafın ahvâl itidal üzere bir karara konulub cedid hesab üzere bey' ü şirâ ittirmek babında fermân-ı âlişanım sâdır olunmayıb dergâh-ı muallam müteferrikalarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-ayân Kamil zide mecduhu mübaşir ta'yini ve zikr olunan cedid akçeden yüz yük akçe teslim ve irsal olunmuşdur hükmü şerifimle muma ileyh vardukda bu babda sadır olan fermân-ı celilü'l-kadrim üzere âmel idub siz ki kadılarınız mumaileyholursa bu emr-i şerifim sicili mahfuza kayd ve tebeyyün alınsın karar ve tenbih ve nidâ ittiresiniz ki minbad eski ve zuyûf ve kırkık akçe ve zolota ve ak rub' alınmayıb verilmeyib ve sikke-i hümâyûnum ile meskûk olan cedid ve ceyyid akçe isti'mâl iyleyib ve altın yüz yigirmişer ve kâfir gurus seksen ve esedi gurus yetmiş akçeye cârî olub kat' altın ve gurus bir akçe almayub ve verilmeye.

Varak 102 a Belge No: 245

İsti'mâl memnu' olan zolota ve ak rub' ve zuyûf ve kırkık eski akçeler her kimin elinden bulunursa kendülerin kal ittirüb halis külçe gümüş olduğdan sonra külçe gümüşden mübaşir muma ileyha götürdüb vezn ittirdikden sonra dirhemnin bahası için

haliya otuz buçuk guruş mübaşir muma ileyh bundan alalar şöyle ki ol makule isti'mâl memnu' olan zolota ve ak rub' ve zuyûf ve kırkık ve eski akçeleri olanların fermânım üzere külçe idub mübaşir merkûme vireler ve atmayalar bâde't-tenbih her kimin elinde bulunursa kendilerinin siyaseti haklarından gelinüb emvâl ve erzakları emlak ve esbamların miri için ...olunub ona göre tenbih ve siz ki kadıların dahi bu hususa basiret üzere olasın ve tüccar taifesi ma'kulat ve melbusât ve bi'l-cümle bey' ü şirâya müteallik eşya her ne ise cedit hesab üzere satanlar ziyade bahaya satmayalar eski akçe babında olan yeni akçe hesabına ittirüb ... hesab-ı cedit üzere herşeyi niza' verib ne alındı gadr ve ne satanlara zarar olunub iki tarafın ahvâli bir karar bulunub yeni hesap üzere niza' ve bey' ü şirâ ittirüb emr-i hümâyûnum icrasına refika fevt iylemeyesiz şöyle ki âdem takayyüd sebebi ile gerü isti'mâl memnu' olan zolota ve ak rub' ve zuyûf ve kırkık eski akçe isti'mâl oluna yahud ahz ve celb vâki' ola ecdâd izâmım edâmmallahu teâlâ....bilmeyib her birinin muâteb olursuz ve bu hususa mebnî tahsis olunub ve her birinin ahvâline alem-i hümâyûnum ilhak olub bâde sadakan istikameti zahir olanlara raiyyet ve rıza-yı hümâyûnum mügayir herkes ızanların bilib ve sen ki mübaşir muma ileyh sin sen dahi dikkat ve ihtimam iyleyib memur olduğun üzere itmam hizmet iyleyesin şöyle ki ahz u celb iyleyib hilaf-ı şirâ ve kanun tecavüz itmeklekat' olunmağla konulmayub haklarından gelirmiş olasın ona göre basiret olunan üzere olub fermân-ı âlişanım mügayir ve münifin sudurundan cümlesin ihtiraz olasın bu babda bâde zinhar geçmesün bâde mani' oluna ve gümüş hal mübaşir babında kal idesin yahud gayrı olanlarında kal almayasın bâde geçmesin ihtimam iyleyesin. Tahrir fi'l-yevmi's-sami ve'l-aşer şehri ramazanü'l-mübarek li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna fi evâsıt zi'l-kadeti's-şerif sene hamsin ve elf

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 102 b Belge No: 246

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm Sol Kolda vâki' olan kadılar zide fazluhuma tevki'-i refi'-i hümâyûnum vâsıl olacak mâ'lum ola ki hâliyâ sikke-i hümâyûnum tâshih olub nâme-i şerifimle meskûk olan cedit akçeden gayr eski ve kırkık ve züyuf akçe isti'mâl olunmamak fermânım olmağla zikr olunan cedit akçeden yük akçe keselenüb mühürlenüb kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân zide mecduhuya teslim ve ırsâl olunmuşdur imdi zikr olunan cedit akçeden gayr eski ve züyuf ve kırkık akçe isti'mâl olunmayib ve muşarun ileyh taht-ı kazanızda vâki' kasabat ve kurra vesâir yerlerden kalib akçe ile ahz olunan kullâblar ahz iylemek istedikde gümüş araçlar ve havâs-ı hümâyûnum ve vüzera hasları ve sultan paşmaklıkları ve serbest ve zeamet hasları ve subaşılar ve evkâf cabileri bizim tarafımızdan ahz olunmuşdur veyahut reâyâmızdır deyü virmekte taâllül itmek isterlerse kat' taâllül ittirilmeyüb ol makule kullâblar ala görükde mahalinde muşarun ileyh ma'rifetiyle şer'le görülür sabit olduktan sonra hüccet-i şer'iyye ile ve ellerinde bulunan alametleriyle âsitane-i saâdetime göndermek bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idub dâhi herkanginiz taht-ı kazanızda kasabat ve kurra da vesâir yerlerde kalib akçe ile kullâblar ahz olunursa memur olduğu üzere muşarun ileyh zide kadruhu ma'rifetiyle meclis-i şer' götürülüb kullâblar oldukları sabit ve zahir oldukdan sonra hüccet iyleyib yazılan hüccet ve ellerinde bulunan alametleri ile südde-i saâdetime gönderdib minbad gümüş arabacılar ve havâs-ı hümâyûn ve vüzera sultanlar ve voyvodaları ve serbest zeamet ve subaşıları ve evkâf cabilerine kat' bizim tarafımızda vâki' olmuşdur veyahut bizim reâyâmız deyü ber-vech taâllül ve bahane ittirmeyesin ve bi'l-cümle müstakîl muşarun ileyha sipariş olunmuşdur kat' taraf-ı ahardan bir ferdi dahl ve taarruz ittirmeyesiz fermân-ı şerifime muhalif vaz'

itmek bundan ihtirâz iyleyesiz şöyle bilesiz âlamet itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi's-sebaa şehri-ramazaü'l-mübarek li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 17 zi'l-kadeti's-şerife

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 102 b Belge No: 247

Kuyumcular işlememek için vârid olan emr-i şerif suretidir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîâm Rumilinin Sol Kolunda vâki' olan kazalar zide fazluhuma ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kadılıklarda vâki' olan altı bölük halkı üzerine kethüdası ve yeniçerileri serdarı zide kadruhuma tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak mâ'lum ola ki dergâh-ı muallam müteferrikalarının kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekârim Kabil zide mecduhu südde-i saâdetime arzuhal idub zikr olunan mahallerde ceyyid ve cedid akçe ile sakk tashihine memur olmağla kuyumcular ahvaline dâhi takayyud olunub gümüş evânîsi ve kal u sırma işlettirilmemek için emr-i şerifim virilmek ricasına î'lâm itmegün siz ki kadılar ve kethüdalar ve yeniçeriler serdarınız muşarun ileyh ma'rifetiyle kasabat ve şehirlerde vâki' olan kuyumcu kalaycı ve sırma keş taifesine mahkeme tenbih ve nida ittirub fi'ma-bad bir ferd gümüş fal itmeyüb ve gümüş evânîsi sim sırma işlettirilmemek bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur buyurdum ki muma ileyh vusul buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idub dâhi taht-ı kazanızda vâki' olan kasabat ve şehirlerde mahkeme tenbih ve nida ittiresiz ki minbad kuyumcu taifesi gümüş evânî işlemeyüb sırma keşler gümüş kal itmeyüb lakin keyl bâde't-tenbih işlemeyüb vech-i meşrûh üzere gümüş evânî işlemeyüb virdim keşler gümüş kal iderler ise sonradan her birinin mahkeme haklarından gelinmek mukarrerdir mülâhaza iyleyeler ama bu bahane ile fukaradan ahz ve celebin ile bir akçe ve bir habbe alınmayub bir ferde zûlm ve teaddi ittirmeyesiz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evâsıt-ı şehri-ramazaü'l-mübarek li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 18 zi'l-kadeti's-şerife

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Tıbb-ı asluhu'l-ali el-râfi el-mutâ nemakahü'l-fakr Şeyh Mehmed el-sani el-kadı bi-medine-i Selanik ûfiye ânhuma

Varak 103 a Belge No: 248

Şerâyi'i-şi'âr ve arınca kuzât efendileri tahiyyât-i safiyyât sonra inhâ olunurki mukaddema Şark Seferlerinde vâki' olmağla sikke ahvâli muhtell ve müşevveş ve halk kızıl ve kırkık ve ufak akçeler câri olduğu ecilden altun ve gurus ziyadeye geçmeyüb miriyye ve bey' ü şirâ iden tüccâr taifesine külli gadr olub sikke-i hümâyûnum tahsisi umuma umûrdan olduğu ecilden saâdetlü ve şevkatlü padişahımız hazretleri mahuza ibadulallah merhameten nizâm ve intizâm ahvâl beni adem için sikke-i hümâyûnların tahsisi ve halis ayar gümüşden on bir dirhem gelür nâme-i şerifeleri meskûk cedid akçe kesdirib fi'ma-bad cedid akçe râyic olub kanun u kadim üzere altun yüz yigirmişer ve kamil gurus seksener ve esedi gurus yetmişer akçeye alınıb virilib minbad eski züyuf akçe ve zolota ve ak rub' geçmeyüb ve tüccar taifesi alub sattıkları me'kûlat ve melbûsât ve gayrıdır mütâ' kısmı her ne ise yeni akçe hesabı üzere narh konulub öyle satar ziyadeye satamayalar eskiden olan narhları yeni hesap oldurub cedid akçe esrîhi narh konulub ol minvâl üzere bey' u şirâ ittirdilub ita alıb ve satanlara gadr olmayub tarafının ahvâle evvel hesabı tutulub karar virilmek fermân ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Kabil Ağa zide mecduhu tâ'yin ve mübaşir gönderilüb hâlâ cedid ıkta' olunan akçeden yüz yük akçe teslim ve irsal ve her kanginiz ki taht-ı kazasına dâhil olursa eski

ve züyuf ve kırkık akçe zolota ve ak rub‘ olunmayub ve virilmeyüb cedit akçe isti‘mâl ittiresiz ve altun yüz yigirmiye ve kamil gurus seksener ve esedi gurus yetmiş akçeye câri olunub ziyade geçmeyib alib verilmeye ve zolota ve eski akçe ak rub‘ her kimin elinde mevcut ise kendülere kal ittirdüb halis külçe gümüşleri mübaşir muma ileyha vezn ittirub her yüz dirhem külçe gümüşün bahâsı için ödenecek gurus mübaşir muma ileye yedinden cedit akçe alasin bu makule istimâ‘l memnu‘ olan şeyleri külçe ittirdüb satmayalar bâde‘t-tenbih her kimin elinde bulunursa haklarının gelinüb emvâl ve erzâkı miriyye kabz olunur ona göre siz ki kuzât efendiler senki mübaşirsın ihtimâm olunması bâbında maliyeden emr-i şerife sâdr ve tarafımızdan mektub virilmiştir vusulünde gerekdir ki vârid olan emr-i şerif mucebince âmel ve sicil-i mahfûz kayd ittirib ve kıraat ve her birinin taht-ı kazanızda tenbih ve nida ittirüb eger cedit akçe râyic olmasında ve altun ve gurusun fermândan ziyade geçmemesine ve narhlar cedit hesabı üzere konmasına ve bi‘l-cümle emr-i hümâyûnun mazmun-ı münifle âmel ve icrâ ittirmeyesiz şöyleki bu bâbda ahz tâaddi ve hılaf-ı şer‘ ve kanun tecavüz ve tama‘-ı ham sebebi ile rıza-yı hümâyûna mügayir iş sudur ideceginen müstakil adamlar gönderilüb cümle gerek ahvâl teecessüs olunur sâir zamana kıyas ve sikke umûrsa gayrı maslahata umûr lazımenin ihmandandır azl ile konulmayib müateber olmanın zahirdir senki mübaşirsın memur olduğun hizmet-i hümâyûnumun itimamı ve tekniline bezl-i makdur idub ihmal ve temkilinden ihtirâz iyleyesiz para geçmesini mâni‘ idesiz ve gümüş olanlar gümüşlerin mübaşir huzurunda kal ideler tenhalardan kal itmeyeler bâki fezâil-i berdevam bad.

Tıbk-ı asluhu‘l-asl nemakahü‘l-fakr-ı ileyhi sübhâne ve teâlâ Şeyh Mehmed el-kadı bi-medine-i Selanik üfiye ânhu

Varak 103 b Belge No: 249

Minvâl-ı meşrûh üzere ma‘rifetimiz ile tevcih olunmuşdur el-.....Ahmed Ağa Serhadban ittirib el-nazar

Bâisü‘l-tahrir hurûf budurki mahrusa-i Üsküdar da vâki‘ merhûm Davud Paşa evkâfından Manastır kazasına tâbi‘ Yekirse nâm karye ve tevâbi‘ mahsûlüne bin elli târihi ibtidâsınan bir sene tamamına varınca bundan akdem Hasan Bey nâm kimesneye ber-vech maktû‘ virilmiş iken işbu Hammal Mustafa nâm kimesne gelib iki bin akçe dâhi ziyade idub yigirmi iki bin akçeye taleb ve râgıb olub meblâğ-ı merkûm yigirmi iki bin akçeye bi‘t-tamam cânib ve kaza ber-vech peşin edâ ve teslim itmegın yedine bu temessük verildiği varib karye ve tevâbi‘den hasıl olub cânib vukua aid ve râci‘ olan câri vekiller bi‘l-cümle mahsulatın mezbûr Mustafa Bey ahz u kabz idub minbad haricden kimesne mâni‘ ve müzâhim olmaya. Tahriran evâhir-i şehr-i şevvali‘l-mükerrem sene hamsin ve elf.

Varak 103 b Belge No: 250

Paşazadenin emridir

Kıdvetü‘l-ümera‘il-kirâm ümdetü‘l-kübera‘il-fiham zü‘l-kadr ve‘l-âkdem el-muhtass bi-mezîd-i ‘inâyeti‘l-meliki‘l-akdam sabıka Çirmen sancağı Beyi Ali dame mecdehü kıdvetü‘l-kuzât ve‘l-hükkâm mâdenü‘l-fazl ve‘l-keâm Pirlepe ve Manastır kadıları zide fazluhuma tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olacak mâ‘lum ola ki dârende-i gâh fermân-ı hümâyûn ve nâm sağırlar südde-i saâdetime arzuhal idub babaların Aydan nâm kimesneye Manastır kazasına tâbi‘ Esvetdetuz nâm karyenin Korki oğlu Dipokri Poğu Danyalin David Çobanı nâm zimmiler sol dizinin üzerine bıçak ile urub mecrûh iyleyib ve mecrûh mezbûr cerh merkûmen zimmilere olduğunu meclis-i şer‘iden ikrâr itmegle sicil olunub hüccet-i şer‘iyye virilib icrâyı hak olmak bâbında emr-i şerifime

rica iyledikleri ecilden buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkların ihzâr-ı hâsıma gelib gıybet iderlerse şer'le buldurmasın lazım olanlara buldurub götürüb hususa mezbûr mukaddema bir defâ' şer'le görölüb fasl olmayıb on beş yıl mürur itmiş degil ise tamamı hak ve adil üzere teftiş ve tefahhüs iyleyüb göresin î'lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-ı şer' kavimle 'amel olub bâde's-sübût bu fesadı idenler muhtaç arz olunlardan ise mahkeme habs iyleyüb arz iyleyesin degil ise şer'le haklarının lazım gelen icrâ idib şer' şerife ve hüccet-i şer'iyye ve emr-i hümâyûnum muhalefet kimesneye iş ittirmeyesin hak üzere olub taviz ve telbîsden ve şühûd-u zûrdan hazer idub kaziyede medhal olunmayalar dâhl ittirmeyib istihsâlleri isim ve resimleri yazıb bildirub hususa mezbûrlar için tekrar şikâyet olunub emr ahz varılmalu iylemesiz şöyle bilesin âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evâhir-i şehr-i rebî'ü'l-evvel sene hamsin ve elf.

Be-mâkam Kostantiyye el-mâhrusa

Varak 104 a Belge No: 251

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîâm Ohri ve Manastır ve Pirlepe ve Çeresne ve Bihleşte ve Görice ve Kesriye ve Serice ve Filorini ve Perespe ve Ostraga ve Göricek ve Debre ve Harnama kadıları zide fazluhuma tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Rumili kıbtıyan nazırı olan el-Hac İbrahim zide mecduhu mukaddema südde-i saâdetime arz götürüb zıkr olunan kazalıklarda sâkin olan kıbtıyan taifesinin bin kırk dokuz tarihine mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lazım gelen cizye ve ispenç vesâir hukuk ve rûsumlarının cem'ine vekâletim hasebiyle mutavva'ıyyet üzere ebnâ-i sipahiyan Ahmed zide kadru nâm kimesneye der-uhde idub eline mühürlü ve ma'mûleye ve kise nâme virmişimdir deyü bildirub mucebince cem' ve tahsil ittirmek bâbında emr-i şerifim virilmek ricasına î'lâm iylemegin imdi zamana hulûl iyledikde vech-i meşrûh üzere tahsil ittirmegin emir idub buyurdum ki hükmü şerifimle mübaşir mezbûr zide kadru vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idub vâki' zıkr olunan kazalıklarda sâkin olan kıbtıyan taifesinin tarihi mezkûrde uhdelerine lazım gelen cizye ve ispenç ve cürm ve cinayet ve resm-i arûs beytû'l-mal âmme ve....ve yâve ve kaçkun vesâir gelen külli ve cüz'i hukuk rûsm ve bâd-ı hevaları virilen mühürlü ve ma'mûleye ve kise nâm mucebince müselman nâmında olanların her birinden altışar yüz elli beş degin kezâlik her birinden yedişer yüz yigirmişer akçe hesabı üzere cem' ve tahsil ve kabz ve defter ittirdub cüdâ bir ferde ber-vechle inad ve muhalefet ittirmeyib ve hâlâ sikke-i hümâyûnum tashih olunmuşdur miri almayıb eline altun yüz on sekiz ve kamil gurus yetmiş seksen ve esedi gurus altmış bin aldırub ve akçe almak lazım geldikde sikke-i hümâyûnum meskûk olan on bir dirhem gelir cûlus ve cedid akçe aldırub zinhar isti'mâl memnû' olan zolota ve rub' ve para ve eski akçe ve züyûf ve kırkık akçe aldirmayasız ve taife merkûmenin rûsumları tamadan degin kanun u kadim ve serbestlik üzere yed ve ahardan tahsil oluna gelmegin mir muma ileyhanın irsal iyledüğün vekiline kanun u kadim ve serbestlik üzere bildirib cem' ittirub cüdâ vüzerâ mirmirân ve mir-liva voyvodalarından evkâf ve emlâk zabitlerinden ahardan bir ferdi ber-vech müdahil ittirmeyesin ama hala tahsiline tamam ihtimam idub hılaf-ı şer' ve kanun u ve mûgayir emri hümâyûn taâddi ve tecavüz(kesik) be-gayet hazer olunur.

Varak 104 b Belge No: 252

Vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getiresin şöyle bilesiz ve âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi's-sebaa ve'l-aşer şehr-i şevvali'l-mükerrem li-sene hamsin ve elf.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 104 b Belge No: 253

Nişân-ı şerif-i âlişan

Manastır da vâki' merhûm Mahmudiye dimekle mâruf olan mektebde yevmi dört akçe vazife ile muallim olan işbu rafî'-i tevki'-i refî'-i hâkanî Mahmud Halife her vechle mahall ve müstehak olub ahardan kimesne bâzî' kimesneler müdahale iylemekde gerü merkûm Mahmud Halifeye kamekan ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında buyruldu şerif ile sadaka olunub bu berât-ı hümayûna virdim ve buyurdum ki varub kamekan zikr olunan muallim hanede muallim olub hizmet müddet-i lazimesine mer'î ve müeddi kılındıktan sonra tâ'yin olunan yevmi dört akçe vazifesine mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve benim devam-ı devletim için duaya müdâvamet göstere ol bâbda hiç ahad mani' olmaya şöyle bileler âlamet-i şerife itimat kılalar. Tahriran fi'l-yevmi'l-aşer şehri muharremi'l-haram sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 23 zi'l-hicce sene 1050.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 104 b Belge No: 254

Mukaddema mâni' olunan zolota yigirmi sultân-i râyic olmak için vârid emri şerifdir

Âkza kuzâtü'l-müslimin evlâ' vulâti'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yakîn varis-i ulûmu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin hüccetü'l-hak ale'l-halk ecmâin el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-muîn mevlana Selanik kadısı zide fezaili ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-ekârim muhtaru'l-medammid ve'l-mekârim Selanik ve Tırhala sancaklarında ve Sol Kolda muhassıl-ı emvâl olan el-Hac Ahmed dame mecdehunun tahsiline memûr olduğu yerlerin kadıları zide fazluhuma ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim muhtaru'l-medammid ve'l-mekârim Selanik ve Tırhala sancaklarında ve Sol Kolda muhassıl-ı emvâl olan el-Hac Ahmed dame mecdehu tevki'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki bundan akdem bin elli senesinde tahsile memuru olduğun haraç ve ziyade-i cizye ve avarız ve bedel-i âğnamın ...üzere tahsil olunmak maliye tarafından virilen berât-ı hümayûnumda tasrîh olunub miri için alınan altun yüz on sekizere ve kâmil gurus yetmiş sekizer ve esedi gurusı altmış sekizere alınıb ve zolota ve ak rub' olunmaya deyü tenbih-i hümayûnum olmuş idi lakin reâyânın ellerinde zolota ve ak rub'ları olmak ile geçmesi memnu' olduğu ecilden fukarayı müzâyaka çıkıb asârda vâki' olduğu sâmi-i hümayûnum ilga olmağın gurusı altmış sekizere ve zolota gurusı otuz sekizere ve zincirli terk hançer ak rub' on dörder akçeye alınıb cem' iyledigin akçeleri muaccelen muatemed-i âliyye adamları ile südde-i saâdetime irsal ve dâhil-i hazine iylemek bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idub dâhi bin elli senesinde mukaddema defterleri maliye tarafından berâtları gösderilen haraç ve ziyade-i cizye ve avarız ve bedel-i âğnam akçelerin fermânım olduğu üzere vakt-ı ve zamanıyla cem' ve tahsil ittirdüb berâtların tasrîh olunandan bir akçe ziyade almayub ve aldırımayasın ve miri için alınan altun yüz on sekiz ve kâmil gurusı yetmiş sekizere ve esedi gurusı altmış sekizere ve zolota gurusı otuz sekizere ve zincirli ters hançer danesi on dört akçeye aldırıp reâyâyâ müzâyaka çıkdırmayasın ve cem' iyledigin cizyeye dâhi südde-i saâdetime irsal ve dâhil-i hazine itmek akdem tam iyleyesin ve sen ki muhassıl-ı emvâlsın taht-ı muhassıllıkların olan mukataat ve eski senelerin bekâyâ ve haraç ve avarız ve gayrı mal miri kusuru cem'ine memur olanlara dâhi tenbih iyleyesinki anlar dâhi reâyâdan minvâl-ı meşrûh üzere cem' idub reâyâyâ müzâyaka göstereceler ve bi'l-cümle miri için alınan altun yüz on sekiz ve kâmil gurusı yetmiş

sekiz akçeye ve esedi guruş altmış sekize zolota guruş otuz sekize ve ters hançer ak rub‘ danesi on dörder akçeye alınmak fermânım olmuştur bu hususa hakikat yoklanır şöyleki bundan ziyade ve noksan alına hakkınızdan gelinir bilmiş olasız ona göre mukayyed olub vech-i meşrûh üzere olan emrim yerine getiresiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi’l-yevmi’l-ihda ve’l-aşer zi’l-hicce-i şerife hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 23 zi’l-hicce-i şerif 1050.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 105 a Belge No: 255

Nişân-ı şerif-i âlişan hüküm olunur

Abdûlbaki oğlu koyun ala gözlü seyrek kaşlı tamam-ı kadd olan raff‘-i tevkî‘-i refi‘-i sūdde-i saâdetime gelüb paşa sancağında Manastır nahiyesinde Kalbucaşna nâm karye ve gayrıdan altı bin akçe tımar vâki‘ olan Bağdad Seferinde kendüye tevcih olunub berât ittirib üzerinde ve zabt ve tasarrufunda iken ahardan Ahmed nâm kimesne hâliya salık olunub bunun için üzerinde iki kılıç vardır deyü hılaf-ı inhâ ile tımar-ı mezbûru alub berat ittirdüb lakin mezbûr Hasandan üzerine tımar-ı mezbûrden gayrı tımar olunub mezbûrun ol vechle iki kılıç tımarı vardır deyü tımarı alıb dâhl iylediği lâgv ve mahz olmağla mukırr-ı olmak bâbında ‘inâyet ricasına livâ-ı mezbûr Alaybeyisi arz itmek divân-ı hümayûnumda veziriazam huzurunda hassam ile murâfaa olunub defter hane-i âmiremde kaydların der kenar olub görüldükde bunun üzerinde bu tımandan gayrı tımar olmadığı zahir olmağla tımar-ı mezbûr murâfaadan kât‘ mukarrer olmak fermân-ı âlişanım olmayıb tımar-ı mezbûre sâdır olan fermân celilü’l-kâdrım üzere merhûm Hasana ibkâ ve mukarrer idub elinde olan şuruta mucebince kamekan zabt ve tasarruf ittirirdib minbad ol vechle cümle şart iden merkûm Ahmed ve ahardan bir ferdi dahl ve taarruz ittirmeyüb ve dâhl idub günler tarihine düşen mahsûlünden mukarrerinden senesinde almak ise bâde’s-sübût hüküm idub bi-kusur alıverüb minbad taâllül ittirmeyesin eger bundan sonra gerü bir tarikte dâhl ve nizâ‘ itmek isterseniz murâfaadan sonra tımar dâ‘vasının istimâ‘ memnu‘dur minbad dâhl ittirmeyüb tımar-ı mezbûrun merkûm Hasan zabt ve mahsus bi’t-tamam ahz u kabz ittirüb tımar olduğu sancaklarda sâkin ve Alaybeyisi berât-ı âlişanda sefere eşmek şartıyla tevcih olunma için sene ihda ve hamsin ve elf reb‘i-ül-evvelin evasıtında hükmü şerifim verdikten sonra tezkeresin ihraç olunmak fermânım olub zikr olunan altı bin akçe tımar vech-i meşrûh üzere nizâ‘ iden merkûm Ahmed tahvalinden berât-ı sabıka mucebince mezkûr Hasan tevcih olunub virdimki zikr olunur ve buyurdum ki bâde’l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılınıb şöyleki vezaif-i hizmet-ı mebrûre-i mevfûre ve mesa‘î-i meşkure asakir-i mensurededir ber-muceb defter-i hâkani bi-kusur mer‘î ve müeddi kıla ol bâbda efrâd-ı aferdeden hiç ferd mani‘ ve dafi‘ olmaya şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran 21 rebî‘ü’l-evvel sene ihda ve hamsin ve elf.

Karye-i Kalbucaşna tabi-i Manastır hâsıl 9731, Karye-i Ermirlik tabi-i Manastır hâsıl 2500, yekun 12231, 2000

Vusile ileyna Fi evâil-i 12 sene 1051.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 105 a Belge No: 256

Mehmed Çavuş’un serbest emridir

Düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufâhham nizamü’l-âlem müdebbir-i umuri’l-cumhur bi’l-fikri’s-sakıb mütemmim-i mehâmi’l-enam bi’reyi’l-saib mumehhid-i bünyani’d-devleti-i ve’l-ıkbâl müşeyyid-i erkânü’s-saâdet-i ve’l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sunûf-ı avatıfı’l-meliki’l-ala Rumili Eyaletine mutasarrıf olan vezirim Mustafa Paşa

edamallahu teâlâ iclâlehü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-kelâm Hama ve Manastır ve Derbend kadıları zide fazluhuma tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki dergâh-ı muallam çavuşlarının dârende-i fermân-ı vacibü'l-izan kıdvetü'l-akrân Mehmed Çavuş zide kahru südde-i saâdetime arzuhal idub taht-ı kazanızda vâki' berât-ı şerifimle Kolaska nâm karye ve gayrıdan mutasarrıf olduğu icmallü zeametın rüsm serbestisine haricden dâhl olunduğun bildirib imdi icmallü zeamet serbest olmak kanun mukarrerdir buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda berâtına nazar idub göresin hassalardan bırakdırılmış olub icmallü zeamet ise icmallü zeametın rüsm cürm cinayet ve resmi ârusane ve kul ve cariye mürdegane vesâir bâd-ı hevâsına beylebeyi voyvodaların ve sancak beyi subaşlarından ve alaybeyi ve zûama ve erbâb-ı tımarın ve çeribaşı ve çeri suriçlerinin ve nazır ve umenâ' ve ummâln vesâir iş erlerinin ve gayrıdan muhassılada hiçbir ferdi dâhl ve taarruz ittirdüb muma ileyh ahz u kabz ittiresin anın gibi râiyet ve râiyet oğullarının birinden cürm-i galîz sâdır olub bi-hasebü's-şer' ve'l-kâin sülb u siyaset veyahu kat'a müstehâk ola hükm-i kazi-i ilhâk ilhâk olub hüccet-i şer'iyeye virildikten sonra mücrim-i günah sadır olduğu mahalde siyasete memur olana şer'le lazım gelen muma ileyhanın ma'rifetiyle icrâ ittirib haraç alıb kamekan komayıb ve bedel-i siyaset deyü bir akçe ve bir habbelerin aldırımayasın ve şimdiye degin berât mucebince tahvil tarihine düşen rüsum-ı serbestiyesinden nesnenin almış ve edâsı bâde's-subût hükm idub alıverilsin hılaf-ı şer' ve kanun ve mugayir emr-i hümayûn kimesneye iş ittirmeyesiz şöyle bilesin bâde'l-nazar bu hükmü hümayûnum elinde ibkâ' idub âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evâil-i şehri zi'l-hiceti's-şerife sene tis'a ve ve erbaa ve elf.

Vusile ileyna Fi 19 rebî'ü'l-âhir.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 105 b Belge No: 257

Fezâil-i meab-i şerâyi' nisâb efendi hazretleri kâmbin ve kâmyâb edâmmallahu teâlâ ilâ yevmi'l- va'd ve'l-cevab dürer-i da'avât ve gurer-i teslimât-ı vâfiyat ithâf ihdâs kalındıktan sonra muhassılına inhâ olunan oldur ki taht-ı kaza-i adalet şî'ârların vâki' bin kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere çuka koyun rüsumu cem' ve tahsil itmek için vârid olan emr-i âlişan mucebince adamlarımızdan Mehmed Ağa ve Cavit Ağa vardıkda Hüseyin Ağa cem' iyledigi üzere mezkûrlere dâhi cem' ve tahsil ittirmek sâi' nâ-mâhsur iylediysen mâl-ı miri sâir hususa kıyas buyrulmayıb bir güne mukaddem tahsil ehemmi mihmân-dâr olduğu mukarrerdir meblâğ-ı merkûm der devlet-i medâra irsaliye olunub mevacibe yetişmek elzemdir ana göre mâ'lumu şerifiniz olub akdem ve ihtimâmda bezl-i makdûr ittigin mâ'lumunuzdur ki Sol Kolda cem' tahsil mâl ve tahrîri hatt-ı hümayûn saâdet-i makrûnla bu mahsullerine sipariş olmuştur hâliya Selanik mülgasının te'hîr ve terâkkimi fermân olunmağla binâ üzerinde rûz ü şebinin deyü üzere olmak tarafımızdan taraf taraf tahsil-i mâl adamlar gönderiniz iktizâ itmiştir cenablarına dâhi lazımdır ki mâl-ı miri cem'inde adamlarımıza muavenet ve nezaret buyurdunuz ve riyal gurus ve dökme gurus ve ters hançer gurus vezn ittirmeyesin reâyâyâ taâddi deyü men' ü def' olmuştur lakin gurusun cem' ola kızıl ve kırkık ve kem ayar kalıb olmayacem' iyleyeler gurus vezn olmak reâyâ ve bir ayana sor mukarrerdir hakk teâlâ padişah-ı islâm aleminden emdullah ve nasırın hazretlerine ömürler vire ve hem vezriazam hazretlerine hakkı teâlâ ömürler vere reâyâ merhamet ve tahkikat iylediklerinden olmuştur reâyâyâ refik iyledi fermân olmuştur bâki yedimin lazımdır ki âlamet-i şerifleri muhata olmaya. Fi 23 rebî'ü'l-âhir sene 1051 der Selanik. Vusile ileyna Fi evâhir-i sene 1051.

Varak 105 b Belge No: 258

Çiftlikler için vârid olan emr

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîâm mevlana Manastır kadısı zide fazlu tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki Manastır sâkinlerinden olub ebnâ-i sipahiyan olan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân Osman sütte-i saâdetime arzuhal idub kaza-i mezbûre tâbi' Esvetpatko nâm karyede çiftliği olub karye-i mezbûre sipahisine evvel vilayetde kadimden öşr ve zimmetden alınib bu dâhi kanun üzere tarlada öşrün virib edâ itmek razı iken kanaat itmeyib öşrün vesâir reâyâ gibi anbarıma götür deyü ta'ciz iylemekden hâli olmadığın bildirib ol vechle rencide olmamak bâbında emr-i şerifim rica itmegin buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda hak üzere göresin ol vilayetde öşr kadimden tarlada zimmetden alınır ise kanun üzere olan zimmetten bir zimmet bir zimmet öşr edâ iyledikden sonra ol vechle ta'ciz ve remide ittirmeyüb men' ü def' iylesesin ve arz iyledim ki çiftlik içinde hizmetkâr vârid oğlanları olan hariç yerden gelib bunun hizmetinde iken o makule hizmetkâr oğlanlarından rüsm-ü râiyyet taleb idub rencide ider imiş ana dâhi görmesin mezbûrlar karye-i mezbûr sipahisinin defterde mukayyed râiyyet ve râiyyet oğullarının degil ise minbad rüsm u râiyyet talebiyle rencide ve remide ittirmeyesin ve arz iylediği askeri taifesi olanlar otlak arabası başına iki akçe virib ziyade vere gelmiş degil iken ve defterde dâhi ikişer akçe kayd olunmuşken karye-i mezbûre sipahisi kanaat itmeyib on arabada bir araba otlak deyü nim başına sekizer akçe taleb idub rencide iderlerimüş ana dâhi göresin kadimin askeri taifesi olanlar ol vilayetde araba başına ikişer akçe vire gelib defterde dâhi ile kayd olunmuş iken hâlâ mezbûr sipahi ol vechle dâhl ve rencide ider ise caiz değildir men' ü def' idub minbad şer' ve kanun u kadimden olagelen ve emr-i hümayûnum muhalif kimesneye iş ittirmeyesizz eslemeyib inad üzere anları yazıb arz idub hususa mezbûr için bir dâhi emrim vermelü iylemeyesin şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evâil-i şehri recebü'l-mürecceb sene hamsin ve elf

Vusile ileyna Fi 29

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 105 b Belge No: 259

Nişân-ı şerif-i âlişan hüküm olunur ki

Mahmiye-i Manastır da vâki' cami-i âtikde imam olan işbu rafî'-i tevki'-i refi'-i hâkanî mevlana Hasan sene-i tisâ ve erbaa ve elf şevvalinin on altıncı günü cûlus-ı hümayûn saâdet makrûnum olmağla darsaâdetimden berât-ı cedid taleb iylemek üzerinde ve etrafında ise sadaka idub bu berât-ı hümayûn virdim ve buyurdum ki varib kamekan zikr olunan cami-i âtikede imam olub hizmet-i lazimesin merî' ve müeddi kıldıktan sonra tâ'yin olunan vazifesini herne ise mutasarrıf olub ve rüsm miri hâtt-ı hümayûn saâdet makrûnumla imam olmuşdur vakfın ruhu ve benim devletim için duâyâ mudâvemet göstere ol bâbda hiç ehâd manî' olmaya şöyle bileler âlamet-i şerife itimat kılalalar. Tahriran fi'l-yevm tis'a min şehri ramazanü'l-mübarek sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi evâil-i zi'l-kade sene ihda ve hamsin ve elf

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 106 a Belge No: 260

Muşarun ileyh Ali sütte-i saâdetime gelib Paşa Sancağında Korkut nahiyesinde Minlal nâm karye ve gayriden her bir akçe zeamete ber-vech-i tekmil ...akçelik üzere mutasarrıf olduğu zeametın berât-ı mucibince noksan olduğu ve Köstendil ve Pişte sancaklarında zeamet olan mutasarrıf Mustafa fevt olub zeamet-i aferide verilip

Köstendil sancağında Dömençe nahiyesinde Bulgarca nâm karye ve gayrıdan olan hâlâ zeametın 4500 akçe hissesi mahlûl olmağa ve paşa ve gayrı sancaklarda zeamet olub sabık defter emini olan katib Derviş bundan akdem fevt oldukda zeamet aferide verilip Paşa Sancağında Manastır nahiyesinde Solak nâm karye ve gayrıdan zeametinde 4600 akçe hissesi göre ve müteveffâ-yı mezbûrun adamlarından Cafer nâm kimesne hisse-i mezbûr sabık Rumili Eyaletinde mutasarrıf olan vezir Hasan Paşa tarafından bir tarikle kendi üzerine tezkere ve mutasarrıf olan tımarına ilhak idub lakin bu ana değin berât itmek mesari olmadığınan gayrı hisse-i mezbûr bi'l-fiil ruznamçe-i hümayûnda katib Derviş üzerinde olub ol vechle mahlûldür deyü kendüye virilmek bâbında inayet rica itmek hisse-i mezbûrenin 7600 akçesi ile zikr olunan 4500 akçe hisselerin sefere eşmek şartıyla tevcih olunmak için sene hamsin ve elf zi'l-hicce'nin yigirmi sekizinci günü tarihli hükm virildikten sonra.

Vusile ileyna Fi evâhir

Tıbk-ı aslu'l-mukul âliyyeme nemakkahû'l-fakr Yahya bin Ali en-nâib-i bi-mahkeme-i Davut Paş el-Kostantiniyye mahmiye ufiye lehuma

Varak 106 b Belge No: 261

Nişân-ı şerif-i âlişan

İş bu dârende-i fermân-ı hümayûn Yasef nâm Rahib bil-fiil Manastır ve Pirlepe ve Filorini ve tevâbi' keferesinden berât-ı hümayûn ile Metropolit olub ayin itâlamıza muhalif fiil sâdır ...olmağla defî' olunan Patinbos nâm Rahib Seza yine Ohri ve tevabi' keferesi Patriği olan Maltos nâm Rahibin arzı mucebince kadimden oluna gelen âdet ve kanun üzere ve ayinlerin muktezasınca Metropolit tâ'vin idub ve âdet ve âdet-i pîşkeş için bin elli bir muharremü'l-haramın on altıncı gününden hazine-i amireme ber-vech nakd dört bin akçe teslim olunmağın rahib mezbûre bu berât-ı hümayûna izzet makrun virdim ve buyurdum ki minbad merkûm rahib varib def' olunan mezbûr rahibin yerine zikr olunan Manastır ve tevâbi' keferesine kadimden oluna gelen âdet ve kanun ve ayinleri üzere Metropolit olub ol yerde olan papazlar ve keşişler vesâir keferesinin evlisi ve genci merkûm rahib kendülere metropolit bilib metropolitliğe müteallik ümurda mezkûre müracaatları olub doğru sözün tecavüz iyleyeler ve metropolitliğe müteallik papaz veya bir keşiş veyahutmer' olsa mukayyed kadim üzere patrik aid ve mahsusa olan metrûkâtın metropolit merkûm rahib olageldiği üzere patrik için ahz u kabz ahardan kassam ve adamlar tarafından dâhl olunmaya ve azl ve nasibe müstehak olan papas ve keşişleri mezbûr rahib anlar üzere azl ve nasb iylediğın ahardan kimesne karışmaya ve kurra papazları ayinlerine muhalif mezbûrun müfti yoğiken nikah câiz olmayan kefereye nikah iyleye ve meri' olan rahibin kendü ayinleri muktezasınca gelirleri fukarasına her ne vesayet iderler ise muatebler ola ve kefereden birer tezvîc itmelü oldukda kadimden olaki nikahda seksen ve ikinci nikahdan yüz altmış ve üçüncü nikahdan ikiyüz kırk akçe ve senevi her papazdan birer altın ve her kefereden on ikişer akçe resm alur imiş rahib mezbûr dahi minvâl üzere taleb iylediğın hılâf-ı âdet ve kanun ahardan bir ferde dâhl ve taarruz itmeyib ve kimesneye taâllül ve nizâ' ittirilmeye ve metropolitliğine müteallik bir zimmi avretinin kocası veya bir zimmi avretin boşamalı olsa veyahut avret almalı olsa ellerine metropolit merkûm rahibden gayrı kimesne bi'l-cümle metropolitlerin ayinleri mucebince kiliseye müteallik bağı ve bağçelere ve çiftlikleri ve çayırıları ve tarlaları ve ayazmaları ve değirmenlere vesâir kiliseye vakıf olanlara nevairden ve bunun emsali metropolit olanlar tevcihle mutasarrıf ola gelmiş ise mesfûr rahib dâhi ol minvâl üzere zabt ve tasarruf iyleye ol bâbda bir ferd men' ü def' olmaya şöyle bileler âlamet-i şerife itimat kılalar. Tahriran fi'yevmi's-semâniye ve'l-aşer şehr-i muharremü'l-haram sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 2 cemaziye'l-âhir.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 107 a Belge No: 262

Nişân-ı şerif-i âlişan

İş bu raffi'-i tevki'-i refi'-i saâdet nişan-ı hakani ve nakl terliğ ü belîğ-i beriğ mekremet ünvân tâc-dâr kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zide kadruhu hakkında mezbûr înâyetim zuhura götürüb Manastır da vâki' merhûm Mahmud Ağa evkâfının tevliyeti kıdvetü'l-ulemâ-i'l-muhakkikîn Manastır müftisi ve evkâf-ı mezbûrde nazırı olan mevlana Mehmed zide fazluha dâhi mucebince ref' olunan irsalen birinde bin elli bir cemazievvelesinin on dokuzuncu gününde evkâf-ı mezbûreye müteveli nâsb idub bu berât-ı hümâyûn virdim ve buyurdum ki varub evkâf-ı mezbûreye bundan akdem müteveli olanlar tevcihle mutasarrıf ola gelmişler ise mezbûr dâhil ol minval ve tasarruf kılamuma ileyh kendilerine müteveli bilib şer' ve kanun muvafık olan sözleri tecavüz iylemeye her hususun müracaât üzere olalar şöyle bileler alamet-i şerife itimat kılalar. Tahriran fi'l-yevmi't-tis'a ve'l-aşer cemaziye'l-evvel sene ihda ve hamsin ve elf.

Varak 107 a Belge No: 263

Âded-i ağnâm emridir

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim cami'u'l-mehâmid ve'l-ekârim el-muhtass bî-mezîd-i înâyeti'l-melikül'l-hâmid sabık silahdar ağası olub Selanik ve Tırhala sancaklarında muhassıl-ı emvâl olan el-Hac Ahmed dame mecdehu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak mâ'lum ola ki Pirlepe ve Manastır ve Filorini kadılıklarında vâki' Müslüman reâyânın âdet-i ağnâmları cem'ine memur olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zide kadruhu hâlâ divân-ı hümâyûnuma gelib arzuhal sunub bunun akdem zikr olunan kadılıklarda sâkin olan Müslüman reâyânın ağnâmlarının resmleri cem' tedâhülesine olmağla bin kırk dokuz tarihinde bin elli senesine mahsûb olmak üzere otuz yedi bin akçe peşin ve sekiz bin akçe gulâmiyye ile virilib almada olan berât-ı âlişan ve tuğralu defter mucebince cem' ve tahsil itmek üzere iken bin elli zilkadesinin yigirmi sekizinci günü pâye-i serîr gulâmiyye arz ve telhis olundukda tashihine olunmak fermân olmağla tekrar bin elli bir senesine mahsûb olmak üzere muhassıl muma ileyh zikr olunan kadılıklar ağnâmın cem'ine berât-ı hümâyûn ve tuğralu defter verilüb mucebince reâyâdan sene-i mezbûr için cem' ve tahsil itmeyle buna ziyade âded olmuşdur deyü bildirdü ki ecilden hazine-i âmireme muhafaza olan haraç muhasebesi defterlerine nazar olundukda mezbûr kulum ağnâm mezbûr için otuz yedi bin akçe peşin ve yine bin akçe gulâmiyye virdü ki mestûr ve mukayyed bulunmağın imdi sen ki muhassıl-ı muşarun ileyh sin tashihisine mucebince bin elli tarihinde resm-i ağnâm cem' iylediki vâki' ise ol takdirce tashihe olmağla bin kırk dokuz senesine reâyâ zimmetinde bakî kalmak lazım gelir imdi mukaddema iyleyeki virilen berât-ı hümâyûn ve tuğralu defter mucebince bin kırk dokuz tarihinde âded-i ağnâm cem' ve tahsil iyleyib ve tahsil iylediğün akçeden mezbûr kuluma virdi ki peşin ve gulâmiyyesin virib maâda bakî kalan akçeleri darsaâdetime irsal ve hazine-i âmireme isal ve teslim ittirmegin fermânım olmuşdur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere âmel idub dâhi zikr olunan kadılıkların vâki' Müslüman reâyânın bin kırk dokuz senesinde ellerinde mevcut bulunan koyunlarının resm-i ağnâmların mukaddema ilgâ virilen berât-ı hümâyûn ve tuğralu defter mucebince cem' ve tahsil idub tashih sene olduğun reâyâsı tefehhüm ittirub bir ferde inad ve muhalefet ittirmeyesin ve tahsil ittigin akçeden mezbûr kuluma hazine-i âmireme virdigi peşin ve gulâmiyyesin tamamen virib

maâdası âsitane-i saâdetime irsal iyleyesin şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi'l-ihda ve'l-aşer min şehr-i rebî'ü'l-evvel sene ihda ve hamsin ve elf. Be-mâkam Kostantiniyye

Varak 107 b Belge No: 264

Zimmet-i aded-i ağnâmdır ki ağnâm-ı müslüman kazâ-i Pirlepe ve Manastır ve Filorini ve Cumapazarı ve tevâbi' an-evvel-i April el-vâki' Fi sene 1049 ilâ evvel-i April el-vâki' Fi sene 1050.

Nâhiye-i

'An-nefs-i mezbûr, Karye Birani ağnâm ..., Karye Bornik re's ağnâm, Karye Adil Obası re's ağnâm ...Karye Avloni ağnâm re's...,Karye Kaba Obası, Karye Timurhan ağnâm re's, Karye Orkil ağnâm re's ...

Nahiye Manastır Karye Kanatlar ağnâm 7000, Müsteha ağnâm 1600, Hanalu ağnâm 600 Karye Akkeçili ağnâm re's..., Karye Çeltikçi ağnâm re's, Karye Salih Obası ağnâm, Karye Hanalu ağnâm re's, Karye Ağlar Obası ağnâm re's...,Karye Dalbeğli ağnâm re's..., Karye Mescidli Obası ağnâm re's..., Karye Çaparlu ağnâm re's...

Varak 107 b Belge No: 265

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm Rumilinde sadık perakende Serik defterinde vâki' Paşa ve Pirizren ve Dukakin ve Üsküb ve Selanik ve İskenderiye ve Bostana ve Ohri ve İlbasan ve Avlonya ve Delvine ve Yanya sancaklarında vâki' olan kadıların zide fazluhu refi'-i tevki'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim Hakir Sayir zide mecdehu hâlâ dersaadetime mühürlü tezkere buldurub bin elli bir senesine mahsub olmak üzere asitane-i saadete tuğyân buyurulmalarında mühürlü ve ma'mûlede edâ-yı hizmet tezkiresi olmayanbin dört gulamiyye her birinden kanun u kadim oluna geldiği üzere üç yüz akçe miride bahâlarında ve âdet-i ağnâm ve yâve ve kaçkun ve resm-i âruseye ve resm-i kuvvare ve cürm ve cinayet ve bâdı-hevâ vesâir ve külli ve cüz'i hukuk ve rüsûmların miri için cem' ve tahsil iylemekle tuğra bahaların kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân nâm Doğancıbaşı zide kaduhu ta'yin ve irsal olunmazken bildirib emr-i şerifim virilmek ricasına î'lâm itmek imdi kadimden oluna geldiği üzere cem' ve tahsil ittirmek emr idib buyurdum ki hükmü şerifimle mezbûr Doğancıbaşı zide kadruhu vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadrim üzere vardıkları âmel ittirir dâhi zikr olunan kazalıklarda bakî perakende çakır ve çakırın oğullarının bin tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere isyan ve tuğyan gönderdiği ellerinde edâ-yı hizmet iylediklerin mühürlü ve ma'mûle tezkireleri olmayanları her birinden kanun u kadim ve olageldiği üzere üç yüz akçe mirde baha...ve âded-i ağnâm ve resm-i arûsane ve resm-i kuvvare ve kaçkun ve cürm ve cinayet ve bâd-ı hevâ vesâir külli ve cüz'i hukuk ve rüsûmların miri için mezbûr Doğancıbaşına cem' ve tahsil ve kabz defter ittirib ve mühürleyüb mezbûr Doğancıbaşı ve yarar ve adamlar ile dersaadetime irsal ve isal ve muşarun ileyh Sadık Bay zide kadruhuya teslim ittireler ki ol dahi memur olduğu idub edâ-yı hizmet iyleye ama hıyn-i tahsilinde tamam-ı ihtimâm idub hılâf-ı şer' ve kanun u mugayir emr-i hümayûn tâaddi ve tecavüzden ve edâ-yı bad-ı hevâ.....be-gâyet ihtirâz idesin vech-i meşrûh üzere olan emrim yerine getiresiz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi't-tis'a ve'l-aşer şehr-i zi'l-hicce'ti'ş-şerife li-sene hamsin ve elf.

Varak 108 a Belge No: 267

Mefâhirü'l-kuzat ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-keîam Ohri ve Manastır ve Filorini ve Pirlepe ve Perespe ve Bihleşte ve Kırçova ve Hurpeşte kadıları zide fazluhuma tevki'-i refi'-i hümayun vâsıl olacak malum ola ki kadimü'l-eyyamdan Ohri

kazasına tabi Kösle nam karye ve tevabi' mukaatasından hasıl olan Kükürdü...olan zıkr olunan kadılıklardan kira bargirleri ihraç olunub mevcut olan kükürdü her bargire ikişer kantar kükürd tahmil olub mahmiye-i Selanik'e memur olan ile irsal ve teslim-i anbar oldurdu hala bin kırk dokuz senesinde Mehmed kemal tahvilinden işlenen altı yüz on kantar ve kükürde işleyen reâyâ zimmetlerine zuhur iden iki yüz kantar ve Ohri kal'asında mukaddema der-enbar olan yüz seksen beş kantar ile cem' dokuz yüz doksan beş kantar kükürdü Selanike nakl için bin elli bir senesinde vech-i meşruh üzere.... olan kadılıklardan irsal olunan nişanlı defter mucebince dört yüz doksan sekiz re's bargir ihraç olunmak emr idub buyurdum ki hükmü şerifimle istihdam kullarının kıdvetü'l-emasıl ve'l-akran İbrahim zide kahruhu vardıkda bu babda sadır olan emrim üzere âmel idub dahi irsal olunan imzalu ve mühürlü defter mucebince her birinizin kadılığında tâ'yin ve tahrir olunan bargirleri bir an tahir iylemeyib ihraç idub vech-i meşruh üzere bin kırk dokuz senesinden zıkr olunan kükürdü kavî...koyub bin elli bir senesinin mekârîyle ale't-te'cil mahmiye-i Selanik'e götürdüb teslim ittirmekde bezl-i makdur ve sa'y-i mevfur iyleyesin ve siz ki...olan kadıların ihraç iyledikleri bargirler güçlü ve kuvvetli olub olageldiği üzere ikişer kantar kükürd tahmil olundukda Selanike varınca yoldan yükün bırakmak lazım gelmesin kükürde hususu için emr-i şerifimle irsal olunan kulumsun bu hususa gereği gibi mukayyed olub zıkr olunan dokuz yüz kantar kükürde ber-vech ta'cil kira bargirlerine tahmil ve mahalli memura teslim iylemegin mecru sâi' olub avk ve tehirden be-gayet hazer iylesin ve kükürd mezkure teslim mahzun iylediginden sonra kiralar için Selanik tuzlasının bu kantarına birer mürur tuz verib tam mikdar tuz virilirse işbu hükmü şerifime zuhuruna geçit yazdırıb akçe alınan Selanik voyvodasına virsin ki hıyn-ı muhasebede ibraz iyledigin herne...kılına şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi't-tis'a şehri zi'l-hiceti'ş-şerife sene hamsin ve elf. Vusile ileyna Fi 10 recebü'l-mürecceb.

Be-mâkam Kostantinye el-mâhrusa

Ohri kazasında işlenen miri kükürde mahmiye-i Selanike nakl ve der-muhazzin olmak için olageldiği üzere ...olan kadılıklardan emr-i şerife ile ihraç-ı fermân olunan kira bargirleridir ki mugardat ile tahrîr ve defter olunur.

Kaza-i Manastır bargir re's 90

Zıkr olunan iki yüz kırk akçenin seksen akçesi her yükde Selanik mahallesinden ikişer mürur tuz bahasından mahsûb olub maâda yüz altmış akçesi temin-i tahsil olunan akçeden virilir.

Varak 108 a Belge No: 268

Kitabet beratıdır

Nişân-ı şerif cihân sitân hükm olunur ki

Medine-i Manastır da vâki' merhûm Mehmed Voyvoda vakfından yevmi üç akçe vazife ile katib olan Hasan Çelebi ..idub miri hâlâ ve muattal kılmağın yerine işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i hâkanî Mustafa her vechle mahall ve müstehak olub berât-ı şerifime virilmek ricasına kadı mevlana Mustafa arz itmegin vâki' ise sadaka idub bu berât-ı saâdet iyata virdum ve buyurdum ki bâde'l-yevm varıb zıkr olunan vakfa katib olub hizmet lazimesi mer'î ve mü'eddi kılındıktan sonra vakfın ruhu ve benim devam-ı devletim için reâyâyâ müdavemet göstere ol bâbda hiç ahad mani' ve müzahim olmayub dahl ve taarruz ide şöyle bileler âlamet-i şerife itimat kılarlar. Tahriran fi'l-yevmi's-salis ve'l-ışrın min şehri rebî'ü'l-evvel sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 10 şehri ramazan.

Varak 108 b Belge No: 269

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîâm mevîana Manastır kadısı zide fazlu tevki'-î refî'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki kaza-i mezbûre tâbî' dârendegan-ı fermân Parça nâm karye ahalisi sūdde-i saâdetime arzuhal idub kadîmü'l-eyyâmdan bunların karyelerine câri olan sularını kaza-i mezbûre tâbî' Rosutana nâm karye ahalisi tağallûben kadîmden olagelen muhâlif kendü karyelerine icrâ ittirüb taâddi ve tecavüz iylediklerinde zikr olunan su ahvâl mahalinde şer'le görölüb hüccet-i rıza olunmak Ohri sancağına ve Manastır ve Ohri kadılarına hitaben hükmü şerifim virilmegle mir-liva muşaru ileyh dâhi zikr olunan kadılar nizâ' olunan suyun üzerine varıb ihmâl-ı vilayetden suâl olundukda zikr olunan kadîmü'l-eyyâmdan Parça nâm karyeye câri olub mahsus suları olduğuna bi arz Müslümanlardan nice kimesneler şehâdet ittiklerinde hükm olub hüccet-i şer'îyye ve ahvâlleri arz iylediklerini bildirüb mucebince âmel olunub karye-i Rosutana ahalisine ber-vechle taâllül ittirilmemek bâbında emr-i şerifim rica iyledikleri ecilden imdi bu makule nizâ' mahalinde bir defa şer'le görölüb fasl olundukdan sonra bir dâhi istimâ' memnu'dur minbad Rosutana ahalisine ol vechle müdahale ittirilmemek emrim olmuşdur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıklarında zikr olunan suya hüccet-i şer'îyye mucebince ve kadimin câri olduğu üzere Parça nâm karyeye icrâ ittirüb minbad hüccet-i şer'îyye kadimin olagelene muhâlif Rosutana nâm karye ahalisini müdahil ittirmeyesin bi'l-cümle bir defa şer'le görölüb fasl olunub hüccet-i şer'îyye verilen dâ'vanın tekrar istimâ' memnu'dır kadimden olundugu üzere âmel minbad hilafına cevâz göstermeyesin şer'i şerife ve kânun ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş ittirmeyesin kaziyede medhal olmayan fasl ittirmeyesin şöyle bilesiz ve bâde'l-nazar bu hükmü hümâyûnum mezbûrlerin elinde ibkâ idub âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evail-i cemazielahir sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna fi 2 şabanü'l-muazzam.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 108 b Belge No: 270

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm mevîana Manastır kadısı zide fazlu tevki'-î refî'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki dârendegan-ı fermân-ı hümâyûn nefsi-i Manastır da sâkin Yahudi tairesi sūdde-i saâdetime arzuhal idub bazı kimesneler bunları ehl ve iyâlleri ile sâkin oldukları evlerine girib müft ü meccânen ma'kulatların aldıklarından maada cemiyyetim vardır döşek ve kazgan ve döşemeler lazımdır yine götürelim deyü bu tarikle evlerinde nice erzakların alub virmeyib hilâf-ı şer' şerife taâddi eylediklerin bildirüb men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerifim rica itmeleri ecilden buyurdum ki hükmü şerifimle vardıklarında hakk üzere göresin kazayı arz iyledikleri gibi ise fukarayı ber-vechle zülm ve taâddi olduğuna asla rıza-ı şerifim yokdur ol makulesin mahkeme-i tenbih ve takdir iylesin ki taife mezbûrenin evlerine girmeyeler ve müft ü meccânen ma'kulatların ve ol tarikle erzak ve sâir esbabların almayalar ve aldirmayasız şöyle ki bade't-tenbih memnu' olmayub yarara ol vechle hilaf-ı şer' şerife senilerin alub rencide iderlerse bade's-sübût hükm idub bi-kusur aliverib minbad şer' şerife ve emr-i hümâyûnuma mühalif kendiye iş ittirmeyüb eslemeyenleri yazub vûkua üzere arz iylesin sonradan emr-i şerifim bu vechle sâdir olursa mucele âmel oluna hususa mezbûr için emr-i ahar ve irsalin muhtaç iylemeyesiz şöyle bilesiz ve bade'l-nazar bu hükmü hümâyûn mezkûr Yahudilerin ellerinde ibkâ idub âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evâhir-i şehri zi'l-kadeti's-şerife sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi evâsıt şabanü'l-muazzam sene 1051.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 109 a Belge No: 271

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm Ohri ve Manastır ve Filorini ve Pirlepe ve Perespe ve Bihleşte ve Kırçova ve Çurşata kadıları zide fazluhuma tevki'-i refi'-i hümayun vâsıl olacak mâ'lum ola ki kâdimü'l-eyyâmdan Ohri kazasına tâbi' Kösle nâm karye ve tevâbi' mukataasında hasıl olan kükürdolan zikr olunan kadılıklardan kira bargirleri ihraç olunub mersûd olan kükürdü her bargire ikişer kantar kükürd i'mâr olunub mâhmiye-i Selanike memur olan ile irsal ve teslim-i enbâr olunurdu hâliyâ bin kırk dokuz senesinde Mehmed kemal tahvîlinde işlenen altı yüz on kantar kükürd işleyen reâyâ zimmetlerine zuhûr iden iki yüz kantar ve Ohri kal'asında mukaddema der-enbâr olan yüz seksen beş kantar ile cem'i dokuz yüz doksan beş kantar kükürdü Selanike nakl için bin elli bir senesinde vech-i meşrûh üzereolan kadılıklardan irsâl olunan nişanlı defter mucebince dört yüz doksan sekiz re's bargir ihraç olunmak emir idub buyurdum ki hükmü şerifimle müstehdâm kullarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim zide kadruhu vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere âmel idub dâhi irsâl olunan imzalu ve mühürlü defter mucebince her bargirin kazalığına te'sir ve tahrîr olunan bargirlerin berât te'hir iylemeyib ihraç idub vech-i meşrûh üzere bin kırk dokuz senesinden zikr olunan kükürdü.....koyub bin elli bir senesinin mekkariyle ale't-tecil mahmiye-i Selanike gönderib teslim ittikten sonra bezl-i makdur ve sâi mevfûr iyleyesiz ve siz ki ...olan kadılıklarımıza ihraç iyledigin bargirler güçlü ve kuvvetli olub olageldüğü üzere ikişer kantar kükürd tahmil olundukda Selanike varınca yolda yükün bırakmak lazım gelmesinin kükürd için emr-i şerifimle irsal olunan kulumsun bu hususda geregi gibi nakl olub zikr olunan dokuz yüz doksan beş kantar kükürdü ber-vech te'cil kira bargirlerine tahmil ve mahalli memura teslim iylemekde sâi' olub avk ve tehirden be-gayet hazer iyleyesin ve kükürd mezkûru teslim iyledikten sonra kiralar için Selanik tuzlasından kantarına birer mürûr tuz virib bi mikdar tuz virilirse işbu hükmü şerifimin zuhuruna hüccet yazdırub akçe alınan Selanik voyvodasına veresin ki hıyn-i muhasebde ibraz iyledikde zimmete mahsûb kılana şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılınız. Tahriran fi'l-yevmi't-tis'a ve'l-işrin min şehri zi'l-hicce sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi evâil recebü'l-mürecceb sene 1051.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Suret-i defter kaza-i Manastır bargir res's 90

Varak 109 a Belge No: 272

Kaza-i Manastır

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki işbu bin elli bir senesinde izzetlü saadetlü Mustafa Paşa hazretlerinin Manastır kazasından Zuğuraç haslarına zabt olduğumuz hasebiyle câbimizden İbrahim bin Hüseyin nâm kimesne vekil nasb kendim veyahut mektubum gelmeyince zikr olunan haslara mezbûr İbrahimin tımarı kimesne dahl ve taarruz itmeye ve bakî kalan aidemez her ne ise mezbûr İbrahim cem' ve tahsil iyleye.

Kayd Fi evâsıt-ı şevval sene 1051.

Varak 109 b Belge No: 273

Aded-i ağnâm celeb-keşân maktû'a-i mevsim-i muzayaka der-vacib sene 1051.

Kaza-i Manastır

Nefs-i kaza-i mezbûr der uhde müsülmânan ağnâm 160

Nefs-i vilayet-i mezbûrda der uhde Kiran ağnâm 30

Nefs-i mezbûrda der uhde Bihudban ağnâm 140

Karye Osrine ağnâm 10, Karye Eslehçe ağnâm 5, Karye Suşica ağnâm 18, Karye Ragariç ağnâm 1, Karye Serbansarı ağnâm 5, Karye Harasoba ağnâm 15, Karye Losomce ağnâm 8, Karye Radna ağnâm 6, Karye ...ağnâm 8, Karye Beresil ağnâm 12.

Varak 109 b Belge No: 274

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-kübera'il-fihâm zü'l-kâdr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişam el-muhtass bi-mezid-i inayeti'l-meliki'l-âllâm Rumili Beylerbeyisi Musa Paşa dâmet teâli ve akzâ kuzâtu'l-müslimin vulâti'l-muvahhidin madenü'l-fazl ve'l-yâkin hüccetü'l-hâk ale'l-halkı ecmâ'in varis-i ulumu'l-enbiyâi ve'l-mürselin el-muhtass bi-mezid-i inayeti'l-meliki'l-muin mevlanakadısı kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkam madenü'l-fazl ve'l-keâm mevlana Manastır kadısı zide fazluhu tevki'-i refi'-i hümayun vâsil olacak mâ'lum ola ki Manastır sâkinlerinden olub ebnâ-i sipahiyandan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-izân İbrahim nâm sipahi südde-i saâdetime arzuhal idub bu ahar diyarda iken Mahmud Çavuş Ağa dimekle mâruf Mehmed ve Şurak oğlu nâm kimesneler ahvallerine tâbi' bâzı kimesneler ile bunun on ...iki evladın ve hâtun ve iki cariyesi ve bir misafir hâtun katl iylediklerinden garz cümle ahval vardıkda nehb ü garet idub bu dâhi geldikde şer'ile bahis olundukda katl mezbûrlardan şer' ve garet vesipahi dimekle mâruf kimesnenin evi içinde anbarında bazı eşyasıyla bulunduğu müşir inâyet ve sicil ve hüccet olunub lakin ikrâr-ı hâkk olunmaduğın bildirib şer'le bahis ve tecessüs olunub ikrâr-ı hâkk olunmak bâbında emr-i şerifim rica etmegın buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda ihzâr-ı hasıma kılub gıybet iderlerse şer'le buldursun lazım olanları buldurub götürdüb mukaddema bir defâ şer'le görölüb fasl olunub on beş yıl mürur atmış degilse tamam-ı hak ve âdil üzere bahis ve tecessüs idub göresin arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer' koymalı âmel idub dâhi bade's-sübût şer'le müteveccı olan bazı her ne ise hükm idub alıverdikden sonra bu fesadı iden mezbûrlar muhtaç-ı arz olanlardan ise üzerlerine sübût bulan mevâddi süret-i siciller ile yazıb arz iylesin ve müdahil olmayan dâhl ittirmeyub eslemeyub inad ve muhalefet üzere olanların isim ve resimler ile vukûa üzere yazıb âsitane-i saâdetime arz idub hususu mezbûr için ve bir dâhi emrim vermelü iylemeyesiz şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evâhir-i şehri-i şevval sene ihda ve hamsin ve elf. Vusile ileyna Fi evâil-i receb ihda ve elf.

Varak 109 b Belge No: 275

Şerâyı' şî'âr Manastır ve Pirlepe efendilerinin huzurlarına dürer-i tahiyyât-ı safiyyat ve gürer-i teslimat-ı vafiyyat işârından sonra muhallasına inhâ olur ki Filorini kazasında vâki' mevâzimizden bir iki belde karyemizin reâyâsı kadimi sâkin oldukları karyelerden firar idub taht-ı kazalarınızda bazı kurrada sâkin olub hâliya evvel reâyâmızın kadim karyelerine götürtmek için ve medine-i Manastır da maktul olan şa taifesinin katl ve eşkıya taifesinin yatağı olan Lesulaz nâm karye sipahisi ve Mahmud Çavuş oğlu Mehmedî vârid olan emr-i şerif mucebince bu canibe ihzâr itmek için Kapucubaşlarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ağa zide kadruhu irsal olmuştur ve vusûl geregidir ki firar iden reâyâımıza her hanginizin taht-ı kazasınd bulunub ol karyede sâkin olanı on yıl murur itmiş degil ise kanun u şehriyarı üzere varan ağamızda alıverib muhalefet ittirmeyesiz ve eger sâkin olan on yıl mürur itmiş ise otuz defterde rûsm râiyyet voyvodamıza bi-kusur alıveresiz ve mezkûr eşkıyayı basdırdıb varan ağamıza koşub bu canibe irsal iyleyesin bakî hemîşe-i der-seccade-i şeriât müstedâm-bâd.

Vusile ileyna Fi evâhir şabanü'l-muazzam sene 1051.

Varak 110 a belge No: 276

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Baş Kapucubaşımız olan Habib Ağa zide kadruhu şöyle mâ'lum ola ki hâliya bazı hizmetle mahmiye-i Sufiden Koplarlu ve Pirlepe ve Manastır ve Filorine şimaline tâ'yin olunmuş inşâllahu teâlâ mahrusa-i mezbûrda olan benimiz varıb gelince kasabat ve kurrada bazı mazlumenin kimesne ile nizâ' ve şer' şerifle dâ'vası zuhûr ittirsın erbâb hukukun şer'le mütevveccih olan hakkın alıveresiz deyü.

Fi gurre-i şa'ban sene 1051.

Vusile ileyna Fi evâhir şabanü'l-muazzam sene 1051.

Varak 110 a Belge No: 277

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîâm mevlana Manastır kadısı zide fezaili tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki iftihârü'l-e'âli ve'l-âzım müstecem'i cemi'ül-meâli ve'l-mefâhim bi'l-fiil tuğrâyı şerifim hizmetinde olan Mustafa Paşa damet teâli tarafından südde-i saâdetime arzuhal sunub hâliya Rağoriç hasları tasarruf iden voyvodalar bundan akdem nişancı sâbık müteveffâ Hasan Paşa zamanında havâss-ı mezbûremi der ûhde edindiklerinde kimi nısf peşin ve nicesi cümle mâktûların virib lakin gerek peşin virenler ve gerek cümle maktûların edâ edenler havâss-ı mezbûrde muşarun ileyha tevcîh olunan tarihten tâhvil ve tarihi mucebince nısların muşarun ileyhine edâ iyleyeler deyü fermân-ı âlişanım sadır olmuşken hâliya taht-ı kazanızda vâki' Zeaverih nâm karye hasları voyvodası olan Ahmed nâm kimesne hassa-ı mezbûrun cümle maktûa virdim deyü fermân olunan nısf virmekde tâallül iylemekle mahsul gazez olduğu idame olunma tahvil ve tarihine düşen mahsul adamlarına zabt ittirilüb minbâd taraf-ı ahardan ber vechle müdahil ittirilmemek emrim olmuşdur buyurdum ki vûsul oldukda bu bâbda sadır olan üzere âmel idub dahi fermân olunduğu üzere zıkr olunan Rağoriç haslarının nısf mahsulünü voyvoda olan merkûm Hacı Ahmed'den tahvil ve tarih-i mucebince adamlarına zabt ve ahz u kabz ittirub minbâd ahar dahl ittirmeyib emrime mühalif kimesneye tâallül ve inad ittirmeyesiz eslemeyen ve inad üzere olan isim ve resimler ile vukûa üzere yazıb bildiresiz husus u mezbûr için emri ahar virmelü iylemesiz şöyle bilesin alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evâhir-i şehr-i cemaziye'l-âhire sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi şa'ban sene-i mezbûr

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 110 a Belge No: 278

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Paşa el-mekârim bâde's-selâm inhâ ve ilâm olunan budur ki işbu bâisü'l-mektub adamlarmızdan Halil Efendi ol-canibe vardıkta zimmetinizde olan akçelerin vaa'd olunan bin akçe hesabı üzere mezbûr adamız Halil Efendiye zimmetinizde ne mikdar akçesi var ise mektub vûsulünde bi't-tamam mezbûre ol ve teslim idub inad ve muhalefet olunmaya eger virmekde tâallül iderseniz mezbûr canibe geldikde bundan bize alıveriz ve nihayet hatırımız için mektubun tahrir olunub göndermeyen ...budur ki mezkûr Halil Efendi zimmetinizde olan akçesi virilib sulh olmak evladır bu husus için ihmal olunmayıb vusulüne sa'y idub hattımla şerif şöyle mâ'lum oluna bâki ve's-selâm.

Vusile ileyna Fi selh ramazan-ı mübarek

Varak 110 a Belge No: 279

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîâm mevlana Manastır kadısı zide fazluhu tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki dârende-i hümayûn Hasan Halife nâm imam südde-i saâdetime arzuhal idub kaza-i mezbûrde.

Varak 110 b Belge No: 280

An vakf-ı Çoban Hâtun el-merhûm

.....karye-i Bukova an mahalle...

Çoban asl-ı mâl 500 Kefil Kals Çoban ve ...Çoban

Şuhudul hâl

Ahmed Çelebi Yazıcı, Hasan Bey, Boyacı Hacı, Muhzır Beşe, Muhzır Mehmed

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fezâil ve'l-makam Üsküb ve Pirizren ve İskib ve Vulçitrın ve paşa vilayetın ve Ohri ve İlbasan ve Avlonya ve Depadin ve Yanya doğancı başılığı defterine tâbi' olan yerlerin kadıları zide fazluhuma tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim çakırcı başı dame mecdehû hâlâ dersaâdetime mühürlü tezkere gönderib zikr olunan kadılıklarda vâki' defter-i cedid hâkanide mukayyed berevât şerifimle muâtebed olunmuş hassa çakırcılarının ve oğullarının bin altmış beş senesine mahsûb olmak üzere âsitene-i saâdetime doğan götürmeyüb ellerinde mühürlü ve mâ'mul edâ-yı hidmet tezkiresi olmayanları her bir neferinden kanun üzere üçer yüz akçe miride behâların ve âded-i aġnâm ve resm-ive resm-i arûsan ve cürm ve cinayet ve bâd-ı hevâların ve sâir küllü ve cüz'i hukuk ve rûsumların cem' ve tahsil iylemek için hassa doğancı başılardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zide kadru doğancı başı tâ'yn ve irsal olunmak olageldiği üzere tahsil ittirmek bâbında emr-i şerif verilmek ricasına i'lâm iylemegin imdi olagelen âded ve kanun üzere tahsil ittirmek emr idub buyurdum ki hükmü şerifim ile mezbûr doğancı başına zide kadru vardıkda bu bâbda sadır olan emrim üzere âmel idub dâhi zikr olunan kadılıklarda vâki' defter-i cedid hâkanide mukayyed berevât-ı şerifim ile muâtebet olunmuş hassa çakırlık câbilerinin ve oğullarının tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere âsitane-i saâdetime doğan götürmeyüb ellerinde mühürlü ve mâ'mule edâ-yı hidmet tezkiresi olmayanların her bir neferinden kanun üzere ve üç yüz akçe miri bahâların ve âded-i aġnâmların ve resm-ive resm-i arûsan ve cürm ve cinayet ve bâd-ı hevâların vesâir külli ve cüz'i hukuk ve rûsumların mezbûr doğancı başı zide kadruya vakti ve zamanıyla olageldiği üzere talep ve tahsil ittirdub kimesneye tâallül ve nizâ' ittirmeyesin ve hâsıl olan akçeleri kiseleyüb ve mühürleyüb mezbûr doğancı başı ve muâtamed âliyye adamlar ile dersaâdetime irsal ve muşarun ileyh çakırcı başı dame mecdehuya teslim idesin siz ki ol dâhi memur olduğu üzere hassa çakırların doğma behâlarına ve hassa çakırcılarına harac-ı sarf idub itimam hidmet iyleye amma bu bâbda ihtimam idub hılâf-ı şer' ve kanun tâadi ve tecavûzden ziyade ihtirâz idub vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getiresin şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılarsınız. Tahriran 15 muharremü'l-haram sene erbaa ve isneteyn ve elf.

Fi evâil-i rebî'ü'l-âhir sene 1051.

Mutabıku'l-aslu şerif-i sultani nemmakahü'l-fakir Hüseyin el-muatemed berzin gavs.

Kostantiniyye.

Varak 111 a Belge No: 281

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Rumilinin Sol Kol Alaybeġisi olan zide kadruhu tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki inşâllâhü teâlâ bu sene-i mübarekede sefer-i hümayûnum mukarrer olub Rumilinde vâki' asker halkı şimdiden hazır ve amade olmaları lazım ve mühim olmaġla imdi sen ki Miralaysın livâ-i mezbûrun zûama ve erbâb-ı tımarın haberdar ve ġâh iyleyesin cümle kanun üzere yarar ve müsallih

cebelüleri ve kadimden götüre geldikleri sarf ve bayrakları ve taruz ve kisvelerin ve bi'l-cümle alay sefer ile hazır ve müheyyâ olub inşâllahü teâlâ meliki'l-müte'âl Edirne sahrasında atları çayırına gerekdir anda beylerbeyileri bâbında mevcut bulunmak üzere her birinin şimdiden ağah idub hazır bulunalar baide ve davet için emr-i şerifim vardıkda mukaddem haberdar olmadık deyü tâallül ve bahane itmeyib zaman-ı şerifim üzere bilâ tacir dâ'vet olundukda kalkub mahalli memurede mevcut olunmak üzere kadimden cümlesi hazır ve müheyyâ olmaları için tahkîm tenbih ve tâkayyüd olunmak bâbında hâtt-ı hümayûn saâdet makrunumla fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki vûsul buldukda bu bâbda hâtt-ı hümayûnum saâdet makrunumla sadır olan fermân-ı şerifim mucebince âmel idub dâhi sen ki Miralaysın liva-ı mezbûrun zûama ve erbâb-ı tımarına tarikden çeribaşı suriçlerin ve adamların gönderib alay sefer ve kadimden taşıya geldikleri sarf ve bayrakların ile her birinin şimdiden hazır ve müheyyâ taraf-ı hümayûn sadır olacak fermân-ı şerifime müterakib ve nazar olub bundan sonra dâ'vet için emr-i şerifim gönderdikde haberdar değildi azar ve bahane itmeyib bila tevkif kalsun gelmeleri üzere cümlesin ağah iyleyesin bu bâbda ber vechle tehir ve tevkif iylemeyüb işbu emr-i şerifim vardıkda evvel gün cümlesin bu fermân-ı hümayûnumdan haberdar idub sonra ber vechle azar ve bahane olacak bir işden ziyade ihtirâz iyleyesin ki dâ'vet olundukda gelen şöyle bilesin alamet-i şerife itimat kılasın. Tahriran fi evâil-i şevvali'l-mükerremi li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Varak 111 a Belge No: 282

Ala gözlü karakaşlı orta boylu raffi'-i tevki'-i refi'-i nişan-ı şehriyari Ahmed südde-i saâdetime gelüb bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidadan altı bin akçe tımara emr-i şerif verilip ve Paşa Sancağında Manastır nahiyesinde İline nâm karye ve gayriden altı bin akçe tımara mutasarruf olan Yusuf fevt olub tımarı mahlûl olmağla kendüye verilmek bâbında înet rica itmegin tımarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeyisi bayrağı altında cebelüsüyle eşmek şartıyla tevcih olunmağıçün sene ahdi ve hamsin ve elf razamanının beşinci günü tarihiyle hükmü şerifim verdikden sonra tezkeresi ihraç olunmak fermanım olmağa zikr olunan altı bin akçe tımar müteveffâ-yı mezbûr tahvilinden ettirile bedel-i merkum Ahmede tevcih olunub verdim ki zikr olunur ve buyurdum ki bâde'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılıb şöyle ki ve vezaiife hidemat mebrure mevfûre ve mesâ-i meşkûre-i asâkir-i mensûre ber muceb defter-i hâkani bi-kusur mer'î ve müeddi kıla ol bâbda hiç ahad mani' olmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimat kılalar.

İline tabi Manastır 6510tabi Filorini 4353 yekun: 10853: 2000

Vusile ileyna Fi evâsıt-ı zi'l-hiceti's-şerif sene 1051.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 111 b Belge No: 283

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm mevlana Manastır kadısı zide fazlı tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâlum ola ki Manastır kazasında vâki' ülema ve sulehâ südde-i saâdetime muhızır gönderib medine-i Manastır sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Seyyid Mustafa Bey evlad ve evladına vakf olan menzile bi'l-inhisâr varis olan Mehmed nâm sağırin sekînesi ve icaresi meşrûta olmağla sağır mezbûre babası ve şer' ve sülbisi olan kuzâtdan mevlana Halil zide fazlu şart-ı vakıf üzere sağır mezbûre için tasarruf iylemek istedigini müteveffâ-yı mütevellisi mezbûrun zevci-i metrukesi Hadice nâm hârunun vekili ve evin babası Ömer nâm kadi şart-ı sülûk idub tasarrufuna tâbi' olduğundan maâda Emin Bey ve Fatıma Hârun vakflarından meşrutiyet üzere sağır mezbûre intikal iden vazifeleri ve zikr olunan evkâfın vakfilerin

kadi-i merkûme teslim olunmak için tenbih olunur hüccet-i şer'îyye virilmek ile mucebince emr-i şerîfime virmiş iken hüccet-i şer'îyye ve emr-i şerîfime itaat itmeyüb virmediğünden gayrı ber müceb şer' mezhur sekînesi sağıre mezbûr meşruta olan o dâhi sağır mezbûre hükm olmağla tahliye olunub sağır mezbûre teslim için tenbih ve te'kir olunmuş iken itaat itmeyib tahliye ve teslimat imtinâ' üzere olduğundan gayrı mezbûr Ömer mahkeme-i şerife tüfenk ve alat-ı harbla gelib nice na-seza söz söyleyüb her vechle tâaddi ve tecavüz üzere olmağla itaat emr-i şer' iylemediği sicil ve hüccet olunduğun i'lâm iyledikleri ecilden mahallatda icrâyı hakk olmamağla âsitane-i saâdetime ihzâr olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Mehmed zide kadruhu hükmü şerife cihan mutaamle vûsul buldukda sadır olan emrim üzere âmel idub dâhi mezbûrun âsitane-i saâdetime ihzar iyleyesin sen ki gelib divân-ı hümâyûnumda ve kaza askerlerim huzurunda şer'le ahvallerin vakıfları mucebince ihkâk-ı hakk oluna husus mezbûr için emri ahar irsaline muhtaç iyleyesin ama mukayyed olasın ki bu bahane ile kimesne akçesi alınmayıb hılaf-ı şer' mutahhar bir ferde tâaddi olunmak istimâ' olmaya şöyle bilesiz ve alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran evahir-i fi şehr-i şevvali'l-mukarrem sene ihda ve hamsin ve elf. Be-mâkam Kostantinye el-mâhrusa

Varak 111 b Belge No: 284

Manastırda sâkin olan yeniçeri taifesidir.

Serdar Mehmed Paşa, el-Hac Hasan Paşa, Ali Paşa, Beril Paşa, Mehmed Paşa, İbrahim Paşa, Osman Paşa, Halil Paşa, Diğer Osman Paşa, Diğer Halil Paşa, Hüseyin Paşa serdarları ma'rifetiyle sefere gitmek için olmak bu mahale kayd olmuşdur.

Varak 111 b Belge No: 285

İzzetlü ve faziletlü efendim hazretlerinin meclis-i âlilerine dürer-i ed'diyye-i vafire ithamıyla inhâ olunurki Ohri kalemi vâki' kıbtıyan taifesinin bin elli senesi mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lazım gelen cizye ve ispenç vesâir rûsum ve bâd-ı hevâsı cem' ve tahsil için emr-i padişahiyle memur olduğumuz ecilden yine Ohri kalemi vâki' Manastır ve tevâbi' kıbtıyan bin elli senesine mahsûb olmak için üzerlerine edâsı lazım gelen bâd-ı hevâ ve cizye vesâir resim-i arûsan ve beytü'l-mal cem' ve tahsil için tarafımızdan Hasan Bey nâm kimesneyi vekil iyledim şerif vusulde mezbûr kıbtıyan mezbûr kıbtıyan taifesinin sene-i mezbûre mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lazım gelen rûsum mezkûr Hasan Bey cem' ve tahsil ittirdesin bakî aldı.

Varak 111 b Belge No: 286

Fazilet meşâ mevlana Manastır kadısı efendi hazretleri zide fezaile inhâ oluna ki hâliya fermân-ı şehriyârı ile memur olduğumuz Çanaklımağa kal'ası binasına azimet idub mutasarruf olduğumuz Rumeli Eyaletinde vâki' kaza vezahire behâsı cem' olunmağla buyruldu tahrir olundu kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Çelebi Mehmed Ağa zide kadru ile irsal olunmuşdur vusulinde gerekdir ki taht-ı kazanızda zahire behası muma ileyh Mehmed Ağaya cem' ve tahsil ittirdib bir gün ve bir saat ölçü tarafımızda irsal ve isal ile siz şöyle ki hususu mezbûre Mehmed Ağaya tarafımızdan vekil nasb itmişüzdür imdi gereği gibi takyid nâm vasi ve ihtimam üzere olub muceb buyruldu âmel idub nevi cevaz göstermeyesin.

10252912

Varak 112 a Belge No: 287

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fâzl ve'l-keîâm Ohri ve Manastır ve Pırlepe ve Surnište? ve Bihlešte ve Görice ve Kesriye ve Serfice ve Filorini ve Prespa ve Ustrumca ve Kırçova ve Debre ve nice kazalar zide fazluhuma tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki bundan akdem vilayeti Rumilinde vâki' kıbtıyan taifesine ber-vech iltizâm nâzır ve miri kıbtıyan olan İbrahim zide mecduhu dersiâdetime arzuhal gönderib zıkr olunan kadılıklarda sâkin ve mütemekkin olan kıbtıyan taifesinin bin elli sene için üzerlerine edâsı lazım gelen cizye ve ispenç ve rûsum sâirelerine nezaretim hasebiyle maktûattır üzere nâm kimesneye der uhde idub ve yedine vekil name verilip hâlâ mucebince cem' ve tahsil ittirmek bâbında emr-i şerifim ricasına i'lâm iylemegin imdi târih-i mezbûrde bir defa cem' olmayan cizye ve ispenç ve rûsum sâire ve bâd-ı hevâları cem' ve tahsil dâhil-i hazine ittirmek emr idub buyurdum ki hükmü şerifim ile vardık bu bâbda sadır olan emrim üzere âmel idub zıkr olunan kıbtıyan taifesinin târih-i mezbûrda mahsûb mahsûb olmak üzere müslüman namına olanların her bir neferinden altışar yüz ellişer akçe ve keferesinden yedişer yüz yigirmişer akçe hesabı üzere cem' ve tahsil ittirmek minbad bir ferd inad ve muhalefet ittirmeyesin zıkr olunan kıbtıyan taifesi kâdimü'l-eyyâmdan serbestlik üzere yed-i vahidden zabt oluna gelmegin göre ol minval zabt ittirmeyib minbad kıbtıyan taifesinin küllü ve cüz'i dai umuruna beğlerbeği ve sipahi ve subaşları ve vezir ve voyvodaları ve ahardan bir ferdi karışdırmayıb vâki' olanve sâir bâd-ı hevâları mezbûrun eline virilen vekalet name mucebince ahz u kabz ittiresin ve miri için alınan altın yüz on sekizer ve ham gurus yetmiş sekizer ve esedi gurus altmış sekirez akçeye aldırıp ziyade ve noksan aldırmasın ve akçe alındıkda sikke-i hümayûnumla meskûk ednâ bir dirhem gelür halis ve cedid akçe aldırıp zinhâr züyûf ve eski akçe aldırmasın ve hin-i cem'ide hılaf-ı şer' ve kanun tâaddi ve tecavüzden dâhi ihtirâz iyleyesin şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi'l-yevmi's-sadis aşer şabanü'l-muazzam sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 1 zi'l-hiceti's-şerif sene1050.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 112 a Belge No: 288

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmid ve'l-mekârim Rumili Kethüdası Mehmed zide mecduhu tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki Rumili Eyaletinde olan cümle beyler ve vilayetde sâkin olan müteferrika ve çavuş ve katib ve zûama ve erbâb-ı tımar Azak Seferine memurlar olmağla âle't-tecil kalkıp İsmail Geçidine varub atların inde çayırladıb hizmette bulunalar deyü iki defa' evâmir-i şerife gönderilmiş idi imdi sen kalkub ulaklık ile Rumilinin sancakların ve vilayet ve sancak beyi vesâir askerdir evlerinde olanları çıkardub mahalli memure sorub tenbihden sonra kalkmayıb evinde olub sefere memur olan müteferrika ve çavuş ve katib ve zûama zeamet ve tımarlarının başı kalma ve yazısıyla defter idub ve gitmeyenlerin reâyâsı mahsüllerin sipahilerine vermeyib alıkoyub inşallah teâlâ askeri ihraç ve mahaline isale ziyade akdem almayan babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki vûsul buldukda sadır olan emr-i celilü'l-kâdrim üzere âmel idub dahi sen ulaklık ile Rumili Eyaletinin sancaklarını dolaşıb gerek sancak beyi gerek sâir askerdir evlerinde olanları çıkarıp mahall-i memure sorub ve bu tenbihten sonra kalkmayıb evlerinde olub ol canibde sancaklarında sâkin sefere memur olan çavuş ve müteferrika ve katib ve zûamanın zeamet ve tımarlarının başı ve yazısıyla defter idub inşâllâh teâlâ askeri ihraç ve mahaline isale akdem ve ihtimam hâlâ kelâm idub ve sefere memur olub gitmeyenlerin reâyâları mahsüllerin sipahilerine vermeyib alıkoyalar ki sonradan her kimi verir ise kendülere tazmîn ve hususa tahsil ittirilur ona göre ziyade tâkayyüd olub

fermân-ı şerifim üzere itimam hizmetin bezl-i mâkdur ve sai' na-mahsur iyleyesin şöyle bilesin âlamet-i şerife itimt kılasın. Tahriran evasıt-ı şehri zi'l-kadeti's-şerife li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 27 zi'l-hiceti's-şerife

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Sadru emirü'l-şerif el-mutâ' hurreire el-fakr ileyhi Ahmed bin el-hac İbrahim

Varak 112 b Belge No: 289

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fâzl ve'l-keâm Rumilinde vâki' olan kadılar zide fazluhuma mefâhirü'l-emâsil eyaleti mezbûrede vâki' mirmiran livâ-i mütesellimler ve kethûda erleri ve yeniçeri serdarları vesâir memleket ihtiyarları zide kadruhuma tevki'-i refi'-i hûmâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki hâliya kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Rumili kethûdası Mehmed zide kadruhu Rumili elinde olan sancak beyleri vesâir Azak Seferine memur olan tavaif-i askeri yerlerinden ihraç ve sefer-i mezbûr irsal isaline bâis olunmuşdur buyurdum ki hükmü şerifimle her hangınız taht-ı hükümüne dâhil olursa kendüye ve dahi adamına bulunan yerlerde menzil-i bargiri ve liman yerlerde yerlûden yarar deyü ita olan bargirler tedarik ve irsal ve ihzâr ve mahall-i mezbûra isal idub itmam-ı hizmet itdirilmekte bezl-i makdur iyleyesin hususu mezbûr umuru mahmiyenin ehemmidir ona göre her birinin mukayyed olub avk ve te'hirden ihmal ve musamahadan hazer iyleyesiz şöyle bilesiz âlamet-i şerif itimat kılasız. Tahriran Fi evâsıt-ı zi'l-hiceti's-şerife li-sene idha ve hamsin ve elf.

Varak 112 b Belge No: 290

İzzet medâr Rumili kethûdası Mehmed Ağa bâde'l-yevm inhâ olunan oldur ki Rumili Eyaletinde olan cümle beyler ve müteferrika ve çavuş ve alaybeyler ve zûama erbâb-ı tımar Azak Seferine memurlar olmağla âle't-ta'cil kalkıb istimal İsmail Geçidine varıb atların inde çayırladalar deyü iki defa' evâmir-i şerife götürülmüş idi imdi sen kalkıb ulaklık ile Rumilinin sancakların dolaşıb gerek sancak ve gerek sâir askerdar ve evlerinde olanları çıkarub mahall-i memura sorub vesonra kalkmayub evinde olan çavuş ve mutasarrıf ve zûamanın zeamet ve tımar beyi baş kalır ve yazısıyla defter idub inşâllahu teâlâ asker ihraç ve mahaline isal ziyade ikdâm iylemek bâbında fermân-ı âli sadır olmağla mektub tahrir olmuşdur ve hususa gerektiği an te'hir olsun âle't-ta'cil kalkub ulaklık ile sancaklar dolaşıb ve yerinde buldukları asker halkını beher hâl kaldırub mahall-i mezbûre götürdüb ber vechle aman vermeyesiz ve bâde't-tenbih kalkmayub evlerinde kalanla kimler olursa isimleriyle ve zeamet ve tımarlarıyla defter idub âsitane-i saâdete götüresin ki fermân-ı padişahaneye itâat etmedikleri için zeametleri aharı verilen bu bâbda ihtimam idub bir ferdin akçesi alınmağla müsâmaha olunmakdan ziyade ihtirâz iyleyesin ve zikr olunan sancak beyleri ve alaybeylerinden her kim kalkmış başka yerinde kalanlar başka defter iyleyesin ve sancaklarda feda ettiresiniz ki sefere gitmişlerin reâyâsı mahsullerin vermeyib el koyalar ki her kim verirse sonra miri için tekrar hakları olunur reâyâ tekml ittirilür bu zamanda herkes haberdar olur çavuş müteferrika ve zûama ve alaybeyi kim olursa olsun vakt-ı mezbûrde sefere kalkmayanlar reâyâ mahsullerin vermeleri bu fermândan âğâh olalar ve cümle yeniçeri taifesi Azak Seferine memurlardır ve mukaddema ocak tarafından için adamlar gitmişdir anlar dâhi vardıkları yerlerde serdarlarıyla kaldırub âle't-ta'cil göreseniz ve bu ana dek yeniçeri taifesinden evlerinde kim kalmışdır yokladıb anlar dâhi var değil yerlerde serdarlar ile kaldırub âle't-ta'cil bunda siz yoklanub yerinde kalmış varsa kasaba ve köy ile başka defter bilesiz ve beher hâl tavâif-i askeri kaldırub her birisi

memur olundukları üzere evlerinde asker kaldırıp kimesnememur hizmetde ihmal ve müsaheleden ihtirâz eyleyesiniz.

Sûreti'l-mektûbi's-şerîfi'l-menkûle 'an-aslihi bilâ-tahrif harrerehü'l-fâkir Ahmed el-kâdî bi-medine... 'ufiye 'anhu

Varak 113 a Belge No: 291

Âkza kuzâtü'l-müslimin evlâ vulâti'l-muvahhidin mâdenü'l-fâzl ve'l-yâkin vâris-i ulûmu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin hüccetü'l-hakk ale'l-halk-ı ecmâin el-muhtass bi-mezîd-i înayeti'l-melikî'l-mûin mevlana Selanik kadısı zide fazluhu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fâzl ve'l-kelâm Selanik ve Tırhala sancaklarında ve Paşa Sancağında Sol Kolda vâki' olan kadılar zide fazluhuma ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim sabık Silahdarlar Ağası olunub elviye-i mezbûrede muhassıl-ı ahvâl olan Hacı Ahmed zide mecdehu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki sen ki muhassıl-ı muma ileyhsin hâlâ darsaâetim kazaya defteri gönderüb taht-ı muhassillîğında vâki' çubuk koyun rûsumu birkaç seneden beri verilmeyib ve muhasebesi görülmeyüb ve reâyâ muhasebesi koyunların zûama ve erbâb-ı tımar ve müteferrika ve çavuş ve sipahi ve yeniçeri ve barut ve top arabacısı ve kuzât ve gayrı vesâir ehl-i sarf taifesinin koyunlarını koyunlarına katub ol ecilden rûsum alınmayub mirisi âded olmuşdur reâyâ taifesinin ellerinde mevcut bulunan koyunlarının kanun u kâdim üzere rûsum tahsil olunub ve zikr olunan asker taifesinin gerü mâişetleri için yüz ellişer koyundan maâdasın ki dâhi rûsum tahsil itilmek bâbında emr-i şerifim verilmek ricasına i'lâm iymelegin vech-i meşrûh üzere olmak emrim olmağın buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda bu bâbda sadır olan emrim üzere âmel idub dâhi göresin o mâkule reâyâ taifesinin koyunlarını zikr olunan asker taifesinin koyunlarının koyunlarına katub ol sebab ile miriye rûsum olunmayib cânib-i miriye gadr iylemek isterlerse ol takdirce reâyâ taifesinin ellerinde mevcut bulunan koyunlarının kanun u kâdim üzere rûsum muhassıl muşar ileyha cem' ve tahsil ittirmedüb kimesneye inad ve muhalefet ittirmeye ve ol makule askeri taifesinin dâhi gerü mâişetleri için besledikleri yüz ellişer re's koyunlardan resm aldırmayub maâdasından kezâlık kanun u kadim üzere rûsum aldırub âded-i ağnâm akçesinden kimesne zimmetinde bir akçe ve bir habbe bakî kodurmayasın ve hâsıl olan akçeleri defteri ile kiseleyüb ve mühürleyüb muâtemed allıyye adamları ile âsitane-i saadetime irsal ve dâhil-i hazine ittirmegin bezl-i makdur iylesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız. Tahriran fi'l-yevmi't-tisa min şehr-i saferü'l-hayr li-sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 26 zi'l-hicce li-sene 1050.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Tıbk-ı aslu'l-mutâ el-vacibü'l lehü'l-ittibâ' ne-mekahu'l-abdi'l-fakir ileyhi teâlâ es-Seyyid Mehmed el-Hüseyni el-kadı basir humiyet ani'l-beliyye ufiye anhu.

Varak 113 a Belge No: 292

Nişân-ı şerif-i âlişan hükm oldur ki

Belde-i Manastır da vâki' merhûm Çavuş Bey vakfı olan Poplazanlı nâm karyenin her sene firar iden reâyâsı cem' idub hizmet-i mezbûr mukabelesinde yevmi beş akçe vazifeye mutasarrıf olan Piyale fevt olub yeri mahlûl olmağı yerine işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i şehriyar-ı sami her vechle mahall ve müstehak olub berât-ı şerifim verilmek ricasına kadısı mevlana Mehmed arz itmek mahlûl ise sadaka idub bu berât-ı saâdet âyât virdim ve buyurdum ki bâde'l-yevm zikr olunan hizmet lazımesi mer'i ve müeddi kaldıktan sonra tâ'yin olunan yevmi beş akçe vazifesine mutasarrıf olur vakfın ruhu ve benim devam-ı ömr-i devletim için duâyâ müdavemet göstere ol bâbda hiç ahad

mani' mani' ve dâfi' olunub dâhl ve taarruz itmeye şöyle bileler âlameti şerife itimad kılalar. Tahriran fi'l-yevmi't-tisa ve'l-aşer min şehr-i saferü'l-hayr li-sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi evâsıt sene 1051.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 113 b Belge No: 293

Nişân-ı şerif-i âlişan

Bundan akdem Manastır kazasına tâbi' Bukova nâm vakfı karyede vâki' merhûm Hacı Bey evkafının yevmi altı akçe vazife ile kâtibi olan Mehmede kitâbet mezbûr mukaddema Mesah mahlûlunden alub tasarruf iylemek ittikte Mehmed Sarı Hoca dimekle mâ'ruf kimesne şart-ı sülûk idib Mesah hâl-i hayatında oğluna ferağat idub sen dahi oğlunun ferağatdan aldım deyü müdahil iyledikde tekrar Sağur Mehmed arzuhal idub kitâbet mezbûre hazine-i defterde Mehmedin üzerinde bulunmağın ibkâ ve mukarrer olunmak bâbında berât-ı şerif verilmek fermân-ı şerif-i âlişanım olmağın işbu rafî'-i tevki'-i refî'-i âlişan-ı hâkanî mezbûr Mehmed hakkında înayet-i padişahanem ve her vech götürüb kendi arzuhal mucebince hılaf-ı inhâ ile alduğu ecilden def' olunan Mehmed Sarı Hoca yerine bin elli zi'l-hiccesinin yigirmi sekizinci gününden ibkâ ve mukarrer idub bu berât-ı saâdet-ı âyât ve sâir âyât virdim ve buyurdum ki mezbûr Mehmed varib şöyleki vazife hidemat kitâbetdir mer'i ve müeddi kıldıktan sonra vech-i meşrûh üzere tâ'yin olunan yevmi altı akçe vazifesi evkâf-ı mezbûr mahsulünden mâh bi mâh alıb mutasarrıf ola ol bâbda def' olunan Mehmed Sarı Hoca ve ahardan kimesne mani' ve mezahim olmaya şöyle bileler âlamet-i şerife itimat kılarsız. Tahriran fi gurre-i şehr-i muharremü'l-haram sene ihda ve hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi evâhir muharremü'l-haram sene 1051.

Be-mâkam Kostantinye el-mâhrusa

Varak 113 b Belge No: 294

Tahiyyât-ı sâfiyyât ithafıyla inhâ olunur ki bâisü'l-mektub Mehmed Bey nâm kimesne kaza-i mezbûrda tâbi' Bukova nâm karyede vâki' merhûm Hacı Bey evkafına yevmi altışar akçe vazife ile katib iken Mehmed Sarı Hoca nâm kimesne tasarrufuna mâni' olmağla tekrar kitâbet mezbûre merkûm Mehmed Bey ibkâ olunub yedine berât-ı âlişan verilmek mucebince mektub iltimas itmek tahrîr ve irsal olunur vûsulunde kitâbet mezbûreye merkûm Mehmed Bey yedinde olan berât mucebince zabt ittiresiz ve aldım.

Varak 113 b Belge No: 295

İzzetli Bendü Bey hazretlerinin huzurlarına dürer-i dâ'avat sâfiyyât-ı ithâmından sonra inhâ olunur ki eger taraf-ı ahvalimizden su'âl buyurulursa bi-hamdi'llâhi teâlâ vücudumuz sıhhat ber-karar olub üzerimize vacib olan devam-ı devlet-i şehriyar ed-iyyesine bi'l-guduv-vi ve'l-âsâl müdavemet iştiğal üzere olduğu zide buyurulmadı benim Rucu Bey hazretleri bundan akdem bu tarafa Yahudiye mektub gönderüb Hokkadar Ali Ağanın zeameti zabtı size gönderesiyle deyü şipariş eylemişseniz biz hod zeâmetin zabtın zatına tefviz idub tezkire sureti ve emr-i şerîf göndereler üç dört aydır ne hod varub vâsıl olmadı imdi benim Rucu Bey hazretleri inşâllahü teâlâ mektubumuzu vusulünde zeametimizi zabt u rabt ve vukuâ olan mahsulatın ahz u kabz idub taraf-ı ahardan bir ferde müdahil ittirmeyesin ve her kim tecavüz üzere olub taarruz iderse kadı efendiden arz alub ale't-ta'cil bildirsin ihmal ve müsahele iyleyesin inşâllahü teâlâ birkaç günden sonra mukaddema gönderilen tezkere sureti ve emr-i şerif

vâsıl olurgönderdik nihayet varıb dahl olmamak nihayet vusul buluncaya degin mektubumuz temessük idub zabt idesiz.
Vusile ileyna fi gurre-i sene 1051.

Varak 114 a Belge No: 296

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetu'l-kübera'il-fihâm zü'l-kadr ve'l-ikdâm el-muhtass bi-mezîd-i îneti'l-meliki'l-âlâm Ohri Sancağı Beyi dame mecdehu ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm Manastır ve Ohri kadıları zide fazluhuma tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki sen ki Manastır kadısının südde-i saadetime mektub gönderüb kaza-i mezbûre tâbi' Sarıca nâm karye ahâlisi meclis-i şer' şerife varub izhâr-ı tazallüm iyledigi bunların kadimden bu ana gelinceye degin karyelerin karyelerine câri olan suların yine kazalar mezbûre tâbi' Rosutana nâm karye ahâlisi kadimden olagelen mühalif (okunamıyor) karyelerinin icra ittirüb tâaddi iylediklerin murafaa şer' şerife olub âyân-ı vilayetin be-garaz ve ehl-i vukua ve muatemed âliyye olanlarından suâl olundukda zikr olunan su kadimden Sarıca nâm karyeye câri olagelmişdir Rosutana nâm karye ahâlisinin alakaları yokdur câri olduğu mahall icra ittirilmek babında emr-i şerifim virilmek ricasına arz iylemek ecilden şer'le görülüb icra-yı hak olunmak lazım olmakdır buyurdum ki hükmü şerifimle vusul buldukda bu babda sadır olan emrim üzere âmel idub dâhi hususu mezkûre olan vechle mukayyed olur hakk u udul üzere göresin arz olunduğu üzere işbu ol bâbda muktezayı şer' idub minbad şer' şerife ve kadimden olagelen ve emr-i hümâyûnum muhalif bir ferdi tâallül ve inad ve muhalefet ittirmeyesiz inad üzere olanlar yazıb arz iyleyib hususu mezbûr için emr-i ahar vermeli iylemeyesin şöyle bilesiz âlameti şerife itimat kılasız. Tahriran Fi evâhir-i zi'l-hicce'ti's-şerife li sene hamsin ve elf.
Vusile ileyna Fi evâsıt sene 1051.
Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 114 a Belge No: 297

Murâbaha için varid olan emirdir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keâm Filorini ve Manastır ve Bihleşte ve Görpeşte kazıları zide fazluhuma ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Sol Kol Alaybegisi Sinan zide kadruhu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki kazasına tâbi' dârendegan-ı fermân-ı hümâyûn Dakova ve Graşniçe nâm karyeler ahâlisi südde-i saadetime arzuhal idub bunlar bazı kimesnelerden mâ'mul tarikiyle akçe alıb bâde kanun üzere onu on bir buçuk hesabınca mâ'mulesine verib edâ ederler iken mezbûrlar ziyade mâmul aldıklarından gayrı mâ'muleci olanlardan nâm kimesne bunlardan yüz elli nefer orakçı taleb idub hılaf-ı şer' tâaddi ve rencideden hâli olmadıkların bildirüb imdi onu on bir buçukdan ziyade mâ'muleye....verilmişdir buyurdum ki hükmü şerifimle vardıklarında hususu mezbûre hakk-ı udul üzere göresin arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezayı şer' kadîmle âmel idub dâhi onu on bir buçukdan ziyade mâ'mul namıyla aldıkları akçe-i asıl mâl hesab idub ziyade kalur ise eshabına red ittirdikden sonra hılaf-ı şer' şerife bunlardan orakçı taleb ittirmeyib ber vechle tâaddi ve rencide ittirmeyib men' u def' iyleyesin hılaf-ı şer' ve kanun ve mugayir emr-i hümâyûn kimesneye tâallül ve inad ve muhalefet ittirmeyesin kaziyede müdahil olunmayaları dâhl ittirmeyib inad üzere olanları isim resimleri ile vukua üzere yazub arz idub husus mezbûre için tekrar şikayet olunub emr-i ahar varmalu eyleyesiz şöyle bilesiz âlameti şerife itimad kılasız. Tahriran Fi evâhir-i şehri zi'l-hicce'ti's-şerife sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi 5 rebî'ü'l-âhir sene 1051.
Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 114 b Belge No: 298

Nişân-ı şerif-i âlişan sâmi mekân sultan ve tuğrâ-yı gârâ-yı cihân sitân hükm oldur ki

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm Manastır kadısı mevlana Mehmed zide fazluhuma südde-i saâdetime mektub gönderib nefsi-i Manastır da vâki' müteveffâ Mahmud Ağa zâviyesinin müstehâk kasaba-ı mezbûre 'ulemâsından tefsir-i şerif ve hadis-i şerif nakaline kadir olana meşrûten ulûm-ı arabîyyeden kat'â behre-dâr olmayan Receb Halife nâm kimesne ber tarikile kendü üzerine berât ittirmeyüb ibtâl iylemek def' olunub yerine işbu rafî'-i tevkî'-i refî'-i âlişan-ı hâkanî kıdvetü'l-sâlihü'l-sâlikin mevlana Şeyh İbrahim için salâh ve nakdi ile mâruf ve sadâd ve istikamet ile mevsûf tefsir-i şerif ve hadis-i şerif nakaline kâdir her vechle mahall ve müstehakdır deyü zâviye-i mezbûr müstehâk merkûm verilmek bâbında inayet ricasına arz itmegin tevcih idub bu berât-ı müşterat gayet virdim ve buyurdum ki bâde'l-yevm varub şart-ı vakf üzere zâviye-i mezbûrede şeyh olub hizmet lazımesini mer'î ve müeddi kılındıktan sonra vazife-i müinesine mutasarrıf olub vakfin ruhu ve benim devam-ı devletim için reâyâ istiğâl göstere ol bâbda efrâd-ı âferideden hiç ferd mani' ve dâfi' ve râfi' olmaya dâhl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler âlamet-i şerife itimad kılalar. Tahriran fi evail-i şehri rebî'ü'l-âhir ve min şehri sene hamsin ve elf.

Vusile ileyna Fi rebî'ü'l-âhir
Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 114 b Belge No: 299

Bölük halkının emirleridir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keîâm İlbasan ve İşpat ve Dukakin ve Duraç kadıları zide fazluhuma tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki Manastırda ve İlbasanda vâki' dergâh-ı muallam sipahilerinden mefâhirü'l-emâsıl ve'l-akrân Didar zide kadruhum südde-i saâdetime arzuhal idub kâdimü'l-eyyâmdan bölük halkından birinin ahz-ı şer' şerife ihzâr ve habs lazım geldigin kethüda erlerin ma'rifetiyle ahz u habs ve umûr-ı şer'îyyeleri görüle gelmişken hâliya beylerbeyi ve sancak beyleri bila emr-i şerif kendilerini ve oğullarına ve hizmetkarlarını ve habs idub ve hııaf-ı şer' şerife külli akçelerin alıb ve evleri üzerine konub müft u meccanen me'kûlâtların alıb daima kahr ve tâaddi iylemekden hali olmadıklarını bildirub emr-i şerifim rica iyledikleri ecilden sipahi ve sahîh sipahi oğullarının şer' şerife ihzar ve ahz u habs olunması lazım geldikde kethüda erlerin ma'rifetiyle ihzar ve ahz u habs olunub minbad hııaf-ı kanun beylerbeyi ve sancak beyi ve adamları ve voyvod ve sâir ehl-i örf taraflarından dahl ve taarruz olunmamak babında feman-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki.....şerif vâcibü'l-itbâ âmel vusul buldukda bu babda sadır olan fermân-ı celilü'l-kadrim üzere âmel idub dahi taife-i mezbûrenin ve oğullarının ve hizmetkarlarının şer'î dâ'vaları olub ahz u habs ve ihzarı lazım geldikde kethüda erlerin ma'rifetiyle ihzar ve icrayı hak iyleyib beylerbeyi ve sancak beyi ve adamları ve âheri bilâ emr-i şerife ber-vechle dahl ve taarruz ittirmeysiz ve bi'l-cümle zûlm ve tâaddi olduğuna kat'a rıza-yı şerifim yokdur ber-vechle hııaf-ı şer' şerif rencide ve remide ittirmeyib tekrar emrim vermelü iylemeyesiz memnu' olmayanları yazıb bildirib arz iyleyesiz şöyle bilesiz bâde'l-nazar bu hükmü hümayûnum ellerinde ibkâ idub âlameti şerife itimad kılarsız. Tahrira Fi evâil-i şehri saferü'l-hayr sene ihda ve hamsin ve elf.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 115 a Belge No: 300

Nişân-ı şerif-i âlişan

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-kelem Manastır kadısı mevlana Mehmed zide fazluhu südde-i saadetime mektub gönderüb Manastır'da vâki' Kiracıbaşı olan nam kimesne hizmetinin edasında takayyüd olmayıb hidmete hali ve muazi olmağın işbu râfi'-i tevki'-i ref'-i âlişan-ı hâkanî Abdullah oğlu Ali için mahalli ve müstahak her vechle hizmetinin uhdesinde hali kalmayan kadirdir deyü verilmek ricasına arz itmegin bu nişân-ı hümayûn saâdet makrun verdüm ve buyurdum ki bâde'l-yevm mezbûr Ali varıb Manastır Kiracıbaşı olub hizmet lazimesin eda iyledikden sonra bundan akdem Kiracıbaşı olanlar bu vechle tasarruf edegelmışler ise bu dahi ol vechle tasarruf ola ol babda hiç ahad men' u def' olmaya şöyle bileler alameti şerife itimad kılalar. Tahriran Fi evâil-i rebî'ü'l-âhir sene ihda ve hamsin ve elf.

Varak 115 a Belge No: 301

Nişân-ı şerif-i âlişan hükm oldur ki

Ala gözlü açık kaşlu uzun boylu sol kaş üzerinde yarası olan râfi'-i tevki'-i refi'-i Ahmed südde-i saadetime gelüb mukaddema yazdığı arz olundukda ibtidâden altı bin akçe timâr emr-i şerifime verilüb paşa sancağında Manastır nahiyesinde Dragos nam karye ve gayrıdan sekiz bin akçe tımara mutasarrıf olan Çeribaşı oğlu Ali fevt olub tımarı mâhlul olduğun bildirib kendüye verilmek babında inâyet rica etmegin tımar olduğu sancakda sâkin olmak Alaybegisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla dört bin akçesi tevcih olunması için sene ehad ve hamsin ve elf zi'l-kadesinin yigirmi ikinci gününden hükmü şerifime verildikten sonra yerinde ihraç olunmak fermânım olmağın zikr olun dört bin akçe tımar müteveffâ mezbûr Ali tahvilinden ibtidası bedelinden noksanıyla ber-vechi teknil altı bin akçelik mezbûr Ahmede tevcih olunub verdim ki zikr olunur ve şerh ve 'ıyan ve beyan kılınır.

Karye-i Dragos tâbi' mezbûr 8398....6000

Karye-i Birde tâbi' mezbûr 5000...2000 yekun 4000 ber-vech teknil 6000

Buyurdum ki bâde'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılıb şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâi-i meşkûre-i asâkir-i mansuredir ber-muceb defter-i hâkanî bi-kusur mer'ı ve müeddi kıla ol babda hiç ferd mâni' ve mezâhim olmaya şöyle bilesiz alameti şerife itimad kılasız.

Varak 115 a Belge No: 302

Vech-i tahrir hurûf oldur ki ber-vech arpalık mutasarrıfı olduğum Selanik sancağı havasslarımızdan Pirlepe ve Manastır ve Filorini kazalarında vakı' havassımız işbu sene-i ihda ve hamsin ve elfinde vakı' martı ibtidâsından marta gelince havass-ı mezbûr zabtı için ağalarımızdan fâhrü'l-akrân Mustafa Ağa tarihi kitabdan zabt ve mahsus kabz için vekil nasb iyledim bâde'l-yevm varıb zabt idub sâir voyvodalar zabt iyledigi yerleri muşar ileyh Mustafa Ağa dahi zabt idub bir ferd mâni' olmaya. Tahrir tarihü'l-mezbûr.

Vusile ileyna Fi evâhir-i zi'l-hiccetî's-şerife fi sene mezbûr.

Varak 115 b Belge No: 303

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-kelem paşa ve Üsküb ve Köstendil ve Yanya ve Ohri ve Avlonya sancaklarında vâki' olan kadılar zide fazluhuma ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kadılıklarda vâki' kethüdaları ve yeniçeri serdarları ve mirliya mütesellimleri ve âyân-ı vilayetin iş erleri zide kadruhum tevki'-i refi'-i hümayûn vâsil olacak mâ'lum ola ki zikr olunan sancaklarda vâki' olub

bin altmış dört ve bin altmış beş senesine mahsûb olmak üzere bazı kazaları âvarız ve bedel-i nüzl akçelerin tahsili için dergâh-ı muallam kapucu başlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mahmud zide mecduhuya sipariş olunub eline mühürlü ve nişanlı mevkufat defteri sureti virilmesi mucebince muaccelen cem' ve tahsil ittirilmek emrim olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle muma ileyh vardıkda bu bâbda sadır olan emrim üzere âmel idub dâhi bir an ve bir saat te'hir ve tevkif iylemeyüb evâmîr-i şerifem ve mevkufat defteri mucebince tahsil-i fermânım olan avarız ve bedel-i nüzl akçelerinin mübaşir mezbûre ber-vech tâ'cil cem' ve tahsil ve dâhil-i hazine ittirmekde her birinin akdam tâm iylesesin ve senki kapucu başısın tahsile memur olanlardan emvâl hassadan taleb ve tahsilde gereği gibi ihtimam idub hıyn-i tahsilinde mal-ı mirinin avk ve te'hîrine bais ve badi ve mani' olanların isimleri ve dirlikleri ile yazıb darsaâdetime arz ve i'lâm iylesesin ki bade haklarından fermânım tevcihle sadır olursa mucebiyle âmel oluna ve tahsil ittiği emvâlde emr-i şerifim vârid olmadıkça bir olursa akçe vermeyib cümlesin ber-vech nakd hazine-i âmirede irsal ve teslim iylesesin ve siz ki kadılarınız hıyn-i tahsilde muma iley kapucu başıya gereği gibi muavenet idub zinhar ihmal ve müsahele iylemeyesiz ihmal idub adam tahsiline bâis olanlardan mâl-ı miri tahsil olunur bilmiş olasın ona göre basiret üzere olub avk ve te'hîrden ve ihmal müsahele iylemeyesin zulm ve tâaddiden ihtirâz idub isyan vechle itmam-ı hidmet ve bezl-i makduru na-mahsur iylesesin şöyle bilesiz âlamet-i şerife itimat kılasız. Selase aşer şehri-i saferü'l-hayr sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Kıd vusul ileyna Fi gurre-i rebî'ü'l-âhir fi'l-tarihü'l-mezbûr.

Suret berât-ı şerif-i alışandır.

Tıbk-ı asluhü'l-mutâ' hurrîre el-fakr ileyhi Ahmed bin Hüseyin el-kadi be-hurşit

Varak 115 b Belge No: 304

Nişân-ı şerif-i âlişan-ı sam-i mekân sultan tuğrâ-yı gârâ-yı cihân sitân-ı hâkanî hükmü oldur ki

Taht-ı saâdetde taht üzere cülûs-ı hümayûnum vâki' olub umumen tecdid berevât-ı fermânım olmağla mahmiye-i Manastırda vâki' müteveffâ Mahmud Ağa tekkesinde yevmi altı akçe ta'âmiyyeye berât-ı şerifimle mutasarrıf olan işbu rafî-i tevki'-i refî'-i âlişan-ı hâkanî Kemaleddin elinde olan berât-ı asa götürüb tecdid olunmak bâbında inayet rica etmegin müceddeden bu berât-ı izzet-i âyân ve saâdet-i gayet virdim ve buyurdumki tekyeye mezbûrde ta'âmiyyesinden berât-ı âtik mucebince vazife muayenesine mutasarrıf olub vakfin ruhu ve benim devam-ı ömr-i devletim ed'iyyesine iştilal üzere olub ol bâbda ahardan hiç ferd mani' ve müzahim olmayub dahl ve taarruz iylemeye şöyle bileler âlamet-i şerife itimat kılalar. Tahriran Fi evâsıt-ı şehri-i şevvali'l-mükerrem sene erbaa ve isneyn ve elf.

Kudvesil ileyna Fi rebî'ü'l-âhir sene 1065.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 115 b Belge No: 305

Budur ki izzetlü mürüvetlü Amucam Bey hazretlerinin izzü huzur u şeriflerine yüzler sürdükten sonra ahvalimizden tefâhhus-ı şerif tecvîz buyrulursa bi'hamdili'llâhi teâlâ himem-i aliyyeniz bir katible vücudumuz fevke't-türâb mevcud olub şeb u rûz devam ömr-i devletiniz işanesine müdâvim ve mübarek dîdâr-ı şerifenize müştâki azim olduğumuz reyby buyrulmaya zâlik benim sultanım tımarımız olan karye-i Lagar ve Koçista vesâirlerine sizleri vekil nasb itmişim gereği ibtihasın eger öşrün vesâir bâd-ı hevâların ve cürm cinayetlerin alub alub kabz idesiz sizlere teslim olunan yine teslim

olunur ve bu canibe evvel mahsulden birkaç akçe irsal buyurasız rıza gayet ile muzayakamıza variddir şöyle mâ'lum garet ola bakî hemîşe ömrü devlet Fî gurre-i zî'l-kadeti'ş-şerife sene erbaa ve isneyn ve elf.

Benim sultanım karındaşım ol canibe divane olmuş idi işidildi ise olmuş idi bu ana değin bize ber-vech göndermediniz eğer mahsus ise bu canibe i'lâm idesin.

Varak 116 a Belge No: 306

Mal-ı vakf el-Hac Mustafa Bey fî sene hamsin ve elf.

Der-zimmet... Asl-ı Mal 15000 galebe-i sâmi 2250

Şahit Mefahirü'l-kuzat İbrahim Efendi- Katibzade Ahmed Çelebi- Has Yusuf- Mehmed Efendi El-İmam- Mehmed Çelebi- Seferzade ve Arhim fî'l-haziran.

Der-zimmet-i ahal-i Karye-i Koloboçişte.... Asl-ı Mal 4000 baha-i çuka 200 Kefil(...) fî gurre cemazielevvel li-sene hamsin ve elf.

Şahit Emir Halil Çelebi - Ahmed Çelebi el-batrâz- İbrahim Çelebi ibn Mehmed Çelebi el...- Osman Çelebi el-batrâz

Der-zimmet ahal-i Karye Koloboçişte ...Asl-ı Mal 6000 baha-i çuka 900 Kefil

Şahit Sefer Efendi Zaih Ahmed Efendi - Kabasakal zade El-Haç Ahmed Çelebi El-İmam- El-Hac Abdi el-murur- Sususil?Sipahi Sinan Bey- Hacı Bîrzade Ahmed Çelebi El-İmam

Der-zimmet ahal-i Karye-i DragosanAsl-ı Mal 2000 baha-i çuka 900 ...

Şahit Çelebi Mehmed Ağa - Nasuh Çelebi Ahdi- Ahmed Çelebi el-imam- Hasir Halife- Hacı Süleha el-müezzin- Hasan Nam Mahmud

Der-zimmet Halil Bey İbza kasaba-i Ostoğ tabi-i Ohri Asl-ı Mal 2000 baha-i çuka 900

Hadibiz mmezbur kasaba-i merkumda vakı' dimekle olun canib ve ...mahbuz vasi' iylemiştir.

Der-zimmet ahal-i Karye-i Viranofça ...Asl-ı Mal 6000 baha-i çuka 900

Kefil-i bil-mal bakidir

Şahit Molla Zalik Halil Çelebi El-İmam- Münif Biraderi Ali Bey- Süleyman zade Hakem- Usta Garib el-Hafız

Der-zimmet ahal-i Karye-i Katani asl-ı mal 3500 baha-i çuka 525 kefil-i bil-mal bakidir

Şahid Halil Çelebi Halifezade El-H...- Usta Ramazan el-şerif- Hasan Çelebi El- Kalacı Hami El-Hac Mehmed el-müezzin- MahzaR Kerim Oğlu Muhta- Hasan Çelebi tabi Mahmud Ağa

Der-zimmet ahal-i Karye-i Lopatniça Asl-ı Mal 60000 baha-i çuka 900

Şahit Fahru'l-kuzat Afu Çelebi- Rasir Zalik El-Haç Mehmed Efendi- Ahmed Efendi El-İmam- Halil Çelebi- Abdülbaki el...- Balu Hacı Usta Hasan- Nahik el-hac Mehmed- Sıraçhane Ename Mehmed Çelebi- ve Ali Çelebi

Der-zimmet ahal-i Karye-i Kostokor Asl-ı Mal 2500 baha-i çuka 375

Şahit Mustafa Efendi- El-Hac Mehmed Şaban Zade- Nasuh Bey- Ahmed Çelebi Arslanzade

Der-zimmet ahal-i Karye-i Kleştine zir Asl-ı Mal 12000 baha-i çuka 1800

Kefil bi'l-mal bakidir

Şahit Halil Çelebi el-muzaf- Abdül el-muzaf- Akbaba el-hac Mehmed- Nalçacı el-hac Mehmed- Ahmed Çelebi tabi Mustafa Ağa- Hacı Hasan Oğlu Mustafa Çelebi- Hacıel-müezzin- Mahmud Çelebi Umuru Mezbur- Ahmed Çelebi Arslan

Der-zimmet Eşkaflacı ahalisiAsl-ı Mal 2000 baha-i çuka 300 Kefil bil-mal bakidir

Şahit Halil Çelebi ...Ömer Çelebi el-hac Hasan el-müdebbin- Bakil Mesali- Mehmed el-bakkal- Ahmed Çelebi.

Varak 116 a Belge No: 307

İzzetlü saâdetlü efendim bey hazretlerinin huzuru aliyyelerine sad-hâzerân du'alar ve senâlar takdiminden sonra eger bu kullarınız ahvalinden tefâhhus-ı şerif buyurulursa bi'hamdili'llâhi teâlâ bu ana degin himmet üzere olub rûz u şeb devam ömr-i devletin ed'iyyesine müdâvim ve didar-i şerifinize müştâkk azim olduğumuz âlişan buyulmaya....karye-i Patrice ve Girnik zabtına sizlere gönderilmiş eger ispencesin eger ve öşürün vesâir bâd-ı hevâların cürm ve cinayet ve tapuların sizleri vekil nasb itmışim size teslim olunan bize teslim olmuşdur benim efendim bu alakam bu canibe birkaç akçe harçlık irsâl buyurasın sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Bende İbrahim Sipahi

Varak 116 a Belge No: 308

Vech-i tahrîr huruf budur ki bin altmış dörd senesinde martı ibtidâsından medine-i Manastır da Abdi Bey hasları mukataasına tâbi' Yuda cizyesin yine Manastır sukkanından Hasan Çelebi üzerine dörd bin akçeye der uhde ve kabul idub nazarım hasebiyle Hasan Çelebi yedine işbu temessük verildi kâdimü'l-eyyâmdan olageldiği üzere Yuda cizyesin cem' ve tahsil idub ahardan bir ferd mani' olmaya. Tahriran şehr-i cemaziye'l-evvel sene hamsin isneteyn ve elf.

el-fakr Abdi Emin binti el-mal

Varak 116 b Belge No: 309

Nişân-ı şerif-i âlişan-ı sâmi mekân sultan tuğrâ-yı garra-yı cihân sitân hâkanî hükm oldur ki

Medine-i Manastır da vâki' merhûm mağfurün-leh Hüsrev Kedhüda evkâfından dârü'l-kurrâsı vakfının nezareti yigirmi yıldan mütecaviz işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i hümayûn mevlana Mehmed bin Es-Şeyh Mahmud'un tasarrufunda iken evkâf-ı mezbûre mütevellisi nezaret-i mezbûrenin vazifesi arz fesad ile mevlanayı muma ileyha vormeyib Manastır kadılarına vormekle mevlanayı muma ileyh külli gadr olmağın vazife-i muînesiyle yedinde olan berât mucebince ibkâ ve mukarrer olunmak bâbında nazır cümle evkâf-ı mezbûr olan Şeyh Mehmed arz itmegin cihet kadimesi var ise sadaka idub bu berât-ı hümayûnum virdim ve buyurdum ki mezbûr varub zıkr olunan darü'l-kurranın nazırı olub lazimesi ederin sonra vazife muînesiyle tasarruf olub vakfın ruhu ve benim devam-ı ömr-i devletim ed'iyyesine müdâvemet götüre şöyle bileler âlamet-i şerife itimat kılalar. Tahriran fi'l-yevmi's-salise ve'l-işrin min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erbaa ve isneteyn ve elf.

Kostantinye el-mâhrusa

Varak 116 b Belge No: 310

Düstûr-ı mükerrer müşir-i mufâhham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umurü'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehami'l-enâm bi'r-rey-i's-sâib mümehhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sadat-ı ve'l-iclâl el-mahfuf bi-sunub âvatıfı'l-meliki'l-âla Rumili Eyaletine mutasarrıf olan vezirim Paşa edamellahu teâlâ iclalehü kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-keîâm mevlana Manastır kadısı zide fazlu tevki'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki bi'l-fiil Sol Kol Alaybeyisi olan kudal emâsıl ve'l-akrân Mehmed zide kadruhu Orduyu Hümayûna mektub gönderib Paşa sancağında Manastır nahiyesinde Pozdaş nâm karye ve gayrıdan beş bin akçe tımara mutasarrıf olan İlyas fevt olub tımarı mahlûl oldukda oğlu Mehmede tevcih mezbûr dâhi bin elli dokuz senesinde Girid ceziresi kendüsü ve cebelüsü gelmediğinden Mustafaya tevcih olunub üzerinde iken şehid olub tımar-ı mezbûr mahlûl olmağla Ahmede tevcih olunub Ahmed dâhi ahardır lakin sülûk idub tımar-ı mezbûr mahlûl oldukda dârende-i fermân-ı hümayûn Mahmud Girid cezireside vücuda gelen hidematı mukabelesinde tevcih olunub kaydların bozdurub berât ittirub üzerinde ve tımar-ı mezbûr ile...hümayûnumda sancağı askeriyle mevcud olub dahl olunmak icab itmez iken merkûm Mehmed memur olduğu cezire-i mezbûr seferine bu ana degin gelmeyib tımar-ı mezbûr merkûm Mahmud'un her-vechle hakk-ı harami olub elinde olan berât mucebince ibkâ ve mukarrer olmak bâbında înayet ricasına arz itmegin tımar-ı mezbûr berât-ı şerifimle üzerinde ve cümle hizmetlerde mevcud olmağla ibkâ ve mukarrer ve kamekan zabt ve tasarruf ittirilmek emrim olmuştur buyurdum ki fermânım olan emr-i celilü'l-kâdrim üzere tımar-ı mezbûreye...hümayûnumda olan mezkûr Mahmuda elinde olan berât mucebince ibkâ ve mukarrer ve kamekan zabt ve tasarruf ittirub minbad ol vechle memur olduğu cezire-i mezbûr seferine gelmeyib boyuca dahl ve nizâ' iden merkûm Mehmed ve ahardan bir ferdi ber-vechle dahl ve taarruz ittirmeyesin ve dahl idub tahvil tarihine düşen mahsulatın küllü ve cüz'i senesin almış ise bâde's-sübut hükm idub gerü bi-kusur alıveresin şöyle bilesin âlamet-i şerife itimat kılasın. Tahriran Fi evâil-i zi'l-hicce'ti's-şerife sene erba ve isneteyn ve elf. Tıbkı aslu'l-hatır nemakahu'l-fakir Mehmed el-kadıyı orduyu hümayûnum

Varak 116 b Belge No: 311

Fazilet-i şî'âr kadı efendi huzurlarına merasim-i emin-i müluk ve selatin-i izam ki ta'zîm-i şerâyi'-i nebevi hazretlerine irtibatı ola dâ'vat sadaka ile iblağından sonra inhâ'-ı mafi'z-zamîr budurki hâlâ yaşmaklık haslarımızdan nefsi-i Manastır ve tevâbi' haslarımızda hâsıl olan bazı mahsul ve çayır mahsul ma nakdimden hukuk şer'îyye ve rûsum-ı örfîyye ki voyvodalarımızdan mu'tâd-ı kadim üzere virile gelmişken ve umerâ ve 'ulu'l-emre itaat ve inkiyât-ı an sâmîm üzere görüle gelmişken âyân ve eşraf-ı vilâyet livadan ba husus ehl-i şer' olan taife-i meşru' olanlardan râcî' olan hukuk ve rûsumü hılaf-ı şer'î şerife ve kanun u münif virdiklerinden mahsûlumuz hayli noksan müterettib olmağın eger avam ve eger kadı herkes hakkına ve emr-i cihan-mutaâ' razı olmak gird şeriât-ı garrâya muvâfık olmagdır böyle hususlar mesned ve hükümetde olan efendileri ve hılaf-ı merzîsi olanlara tecâhül üzere olduklarından mahsul degil hazır küllileri fani tahir ve mübeyyindir bu hususda vücuda gelen ayluk zai' degildir memnun olunur aksâmı muradımızdır mahsûlümün muavenet olunmak mer'i mülûkedir bakî ve's-selam.

Ba-husus yaylak ve kışlak hususunda ma takdimden mahsûl kayd olmuş hakkı dahi virmekde emr-i şerife muhalif inad üzere olurlar yemin-i hakkı razı olmayan icvalli nedamet olur haklı bu defa' emr-i şerif irsal olunur voyvoda mezkûr şaki şikâyet tafviz olundu ve's-selam.

Varak 117 a Belge No: 312

Suret-i tezkeredir aslından nakl olunmuştur

Tımar-ı Ali Manastır der-livâ-i Paşa 'an tahvîl Süleyman el-müstevî

Karye-i Mesmur	tabi'-i Manastır	hasıl	5700
----------------	------------------	-------	------

Karye-i	tabi'-i mezbûr	hasıl	500
--------------	----------------	-------	-----

Karye-i Filorini	tabi'-i ...	hasıl	300
------------------	-------------	-------	-----

Yekun: 6500

Karye-i Sıbari	tabi'-i mezbûr	hasıl	13220
----------------	----------------	-------	-------

Karye-i Dragos	tabi'-i	hasıl	3482
----------------	---------------	-------	------

Yekun: 1713-2950

Esme tabi'i mezbur hasıl 12300-12600- 2600-200 Esven tabi'i mezbur hasıl 2500

Karye-i Birmazin	tabi'i mezbûr	hasıl	744
------------------	---------------	-------	-----

Karye-i Harizan Esme	tabi'i mezbûr	hasıl	400
----------------------	---------------	-------	-----

Karye-i Arç.....	tabi'i mezbûr	hasıl	34298
------------------	---------------	-------	-------

Karye-i Esvet	tabi'i mezbûr	hasıl	2500
---------------	---------------	-------	------

Karye-i Arslansur	tabi'i mezbûr	hasıl	1600
-------------------	---------------	-------	------

Karye-i Ruha	tabi'i mezbûr	hasıl	6688
--------------	---------------	-------	------

Karye-i Musa	tabi'i mezbûr	hasıl	11890
--------------	---------------	-------	-------

Karye-i..nam diğer Yol	tabi'i mezbûr	hasıl	3400
------------------------	---------------	-------	------

Karye-i	tabi'i mezbûr	hasıl	16000-2000-2400-
---------------	---------------	-------	------------------

yekun 400

Karye-i Akca	tabi'i Birasil	hasıl	1200
--------------	----------------	-------	------

Kurra-i Mart nam diğer Surbeledi		hasıl	1600
----------------------------------	--	-------	------

Karye-i Arsbarik	tabi'i mezbûr	hasıl	7985 yekun 3775
------------------	---------------	-------	-----------------

Karye-i Surat	tabi'i mezbûr	hasıl	10000 yekun 1800
---------------	---------------	-------	------------------

Yekun: 14075-5500=29452-9665

Ala gözlü açık kaşlu orta boylu mezkûr Ali orduyu hümâyûnum gelib mukaddema bayrağı arz olundukda esadiden buçuk akçe tımar emri-i şerif verilüb ve paşa sancağında Manastır nahiyesinde Mesmur nâm karye ve gayridan müsalemetmutasarrıf olan Süleyman fevt olub tımar mahlûldur deyü kendüye verilmek bâbında înayet rica itmegin iştirası olunub tımarı olduğu sancakda sâkin olub Alaybeyisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tevcih olmağîçün sene hamsin ve isneyn ve elf saferinin yigirmi altıncı günü tarihiyle hükmü şerif verilmegin ber muceb ol evâmîr-i şerif zıkr olunan.....akçe tımar-ı vech-i meşrûh üzere müteveffâ merkûm Süleyman tahvilinden ibtidâ müstehak olduğu emri yedinden noksanıyla ber vech-i tekmil elli akçalık üzere mezkûr Ali'ye tevcih olunub berât-ı âlişan için zıkr verildi. Tahriran Fi 16 şehr-i rebî'ü'l-evvel.

Çavuşzade Bey mukarrerdir

Varak 117 a Belge No: 313

Düstûr-i mükerrerem müşir-i mufâhham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umuri'l-cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehâmi'l-enâm bi'r-rey's-saib müessis-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-saâdet ve'l-iclâl el-mahfuf bi-sunuf-ı avatıfı'l-meliki'l-ala Girid ceziresinde serdar olan ve seraskerim olan vezirim paşa edamellahü teâlâ iclalehü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûnum Mustafa südde-i saâdetime gelüb paşa sancağında Manastır nahiyesinde Rautin nâm ve gayriden kırk beş bin üçyüz elli sekiz akçe zeamet harab ve becasil olmağla müteveffâ babası Ahmed Çavuş tahvilinden kanundan ziyade merhameten liva-i mezbûrde Barşani nâm karye ve gayriden on bin akçesi kendüye

tevcih olunub âsitane-i saâdete berât ittirdub üzerinde ve zabt ve tasarrufunda iken ahardan Süleyman Çavuş zikr olunan on bin akçenin dörd bin akçesi bana dahi verilmişdir deyü nizâ' iyledüğün bildirib înayet rica itmegin üzerinde olmağla tarafında mukarrer olmak emrim olmuştur buyurdum ki tımar-ı mezbûreye elinde olan berât-ı mucebince mukarrer ve kamekan zabt ve tasarruf ittirib minbad mezbûr Süleyman Çavuş ve taraf-ı ahardan bir ferde dahl ve taarruz ittirmeyesin ve dahl olunub tahvil ve tarihine düşen mahsulünden nesnesin almışlar ise bâde's-sübût hükm idub bi-kusur alıversin şöyle bilesin âlamet-i şerife itimat kılasın. Tahrir Fi evâil-i şehri-i rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneyn ve elf.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 117 b Belge No: 315

Çavuşzade Bey mukarrerdir

Düstûr-i mükerrrem müşir-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umuru'l-cumhur-ı bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehami'l-enâm bi'r-rey-i'sâib müsebbis-i bünyânî'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-saâdet-i ve'l-iclâl el-mahfuf bi-sunuf-ı avatıfı'l-meliki'l-âlâ Girid ceziresinde serdar ve serasker olan vezirim paşa edamallahu teâlâ iclale tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki dârende-i fermân-ı hümayûn Mehmed südde-i saâdetime gelib paşa sancağında Manastır nahiyesinde Bugon nâm karye ve gayrıdan kırk beş bin üç yüz elli sekiz akçe zeamet harab ve becasil olmağla müteveffâ babası Ahmed Çavuş tahvilinden yine liva-i mezbûrde Baraşani nâm karye ve gayrıdan on bin akçe tımar ve bunlardan ziyade merhamete kendüye tevcih olunub berât ittirub üzerinde ve zabt ve tasarrufunda olub memur olduğu Girid ceziresinden cebelüsü hidamet-ı hümayûnda mevcut iken ahardan Süleyman Çavuş tımar-ı mezbûr dörd bin akçesin aldım deyü nizâ' iylediğün bildirib înayet rica itmegin tarafından mukarrer olmak emrim olmuştur buyurdum ki tımar-ı mezbûre elinde olan berât mucebince mukarrer iylediğün kamekan zabt ve tasarruf ittirub minbad mezbûr Süleyman Çavuşa ve taraf-ı ahardan bir ferdi dahl ve taarruz ittirmeyesin ve dahl ve dahl olunub tahvil ve tarihine düşen mahsulünden nesnesin almışlar ise bâde's-sübût hükm idub bi-kusur alıversin şöyle bilesin âlamet-i şerife itimat kılasın. Tahrir Fi evâil-i şehri-i rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneyn ve elf.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 117 b Belge No: 316

Manastır der-liva-i paşa Mehmed veled Ahmed Çavuş an tahvil el-müteveffâ

Karye-i Baraşina	tabi'-i mezbur	hasıl 8250
Karye-i Sagarin	tabi'-i mezbur	hasıl 5260
Karye-i Eslomi	tabi'-i mezbur	hasıl 8283
Karye-i Mağarik	tabi'-i mezbur	hasıl 2620
Karye-i	tabi'-i mezbur	hasıl 1200
Karye-i Mollalar	tabi'-i	hasıl 7500
Karye-i Sanari	tabi'-i Manastır	hasıl 5168
Karye-i Dabolar	tabi'-i Manastır	hasıl 11000-8520-500-10000

Kaydına şerh verilmiş kanundan ziyade aldığı dörd bin akçeye hissemi Süleyman Çavuş mukarrer olmuştur Mehmed dörd bin akçesin mukarrer almışdır fi 19 şaban sene 23

Karye-i D....	tabi'-i Manastır	hasıl 7000-1000-500
Karye-i Magalan	tabi'-i ..	hasıl 27000-22000-2000-1000
34213-14213-7102		

Manastır der-liva-i paşa Süleyman Çavuş ...dergah-ı ali

Karye-i ...tabi'-i Manastır Karye-i Risani tabi'-i Manastır hasıl 14212-33358

Kaydına şerh olunmuştur fi cemzaielevvel 2 sene 25 kanunlarına kanaat itmeyib hılaf-ı inhâ olunmağla sekiz bin akçesi mukarrer idub tahrir berat iyleemiştir fi 15 ramazan sene 24 zahirine dörd bin akçesi hisseme Ahmed Çavuş oğlu Mehmede mukarrer olmağın kayd mezbur şerh olmuştur. Fi 19 ramazan sene 23.

Varak 117 b Belge No: 317

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam madenü'l-fezâili ve'l-keâm Filorini ve Manastır ve Pirlepe ve Köprülü ve Cumapazarı ve Eğribucak kadıları zide fazluhuma tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak mâ'lum ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bin altmış beş senesine mahsûb olmak üzere Abdi Bey mukataası emini olan zide kadru hâlâ darsâdetime arzuhal idub mukaata-i mezbûre mahsûb olmak üzere berât-ı şerif ile bana der-uhde olunub beytü'l-mâl amme ve yave ve kaçkun ve kul ve carıye ve müjde-gânîsi şart-ı iltizamıma dâhil iken zikr olunan kadılıklar karbında ve vüzera sultan hasları voyvodası olanlar vâkî' olan beytü'l-mâl amme ve şart-ı iltizamıma ve berâtım mucebince on bin varınca bana aiddir deyü bana aldirmayıb bu vechle canib-i miriye adr ve şart-ı iltizamım mucebince miri için ahz u kabz ittirmek bâbında emri şerif verilmek rica iderim deyü bildirmegin hazine-i âmiremde mahfuz olan Avlonya mukaatası defterlerine nazır olundukda Filorini ve Manastır ve Pirlepe ve Köprülü ve Cumapazarı ve Eğribucak kazalarının beytü'l-mâl amme Manastır da vâkî' Abdi Bey hasları mukaatası emini olanlar şart-ı iltizamıma dâhil olub emr-i şerif verildiği mestur ve mukayid bulmayan imdi mukaddema virilen emr-i şerif mucebince âmel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda bu bâbda sadır olan emrim üzere âmel idub ve zikr olunan kadılarda vâkî' olan beytü'l-mâl amme ve hasları mezbûrun şart-ı iltizamına dâhil olmağla elinde olan berât ve şart-ı iltizamı mucebince miri için emin mezbûre ahz u kabz ittirdub minbad vüzera ve sultan hasları voyvodaları olanlara hılaf-ı berât ve şart-ı iltizam dahl ve taarruz ittirmeyesin canib-i miriyye gadr olmakdan ve kendilerinin defterlü reâyâsına müdahil olmamakdan hılaf-ı şer' ve kanun tâaddi ve tecavüzden be-gayet ihtirâz iyleyesin şöyle bilesiz ve alamet-i şerife itimat kılasız. Tahrir fi'l-yevmi's-samin ve'l-ışrîn min şehri rebî'ü'l-âhir sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Vusile ileyna evâil cemaziye'l-evvel fi't-tarihü'l-mezbûr.

Be-mâkam Kostantiniyye el-mâhrusa

Varak 118 a Belge No: 318

An mal-ı vakf Arslan bi't-taleb Ömer Çelebi el-mütevellî an (okunamıyor)

Der-zimmet Ekici Usta Ahmed asıl mâl 1000 an baha çuka 150 dükkânı rehindir şuhud Ali Çelebi, Mustafa Çelebi, Ömer Çelebi.

Der-zimmet Mehmed Nalband asıl mâl 950 an baha çuka 145 dükkânı rehindir şuhud Çakırcı Hasan el-Medyun, Peder Salih Halife el-İmam, Osman

Der-zimmet Debbağ AhmedDebbağ asıl mâl 1000 baha çuka 150 kefilşuhud Ahmed Halife el-İmam, Berber Rihvan, Nalband Mehmed, Ali Çelebi Katib.

Der-zimmet el-Hac Hasan asıl mâl 4000 baha çuka 60 bi't-taleb ola şuhud Ömer el-Hac Ebubekir, Derviş Halil, Mustafa el-İmam

Der-zimmet Berber Rıhvan asıl mâl 500 kefil mâl Dergahşuhud Hasan, Salih Çelebi Berber, Çakırkçı Hacı Hasan, Berber Rıhvan

Der-zimmet el-Hac Hasan el-karar asıl mâl 300 an baha çuka 45 şuhud Mustafa Çelebi ibn el-Hac Hasan

Der-zimmet Kasab Hızır Oğlu asıl mâl 500 baha çuka 75 asıl mâl babası Kasab Hızır şuhud Hasan Halife el-İmam, el-Hac Hasan ve Usta Turgut el-karar, Şaban Halifezade Mustafa Çelebi, el-Hatıb

Der-zimmet Hasan Çelebi ibn Veli asıl mâl gurus yigirmi beş 25 asıl mâl Hasan Caba

Varak 118 a Belge No: 319

Vech-i tahrîr huruf budur ki bin altmış dörd senesine mahsûb olmak üzere fermân-ı şerifle memur olduğumuz Ohri eflâhı kıbtıyan ve tevâbi' kazalarının kıbtıyan cizyesinden Manastır kazasında vâki' kıbtıyan taifesinin cizye ve ispençlerin cem' ve tahsiline Manastır sükkânından Hüseyin Çelebi almış dörd bin akçeye üzerine der-uhde ve iltizam ve kabul idub ve meblâğ-ı mezbûr ruz-ı kasımdan mukaddem haklaşmak üzere vaad olunub Hüseyin Çelebiye işbu temessük verildi kaza-i mezbûrde vâki' olan kıbtıyan taifesinin olageldiği üzere cizye ve ispençleri vesâir hukuk ve rûsumların ahz u kabz idub ahardan bir ferd mani' u dafi' olmaya. Tahriran şehri-i cemaziye'l-evvel li-sene hamsin ve isneteyn ve elf.

Varak 118 b Belge No: 320

Defter-i der-beyân-ı celebkeşân, sene 1051.

Varoş ağnâm 36,

Karye-i Rohoniye 22,

Karye-i İstekova 10

Karye-i Sopotniçe 19,

Karye-i Zagoriçe 9,

Karye-i İzmirnova 10,

Karye-i Harniboma 24,

Karye-i Leskofaç 4,

Karye-i Ravaz 13,

Karye-i Molova 12,

Karye-i Bresil 17,

Karye-i Vranofça 14,

Karye-i İzlokoviça,

Karye-i Bukri 11

Karye-i Sarıca 62,

Karye-i Karaman 20,

Karye-i Bisteriçe 12,

Karye-i Tırnova 17,

Karye-i Haluni 11,

Karye-i Bekri-i Zir 20,

Karye-i Leskova 14,

Karye-i Ednakofça 13,

Karye-i Komrahanı 67,

Karye-i Raşid 15,

Karye-i Vihona 24,
Karye-i Cer 50,
Karye-i Goznani 33,
Karye-i Leskova 10,
Karye-i Rızmarıçe 19,
Karye-i Vele 2,
Karye-i Sihodol-i Mevagor 20,
Karye-i Kastogoz 9,
Karye-i Çernofça 20,
Karye-i Prusnik 18,
Karye-i Vırağaca 8,
Karye-i Rahova 17,
Karye-i İsmilova 5,
Karye-i İsloviçe 20,
Karye-i Brodni 10,
Karye-i Zabyani 24,
Karye-i Gromar 7,
Karye-i Çirnoçir 10,
Karye-i Gradište 8,
Karye-i Podimol 40,
Karye-i Ostarliçe 22,
Karye-i Vilahçe-i Küçük 5,
Karye-i Dragos 22,
Karye-i Radova 6,
Karye-i Serniçe-i Küçük 9,
Karye-i Dolniçe-i Timur 6,
Karye-i Morgan 4,
Karye-i Havan 14,
Karye-i Kragiyova 6,
Karye-i Bistuga 22,
Karye-i Mescitli 16,
Karye-i Orta Bekri 18,
Karye-i Rasune-i Bituga 11,
Karye-i Kavak 20,
Karye-i Dobramir 27,
Karye-i Marmarina 12,
Karye-i Liskolay 30,
Karye-i Çayırlu 4,
Karye-i Raktiçe 18,
Karye-i Prezova 21,
Karye-i Rangıçe 18,
Karye-i Gilistin 6,
Karye-i Lişniçe 10,
Karye-i Hokra 22,
Karye-i Dobraşova 65,
Karye-i Çernofça 18,
Karye-i Üçşirini 7,
Karye-i Pradordolna 11,
Karye-i Otlakova 14,

Karye-i İsterejova 8,
Karye-i Usturgova 12,
Karye-i Obgar 30,
Karye-i Skolni 28,
Karye-i Obrerşan 25,
Karye-i İvanofça 16,
Karye-i Usturga 8,
Karye-i Eflahçe-i Büzürk 30,
Karye-i Asone 22,
Karye-i Pogodin 13,
Karye-i Hrastoviçe 2,
Karye-i İskodiri 16,
Karye-i Akbeylü 2,
Karye-i İsloçište 30,
Karye-i Aşkadelvinak 13,
Karye-i İslaniçe 37,
Karye-i İlanlar 45,
Karye-i Belyanik 14,
Karye-i Ahrilova 10,
Karye-i Marşandur 55,
Karye-i Mordin 12,
Karye-i Pirlerova 28,
Karye-i Priliçe 29,
Karye-i Malovište 32,
Karye-i Perdi 50,
Karye-i Braniçe 33,
Karye-i Mosteran 56,
Karye-i Yanya 22,
Karye-i Pazarnik 22,
Karye-i Bargaz 5,
Karye-i Blacerova 17,
Karye-i Magaova 43,
Karye-i Çegil 4,
Karye-i Çerliska-i Zir 15,
Karye-i Hrastani 11,
Karye-i Novigošta 57,
Karye-i Dolniçe-i Savan 4,
Karye-i Dragošta 9,

Varak 119 a Belge No: 321

Karye-i Roşiçe 26,
Karye-i Dragona 8,
Karye-i Dalbeyli 7,
Karye-i Orgova 22,
Karye-i Radomur,
Karye-i Rojiçe 35,
Karye-i Sihudol-i Timur 8,
Karye-i Segrn 20,
Karye-i Snari 24,

Karye-i Çirasi 27,
Karye-i Tarab 9,
Karye-i Gradişniçe 24,
Karye-i Mrzani 22,
Karye-i Hoçište-i Şehr 10,
Karye-i Yanya 7,
Karye-i Kobratin 7,
Karye-i Kuruşova 10,
Karye-i Kalonohişte 28,
Karye-i Kinalu 55,
Karye-i Mohişte-i Timur 14,
Karye-i Katatlar 35,
Karye-i Gişova 25,
Karye-i Lisika 3,
Karye-i Lubarniçe-i Timur 12,
Karye-i Larglar 10,
Karye-i Novasil-i Timur 5,
Karye-i Mugile 82,
Karye-i Musipal 47,
Karye-i Zetroboli 19,
Karye-i Vodnani 14,
Karye-i Vakf-ı Bekri 22,
Karye-i Pogodiin-i Bala 13,
Karye-i Çıkırkçı 8,
Karye-i Asozişte 10,
Karye-i Bilice 12,
Karye-i Sagor 8,
Karye-i Gorna Verova 8,
Karye-i Vloşçe 20,
Karye-i Brakova 7,
Karye-i Dubrovnik 1,
Karye-i İstarnison 8,
Karye-i Yukarı Divyak 10,
Karye-i Omarlar 3,
Karye-i Karavari 7,
Karye-i Govan 30,
Karye-i Gobeş 6,
Karye-i Dolna Virona 6,
Karye-i Çereroval 18,
Karye-i Ulanik 14,
Karye-i İn 5,
Karye-i Demirhisar 15,
Karye-i Ganaş 6,
Karye-i Asunitor 22,
Karye-i Serbamiçe 18,
Karye-i Yakohan 34,
Karye-i Varadine 3,
Karye-i Siveslani 8,
Karye-i Sihograne 8,

Karye-i Bardovitçe 9,
Karye-i Marinova 15,
Karye-i Lubaşniçe-i Morhuva 15,

Varak 119 a Belge No: 322

Merhûm Musli Efendizade Mehmed Efendi'nin muhallefâtıdır. Fî evâil-i Rebî'ulâhir li-sene hamse ve sittîn ve elf. (1065)

Meneviş çuka ferâce 1 aded,
Köhne dolama 1 aded,
Köhne sâde 1 aded,
Kaliçe 1 aded,
Orta keçe köhne 1 aded,
Yan keçeleri 2 aded,
Mâ'i kilim 1 aded,
Köhne dülbend 1 aded,
Kavuk 1 aded,
Şamdan 1 aded,
Kuzı tâbesi 1 aded,
Yol sahanı 2 aded,
Sahan 2 aded,
Nühâs tepsisi 1 aded,
Tencere 3 aded,
Eğer 2 aded,
Kılıç 1 aded,
Şiş 1 aded,
Tüfeng 1 aded,
Peştahta 1 aded,
Kahve ibriği 1 aded,
Küçük sandık 1 aded,
Tava 1 aded,
Ayağı 1 aded,
Büyük sanduk 1 aded,
Sim varsak 1 aded,
Sepet sanduk 1 aded.

Varak 119 b Belge No: 323

Pirlepdi Celal Mustafa Ağa Hâtun Halime mütevaffanın vakf-ı akçesi beyân ider.

Bakkalasıl mâl 25 baha çuka gurus 5,

Der-zimmet Yako veled Mursi asıl mâl 7500 baha çuka 1500 kefil mâl karındaşı Yusuf,
Der-zimmet Yasef veled Musa siyah çuka asıl mal 1200.

Der-zimmet Usta Ahmed İhyat Filoriden asıl mâl 1000 Kefil Oğlu İlyas, der-zimmet
Hüseyin Yazıcı asıl mâl gurus 200, Kefil karındaşı el-Hac Ahmed sebt bakarâ itmişdir,
Der-zimmet Ahali Karye Eflahçe asıl mâl 5000 Şuhud, Mustafa Beşe Efendi, Fahrü'l-Muhadderat Ömer, Musa Hocasade Ahmed Çelebi, Dellal Musli.

Der-zimmet Mehmed Sipahi asıl mâl 700, baha 170, şuhud, Fahrü'l-kuzat Halil Efendi,
Mahmud Çavuşzade Ahmed Çelebi, Hüseyin Kethüda, Fahrü'l-Muhadderat Ömer,
Arslan Muhzır,

Der-zimmet anİştirak Vakıt Boğdi vesâir ahali () asıl mâl 5000, sebt bakarâ anhûma
an baha çuka 1000.

Der-zimmet Miho vesâir ahali-i karye-i Hudnat asıl mâl 4000, baha çuka 800 sebt bakarâ

Der-zimmet Astolini Yofç ve Mihayle ve Dusan vesâir ahali karye-i Bacıhum asıl mâl 5000 baha çuka 1000 sebt bakarâ

Haydar Çavuş Pralova asıl mâl 40 gurus çuka baha gurus 6 Kefil Osman Sipahi, Şuhud ...Münif, Hasan Bey, İbrahim Beşe.

Der-zimmet Ramazan Mehmed gurus yüz yigirmi üzerindedir asıl mâl 11000 Ali Çelebi kefildir.

Der-zimmet Hasan Çelebi Bey asıl mâl gurus 25

Der-zimmet Kasab Musli asıl mâl 2000 asıl mâl Kasab Salih

Der-zimmet Avram veled Şayan Zivak asıl mâl 1000 asıl mâl Şaban

Der-zimmet el-Hac Abdi asıl mâl 1000 asıl mâl el-Hac Rüstem

Der-zimmet Çıkırıkçı el-Hac Ahmed asıl mâl gurus 132 asıl mâl Behram Çelebi

Der-zimmet Timuraç Süleyman Oğlu Abdi kefildir asıl mâl 1000

Der-zimmet Kuyu Karsta an karye-i İsloni asıl mâl 500

Der-zimmet Raşi veled Astor an karye-i Karaman asıl mâl 1000

Der-zimmetan karye-i Karaman asıl mâl 500

Der-zimmet Halil Çelebi Pirlep asıl mâl 4800

Varak 120 a Belge No: 324

Yançe nâm karyeden Karsta nâm zimmi Musadık oğlu İsak ihzâr ve mahzarından tekrar da'va idub babam malından Rirudin? zimmiye bin ikiyüz elli akçem vardır suâl olunur didikde vâriddir edâ iyledim didikde ihzâr beyanına tenbih olunmak olunur ki.

Şuhudûl hal

Mehmed Çelebi, Ahmed Çelebi, İbrahim.

Varak 120 a Belge No: 325

Mezbûr İsak zıkr olunan akçemi imdi yemin teklif olundukda yemin itmek edâsına hüküm birle kayd şûd.

Varak 120 a Belge No: 326

Oldur ki Yançe ahalisi zimmetinde hüccet-i şer' şerif zuhur iden yigirmi altı hıml...ve bin ikiyüz zeyl akçeye hususları hüsnü teklif olundu.

Varak 120 a Belge No: 327

Oldur ki Pirlepe kazasından Nikola nâm zimmiye....Muradzade Ahmed nıfsına ve hıyn-i mutalebeden ihzârına asl olunmagın kayd şûd.

Şuhudûl Hâl

Beşe Efendi, Mehmed Ağa, İsmail Çelebi, İbrahim Beşe.

5. SONUÇ ve TARTIŞMA

Manastır, bulunduğu coğrafya itibarıyla her zaman önemli bir yerleşim birimi olmuştur. Tarih boyunca birçok önemli devletin hâkimiyetine giren şehir oldukça zengin bir sosyo-kültürel mirasa sahiptir. Osmanlı Devleti, Manastır'ı fethettikten sonra şehrin bölgedeki önemi daha da artmıştır.

8 numaralı Manastır şer'iyye sicili kayıtlarının tutulduğu dönemler 1640 ve 1654 yılları arasındır. Bu yıllar Sultan IV. Murat'ın hükümdarlığının son yılı ile ve Sultan I. İbrahim'in saltanatının başlarına denk gelmektedir. 8 numaralı Manastır şer'iyye sicilinin 65-120 varaklarında yer alan konuların değerlendirilmesi sonucunda Manastır'ın sosyal, kültürel, ekonomik yapısı ile ilgili önemli sonuçlar elde edilmiştir.

Manastır şer'iyye sicilinde yer alan mahalle isimleri müslüman şahıs isimlerinden oluşmaktadır. 65-120 varakları arasında toplam on dokuz mahalle tespit edilmiştir. Mahallelerde tüm Osmanlı yerleşimlerinde olduğu gibi Müslüman ve Gayrimüslim halkın bir arada oturduğu anlaşılmaktadır. Halkın huzurunu bozan herhangi bir anlaşmazlık karşısında mahkemelere başvuran kişilerin kadı huzuruna çıktıkları ve anlaşmazlıkların giderildiği görülmektedir. Aynı zamanda farklı din ve ırklara mensup insanların birbirleriyle ticaret yaptıkları, borç verdikleri ve mal alım satımı yaptıkları tespit edilmektedir.

61-20 varakları arasında bazı belgelerde mülk satışları tespit edilmiştir. Bu tespit edilen mülk satışlarındaki farklı fiyatlar gelir seviyesi ile ilişkilendirilir. Satışı yapılan mülklerin özelliklerinin yer aldığı belgeler dönem içerisindeki evlerin özellikleri ve sosyal yaşam standartları hakkında önemli noktaları açığa çıkartmaktadır. Manastır'da mülk satışlarının genellikle Müslümanlar arasında yapıldığı fakat Gayrimüslim halkın da az da olsa satış yaptığı tespit edilmektedir. Bu satışlar ise o dönemde Osmanlı Devleti topraklarının her yerinde kullanılan akçeyle gerçekleştirilmiştir.

Sicilde yer alan evlenme kayıtları neredeyse yok denecek kadar azdır. Fakat mehir, boşanma, nafaka gibi konularla ilgili davalar mevcuttur. Bu konuların geçtiği davalardan anlaşıldığı üzere kadın ve çocuk haklarının korunduğu tespit edilmektedir. Manastır'ın 8 numaralı sicilinde (65-120) geçen boşanma davalarının genellikle erkeklerin talebi sonucu yapıldığı görülmektedir. Fakat kayıtlar arasında bazı boşanma davaları kadınların talebiyle gerçekleşmiştir. Bu durum kadının toplum içinde sahip olduğu haklarını göstermektedir.

Manastır etnik çeşitlilik açısından oldukça zengin bir şehirdir. Bu etnik guruplar iç içe aynı mahallelerde sürekli etkileşim halinde olsalar bile gasp, hırsızlık, yaralama, cinayet gibi olaylar yok denebilecek kadar azdır. Olayların bu denli az olması cezaların caydırıcı olmasından kaynaklanabilir. Bu durum bize Gayrimüslim halkın Osmanlı sınırları içerisinde can ve mal güvenliğinin güvence altında olduğunu göstermektedir. Ayrıca Gayrimüslimlerin hangi dine mensup olduğu gözetilmeksizin onlara dini serbestlik içerisinde ibadetlerini yerine getirebilme özgürlüğü verilmiştir.

Osmanlı Devleti'nin mali kaynaklarında vergiler, sicillerde önemli bir yere sahiptir. Vergilerin yerleşim yerlerine göre nasıl tarh edildiği, tahsil edilme şartları ve muafiyet hakkına sahip olanların gerekçeleri gibi bilgiler elde edilebilmektedir. Vergi kayıtlarının tutulduğu belgelere bakılarak bölgenin ekonomik durumları ve kısmen de olsa nüfus bilgilerini tespit etmemiz mümkündür.

Sicilde yer alan muhalefat belgeleri oldukça azdır. Muhalefat kayıtları az miktarda olsa da bu belgelerden anlaşılan muhalefat sahiplerinin varisleri eşleri ve çocuklarıdır. Sicilde yer alan bu kayıtların hepsi Müslüman kişilerden oluşmaktadır. Muhalefatlarda genellikle diğer sicil defterlerinde yer alan kayıtlarda olduğu gibi ev

eşyaları, çeşitli silahlar, takılar, giysiler ve bazı hayvanlara ait bilgiler yer almaktadır. Aynı zamanda araştırmaya konu olan sicilde yer alan celebkeşan ile ilgili kayıtlardan Manastır'da hayvanların önemli bir yer tuttuğu anlaşılmaktadır. Muhallefat kayıtlarından ve sicilde yer alan mülk satışlarından yola çıkılarak Manastır'da günlük yaşam hakkında bilgilere ulaşabiliriz. Belgelerdeki bilgiler bize Manastır'da günlük yaşamın geleneksel Türk yapısına uygun özellikler taşıdığını göstermektedir. Muhallefat belgelerinde tespit edilen diğer önemli bir konu ise fiyatlarının genellikle belirtilmemiş olmasıdır. Belgelerin kayıt usulü eşyaların nelerden oluştuğu, miktarı ve kullanım durumudur. Buradan yola çıkarak Manastır'daki bir evin ihtiyaç listesini çıkarabilmekteyiz.

Bu çalışma sırasında dikkat çeken bir konu Manastır şer'iyye sicilleriyle ilgili yapılan çalışmaların azlığıdır. 185 sicil kaydının olduğu Manastır'ın bugüne kadar sadece bir şer'iyye sicili çalışması bulunmaktadır. Manastır'ın sosyo-ekonomik açıdan bilgilerinin ortaya çıkarılması için diğer çalışılmayan şer'iyye sicillerinin çalışılması gerekmektedir. Bu tezin Manastır'ın siyasi, sosyal, kültürel ve iktisadi tarihine katkı sağlayacağı açıktır. Umarız ki Manastır şer'iyye sicilleriyle ilgili çalışmalar giderek artar ve Manastır'ın tarihi açısından bir dönüm noktası olur.

KAYNAKLAR

- 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicili (65-120).
- ACAR, H. İ., 2010, "Talak", DİA, C. 39, Türkiye Diyanet Vakfı İstanbul, ss. 496-500.
- ALGÜL, H., 1999, "Osmanlılar Döneminde Makedonya'da Yetişen ve Türk Bilim Dünyasına Katkıda Bulunan Âlimler", Diyanet İlmi Dergisi, C. 35, S. 3, ss. 5-12.
- ARSLAN, H., 2012, "Tarih Boyunca İzmir Yahudileri: Yedi Kiliseler, Sürgün, Cemaatleşme Süreci ve Modern Durum", Dinler Tarihi Araştırmaları, ss. 188-217.
- ATAR, F., 2005, "Muhâlea", DİA, C. 30, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 399-402.
- AYDIN, M. A., ve HAMİDULLAH, M., 2002, "Köle", DİA, C. 26, İstanbul, ss. 246-248.
- AYDIN, M., 1992, "Borç", DİA, C.6, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 285-291.
- _____, 1996, "Gasp", DİA, C. 13, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 387-292.
- _____, 2003, "Mehir", DİA, C. 28, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 389-391.
- BABA, Y., 2013, "Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Hırsızlık Suçunun Hüküm ve Sonuçlar", İÜHFM, C. LXXI, S.1, ss. 79-106.
- BARDAKOĞLU, A., 2002, "Katl", DİA, C. 25, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 45-48.
- BAYKARA, T., 2002, "Kaza", DİA, C. 25, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 119-120.
- BİROL, N. ve AKPINAR, D., 2015, "XIX. Yüzyıl Sonlarında Manastır Vilâyeti ve Vali Halil Rifat Paşa'nın Faaliyetleri (1887-1889)", Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, S: 14, ss. 139-156.
- CİN, H., 1972, "İslam Hukukunda Mehr", AÜHFD, C. XXIX, Sa. 1-2, ss. 207-208.
- _____, İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1974, 386s.
- ÇAĞ, G., 2010, "16. Ve 17 Yüzyıllarda Osmanlı Hâkimiyetinde Manastır", Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora Tezi), Sakarya, 191s.
- ÇAĞATAY, N., 1947, "Osmanlı İmparatorluğunda Reayadan Alınan Vergi ve Resimler", DTCFD, C. 5, S. 5, ss. 493- 494.
- ÇAYIRLI, N., 2000, "Manastır'ın 2 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Geçen Yer Adları(1621-1623)", Makedonya Ulusal Tarih Enstitüsü, Glasnik, ss. 175-177.
- _____, 2001, "Osmanlı İdaresinde Manastır (Bitola)", Türk Kültürü, S.458, ss. 371-376.
- _____, 1999, "Manastır'ın (Bitola)2 Numaralı Şer'iyye Sicili 1621-1623" Ege Üniversitesi Türk Araştırmaları, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 336s.
- CİVELEK, G., 2015, "17.yüzyıl Ortalarında Elit Bir Kadının Terekesi: Manastırlı Aişe Hatun", Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S: 54, ss. 241-260.
- DEVELİOĞLU, F., 2011, Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi, Ankara, ss. 1393.
- DOĞRU, H., 1999, "Rumeli'de Celeb-Keşanlar", XIII. Tarih Kongresi Kongreye Sunulan Bildiriler, C. 3, Kısım 3, ss. 1-15.
- ERBAY, C., 2006, "Nafaka", DİA, C. 32, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 282-285.
- ERGENC, Ö., 1984, "Osmanlı Şehirlerinde Mahalle'nin İşlev ve Nitelikleri Üzerine", Osmanlı Araştırmaları IV, ss. 69-78.
- ERGİN, N., 2002, "Köle", DİA, C. 26, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 246-248.

- GÜNAY, V., 2003, “Balkan Şehir Tarihleri Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicillerinin Envanter ve Kataloglarının Tespiti Hakkında”, Tarih İncelemeleri Dergisi, C. 18, ss. 71-82.
- HACİSALİOĞLU, M., 2003, “Makedonya”, DİA, C. 27, Türkiye Diyanet Vakfı, Ankara, ss. 437-444.
- HALAÇOĞLU, Y., 1993, “Cürm ü Cinayet Resmi”, DİA, C. 8, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 138-139.
- HAYTA, N., 1999, “Salnamelere Göre Atatürk’ün Askeri İdadide Öğretim Gördüğü Yıllarda Manastır Vilayeti”, Atatürk ve Manastır Sempozyumu 12-13 Ekim 1998, Öz-ten Ofset ve Tipo Yayıncılık, Ankara, ss. 139-144.
- İNALCIK, H., 1959, “Osmanlılarda Raiyyet Rüşumu”, Belleten, C. XXIII, S. 92, ss. 575-610.
- İPŞİRLİ, M., 1991, “Avarız Vakfı”, DİA, C. 4, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 109.
- KARTA, N., 2015, “Manastır Şehri’nin Sosya ve Ekonomik Durumu(1482-1615)”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 8, S.41, ss. 458-470.
- KENANOĞLU, M. M., 2003, “Vergi”, DİA, C. 43, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 52-58.
- KÜÇÜKAŞÇI, “M S., 2009, Tarihi Süreçte Seyyid ve Şerif Kavramlarının Kullanımı”, Osmanlı Araştırmaları XXXIII, Prof. Dr. Muammer Kemal Özergin Hatıra Sayısı 1, ss. 87-129.
- ORTAYLI, İ., 1980, “Anadolu’da XVI. Yüzyılda Evlilik İlişkileri üzerine Bazı Gözlemler”, Osmanlı Araştırmaları I, ss. 33-40.
- ÖZCAN, T., 2005, “Muhallefat”, DİA, C. 30, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 406.
- ÖZABA, F., 2018, “17. Yüzyıl Başına Ait Şer’iyye Siciline Göre Tekirdağ’da Sosyal ve Ekonomik Hayat: Kaynak ve Değerlendirme”, Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Tekirdağ, ss. 1-610.
- PARMAKSIZOĞLU, İ., 1976, “Manastır”, Türk Ansiklopedisi, C. 23, MEB Yayınları, Ankara, ss. 250.
- PRİFTİ, K., 2003, “Manastır”, Türk Diyanet Ansiklopesidi, C. XXVII, Türk Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 562-563.
- SAHİLLİOĞLU, H., 1991, Bâd-ı Hevâ, DİA, C. 4, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 416-418.
- SAKİN, O., ve DEMİRBAŞ, U., 1996, Makedonya’daki Osmanlı Evrakı, T.C. Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 29, Ankara. 229s.
- SÖYLEMEZ, F., 2007, Osmanlı Devletinde Aşiret Yönetimi: Rışvan Aşireti Örneği, Kitabevi, İstanbul, 323s.
- _____, 2013, “Malatya Mutasarrıfı Rışvanzade Abdurrahman Paşa’nın Terekesi”, History Studies, C. 5, ss. 253-271.
- _____, 2018, “Anadolu’daki Konar Göçer Aşiretlerde Orta Asya Türk Kültür İzleri”, Doğu ve Batı Türklüğünün Ortak Tarihi Devirleri ve Münasebetleri, Osmanlı Araştırmaları 2, ss. 226-238.
- _____, 2010, “Malatya Mutasarrıfı Rışvanzâde Ömer Paşa’nın Muhallefatı”, OTAM, S. 27, ss. 165-194.
- ŞAHİN, İ., 2005, “Sancak”, DİA, C. 36, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, ss. 97-99.
- SUBAŞI, N., 1999, “Şeyh, Seyyid ve Molla”, İslamiyat Dergisi, C. 2, S.3, ss. 136.
- TABAKOĞLU, A., 1994, Türk İktisat Tarihi, Dergâh Yayınları, Ankara, ss. 567.
- Türkçe Sözlük, 1998, Türk Dil Kurumu, C. 2, 9. Baskı, Ankara, 312s.

- UZUNÇARŞILI, İ. H., 1995, Osmanlı Tarihi, C. 1 Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 639s.
- YEDİYILDIZ, B., 1999, “Osmanlılar Döneminde Manastır”, Atatürk ve Manastır Sempozyumu 12-13 Ekim 1998, Öz-ten Ofset ve Tipo Yayıncılık, Ankara, ss. 21-35.
- YEL, A. M., ve KÜÇÜKAŞÇI, M. S., 2003, “Mahalle”, DİA, C. 27, İstanbul, ss. 323-326.
- ZULAYHI, V., 1990, İslam Fıkhi Ansiklopedisi, C. 5, Risale Yayınları, İstanbul, 537s.
- <https://www.wikiwand.com/tr/ManastırKuzeyMakedonyacoğrafya> (29.05.2019).
- www.atlasdergisi.com/arsiv/kitaplar/balkanlar-gezi-atlasi (29.05.2019).

LÛGATÇE

A

Abâ: Yünden yapılmış kaba kumaş.
Ağnâm: Koyunlar.
Ahval: Oluşlar, durumlar.
Ahzar: İhtiyatlar.
Ahz u kabz: Kendine mal etme, istimlak.
Akdem: İlk, önce, önceki, daha önceki.
Ati'l-beyan: Aşağıda zikredilen.
Ati'z-zikr: Aşağıda sözü geçen

B

Bâb: Layık, uygun, elverişli.
Bad-ı heva: Bedava.
Bade'l-yevm: Bugünden sonra.
Bais: Sebeb olan, gönderen.
Baki: Daima, kalıcı.
Bâgir: Yük tutan, yük kaldıran, beygir, at.
Be-gayet: Çok aşırı, son derece.
Beher: Her, her bir.
Beledi: Bir çeşit yerli kumaş.
Ber: Üzere.
Berat, berevat: Rütbe, nişan ve imtiyaz verildiğini bildiren ferman.
Ber vech-i ati: Aşağıdaki gibi.
Ber-muceb: Mucibince, gereğince.
Bey: Satma, satış, satılma, satın alma.
Bey'i bat: Kesin satış.
Beytü'ül Mal: Maliye hazinesi.
Bi-kusur: kusursuz, eksiksiz, tam.
Bil-cümle: Hep, bütün, toptan.
Bin: Oğlu
Binti: Kızı
Bi't-tamam: Tamamıyla.
Bi't-tav: İstek ile

C-Ç

Cari: Cereyan eden, geçen, yürüyen.
Celb: Kendi tarafına çekmek. Çekmek, götürmek.
Cem': Toplama.
Cânib: Taraf, cihet, yön.
Cedid: Yeni.
Cerh: Yaralamak.
Cizye: Müslüman olmayandan alınan vergi.
Cizye-i gebran: Hristiyanlardan alınan vergi.
Cizye-dar: Cizye vergilerini toplayan tahsildar.
Cülus-i Hümayun: Padişahın tahta çıkması.
Çuha: Yün kumaş.

D

Darp: Vurma, dövme, çarpma, vuruş.
Dellal: İlân edici, yüksek sesle bildiren.
Deyn: Borç.
Dönüm: Bin metre karelik bir alan ölçüsü.

E

Edâ: Borç veya borç gibi olan herhangi bir şeyi ödeme.
El-hac: İslam dinin bir icabı olarak usulüne göre kabe-i mükerreremeyi ziyaret eden kimse.
El-hâletü hâzihi: Henüz, şimdi, hâlâ, bugün, şimdiye kadar.
Erbâb: Sahipler, malikler, layık.
Eşcar-ı müsmire: Meyve ağaçları.
Evâhir: Ayın son günleri.
Evail: İlk vakitler.
Evkaf: Cami, medrese, imaret gibi hayratın idaresine ayrılan arazi, bina vs.
Eyalet: Valilerin idaresi altında bulunan memleketler.

F

Ferâğ: Vazgeçme, bırakıp terketme.
Fevt: Ölüm.
Fî: Geçmiş tarihi anlatır.
Fiddi: Gümüş

G

Gayr-i müsmire: Verimsiz, boş, faydasız.
Gıbb: Son, -den, -dan sonra.
Gıbbe's-sual: Denildiği gibi.

H

Hazine: Devlet malının, devlet parasının saklandığı yer.
Hümâyün: Mübarek, kutlu, padişaha ait.

İ

İbka: Ayakta tutma, devam ettirme, bakileştirme, sonsuzlaştırma.
İbn: Oğul.
İbrâ-i âmm: Bütün dâvâlardan birini temize çıkarma.
İfraz: Bir bütünden bir parça ayırma.
İhzar: Hazır etmek. Hazırlamak. Huzura getirmek. Derpiş etmek. Mahkemeye gelmeyenleri cebren getirme müzekkeresi.
İhtiraz: Sakınma, çekinme.
İkrâr: Saklamayıp söyleme, dil ile söyleme, bildirme, kabul.
İ'lâm: Bildirme, bildirilme.
İlzâm: Cevap veremez hale getirme, susturma.
İnha: Resmî bir göreve atama veya bir üst aşama için yazılan yazı.
İrsâl: Gönderme, gönderilme.
İsal: Ulaştırma.
İştirâ': Satın almak.
İştirak: Ortak olma, Ortaklık.
İta: Ödeme, verme.

K

Kassâm: Varisler, mirasçılar arasında miras taksimini yapan ve küçüklerin hakkını koruyan seriat memuru, kısım kısım ayıran, kısım kısım veren.

Kebir: Büyük.

Kema: Gibi, misilli, olduğu üzere.

Kema fi's-sabık: Geçmişteki gibi, eskiden olduğu gibi.

Ketb: Yazma, kayda geçirme.

Keyfe-ma-yeşa: Nasıl isterse, olduğu gibi.

Keyl: Ölçme, kile, tahıl.

Kezalik: Keza, bu, buda öyle.

Kıbel-i şer'den: Şeriât tarafından.

Kıbtı: Kıbtı soyundan, çingene.

Köhne: Eski, eskimiş, zamanı modası geçmiş.

Kurrâ: Köyler, kasabalar.

L

Li-eb: Baba tarafından, baba yoluyla.

Li-ebeveyn: Baba ve ana tarafından.

Li-ecl: -Den dolayı, için, maksadıyla.

Liva: Bayrak, eskiden kazadan büyük vilayetten küçük yerleşim birimi.

M

Ma-i cari: Akarsu.

Mahdud: Tahdid edilmiş, sınırlanmış, sınırlı.

Mahrûse: Muhafaza edilen gözetilen, korunan.

Mahlul: Boş.

Mahzara: Hazır olma.

Makbûlü's-şahâde: Şahitliği kabul edilmiş olan.

Makbûz: Kabzolunmuş, alınmış, sıkılmış.

Ma'kud-ı Meclisi Şer'i: Yeminli dini mahkeme

Ma'ruf: Herkesçe bilinen, tanınmış, belli.

Ma'ruz: Arz olunmuş, arz olunan.

Mâ-vaka'a: Vuku bulmuş, olup geçmiş.

Meclis-i şer: Şeyhülislam kapısında veya kadıların yanında kanun hükmü alınmak üzere yapılan toplantı.

Medhal: Dahil olan.

Mecrûh: Yaralı, yaralanmış, inandırıcı sözlerle çürütülmüş fikir, davâ.

Medyûn: Borçlu, verecekli.

Mefrûz: İfraz olunmuş, ayrılmış, bölünmüş.

Mehr-i müeccel: Daha sonra verilecek olan nikâh bedeli.

Memnu: Yasak, menedilmiş, mâni olunmuş.

Metrûke: Kocası tarafından ortada bırakılmış.

Mersum: Resmolunmuş, yazılmış.

Merkum: Yazılmış, adı geçmiş.

Meskûk: Sikkaeli, damgası vurulmuş para haline getirilmiş.

Mevrûs: Miras kalmış, ana babadan geçmiş.

Mezrû: Ziraat olunmuş, ekilmiş, çift sürülüp tohum atılmış.

Muâraza: Çekişme, kavga.

Muhassıl: Hasıl eden, meydana getiren.
Mukaddema: Önce, eskiden.
Mukayyed: Kayıtlı, bağlı, bağlanmış.
Mukırr: İkrar eden, doğruyu söyleyen.
Mûma ileyh: Adı geçen, yukarıda anılan.
Musâlih: Sulh yapan, barışan.
Mutâlebe: Hakkını isteme, talebde bulunma.
Mutasarrıf: Tasarruf eden, kendinde kullanma hakkı ve salâhi-yeti bulunan. Bir sancağın en büyük idare âmiri.
Muvâcehe: Yüz yüze gelme durumu, yüzleşme.
Muzâfât: Bir şeyin ekleri, ilâveleri. Bir merkezin şubeleri, kolları.
Münhasır: Sınırlanmış, her yanı çevrili, yalnız bir kimseye veya bir şeye mahsus olan.
Müretteb: Tertib olunmuş, dizilmiş, yerli yerine konulmuş, tâyin edilmiş, bir şey, bir yer için ayrılmış.
Mürd: Ölmüş, ölü.
Mürûr: Geçmek, gitmek, bir taraftan girip öteden çıkmak, sona erme, nihâyet bulma.
Mütehakkık: Tahakkuk eden, doğruluğu meydana çıkan.
Mütevelli: Bir vakfın yönetimi kendisine verilmiş olan kimse.
Müzayaka: Sıkıntı, darlık, parasızlık.

N

Nafaka: Yiyecek parası, geçimlik.
Naib: Vekil, birinin yerine geçme.
Nasb: Dikme. Bir rütbe alma. Bir memurluğa tayin edilme.
Nâm: İsim, ad, unvan.
Nişan: İz, belirti, ferman.

P-R

Pişekeş: Hediye

S-Ş

Sâbık: Geçmiş, geçici.
Sagire: Küçük.
Semen: Baha, kıymet, değer, tutar.
Sevk: Yollama, gönderme.
Sim: Gümüş para.
Sulb: Sülale, döl, zürriyet.

T

Taife: Bçlük,, takım, kavim, kabile.
Tarîk-i âmm: Ana yol, cadde.
Tahvil: Değiştirme, dönüştürme, çevirme, döndürme.
Tefahhus: İnceden inceye araştırma.
Tefhim: Anlatma, bildirme.
Tehir: Başka bir zamana bırakma, geciktirme.
Temlik: Bir mülkü birine mülk olarak verme, birini mülke sahip kılma.
Terâküm: Birikme, yığılma, toplanma.
Terakki: İlerleme, yükselme.
Tevci: Rütbe, mevki verme, değiştirme.

V-Z

Vakı: Vuku bulan, gerçekleşen.

Velâ: Yakınlık, sahiplik, efendisinin azat ettiği köle ve cariyesi ile olan münâsebeti ve onlar üzerindeki hakkı.

Vicahen: Yüzyüze gelerek, yüzüne karşı.

Zabt u rabt: Düzen, disiplin.

Zevce: Nikahlı kadın, eş.

Zide'-fazlühû, kadruhu: Bilgisi çok olsun, itibarı çok olsun.

Zikr: Anma, Anılma.

Zimmi: İslam Devleti tebaasından olan ve haraç veren Hristiyan, Yahudiler.

Zimmet: Sahip çıkma, Koruma zorunda kalma.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı – Soyadı: Halime ÖZCAN
Doğum Yeri ve Tarihi: Seydişehir/Konya 01.11.1990
Eğitim Durumu: Lisans Mezunu
Lisans Öğrenimi: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü
Yüksek Lisans Öğrenimi: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı
Doktora Öğrenimi:
Bildiği Yabancı Diller: İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinin(65-120) Tanıtımı ve Fihristi, Kesit Akademi Dergisi, S. 18. 18 Mart, 2019, s. 194-237.

İş Deneyimi

Stajlar : Gülizar Şamil Aktaş Anadolu Lisesi
Projeler:
Çalıştığı Kurumlar:

İletişim

E-Posta Adresi : halimeozcan-90@hotmail.com
[Tel: 0544](tel:05445514227) 551 42 27
Tarih : 20. 06. 2019

EKLER

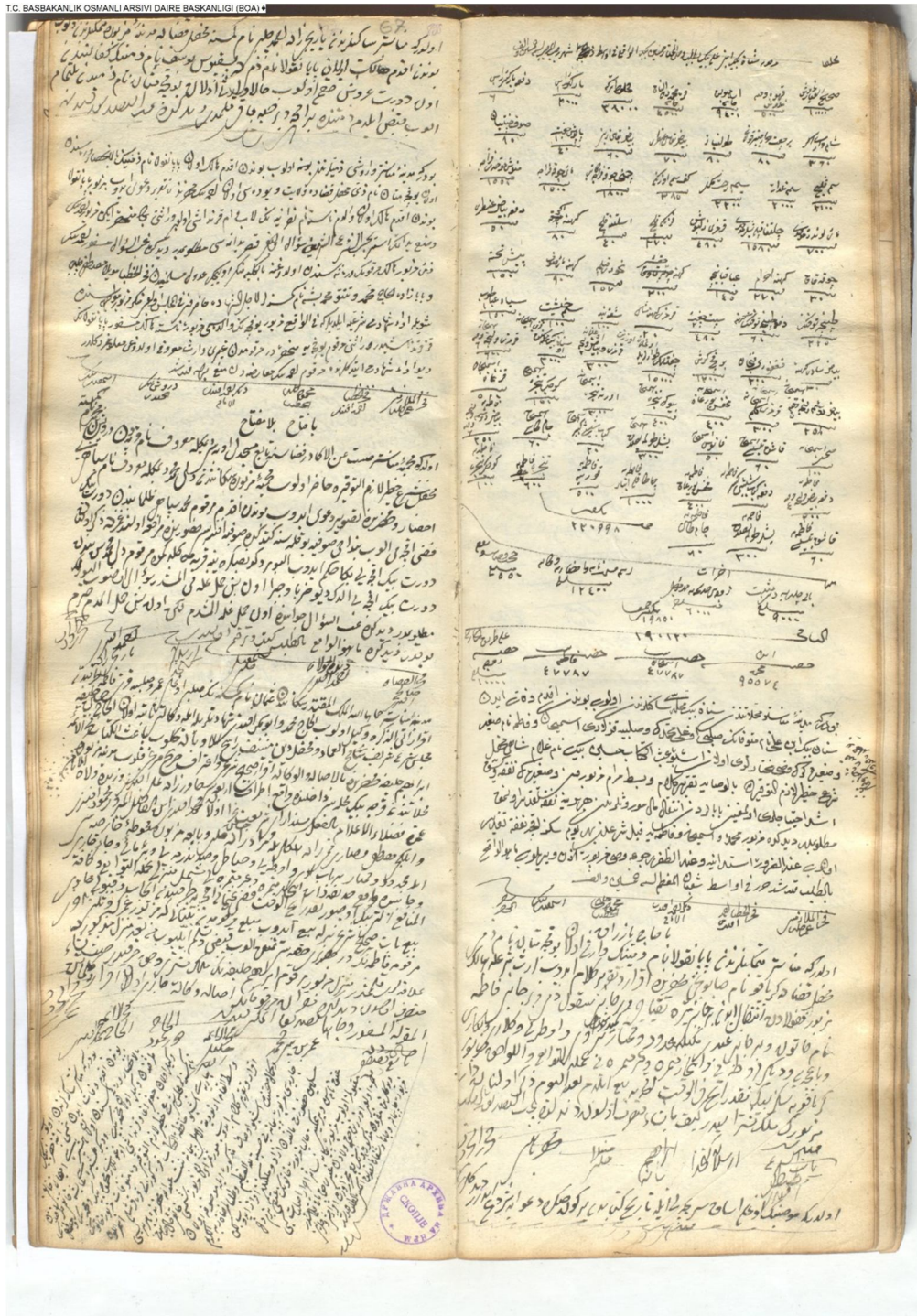
Ek 1: Makedonya Haritası

www.atlasdergisi.com/arsiv/kitaplar/balkanlar-gezi-atlasi 29.05.2019

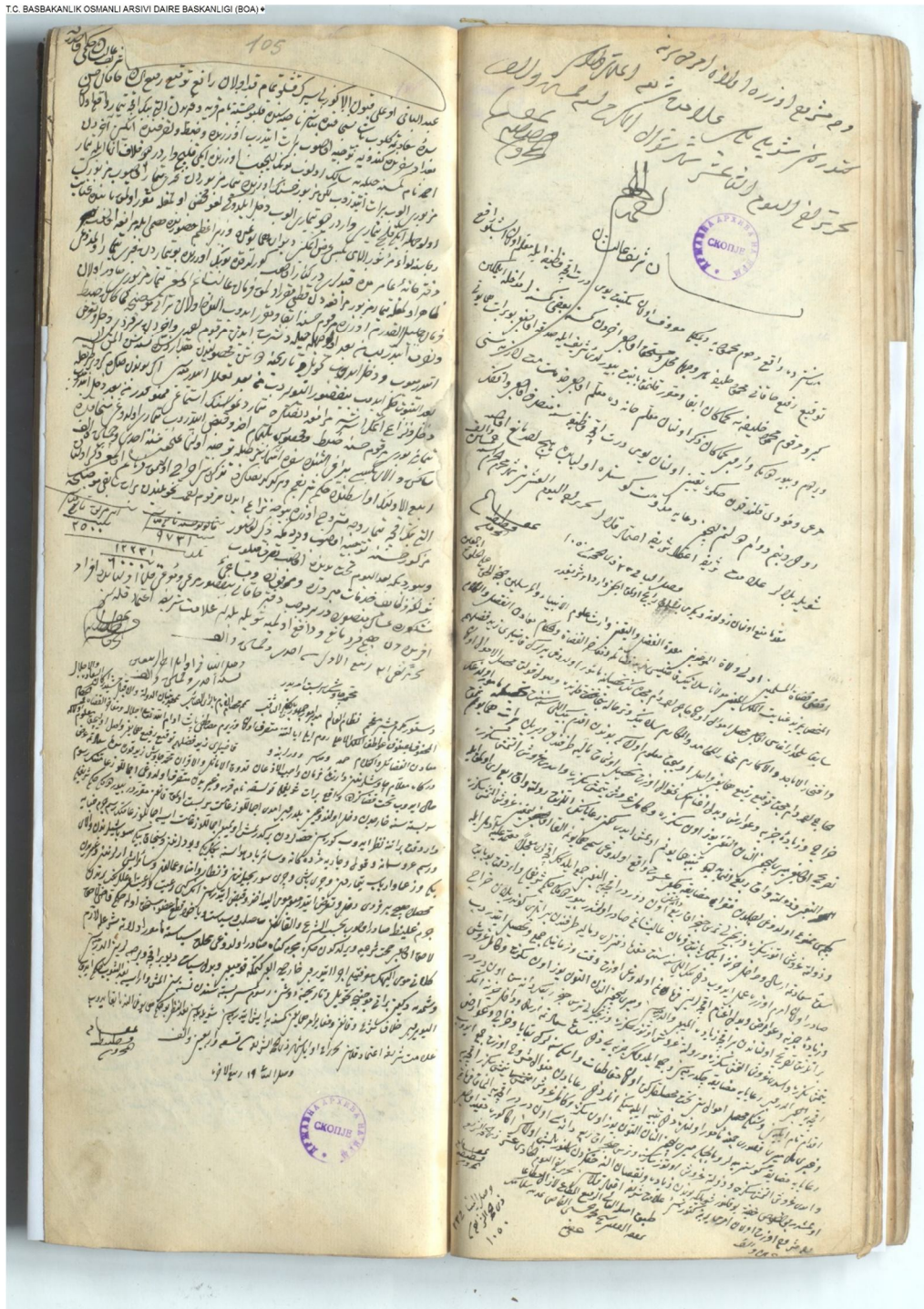
Ek 2: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinden Örnek Hükümler: s. 66-67

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA)

Ek 3: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinden Örnek Hükümler: s. 104/105

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAİRE BASKANLIĞI (BOA) •

Ek 4: 8 Numaralı Manastır Şer'iyye Sicilinden Örnek Hükümler: s. 108/109

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) •

